

XXX

Sesja Rady Miejskiej
w Suwałkach

31 marca 2021 roku

materiały dotyczące punktów : 23-46

**PREZYDENT MIASTA
SUWAŁK**

POP.0720.8.2021

291
Komisja SSd
Sejm RM
Pan M. Syputa
17.08.2021
Suwałki, 10 lutego 2021 r.

**Informacja z konsultacji społecznych projektu Programu działań na rzecz seniorów
na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki**

Projekt Programu działań na rzecz seniorów na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki został poddany konsultacjom z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego. Konsultacje odbyły się 2 lutego 2021 roku na posiedzeniu Rady.

Projekt uchwały wraz z formularzem zgłaszania opinii został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem bip.um.suwalki.pl, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Suwałkach www.um.suwalki.pl oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Suwałkach.

Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego zgłosiła 20 propozycji zmian.

Wyniki konsultacji, zawierające zgłoszone propozycje zmian wraz ze stanowiskiem Prezydenta Miasta Suwałk w sprawie ich przyjęcia lub odrzucenia - w załączeniu.

PREZYDENT
Czesław Runkiewicz

**Wyniki konsultacji z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego projektu
Programu działań na rzecz seniorów na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki**

Organizacja zgłaszająca – Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Lp.	Opinie i uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji		Uzasadnienie do wprowadzenia zmian	Stanowisko Prezydenta Miasta Suwałk
	dotychczasowy zapis:	proponowana zmiana zapisu lub treść nowego zapisu:		
1.	s. 4 NGO – organizacje pozarządowe oraz kościelne osoby prawne	NGO – organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Opisanie zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.	Propozycja przyjęta.
2.	s. 4 brak	ZPO – zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy	Potrzeba uzupełnienia słownika.	Propozycja przyjęta.
3.	s. 8 pkt III. 1 Miejsca zamieszkiwania najstarszych mieszkańców Suwałk	Miejsca zameldowania najstarszych mieszkańców Suwałk	Statystyki sporządzono w oparciu o dane meldunkowe, a nie adres zamieszkania.	Propozycja przyjęta.
4.	s. 8 pkt III. 1 Poniższa tabela obrazuje dziesięć najliczniej zamieszkałych przez osoby starsze tj. 60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni ulice Miasta.	Poniższa tabela obrazuje dziesięć ulic Miasta, na których zameldowane są najliczniej osoby starsze tj. kobiety w wieku powyżej 60 lat i mężczyźni w wieku powyżej 65 lat.	Statystyki sporządzono w oparciu o dane meldunkowe, a nie adres zamieszkania.	Propozycja przyjęta.
5.	s. 8 pkt III. 1 Tabela 9. Rozkład zamieszkania suwałczan wg ulic: dla kobiet 60 + i dla mężczyzn 65+.	Tabela 9. Rozkład zameldowania suwałczan wg ulic: dla kobiet 60 + i dla mężczyzn 65+.	Statystyki sporządzono w oparciu o dane meldunkowe, a nie adres zamieszkania.	Propozycja przyjęta.
6,7.	s. 9 pkt III. 1 Z powyższego zestawienia wynika, że najwięcej starszych mieszkańców Suwałk zamieszkuje Osiedle Północ, tj. ulice: A. Wierusza Kowalskiego, K. Pułaskiego, Nowomiejską, E. Młynarskiego, Klonową i M. Reja – 3 346 osób. W tej grupie mieszkańców należy	Z powyższego zestawienia wynika, że najwięcej starszych mieszkańców Suwałk jest zameldowanych na Osiedlach Północ I i Północ II, tj. ulicach: A. Wierusza-Kowalskiego, K. Pułaskiego, Nowomiejskiej, E. Młynarskiego, Klonowej i M. Reja – 3 346 osób. W tej grupie mieszkańców należy	Niewłaściwe nazewnictwo osiedli. Powinno być zgodne np. z Uchwałą nr XX/232/2016 Rady Miejskiej W Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania	Propozycja przyjęta.

	uwzględnić 195 mieszkańców DPS "Kalina", którzy są już objęci opieką instytucjonalną. Centrum Miasta tj. ulice 1 Maja, T. Noniewiczza, J. Korczaka, Em. Plater – 2 249 osób, jest to mniejsza grupa o 1 097 osób niż grupa zamieszkująca Osiedle Północ w Suwałkach.	uwzględnić 195 mieszkańców DPS "Kalina", którzy są już objęci opieką instytucjonalną. Centrum Miasta tj. ulice 1 Maja, T. Noniewiczza, J. Korczaka, Em. Plater – 2 249 osób, jest to mniejsza grupa o 1 097 osób niż grupa zamieszkująca Osiedla Północ I i Północ II w Suwałkach.	przestrzennego miasta Suwałk.	
8.	s. 12 Limit wizyt specjalistów „Złotej rączki” w gospodarstwie domowym wynosi 4 wizyty w roku.	Limit wizyt specjalistów „Złotej rączki” w gospodarstwie domowym od 2020 roku wynosi 4 wizyty w roku.	Doprecyzowanie.	Propozycja przyjęta.
9.	s. 12 Na terenie Miasta Suwałk funkcjonują trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej:	W 2021 r. na terenie Miasta Suwałk funkcjonują trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej:	Doprecyzowanie.	Propozycja przyjęta.
10.	s. 14 brak	Przychodnie lekarzy rodzinnych	Uzupełnienie listy podmiotów o gabinety lekarzy rodzinnych, również świadczących wsparcie seniorom.	Propozycja przyjęta.
11.	s. 17 Zakładka – Seniorzy -	Zakładka – Dla Mieszkańca - Seniorzy -	Dokładniejszy adres internetowy.	Propozycja przyjęta.
12.	s. 18 W Suwałkach funkcjonuje ok. 15 organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych, które proponują aktywne zajęcia oraz efektywne spędzanie czasu – oferują odpowiednią dawkę kultury, rozrywki oraz stwarzają szerokie możliwości samorealizacji i budowania wzajemnych relacji.	W Suwałkach funkcjonuje ok. 15 organizacji pozarządowych, współpracujących z Miastem Suwałki, działających na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych, które proponują aktywne zajęcia oraz efektywne spędzanie czasu – oferują odpowiednią dawkę kultury, rozrywki oraz stwarzają szerokie możliwości samorealizacji i budowania wzajemnych relacji.	Doprecyzowanie.	Propozycja przyjęta.
13.	s. 20 pkt 3	- wspieranie asystentów osób	Włączenie	Propozycja

	brak	starszych	istotnego działania do listy potrzeb i działań na rzecz wsparcia seniorów.	przyjęta.
14.	s. 21 pkt 1 brak	- wdrożenie w jednostkach miejskich oraz realizujących zadania publiczne przepisów Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Wynika z obowiązku wdrożenia Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Propozycja przyjęta.
15.	s. 21 pkt 3 - Podnoszenie wiedzy i umiejętności członków organizacji senioralnych,	- Podnoszenie wiedzy i umiejętności członków organizacji pozarządowych,	Rozszerzenie grup, które mogą działać na rzecz seniorów.	Propozycja przyjęta.
16.	s. 22 Jednym z najważniejszych czynników wpływających na jakość życia są relacje międzyludzkie. Po przejściu na emeryturę osoby te stanowią zasób wiedzy, doświadczenia oraz posiadają możliwości, które powinny być wykorzystane zarówno do samorealizacji, jak i wsparcia innych środowisk np. poprzez współpracę przedszkoli i szkół z organizacjami senioralnymi. Istotnym elementem jest także rozwój wolontariatu zarówno wśród młodzieży jak i samych osób starszych na rzecz osób starszych tzw. sieci wsparcia.	Jednym z najważniejszych czynników wpływających na jakość życia są relacje międzyludzkie. Po przejściu na emeryturę osoby te stanowią zasób wiedzy, doświadczenia oraz posiadają możliwości, które powinny być wykorzystane zarówno do samorealizacji, jak i wsparcia innych środowisk np. poprzez współpracę przedszkoli i szkół z organizacjami senioralnymi. Istotnym elementem jest także rozwój wolontariatu zarówno wśród różnych grup wiekowych jak i samych osób starszych na rzecz osób starszych tzw. sieci wsparcia.	Rozszerzenie grup, które mogą działać na rzecz seniorów.	Propozycja przyjęta.
17.	s. 23 pkt 3 brak	- Wdrożenie w jednostkach miejskich oraz realizujących zadania publiczne przepisów Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, - Wdrożenie w jednostkach miejskich oraz realizujących	Wynika z obowiązku wdrożenia Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów	Propozycja przyjęta.

		zadania publiczne przepisów Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	publicznych oraz Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	
18.	s. 26 pkt 2.1 brak	- liczba podmiotów udzielających ulg dla seniorów	Poszerzenie listy istotnych wskaźników.	Propozycja przyjęta.
19.	s. 27 pkt 3.3 - link do strony internetowej	- liczba zamieszczonych informacji	Poszerzenie listy istotnych wskaźników.	Propozycja przyjęta.
20.	s. 29 Zakłada się, że realizatorami Programu Działań Na Rzecz Seniorów na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki będą: Urząd Miejski w Suwałkach oraz jego jednostki organizacyjne, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Dom Pomocy Społecznej „Kalina”, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Suwalski Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna im. M. Konopnickiej, Muzeum Okręgowe, przedszkola, szkoły, uczelnie oraz Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o, organizacje pozarządowe, Suwalska Rada Seniorów, Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, wolontariusze, grupy samopomocowe, grupy nieformalne oraz inne podmioty współpracujące z miastem Suwałki.	Zakłada się, że realizatorami Programu Działań Na Rzecz Seniorów na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki będą: Urząd Miejski w Suwałkach oraz jego jednostki organizacyjne, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Dom Pomocy Społecznej „Kalina”, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Suwalski Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna im. M. Konopnickiej, Muzeum Okręgowe, przedszkola, szkoły, uczelnie oraz Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o, organizacje pozarządowe, Suwalska Rada Seniorów, wolontariusze, grupy samopomocowe, grupy nieformalne oraz inne podmioty współpracujące z miastem Suwałki.	CWOP nie jest samodzielnym podmiotem, jest jednym z zadań publicznych.	Propozycja przyjęta.

Sporządziła:

Agnieszka Szyszko, Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

Suwałki, 9.02.2021 r.

PREZYDENT

Grzegorz Renkiewicz

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Działań na Rzecz Seniorów na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i poz. 1378) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i poz. 2369) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Działań na Rzecz Seniorów na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

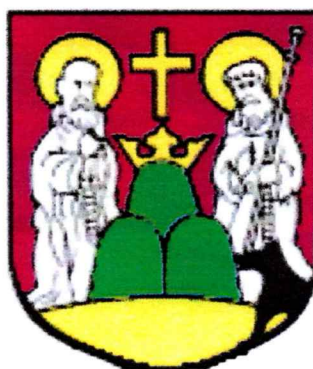
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

NIE NASUWA ZASTRZEŻEN
FORMALNO-PRAWNYCH I REDAKCYJNYCH
radca prawny Wiesława Michalska

Suwałki, dn. 24.01.2021 r.

Załącznik do Uchwały
Nr/...../21
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2021 r.
w sprawie
przyjęcia „Programu Działań Na Rzecz Seniorów
na lata 2021 – 2026 w Mieście Suwałki”

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ SENIORÓW NA LATA 2021 - 2026 W MIEŚCIE SUWAŁKI

SPIS TREŚCI	
I. WPROWADZENIE	3
II. DIAGNOZA	4
II. 1 Ludność w Polsce	5
II. 2 Ludność w województwie podlaskim	6
II. 3 Ludność w Suwałkach	6
III. OCENA SYTUACJI	8
III. 1 Miejsce zameldowania najstarszych mieszkańców Suwałk	8
III. 2 Suwalska pomoc społeczna dla seniorów	9
III. 3 Świadczenia medyczne oraz działania z zakresu profilaktyki zdrowia i zdrowego stylu życia	12
IV. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA SUWAŁSKICH SENIORÓW	16
IV. 1 Suwalska Rada Seniorów w Suwałkach	16
IV. 2 Kluby Seniora	16
IV. 3 Strona www.um.suwalki.pl zakładka Seniorzy	17
V. OBSZARY PRIORYTETOWE/PROBLEMOWE	18
V. 1 Zdrowie, profilaktyka zdrowotna i aktywność fizyczna	18
V. 2 Rozwój sieci usług środowiskowych oraz instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego wsparcia udzielanego niesamodzielnym osobom starszym	19
V. 3 Uczestnictwo Seniorów w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej	21
V. 4 Integracja międzypokoleniowa i kształtowanie pozytywnego postrzegania osób starszych w społeczeństwie	22
VI. MISJA, CELE PROGRAMU, KIERUNKI DZIAŁAŃ	23
VI. 1 Misja	23
VI. 2 Cele Programu i kierunki działania	23
VII. PLANOWANI REALIZATORZY PROGRAMU	29
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	29
IX. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU	29

I. WPROWADZENIE

W związku ze zmianami demograficznymi zachodzącymi w naszym społeczeństwie następuje dynamiczny wzrost liczby ludności w wieku powyżej 60 roku życia. Starzenie się społeczeństwa staje się kluczową kwestią społeczną również w Mieście Suwałki. Proces ten niesie za sobą szereg konsekwencji i wyzwań w sferze socjalnej, medycznej, ekonomicznej i kulturowej.

Zmiany demograficzne oparte na starzeniu się społeczeństwa powodują potrzebę kontynuacji polityki senioralnej w Mieście Suwałki. W tym celu powołano interdyscyplinarny zespół, który w oparciu o analizę źródeł zastanych, dostępne dane statystyczne opracował Program Działań na Rzecz Seniorów na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki, zwany dalej "Programem".

Program przewidziano na sześć lat, gdyż tylko działania kompleksowe i odpowiednio realizowane długookresowe mają szansę przynieść trwałe efekty dla poprawy sytuacji suwalskich seniorów. Celem Programu jest poprawa jakości życia najstarszych mieszkańców miasta. Odbiorcami Programu są osoby w wieku senioralnym.

W literaturze starość określana jest jako faza życia oraz pewien etap w życiu człowieka: *Za początek starości na ogół przyjmuje się 60 lub 65 rok życia, często równoznaczny z osiągnięciem wieku emerytalnego. Ludzie starzy są złożoną niejednorodną grupą nie tylko pod względem stanu zdrowia, ale także sytuacji społeczno-ekonomicznej i życiowej, sprawności fizycznej bądź psychicznej, dlatego też często okres starości dzieli się na podokresy, wyróżniając starość wczesną (60 - 74 lat), późną (75 – 89 lat), oraz bardzo późną zwaną długowieczną, powyżej 90. roku życia).*¹

Zamierzeniem Programu jest skierowanie oferty działań do wszystkich wymienionych grup wiekowych seniorów mający na celu tworzenie warunków do przedsięwzięć promujących ich aktywność, poczucie bezpieczeństwa oraz określaniu zadań mających na celu przystosowanie infrastruktury do potrzeb i możliwości osób starszych. Program ma również na celu zmianę sposobu postrzegania seniorów przez społeczeństwo, w szczególności dzieci i młodzież.

Program będzie realizowany w latach 2021-2026, zakłada tworzenie przestrzeni na potrzeby suwalskich seniorów, przewiduje działania aktywizujące, opiekuńcze, profilaktyczne służące poprawie jakości życia. Swym zasięgiem obejmie teren Miasta Suwałki.

¹ B. Tobiasz-Adamczyk, M. Brzyska, *Wybrane aspekty socjologiczne wieku starszego. "Świat Problemów" 2011, nr 11 s. 5*

Podstawy prawne:

- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych;
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Diagnoza Strategiczna Województwa Podlaskiego, 2020;
- Uchwała nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 r. w sprawie przyjęcia dokumentu pt. Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2016 – 2025;
- Program Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Suwałkach na lata 2017 – 2021;
- Informacja na temat osób starszych w Polsce za 2019 r. – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, 2020

Wykaz najczęściej użytych skrótów w programie:

DPS „Kalina” – Dom Pomocy Społecznej „Kalina”
 MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach
 NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
 NGO – organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
 NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
 PWSZ – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach
 PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
 SRS – Suwalska Rada Seniorów
 ZOZ – Zakłady Opieki Zdrowotnej
 GUS – Główny Urząd Statystyczny
 SPZOP – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej
 ZPO – Zakład Pilegnacyjno Opiekuńczy

II. DIAGNOZA

Starzenie się ludzi jest zjawiskiem naturalnym – ludzie starzeli się i starzeją zawsze i wszędzie. Jednak w ostatnich kilkudziesięciu latach intensywność tego zjawiska, szczególnie w państwach wyżej rozwiniętych, znacznie wzrosła, co – przy jednoczesnym spadku przyrostu naturalnego w tych krajach – sprawia, że odsetek ludzi starych w społeczeństwie szybko rośnie. Jest to skutek wydłużania się trwania ludzkiego życia, postępu cywilizacyjnego i poprawy jakości życia. Niepokój budzi nie sam fakt wzrostu ilościowego starszej populacji, co wzrost jej udziału w strukturze ludności, spowodowany spadkiem udziału najmłodszych grup wiekowych w strukturze demograficznej społeczeństwa.²

² <https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/15/plik/ot-601.pdf>

II. 1 Ludność w Polsce

Polska od wielu lat plasuje się w pierwszej trzydziestce krajów demograficznie starych na świecie. W 1967 roku przekroczyła próg starości demograficznej, a próg zaawansowanej starości demograficznej – już w 1980 roku. W latach 1990-2005 udział ludności w wieku 65 lat i więcej wzrósł z 10,1% do 13,2%, a w wieku 60 lat i więcej z 14,8% do 17,1% w ogólnej strukturze społecznej. W 2001 roku było w Polsce ok. 5,6 mln osób w wieku poprodukcyjnym. Z prognoz demograficznych GUS wynika, że liczba osób w wieku emerytalnym zwiększy się do 9,6 mln w roku 2035.

Poniższa tabela obrazuje prognozę ludności Polski do 2050 roku.

Tabela 1. Prognoza ludności Polski do 2050 r.

Rok	Ogółem (w tys.)
2020	38137,8
2025	37741,5
2030	37185,1
2035	36476,8
2040	35668,2
2045	34817,4
2050	33950,6

ŹRÓDŁO: Prognoza ludności na lata 2014-2050. GUS

Powyższa tabela wskazuje, iż w Polsce w całym prognozowanym okresie liczba ludności Polski będzie się systematycznie zmniejszać. Po 2035 r. każde pięciolecie prognozowanego okresu, zaznaczy się spadkiem liczebności populacji o ponad 800 tys. W końcu 2050 r. ludność Polski osiągnie 33950,6 tys.

Poniższa tabela obrazuje prognozę ludności Polski do 2035 roku według płci w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 2. Prognoza ludności Polski w wieku poprodukcyjnym wg płci do 2035 r.

Rok	Ogółem (w tys.)	Mężczyźni 65+ (w tys.)	Kobiety 60+ (w tys.)
2020	8 367,9	2 762,7	5 605,2
2025	8 996,7	3 170,6	5 826,1
2030	9 289,1	3 333,8	5 955,3
2035	9 621,7	3 419,8	6 201,9

ŹRÓDŁO: Prognoza ludności na lata 2008-2035. GUS

Na podstawie prognozy GUS można wywnioskować, że na przestrzeni najbliższych lat nastąpi wzrost liczby osób starszych w Polsce. W latach 2020-2035 przewiduje się wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym o ponad 1 253 000.

W skali całego społeczeństwa liczba osób starszych w roku 2025 stanowić będzie około 23%, w 2030 r. – 25%, w 2035 r. – 26%.

Z powyższej tabeli wynika, że w kolejnych latach wśród osób w wieku poprodukcyjnym dominować będą kobiety. W roku 2025 stanowić będą prawie 64,7% ludności w wieku emerytalnym, a w 2035 roku 64,46%.

II. 2 Ludność w województwie podlaskim

Liczba ludności w województwie podlaskim w końcu 2019 r. wyniosła 1 178 353 osoby, tj. o 3180 (0,03%) mniej niż w takim samym okresie 2018 r. Ludność miejska liczyła 716 923 osoby i stanowiła 60,8% ogółu mieszkańców regionu. Na terenie wsi mieszkało 461 430 osób (GUS Białystok). Województwo podlaskie zajmuje 6,5% powierzchni Polski, a zamieszkuje je 3,1% ludności kraju. Pod względem liczby mieszkańców województwo podlaskie uplasowało się na 14 miejscu w Polsce. Mniejszą liczbę zanotowano tylko w województwie lubelskim i opolskim.

Tabela 3. Liczba ludności wg płci w województwie podlaskim

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2017	1 184 548	577 406	607 142
2018	1 181 533	575 870	605 663
2019	1 178 353	574 218	604 135

Źródło: http://swaid.stat.gov.pl/Demografia_dashboards/Raporty_predefiniowane/RAP_DBD_DEM_3.aspx

W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważały kobiety, które w 2019 roku stanowiły 51,3% ogółu ludności województwa podlaskiego (w 2017 r. – 51,2%).

Tabela 4. Ludność województwa podlaskiego w wieku poprodukcyjnym z podziałem na płeć w latach 2017 - 2019

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2017	241 836	77 705	164 131
2018	247 213	79 826	167 387
2019	253 407	82 585	170 822

Źródło: http://swaid.stat.gov.pl/Demografia_dashboards/Raporty_predefiniowane/RAP_DBD_DEM_3.aspx

W roku 2019 w województwie podlaskim zamieszkiwało ogółem 253 407 osób w wieku poprodukcyjnym. Z powyższej tabeli wynika, że w roku 2019 w stosunku do roku 2017, liczba ludności w omawianej kategorii wiekowej wzrosła o 11 571 osób. Mężczyźni stanowili 32,6%, zaś kobiety 67,4% ogółu ludności w wieku poprodukcyjnym.

II. 3 Ludność w Suwałkach

Na terenie Miasta Suwałki, podobnie jak w województwie i całym kraju, od szeregu lat obserwowany jest proces zmiany struktury demograficznej, którego cechą jest rosnący udział osób starszych w populacji ogółem.

II. 3.1 Struktura wiekowa mieszkańców Suwałk

Tabela 5. Ludności Suwałk ogółem, z podziałem na płeć, osób do 18 r. ż. ruchu i przyrostu naturalnego, w latach 2017– 2019

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Osoby do 18.roku życia	Ruch naturalny ludności urodzenia/zgony	Przyrost naturalny
2017	69 554	33 257	36 297	13 225	769/573	196
2018	69 827	33 356	36 471	13 430	766/600	166
2019	69 758	33 348	36 410	13 374	728/615	113

Źródło: RAPORT o stanie miasta Suwałki, 2019

Na koniec 2019 roku ogólna liczba ludności wyniosła 69 758 osób i zwiększyła się w stosunku do roku 2017 o 204 osoby.

W latach 2017 – 2019 w Suwałkach mieszkało więcej kobiet niż mężczyzn. Liczba mężczyzn w tym okresie zwiększyła się o 91 osób. Liczba kobiet natomiast ma tendencję zmienną. W latach 2017-2018 liczba kobiet wzrosła o 174 osoby, a w latach 2018-2019 liczba kobiet zmniejszyła się o 61 osób.

Osoby do 18 roku życia w 2018 r. stanowiły 19,23% ogółu mieszkańców i był to najwyższy wskaźnik w ostatnich trzech latach (w 2017 – 19,02%, w 2019 r. – 19,17%).

W 2019 r. pogorszeniu uległ przyrost naturalny i wynosił 113 osób, to o 53 osoby mniej niż w roku poprzednim i aż o 83 osoby mniej niż w roku 2017.

Tabela 6. Struktura wiekowa w latach 2017 - 2019 mieszkańców Suwałk

Lata	Liczba ludności ogółem	wiek przedprodukcyjny	% ogółu ludności	wiek produkcyjny	% ogółu ludności	wiek poprodukcyjny	% ogółu ludności
2017	69 554	12 909	18,56	44 367	63,79	12 278	17,65
2018	69 827	13 169	18,86	43 796	62,72	12 862	18,42
2019	69 758	13 127	18,82	43 276	62,04	13 355	19,14

Źródło: RAPORT o stanie miasta Suwałki, 2019

Z powyższej tabeli wynika, że w 2019 roku 19,14% ogółu mieszkańców Suwałk stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym – 13 355 osób. Wskaźnik ten ma tendencję wzrostową.

II. 3.2 Prognozy demograficzne dla Miasta Suwałk

Tabela 7. Prognoza ludności Suwałk ogółem i z podziałem na płeć do 2050 r.

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2020*	68 643	32 717	35 926
2025	67 850	32 261	35 589
2030	66 715	31 644	35 071
2035	65 170	30 840	34 330
2040	63 217	29 880	33 337
2045	60 907	28 810	32 097
2050	58 339	27 680	30 659

ŹRÓDŁO: Opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 GUS, Prognozy ludności Polski na lata 2014-2050.

W mieście Suwałki prognozuje się systematyczny spadek liczby mieszkańców do 2050 r., Prognozuje się, że liczba ludności Suwałk w 2050 r. będzie o 15% mniejsza niż w 2020 r. W latach 2020 – 2050 liczba mieszkańców Suwałk zmniejszy się o 10 304 osoby, w tym 5 037 mężczyzn i 5 267 kobiet, przy czym największy spadek będzie dotyczył mężczyzn i będzie wynosił prawie 15,4% tej populacji, liczba kobiet spadnie o prawie 14,7%.

*rzeczywista liczba ludności w Suwałkach wg. stanu na 30.06.2020 r. odbiega od prognozowanej przez GUS i wynosi 69 786 (w tym 36 426 kobiet i 33 360 mężczyzn).

Tabela 8. Prognoza ludności Suwałk w wieku poprodukcyjnym z podziałem na płeć do 2050 r.

Rok	Ogółem	Mężczyźni 65+	Kobiety 60+
2020	12 141	3 722	8 419
2025	14 085	4 857	9 228
2030	15 537	5 812	9 725
2035	16 066	6 245	9 821
2040	16 236	6 525	9 711
2045	16 989	6 947	10 042
2050	17 991	7 554	10 437

ŹRÓDŁO: Opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 GUS, Prognozy ludności Polski na lata 2014-2050.

W 2020 r. 17,69% ogółu mieszkańców Suwałk będą stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym – 12 141 osób.

Prognozuje się, że liczba mieszkańców Suwałk w wieku poprodukcyjnym będzie systematycznie rosła.

Prognozuje się, że liczba ludności Suwałk w wieku poprodukcyjnym w 2050 r. wzrośnie o 5 850 osób, tj. o 48,2% w porównaniu do 2020 r.

W 2050 roku liczba mieszkańców Suwałk w wieku poprodukcyjnym będzie stanowiła 30,8% ogółu mieszkańców Suwałk, przy czym 17,9 % ogółu mieszkańców będą stanowiły kobiety, zaś mężczyźni prawie 12,9% ogółu suwalczan.

Wydłużająca się przeciętna długość życia, przy jednoczesnym spadku liczby urodzeń, sprawia, że w perspektywie najbliższych dwudziestu kilku lat nastąpi gwałtowny proces starzenia się ludności, zwłaszcza kobiet.

Istotną konsekwencją demograficznego starzenia się społeczeństwa jest także coraz częstsze samotne zamieszkiwanie osób starszych, tzw. singularyzacja starości.

Przedstawione powyżej zjawiska oraz zmiany struktury demograficznej powodują, iż Miasto Suwałki, podobnie jak cała Polska, stoi przed wieloma wyzwaniami związanymi z planowaniem i kształtowaniem polityki w obszarze aktywności społecznej osób starszych. Wobec tego stanu rzeczy istotne jest, aby podjęto działania bezpośrednio skierowane do seniorów.

III. OCENA SYTUACJI

III. 1 Miejsca zameldowania najstarszych mieszkańców Suwałk

Poniższa tabela obrazuje dziesięć ulic Miasta, na których zameldowane są najliczniej osoby starsze tj. kobiety w wieku powyżej 60 lat i mężczyźni w wieku powyżej 65 lat.

Tabela 9. Rozkład zameldowania suwalczan wg ulic: dla kobiet 60 + i dla mężczyzn 65+.

Lp.	Nazwa ulicy	Ogółem	K 60 +	M 65 +
1.	Alfreda Wierusza Kowalskiego	818	605	213
2.	1 Maja	725	502	223

3.	Kazimierza Pułaskiego *w tym mieszkańcy DPS „Kalina” – 195 os.	683	468	215
4.	Nowomiejska	592	389	203
5.	Teofila Noniewicza	557	371	186
6.	Janusza Korczaka	510	318	192
7.	Emila Młynarskiego	495	346	149
8.	Emilii Plater	457	321	136
9.	Klonowa	400	274	126
10.	Mikołaja Reja	358	251	107

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach wg stanu na dzień 25.08.2020r.

Z powyższego zestawienia wynika, że najwięcej starszych mieszkańców Suwałk jest zameldowanych na Osiedlach Północ I i Północ II, tj. ulicach: A. Wierusza - Kowalskiego, K. Pułaskiego, Nowomiejskiej, E. Młynarskiego, Klonowej i M. Reja – 3 346 osób. W tej grupie mieszkańców należy uwzględnić 195 mieszkańców DPS "Kalina", którzy są już objęci opieką instytucjonalną. Centrum Miasta tj. ulice 1 Maja, T. Noniewicza, J. Korczaka, Em. Plater – 2 249 osób, jest to mniejsza grupa o 1 097 osób niż grupa zamieszkująca Osiedle Północ I i Północ II w Suwałkach.

III. 2 Suwalska pomoc społeczna dla seniorów

III.2.1 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach organizuje i koordynuje całość działań na rzecz osób potrzebujących wsparcia, w tym osób starszych.

Na potrzeby Programu opracowano informację dotyczącą świadczeń jakich Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach udzielił osobom w wieku 60 i więcej lat w latach 2017 – 2019.

Tabela 10. Osoby w wieku 60+ objęte pomocą społeczną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Lp.	Zakres	Lata/liczba osób		
		2017	2018	2019
1.	Ogółem objętych pomocą społeczną, w tym:	2 637	2 412	2 372
2.	Osoby powyżej 60. roku życia, w tym:	556	441	463
	Liczba osób skierowanych do domów pomocy społecznej	46	33	38
	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	251	254	264
	Liczba osób korzystających z pomocy finansowej	285	273	256
	Liczba osób korzystających z pomocy rzeczowej (obiady, dowóz posiłku)	345	367	331

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Jak wynika z powyższej tabeli rokrocznie spada ogólna liczba osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej.

W 2019 r. najwięcej świadczeń dotyczyło pomocy rzeczowej (obiady, dowozy posiłków) – 71,5% ogółu świadczeń oraz usług opiekuńczych – 57,01% ogółu świadczeń. Tendencję spadkową ma liczba osób korzystających z pomocy finansowej.

Liczba osób skierowanych do domów pomocy społecznej ma tendencję zmienną tj.: w roku 2017 skierowano 46 osób do domów pomocy społecznej, a w 2018 roku 33 osoby, natomiast w roku 2019 skierowano do domów pomocy społecznej 38 osób.

Do 2019 roku odnotowano nieznaczny spadek osób starszych korzystających z pomocy finansowej. W 2019 roku nastąpił spadek o 29 osób korzystających z tej formy pomocy w porównaniu do 2017 roku.

Tabela 11. Osoby w wieku 60+ objęte innymi świadczeniami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Lp.	Zakres	Lata/liczba osób		
		2017	2018	2019
1.	Liczba osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny	584	609	626
2.	Liczba osób wymagających opieki osób drugich, stanowiących podstawę do otrzymania świadczeń	195	168	146
3.	Liczba osób posiadających orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	584	609	626

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Do 2019 r. stałą tendencję wzrostową wskazuje wskaźnik liczby osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny – wzrost o 42 osoby na przestrzeni lat 2017 – 2019.

Świadczenia z tytułu opieki osób drugich od 2017 roku mają tendencję spadkową. W 2017 roku liczba tych świadczeń wyniosła 195 i w porównaniu do roku 2019 była wyższa o 25,13%.

Każdego roku wzrasta liczba osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, od 2017 roku przybyło ich o 42 osoby, tj. o 7,2%.

III. 2.2. Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach, ul. Pułaskiego 66

Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach jest placówką stałego pobytu, posiada 195 miejsc dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych. Zadaniem Domu jest zapewnienie całodobowej opieki oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb mieszkańców: bytowych, opiekuńczych, terapeutycznych i wspomagających zgodnie z obowiązującymi standardami, a także umożliwienie mieszkańcom korzystania z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów, świadczeń zdrowotnych. Organizacja Domu, zakres i poziom usług świadczonych przez Dom, uwzględnia w szczególności wolność, intymność i poczucie bezpieczeństwa ich mieszkańcom. Kadra Domu oraz działające przy placówce Stowarzyszenie Przyjaciół Domu Pomocy Społecznej „Kalina” mając na celu aktywizowanie i integrowanie środowiska osób niepełnosprawnych i seniorów, organizują od lat różnorodne imprezy kulturalne, sportowe i integracyjne.

III.2.3 Dzienny Dom Pobytu „Kalinka”, ul. Pułaskiego 66

W ramach struktury organizacyjnej Domu Pomocy Społecznej „Kalina” działa Dom Dziennego Pobytu „Kalinka”. Instytucją kierującą do Domu Dziennego Pobytu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach. Ta środowiskowa forma pomocy półstacjonarnej służy utrzymaniu nieaktywnych zawodowo mieszkańców Suwałk w wieku powyżej 60 lat w ich naturalnym środowisku i przeciwdziałania instytucjonalizacji. Uczestnikom Domu Dziennego Pobytu „Kalinka” zapewnia się w szczególności opiekę, terapię zajęciową, zajęcia ogólnousprawniające oraz dostęp do kultury i rekreacji, a także dwa posiłki dziennie (w tym jeden gorący). Dom Dziennego Pobytu „Kalinka” spełnia bardzo ważną rolę, ponieważ kompleksowo zaspokaja potrzeby ludzi starszych, aktywizując ich i wypełniając czas wolny, nie izolując równocześnie od rodzinnego środowiska. Wspólne przedsięwzięcia kulturalne, towarzyskie i terapeutyczne mają istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne. Wyzwalają one wiarę we własne siły, poczucie świadomości bycia potrzebnym. Dom Dziennego Pobytu przystosowany jest na 15 osób.

III. 2.4 Środowiskowy Dom Samopomocy w Suwałkach będący jednostką organizacyjną miasta Suwałki, ul. Filipowska 20 D

Dom jest przeznaczony dla 35 osób dorosłych (średniorocznie przebywa w nim ok. 6 osób 60+), które z powodu przewlekłych zaburzeń czynności psychicznych, wymagają wsparcia w życiu rodzinnym i społecznym, w celu zwiększenia zaradności, samodzielności życiowej i integracji społecznej. Dom świadczy usługi w ramach zespołowych i indywidualnych treningów samopomocy i treningów umiejętności w zakresie dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Celem Domu jest przywracanie osobom z zaburzeniami psychicznymi radzenia sobie w sytuacjach życiowych na najwyższym z możliwych poziomie, stwarzanie możliwości do rozwoju ruchu samopomocowego oraz rozwój sieci oparcia społecznego we współpracy z najbliższym i dalszym otoczeniem społecznym.

III. 2.5 Program Suwalska Karta Mieszkańca

Program Suwalska Karta Mieszkańca działa od 1 września 2018 r. „Suwalska Karta Mieszkańca” to kompleksowy program zmierzający do polepszenia warunków życiowych mieszkańców Miasta, którego celem jest zwiększenie wszystkim mieszkańcom Suwałk, bez względu na sytuację rodzinną i majątkową, dostępności do dóbr kultury, sportu i rekreacji zarządzanych przez jednostki organizacyjne i instytucje kultury Miasta Suwałk. Celem Programu jest też poprawa warunków życiowych mieszkańców, poprzez zmniejszenie obciążeń finansowych, w tym szczególnie rodzin wielodzietnych, osób niepełnosprawnych i seniorów, umacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców czy też promocji korzystania ze środków komunikacji miejskiej. 31 prywatnych przedsiębiorców skorzystało z możliwości włączenia się do programu oferując mieszkańcom zniżki na swoje usługi i produkty. Funkcjonują cztery rodzaje kart – zwykła, rodziny wielodzietnej, osoby niepełnosprawnej oraz seniora. Według stanu na koniec 2019 r. - 3 679 seniorów posiadało Suwalską Kartę Mieszkańca. Zainteresowanie jej posiadaniem ciągle wzrasta.

III. 2.6 Program „Złota rączka dla seniora”

Program realizowany jest od 2019 r. przez organizacje pozarządowe w ramach zadania zleconego przez Miasto Suwałki. Celem projektu jest podniesienie oraz poprawa jakości życia poprzez zapewnienie seniorom dostępu do bezpłatnych usług w zakresie drobnych napraw domowych. Program dedykowany jest mieszkańcom Suwałk w wieku powyżej 70 lat, samotnie zamieszkującym lub w wieku powyżej 60 lat z orzeczoną umiarkowaną lub znaczną stopniem niepełnosprawności. Program zapewnia bezpłatne usługi i naprawy, między innymi takie jak: wymiana żarówek, gniazdek elektrycznych, uszczelnień przeciekających w kranach lub baterii, uszczelnianie przecieków za pomocą silikonu, odpowietrzenie kaloryferów, wymianę lub montaż zamków w drzwiach oraz klamek, jak również naprawę mebli i montaż elementów wyposażenia wnętrz. Limit wizyt specjalistów „Złotej rączki” w gospodarstwie domowym od 2020 roku wynosi 4 wizyty w roku.

III. 2.7 Nieodpłatna pomoc prawna

Ogólnopolski system nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego umożliwia otrzymanie darmowej porady prawnika lub doradcy poradnictwa obywatelskiego. Pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobom, które nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Warunkiem uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego jest złożenie pisemnego oświadczenia, że otrzymujący darmową poradę nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

W 2021 r. na terenie Miasta Suwałk funkcjonują trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej:

- dwa punkty przy ul. Kościuszki 71 prowadzone przez organizację pozarządową Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat”,
- punkt przy ul. Filipowskiej 20 B prowadzony przez radców prawnych/adwokatów wskazanych przez okręgową radę adwokacką i radę okręgowej izby radców prawnych.

III. 3 Świadczenia medyczne oraz działania z zakresu profilaktyki zdrowia i zdrowego stylu życia

III. 3.1 Szczepienia ochronne przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia

Mając na uwadze poprawę stanu zdrowia seniorów samorząd miasta Suwałk od wielu lat finansuje realizację szczepień ochronnych przeciwko grypie. Od 2020 r. szczepienia przeciwko grypie realizowane są w ramach Programu polityki zdrowotnej pn.: „Zdrowa Jesień – profilaktyczne szczepienia przeciwko grypie mieszkańców Suwałk powyżej 65 roku życia”. Program ma na celu:

- zmniejszenie liczby podejrzeń i zachorowań na grypę wśród zaszczepionych osób powyżej 65 roku życia,
- zwiększenie dostępności do bezpłatnych szczepień przeciwko grypie mieszkańcom Suwałk w wieku 65 +,
- wzrost poziomu wiedzy mieszkańców Suwałk uczestniczących w działaniach edukacyjnych na

temat szczepień przeciwko grypie i ich skuteczności oraz zagrożeń dla zdrowia związanych z gripą,

- zachęcenie osób z docelowej grupy wiekowej do szczepień przeciwko grypie.

Uczestnictwo w Programie polega na:

- zakwalifikowaniu osoby do Programu przez lekarza,

- edukacji na temat zachorowań na gripę, szczepień profilaktycznych przeciwko grypie oraz możliwych odczynach poszczepiennych, sposobie postępowania oraz miejscu, gdzie można się zgłosić w razie ewentualnych działań niepożądanych,

- przyjęciu szczepionki.

Do udziału w programie uprawnieni są mieszkańcy Suwałk w wieku 65 lat i więcej, posiadający Suwalską Kartę Mieszkańca – seniora, lub Suwalską Kartę Mieszkańca osoby niepełnosprawnej jeżeli spełnia warunek wieku.

W ostatnich czterech latach wyszczepialność suwalskich seniorów przedstawiała się w sposób następujący:

- 1) w 2017 r. dofinansowano szczepienia dla 1044 mieszkańców,
- 2) w 2018 r. sfinansowano szczepienia dla 1205 mieszkańców,
- 3) w 2019 r. sfinansowano szczepienia dla 1106 mieszkańców,
- 4) w 2020 r. sfinansowano szczepienia dla 1693 mieszkańców.

III.3.2 Wsparcie finansowe Szpitala Wojewódzkiego im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach, ul. Szpitalna 60

Corocznie Miasto Suwałki wspiera finansowo Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach. Środki przeznaczane są na potrzeby doposażenia Szpitala poprzez zakup niezbędnego sprzętu i aparatury medycznej.

III.3.3 Konsultacje geriatryczne

W 2018 r. Miasto Suwałki zleciło podmiotowi medycznemu świadczenie bezpłatnych konsultacji geriatrycznych ukierunkowanych na opiekę diabetologiczną. Ponadto przeprowadzono porady edukacyjne z zakresu diety, samokontroli i aktywności fizycznej niezbędne do zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego seniorom.

W 2020 r. samorząd wdrożył indywidualne konsultacje świadczone przez lekarza geriatrę dla osób powyżej 70 roku życia, posiadających Suwalską Kartę Mieszkańca, wraz z otwartymi wykładami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki zdrowia dla osób starszych.

III.3.4 „Dobrostan bio-psycho-społeczny seniora”

W 2019 r. Miasto Suwałki sfinansowało cykl spotkań informacyjno-edukacyjnych z zakresu zdrowia dla seniorów. Beneficjenci mieli możliwość nabycia wiedzy, kształtowania umiejętności i postaw sprzyjających dobrostanowi fizycznemu, psychicznemu i społecznemu.

III. 3.5 Świadczenia opieki zdrowotnej stacjonarnej i ambulatoryjnej:

Ważnym zasobem w sieci wsparcia jest:

- **Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach, ul. Szpitalna 60**, zapewnia stacjonarną opiekę zdrowotną w ramach dwudziestu dwóch oddziałów szpitalnych, w tym w jego strukturze organizacyjnej funkcjonuje Oddział Reumatologii z Pododdziałem Dermatologii i Geriatrii. Ponadto Szpital świadczy ambulatoryjną opiekę zdrowotną w ramach dwudziestu trzech poradni specjalistycznych.
- **Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej im. Jana Pawła II w Suwałkach, ul. Szpitalna 58**, który realizuje świadczenia między innymi takie jak:
 - Zespół domowej opieki paliatywnej,
 - Hospicjum stacjonarne/oddział medycyny paliatywnej – hospicjum stacjonarne,
 - Zakład opiekuńczo - leczniczy dla pacjentów wentylowanych mechanicznie,
 - Zakład opiekuńczo – leczniczy,
 - Zespół długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie – opieka domowa nad pacjentami wentylowanymi mechanicznie.
- **Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny ZOZ w Suwałkach**, w ramach którego działa m. in.:
 - Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy Psychiatryczny (65 łóżek),
 - Pododdział z Odcinkiem Geriatrycznym (stacjonarny) (30 łóżek) – w 2019 r. przekształcony w Oddział Psychogeriatryczny (35 łóżek),
 - Oddział Dzienny Psychiatryczny Geriatryczny, w 2019 r. zwiększono liczbę miejsc z 15 do 18 miejsc,
 - Poradnia psychologiczna,
 - Centrum zdrowia psychicznego – zapewnia kompleksową pomoc dopasowaną do indywidualnych potrzeb, osobom potrzebującym wsparcia psychiatrycznego i psychologicznego.
- **Centrum Zdrowia Psychicznego w Suwałkach przy ul. Modrzewiowej 17** - jego celem jest: objęcie wszechstronną opieką osób znajdujących się w kryzysach psychicznych i odejście od tradycyjnego, izolacyjnego leczenia w warunkach szpitalnych na rzecz opieki środowiskowej zgodnie z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego.

- **Przychodnie lekarzy rodzinnych**

III. 3.6 Rehabilitacja lecznicza

Świadczenia w rodzaju rehabilitacji leczniczej w Suwałkach świadczą:

- **Samodzielny Publiczny ZOZ Ośrodek Rehabilitacji w Suwałkach przy ul. Waryńskiego 22A** – w zakresie fizjoterapii ambulatoryjnej (zabiegi), lekarskiej opieki ambulatoryjnej, rehabilitacji neurologicznej, rehabilitacji ogólnoustrojowej w oddziale dziennym, rehabilitacji ogólnoustrojowej w warunkach stacjonarnych,

- Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach przy ul. Szpitalnej 60 – w zakresie fizjoterapii ambulatoryjnej (zabiegi).

III. 3.7 „Koperta Życia”

W trosce o zdrowie i życie seniorów Miasto Suwałki od 2015 roku rozpoczęło społeczną akcję „Koperta Życia”. Wyprodukowano 5.000 szt. kopert z czego rozdysponowano 1.999 szt. „Koperta Życia” to bezpłatny zestaw składający się z:

- plastikowej koperty zapinanej na zatrzask,
- karty informacyjnej zawierającej dane osobowe seniora, numery telefonów do najbliższych, informacje medyczne o chorobach, przyjmowanych lekach, uczuleniach oraz kartę ostatniego pobytu w szpitalu,
- naklejki o treści „Tu jest Koperta Życia” do umieszczenia na drzwiach lodówki.

Do koperty dołączona jest instrukcja wypełnienia karty informacyjnej. Informacja o „Kopercie Życia” jest rozpowszechniana przez lekarzy, pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, pielęgniarki środowiskowe, pracowników Urzędu Miejskiego.

„Koperty Życia” są dostępne w Urzędzie Miejskim, u lekarzy rodzinnych, pracowników socjalnych, w organizacjach zajmujących się seniorami.

III. 3.8 Zadania realizowane przez organizacje pozarządowe w ramach zadań zleconych przez miasto Suwałki w zakresie zdrowego stylu życia i profilaktyki zdrowotnej

Na przestrzeni ostatnich lat organizacje pozarządowe oferują seniorom wiele działań w ramach zdrowego stylu życia i profilaktyki zdrowotnej poprzez między innymi:

- osobom z zaburzeniami narządu wzroku Polski Związek Niewidomych oferuje punkt poradnictwa rehabilitacyjnego, ukierunkowany na minimalizację dysfunkcji wzroku. Udzielane są porady w zakresie funkcjonalnych następstw niepełnosprawności wzroku, oferowany jest instruktaż sprzętu rehabilitacyjnego,
- w zakresie ochrony i promocji zdrowia Fundacja Akademia Aktywnego Rozwoju dwukrotnie w ciągu roku realizuje bezpłatne badania profilaktyczno–diagnostyczne w kierunku osteoporozy, mające na celu wczesne wykrywanie oraz ograniczenie skutków zdrowotnych choroby,
- osobom z niepełnosprawnością słuchową - głuchoniemym, niedosłyszającym, głuchym oraz ich rodzinom, Polski Związek Głuchych oferuje specjalistyczne wykłady i warsztaty, w tym m.in. dotyczące zdrowego żywienia, umiejętności komunikowania się, ćwiczenia ogólnorozwojowe i rehabilitacyjne,
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów oferuje spotkania plenerowe połączone z prelekcją lekarza na temat zdrowia seniorów.

IV. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA SUWAŁSKICH SENIORÓW

IV. 1 Suwalska Rada Seniorów w Suwałkach

W celu zapewnienia suwalskim seniorom wpływu na sprawy dotyczące społeczności miasta Uchwałą nr LII/573/2014 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 24 września 2014 roku Rada Miejska w Suwałkach powołała pierwszą Suwalską Radę Seniorów. W Radzie działa 9 osób związanych z aktywnością na rzecz osób starszych w naszym mieście.

Rada ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny dla władz Miasta i działa w następujących obszarach:

1. zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów;
2. wspieranie aktywności seniorów;
3. mieszkalnictwo dla seniorów;
4. profilaktyka i promocja zdrowia seniorów;
5. przełamywanie stereotypów na temat seniorów i starości oraz budowanie ich autorytetu;
6. rozwój form wypoczynku, dostępu do sportu, rekreacji, edukacji i kultury;
7. tworzenie miejskich przestrzeni, rozwiązań architektonicznych i komunikacyjnych przyjaznych seniorom.

IV. 2 Kluby Seniora

IV.2.1 Suwalski Klub Seniora na Osiedlu Północ w Suwałkach, ul. Chopina 6 a

Suwalski Klub Seniora na Osiedlu Północ prowadzony jest przez Stowarzyszenie Aktywności Społeczno – Artystycznej „Nie Po Drodze”. Działania w Klubie prowadzone są przez instruktorów i specjalistów z różnych dziedzin. Klub oferuje szereg działań edukacyjnych, kulturalno – oświatowych, sportowo – rekreacyjnych, warsztaty rozwoju osobistego, zajęcia z psychologiem. Klub poprzez swoją rozbudowaną ofertę skierowaną do seniorów cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem. Ponadto Klub Seniora dofinansowany jest z Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2015-2020.

IV.2.2 Klub Seniora – Centrum, ul. T. Kościuszki 71/ul. Ks.K.A. Hamerszmita,

Klub Seniora Centrum prowadzony był przez Stowarzyszenie Kulturalne KOSTROMA oraz Suwalskie Stowarzyszenie Mangi, Anime, Fantastyki i RPG „Mroczne Bractwo”. W swojej działalności Klub oferował uczestnictwo z zajęciach artystyczno – rękodzielniczych, muzycznych oraz zajęcia w „kąciku gracza”. Klub Seniora – Centrum zakończył swoją działalność w 2019 r.

IV.2.3 Klub Seniora Ciesielska 15 w Suwałkach, ul. Ciesielska 15,

Klub prowadzony jest przez Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku. Celem działania Klubu jest stworzenie miejsca przyjaznego Seniorom, w którym mogą nauczyć się nowych umiejętności oraz rozwijać swoje dotychczasowe pasje. Klub oferuje zajęcia w 10 pracowniach jak również regularne spotkania z psychologiem.

IV. 3 Strona www.um.suwalki.pl zakładka – dla Mieszkańca - Seniorzy

Zakładka – dla Mieszkańca - Seniorzy - na stronie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, w której na bieżąco są umieszczane ważne informacje dla suwalskich seniorów. Osobna część jest poświęcona Suwalskiej Radzie Seniorów – znajdują się tam między innymi wszystkie protokoły posiedzeń Suwalskiej Rady Seniorów.

IV. 4 Inne przykładowe formy aktywności organizowane przez organizacje pozarządowe oraz jednostki miejskie

Suwalski Ośrodek Kultury w Suwałkach prowadzi zajęcia adresowane do seniorów, w tym „Środy Seniora”. Suwalscy seniorzy mają dużo pomysłów na spędzenie wolnego czasu. Chcą nie tylko skorzystać z gotowych ofert, ale sami, tworząc nowe formy działalności, mają potrzebę prezentowania swoich zdolności, zainteresowań i pasji. W Suwałkach działa 7 muzycznych zespołów senioralnych: „Ocean Życia” i „Cantabile” przy Stowarzyszeniu Seniorzy z Pasją „Horyzont”, „Złota Jesień” przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku, „Suwalskie Starszaki” działające przy Stowarzyszeniu Suwalskie Starszaki, grupa „Wspomnień czar”, działająca przy Stowarzyszeniu Twórczych Seniorów „Rozłogi” „Canto” przy Suwalskim Ośrodku Kultury, chór działający przy Suwalskim Stowarzyszeniu Klub Abstynenta „Filar” oraz dwa zespoły taneczne: „Srebrne Pierwiosnki” przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku i „Diament” przy Stowarzyszeniu Seniorzy z Pasją Horyzont. Integracyjny charakter łączący pokolenia ma Salon Poetycko-Literacki „Erato”, działający przy stowarzyszeniu o tej samej nazwie. Cykl spotkań dla seniorów uruchomiła także Biblioteka Publiczna im. M. Konopnickiej. Są to spotkania z pisarzami lub z innymi ciekawymi ludźmi, czasami w formie spotkania wirtualnego, jak również w MIDICENTRUM przy ul. Witosa 4A odbywają się cykliczne zajęcia między innymi z nauki języka angielskiego. Muzeum im. Marii Konopnickiej oraz Centrum Sztuki Współczesnej Galeria Andrzeja Strumiłły często gościły w swoich podwojach seniorów na wystawach stałych oraz czasowych. Suwalska Rada Seniorów we współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Suwałkach kształciła w pokoleniu osób 60+ dbanie o własne zdrowie, dobrą kondycję fizyczną i psychiczną, zrozumienie egzystencjalnej potrzeby ruchu, jego znaczenie w podtrzymaniu sprawności fizycznej i psychicznej oraz promowanie aktywnego stylu życia poprzez organizację Olimpiady Senioralnej. Seniorzy uczestniczyli w warsztatach, wycieczkach organizowanych w ramach edukacji muzealnej. W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi zrealizowano między innymi następujące działania na rzecz osób starszych:

- „Wybory Miss i Mistera Trzeciej Młodości”,
- „Wiek seniora a wigor juniora”,
- „Stylowy Senior”,
- „Suwałki Marsz! – rozwój i wspieranie aktywności fizycznej seniorów”,
- „Witamy lato na sportowo”,
- „Seniorska Wiara Aktywnie Działa”,
- „Międzypokoleniowa wzajemność oddziaływań – młodzi aktywni – aktywni seniorzy”,
- „MAT w pogodnych Suwałkach czyli historia szczęścia Suwałczan zachowana w pamięci”,
- „Pasja Horyzontu – mieszkańcom Suwałk”,

- „Romantycy pogranicza” koncert z okazji dwudziestej rocznicy pobytu na Suwalszczyźnie Jana Pawła II – Papieża Polaka,

- „Z Kiepurą na Chłodnej”.

W suwalskiej przestrzeni coraz częściej widoczne są indywidualne osoby jak i grupy osób uprawiające Nordic walking, piesze wędrówki lub jazdę rowerem. Aktywność i pomysły seniorów są również brane pod uwagę przy tworzeniu budżetu obywatelskiego. Katalog ofert dla seniorów jest cały czas otwarty.

Na terenie miasta Suwałki seniorzy, którzy pragną zachować kondycję, witalność i energię mogą skorzystać między innymi z ofert: hali sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji, Aquaparku, siłowni na wolnym powietrzu.

W Suwałkach funkcjonuje ok. 15 organizacji pozarządowych, współpracujących z Miastem Suwałki, działających na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych, które proponują aktywne zajęcia oraz efektywne spędzanie czasu – oferują odpowiednią dawkę kultury, rozrywki oraz stwarzają szerokie możliwości samorealizacji i budowania wzajemnych relacji. Organizacjami skupiającymi największą liczbę członków jest: Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Suwałkach oraz Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Suwałkach.

V. OBSZARY PRIORYTETOWE / PROBLEMOWE

V.1 Zdrowie, profilaktyka zdrowotna i aktywność fizyczna

W związku ze stale rosnącą liczbą osób starszych w społeczeństwie niezbędne jest zwiększenie wsparcia edukacyjnego skierowanego do osób w wieku 60+ w zakresie przeciwdziałania schorzeniom oraz dbałości o zdrowie, co pozwoli zapobiegać rozwojowi lub pojawieniu się niekorzystnych procesów zdrowotnych. Istotnym elementem stanu zdrowia jest styl życia, a więc żywienie, aktywność fizyczna, prawidłowe wzorce wypoczynku czy używanie preparatów farmaceutycznych. W związku z powyższym kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie oraz wspieranie pozytywnych postaw w zakresie stylu życia stanowi jeden z kluczowych elementów realizowanej polityki senioralnej. Przede wszystkim konieczne jest poświęcenie większej uwagi promocji zdrowia i prewencji chorób poprzez wspieranie zachowań prozdrowotnych i zachęt do korzystania ze świadczeń profilaktycznych.

Priorytetowa staje się również poprawa dostępności opieki zdrowotnej dla osób w podeszłym wieku, w tym rozwój infrastruktury opieki geriatrycznej czy długoterminowej oraz zapewnienie dostępu do odpowiednio przeszkolonego personelu medycznego w zakresie opieki nad osobami starszymi.

Problemy	Potrzeby
1. Niski poziom sprawności fizycznej osób w wieku emerytalnym	- Potrzeba edukacji zdrowotnej – kształcenie seniorów przez profesjonalistów edukacji zdrowotnej, spotkania z lekarzami, ratownikami medycznymi, terapeutami, psychologami itp., - organizacja masowych aktywności sportowych dla seniorów poprzez: olimpiady, biegi, mecze, nordic walking, wycieczki rowerowe,

	- obowiązkowa profilaktyka, - usytuowanie siłowni plenerowych przy Szpitalu Psychiatrycznym w Suwałkach.
2. Niewystarczająca promocja zdrowia i profilaktyka zdrowotna	- Wszechstronna edukacja zdrowotna, - kampanie medialne, artykuły w lokalnej prasie, prelekcje i spotkania z lekarzami, psychologami, terapeutami organizowane w klubach seniora i przez organizacje pozarządowe, - rozdawanie ulotek promujących zdrowie podczas imprez miejskich; - badanie cukru, ciśnienia, osteoporozy, - kampanie profilaktyczne, - szczepienia ochronne, - zwiększenie liczby podmiotów przeprowadzających akcje edukacyjne z zakresu ochrony zdrowia i badań profilaktycznych, - zwiększenie świadomości seniorów i ich rodzin na temat znaczenia sportu i diety dla zdrowia (kampanie medialne).
3. Niewydolny/niewystarczający system i sieć opieki geriatrycznej	- Zwiększenie oferty dla kadry medycznej szkoleń w zakresie geriatрії, gerontologii i opieki długoterminowej, - tworzenie poradni geriatrycznych, - uruchomienie oddziału geriatrycznego.
4. Ograniczona dostępność do świadczeń zdrowotnych i opieki rehabilitacyjnej	- Potrzeba skrócenia kolejek do poradni specjalistycznych, na zabiegi do szpitala i rehabilitację, - konieczność pomocy psychologicznej i dostępność do psychiatrii, - zwiększenie liczby obiektów bez barier architektonicznych i transportowych, - niwelowanie utrudnień komunikacyjnych w dotarciu do placówek służby zdrowia, - zwiększenie dostępności wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego np. poprzez obniżenie kosztów wypożyczania lub organizacja „wypożyczalni społecznej”.
5. Brak lub mała dostępność różnorodnych zajęć, dedykowanych seniorom, odbywających się pod opieką instruktora	- Potrzeba zorganizowania różnych form zajęć z instruktorem, - potrzeba otwarcia się na nowości, ale z dodatkowym wsparciem instruktorskim.
6. Niska znajomość działań, obejmujących obszar usług zdrowotnych w zakresie profilaktyki zdrowotnej	- Poprawa wydolności czynnościowej osób starszych, której wymiernym wskaźnikiem jest samodzielność w codziennym funkcjonowaniu, - działania na rzecz rozwoju usług społecznych, bezpośrednio i pośrednio związanych ze zdrowiem, takich jak: sport, turystyka, rekreacja, - podejmowanie działań na rzecz profilaktyki zdrowia.

V.2 Rozwój sieci usług środowiskowych oraz instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego wsparcia udzielanego niesamodzielnym osobom starszym

Istotnym elementem w funkcjonowaniu niesamodzielných osób starszych jest rozwój różnych form opieki dziennej i całodobowej, okresowej i stałej, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb. Niezmiernie ważny jest rozwój usług opiekuńczych i socjalnych w miejscu zamieszkania niesamodzielných osoby starszej, gdyż obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pomoc w utrzymaniu higieny oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z

otoczeniem. W celu zapewnienia jak najdłuższego pozostawania niesamodzielnej osoby starszej w środowisku rodzinnym należy wspierać rozwój placówek dziennego pobytu, a także rozwój wolontariatu na rzecz osób starszych.

Problemy	Potrzeby
1. Słabo rozwinięta infrastruktura w zakresie opieki długoterminowej i geriatrycznej (choroba i niepełnosprawność uniemożliwiająca samodzielne funkcjonowanie w środowisku przez 24 godz. na dobę). Osłabienie więzi rodzinnych.	- Tworzenie „miejsc interwencyjnych” w całodobowych ośrodkach wsparcia (DPS Kalina), szpitalu, ZPO, celem zapewnienia opieki „od zaraz” osobom zależnym w sytuacjach kryzysowych (np.: śmierć lub nagła choroba opiekuna) w oczekiwaniu na zapewnienie opieki np.: ZPO lub DPS, - utworzenie Zakładu Opiekuńczo - Pielęgnacyjnego na terenie miasta ewentualnie zwiększenie liczby miejsc w istniejących placówkach opieki długoterminowej, - rehabilitacja w warunkach domowych.
2. Ograniczenia finansowe wynikające z niskiej wysokości otrzymywanych rent i emerytur (niewystarczająca ilość środków na odpłatność za świadczone usługi).	- Organizowanie wsparcia w ramach pomocy sąsiedzkiej (finansowanie ze środków samorządu), - upowszechnianie informacji o możliwości skorzystania ze środków PFRON na likwidację barier i dostosowanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych, - rozwijanie bezpłatnych usług wolontariackich i asystenckich dostępnych „od ręki” na telefon, - kontynuacja Suwalskiej Karty Seniora.
3. Niewystarczający rozwój usług opiekuńczych	- Rozwój opieki środowiskowej nad osobami starszymi, - rozwój i wsparcie finansowe placówek dziennego pobytu/klubów seniora/organizacji pozarządowych, - inicjowanie sieci opiekunów „Sami sobie”, - wspomaganie najbardziej potrzebujących seniorów za pośrednictwem organizacji pozarządowych, w tym Banku Żywności, - wsparcie asystentów osób starszych.
4. Słabo rozwinięty wolontariat na rzecz osób starszych	- Szkolenia wolontariuszy: „seniorzy dla seniorów” i wolontariuszy młodego pokolenia np. harcerzy, studentów pedagogiki osób starszych, - wykorzystanie doświadczeń lekarzy, pielęgniarek, rehabilitantów będących na emeryturze do świadczenia pomocy osobom starszym, - kontynuacja dotychczasowych programów np. „Złota Rączka dla seniora”.
5. Lęk przed wyjściem z domu z powodu przyjmowania leków moczopędnych i problemów z utrzymaniem moczu	- Zwiększenie ilości dostępności toalet w przestrzeni publicznej.
6. Małe wsparcie środowiska lokalnego	- Wsparcie rodzin w opiece środowiskowej nad osobą starszą, - tworzenie środowisk samopomocy, - zwiększenie zaangażowania opiekunów – wolontariuszy, - zwiększenie sieci wyszkolonych wolontariuszy, - skoordynowanie instytucjonalne środowiskowych usług opiekuńczych i aktywizacyjnych osób starszych.
7. Niewystarczająca infrastruktura socjalna i zdrowotna	- Zwiększenie dostępności podmiotów świadczących wsparcie osobom starszym: domy pobytu, zakłady opieki długoterminowej, środowiskowe domy pomocy, placówki

	zapewniające opiekę niepełnosprawnym, przewlekłe chorym, osobom w podeszłym wieku z problemami psychicznymi, zakłady opiekuńczo – lecznicze itp.
--	--

V.3 Uczestnictwo Seniorów w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej

Jednym z kluczowych elementów, jakości i satysfakcji z życia Seniorów jest szeroko rozumiana aktywność społeczna. W związku z tym jednym z priorytetów podejmowanych działań jest uczestnictwo w życiu społecznym i wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej i edukacyjnej poprzez m.in. wspieranie funkcjonowania i rozwoju organizacji pozarządowych zrzeszających osoby starsze. Dzięki wydłużaniu się ludzkiego życia i stałej poprawie jego jakości, w tym także stanu zdrowia, może być to czas aktywnej realizacji własnych pasji i marzeń, na które nie było czasu podczas pracy zawodowej. Udział Seniorów w wydarzeniach kulturalnych, sporcie i turystyce ma szczególne znaczenie, gdyż podtrzymuje ich aktywność, zapobiega marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, zwiększa zainteresowanie otaczającym światem, umożliwia realizację własnych pasji i uzdolnień, zapewnia atrakcyjne, a zarazem wartościowe wykorzystanie wolnego czasu. Zapewnieniem odpowiedniej przestrzeni do tych działań jest wsparcie realizacji zadań publicznych w otwartych konkursach ofert skierowanych do organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Należy propagować włączenie społeczne osób starszych, szczególnie pozostających w domu, poprzez używanie Internetu i innych technologii teleinformatycznych do korzystania z dóbr kultury, rozrywki, edukacji oraz komunikacji z innymi osobami.

Ważnym elementem jest edukacja Seniorów w zakresie bezpieczeństwa. Osoby starsze to osoby o szczególnych predyspozycjach psychicznych: ufne, życzliwe, otwarte, często nieposiadające dostatecznej wiedzy pozwalającej na właściwą ochronę przed zagrożeniami. Decyduje to o tym, iż częściej stają się one ofiarami oszustw, przestępstw oraz innych niebezpieczeństw. W związku z powyższym należy osoby starsze otoczyć szczególną opieką przekazując im wiedzę na temat istniejących zagrożeń, aby mogli oni świadomie i rozważnie reagować, kiedy znajdą się w sytuacji zagrażającej ich bezpieczeństwu.

Problemy	Potrzeby
1. Choroba i niepełnosprawność uniemożliwiająca samodzielne wyjście poza mieszkanie z uwagi na bariery architektoniczne lub ograniczenia finansowe.	- Likwidacja barier architektoniczno – urbanistycznych poprzez dostosowanie terenów i obiektów do potrzeb osób starszych, - pomoc wolontariuszy w codziennych obowiązkach, zakupach itp. ze współudziałem seniorów, - wdrożenie w jednostkach miejskich oraz realizujących zadania publiczne przepisów Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom za szczególnymi potrzebami.
2. Niedostateczna wiedza seniorów na temat bezpieczeństwa	- Kampanie medialne na temat niebezpieczeństw, działania oszustów, - organizacja spotkań na temat bezpieczeństwa seniora w ruchu drogowym, ścieżkach rowerowych, zawieranie umów na telefon, porady konsumenckie, - wyposażenie seniorów w odbłaski, opaski S.O.S.

3. Brak nowych liderów do prowadzenia organizacji pozarządowych, klubów seniora	- Podnoszenie wiedzy i umiejętności członków organizacji pozarządowych, - organizacja warsztatów, szkoleń, konferencji w zakresie pozyskiwania funduszy, umiejętność komunikacji, organizacji różnych działań, - kształcenie liderów.
4. Niewystarczająca aktywizacja seniorów w życiu społecznym i kulturalnym	- Dostosowanie ofert do potrzeb seniorów, - włączenie seniorów w organizację imprez miejskich i wykorzystywanie ich potencjału, - włączenie do współpracy z seniorami instytucji kulturalnych, udostępnienie pomieszczeń na próby, występy, - kontynuacja organizacji działań: „Środy Seniora” i Europejski Dzień Seniora, - zwiększenie ilości i dostępności miejsc do potańcówek i spotkań towarzyskich, zorganizowanie kursów tańca (różne gatunki, z uwzględnieniem preferencji muzycznych seniorów), z profesjonalnym instruktorem.
5. Niskie kompetencje cyfrowe – wykluczenie cyfrowe	- Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób starszych poprzez działania na rzecz zwiększenia ich sprawności w korzystaniu z nowoczesnych technologii czy mediów, - upowszechnianie i wdrażanie rozwiązań technologicznych, które mogą zwiększyć bezpieczeństwo i komfort w codziennym funkcjonowaniu, - szkolenia przez instytucje i wolontariuszy.

V.4 Integracja międzypokoleniowa i kształtowanie pozytywnego postrzegania osób starszych w społeczeństwie

Jednym z najważniejszych czynników wpływających na jakość życia są relacje międzyludzkie. Po przejściu na emeryturę osoby te stanowią zasób wiedzy, doświadczenia oraz posiadają możliwości, które powinny być wykorzystane zarówno do samorealizacji, jak i wsparcia innych środowisk np. poprzez współpracę przedszkoli i szkół z organizacjami senioralnymi. Istotnym elementem jest także rozwój wolontariatu zarówno wśród różnych grup wiekowych jak i samych osób starszych na rzecz osób starszych tzw. sieci wsparcia.

Istotną rolę pełni również komunikacja społeczna. Jest ona zjawiskiem polegającym na wzajemnym przekazywaniu sobie informacji. Podeszły wiek i związane z nim zmiany mogą utrudnić komunikację seniorów z otoczeniem. Ważnym czynnikiem jest rozpowszechnianie informacji o wydarzeniach lokalnych wśród podmiotów docierających do osób starszych.

Kształtowanie pozytywnego wizerunku tej grupy osób może być realizowane m.in. poprzez podnoszenie poziomu świadomości społecznej znaczenia uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym.

Problemy	Potrzeby
1. Niewystarczająca prezentacja aktywności osób starszych w środowisku	- Przedstawienie przynajmniej raz w roku problematyki osób starszych oraz prezentacja ich dorobku na sesji Rady Miejskiej przez Suwalską Radę Seniorów, - przedstawienie najbardziej aktywnych organizacji pozarządowych i liderów – seniorów w gazecie lokalnej i radiu, - uhonorowanie najbardziej aktywnych seniorów podczas

	Europejskiego Dnia Seniora, - wymiana doświadczeń w zakresie działalności senioralnej z seniorami z miast partnerskich, - kontynuacja audycji dla seniorów: Suwalski SMS.
2. Zbyt duży dystans społeczny dzieci i młodzieży do seniorów	- Organizacja międzypokoleniowych przedsięwzięć – wspólne imprezy integracyjne, kulturalne, sportowe, realizacja koncertu z okazji Dnia Solidarności Międzypokoleniowej, współpraca ze szkołami, działania na rzecz ochrony środowiska, nauka seniorów obsługi komputera, smartfona przez młodych wolontariuszy, - udział w debatach, seminariach, konferencjach.
3. Niedostateczna znajomość posługiwania się Internetem i innymi technologiami teleinformatycznymi	- Popularyzacja wśród osób starszych wiedzy na temat nowych technologii komunikacyjnych, - wdrożenie w jednostkach miejskich oraz realizujących zadania publiczne przepisów Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, - wdrożenie w jednostkach miejskich oraz realizujących zadania publiczne przepisów Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
4. Niewystarczająca współpraca organizacji senioralnych, brak przepływu informacji	- Wspólne spotkania, debaty usprawniające realizację działań na rzecz osób starszych (działania i terminy nakładają się na siebie), - koordynacja działań przez Suwalską Radę Seniorów.
5. Niski poziom komunikacji i przepływu informacji	- Utworzenie strony internetowej adresowanej do osób starszych, - zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych.
6. Negatywny wizerunek osób starszych	- budowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej jako osoby aktywnej, atrakcyjnej itp.

VI. MISJA, CELE PROGRAMU, KIERUNKI DZIAŁAŃ

VI. 1 Misja

Suwałki Miastem przyjaznym seniorom

VI. 2 Cele Programu i kierunki działania

W ramach wyznaczonych i poddanych analizie obszarów problemowych wypracowano poniższe cele szczegółowe i kierunki działania do realizacji przez samorząd, jednostki miejskie oraz organizacje pozarządowe i podmioty współpracujące z Miastem Suwałki

Cel strategiczny 1: Rozwój promocji zdrowia i wzrost dostępności do usług zdrowotnych na rzecz osób starszych w Mieście Suwałki

Lp.	PLANOWANE DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	WSKAŹNIKI	PLANOWANI REALIZATORZY
Cel operacyjny 1. Zwiększenie działań w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej					
1.1	Inicjowanie i promowanie edukacji zdrowotnej, w tym między innymi poprzez: spotkania z lekarzami; otwarte wykłady i konsultacje ze specjalistami	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki zewnętrzne - środki własne NGO	- liczba podjętych działań	- Miasto Suwałki - NGO - SRS
1.2	Organizowanie masowych aktywności sportowych poprzez: olimpiady, biegi, mecze, nordic walking, wycieczki rowerowe, gimnastykę na świeżym powietrzu itp.	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki zewnętrzne - środki własne NGO	- liczba podjętych działań	- Miasto Suwałki - NGO - SRS
1.3	Realizacja szczepień ochronnych	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - budżet państwa	- liczba zorganizowanych projektów/programów - liczba osób korzystających - liczba akcji promujących szczepienia	- Miasto Suwałki - NZOZ - NGO

Cel operacyjny 2. Rozwój systemu opieki geriatrycznej oraz działania na rzecz zwiększenia dostępności do świadczeń zdrowotnych i opieki rehabilitacyjnej

2.1	Inicjowanie i promowanie rozwoju infrastruktury w zakresie opieki długoterminowej i geriatrycznej	Lata 2021-2026	- NFZ - budżet państwa - środki zewnętrzne	- liczba Oddziałów/pododdziałów - liczba poradni	- Szpital Wojewódzki - SP SP ZOZ - NZOZ - SPZOP
2.2	Zwiększenie dostępności do poradni specjalistycznych i usług rehabilitacyjnych	Lata 2021-2026	- NFZ - budżet państwa	- liczba poradni	- NFZ - Szpital Wojewódzki - NZOZ - ZOZ

2.3	Zwiększenie dostępności do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny	Lata 2021-2026	- środki zewnętrzne - PFRON	- liczba wypożyczalni - liczba wniosków dofinansowanych przez MOPR ze środków PFRON	- podmioty prowadzące wypożyczalnię - MOPR
2.4	Inicjowanie działań pomocowych: - psychologicznych - psychiatrycznych	Lata 2021-2026	- środki zewnętrzne - budżet Miasta	- liczba podjętych działań	- Miasto Suwałki - NGO
Cel strategiczny 2: Rozwój sieci usług środowiskowych oraz pozainstytucjonalnego wsparcia udzielanego niesamodzielnym osobom starszym					
Lp.	PLANOWANE DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	WSKAŹNIKI	PLANOWANI REALIZATORZY
Cel operacyjny 1. Rozwój usług opiekuńczych					
1.1	Rozwój opieki środowiskowej nad osobami starszymi	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki zewnętrzne - budżet państwa	- liczba usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	- MOPR - NGO
1.2	Rozwój i wsparcie finansowe placówek dziennego pobytu/klubów seniora/organizacji pozarządowych	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki własne NGO - budżet państwa	- Liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów - Liczba osób korzystających z placówek dziennego pobytu	- Miasto Suwałki - NGO - ŚDS - Dom Dziennego Pobytu „Kalinka”
1.3	Realizacja programów/projektów na rzecz wsparcia osób starszych	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki własne NGO - środki zewnętrzne	- Liczba projektów/programów	- NGO - MOPR
1.4	Inicjowanie sieci opiekunów „Sami sobie” oraz wsparcie w ramach pomocy sąsiedzkiej i wolontariatsycznej	Lata 2021-2026	- bez nakładów finansowych	- liczba utworzonych sieci opiekunów	- SRS - NGO - osoby fizyczne - grupy nieformalne
1.5	Szkolenia wolontariuszy i wspieranie wolontariatu na rzecz seniorów	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - budżet państwa - środki własne NGO	- liczba przeszkolonych wolontariuszy	- NGO

Cel operacyjny 2. Rozwój systemu zniżek, ulg i rabatów dla seniorów					
2.1	Realizacja programu pomocowego Suwalska Karta Mieszkańca	Lata 2021-2026	- budżet Miasta	- liczba wydanych kart Seniora - liczba podmiotów udzielających ulg dla seniorów	- Miasto Suwałki
2.2	Upowszechnianie informacji o możliwości skorzystania ze środków PFRON na likwidację barier i dostosowania mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych	Lata 2021-2026	- bez nakładów finansowych	- liczba informacji	- NGO - SRS - MOPR
2.3	Nieodpłatna pomoc w drobnych pracach naprawczych m.in. Program „Złota Rączka dla Seniora”	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki własne NGO	- liczba usług	- Miasto Suwałki - NGO - Spółdzielnie społeczne
Cel strategiczny 3: Uczestnictwo Seniorów w życiu społecznym oraz wsparcie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej					
Lp.	PLANOWANE DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	WSKAŹNIKI	PLANOWANI REALIZATORZY
Cel operacyjny 1. Minimalizacja barier w przestrzeni publicznej					
1.1	Dostosowanie przestrzeni architektonicznej, terenów, obiektów, toalet w przestrzeni publicznej do potrzeb osób starszych	Lata 2021-2026	- środki zewnętrzne - budżet Miasta	- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych	- Miasto Suwałki
Cel operacyjny 2. Zapewnienie bezpieczeństwa Seniorów					
2.1	Organizowanie spotkań edukacyjno – informacyjnych/kampanii medialnych na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zawieraniu umów przez telefon, działania oszustów itp.	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki własne organizatorów spotkań	- liczba zorganizowanych spotkań/kampanii medialnych	- NGO - SRS - Policja

2.2	Realizacja programów/projektów na rzecz bezpieczeństwa osób starszych	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki własne NGO	- liczba projektów/programów	- Miasto Suwałki - NGO - SRS
Cel operacyjny 3. Aktywizacja seniorów w życiu społecznym i kulturalnym					
3.1	Włączenie seniorów w organizację imprez miejskich i wykorzystanie ich potencjału; włączenie do współpracy z seniorami instytucji kulturalnych, udostępnienie pomieszczeń na próby, występy, potańcówki, spotkania towarzyskie. Kontynuacja corocznie podjętych działań tj. Środy Seniora i Europejski Dzień Seniora jak również audycji radiowej Suwalski SMS.	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki własne NGO	- liczba podjętych działań - liczba miejsc do spotkań Seniorów	- NGO - SRS - Miasto Suwałki
3.2	Realizacja innowacyjnych działań dedykowanych seniorom	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki własne NGO	- liczba/rodzaj podjętych działań	- NGO - Miasto Suwałki
3.3	Prowadzenie zakładki na stronie internetowej Miasta Suwałki dedykowanej seniorom	Lata 2021-2026	- bez nakładów finansowych	- liczba zamieszczonych informacji	- Miasto Suwałki
Cel operacyjny 4: Edukacja cyfrowa					
4.1	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu seniorów poprzez działania na rzecz zwiększenia ich sprawności w korzystaniu z nowoczesnych technologii (komputer, internet, smartfon itp.)	Lata 2021-2026	- środki zewnętrzne - środki własne NGO	- liczba podjętych działań	- NGO - SRS
4.2	Szkolenia seniorów przez wolontariuszy i młodsze pokolenie w zakresie obsługi komputera	Lata 2021-2026	- środki zewnętrzne - środki własne NGO	- liczba podjętych działań/szkoleń	- NGO - SRS

Cel strategiczny 4: Integracja międzypokoleniowa i kształtowanie pozytywnego postrzegania osób starszych w społeczeństwie					
Lp.	PLANOWANE DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	WSKAŹNIKI	PLANOWANI REALIZATORZY
Cel operacyjny 1. Prezentacja aktywności osób starszych w społeczeństwie oraz wzmocnienie wizerunku osób starszych					
1.1	Prezentacja dorobku seniorów oraz działań na rzecz seniorów	Lata 2021-2026	- bez nakładów finansowych	- liczba prezentacji/spotkań/udział w konferencjach	- SRS - NGO - Miasto Suwałki
1.2	Promocja najbardziej aktywnych organizacji pozarządowych i liderów oraz uhonorowanie najbardziej aktywnych seniorów.	Lata 2021-2026	- budżet Miasta - środki własne NGO	- liczba prezentacji - liczba uhonorowanych seniorów	- NGO - SRS - Miasto Suwałki
1.3	Wymiana doświadczeń w zakresie działalności senioralnej	Lata 2021-2026	- środki własne NGO	- liczba podjętych działań	- SRS - NGO - Miasto Suwałki
1.4	Organizowanie kampanii społecznych wzmacniających wizerunek osób starszych	Lata 2021-2026	- środki zewnętrzne - środki własne NGO	- liczba kampanii	- NGO - SRS
1.5	Inicjatywy lokalne skierowane do osób starszych lub realizowane przez osoby starsze	Lata 2021-2026	- bez nakładów finansowych	- liczba inicjatyw	- NGO - SRS - Miasto Suwałki
Cel operacyjny 2. Wzmocnienie integracji międzypokoleniowej					
2.1	Organizacja międzypokoleniowych przedsięwzięć – wspólne imprezy integracyjne, kulturalne, sportowe, audycje itp.	Lata 2021-2026	- środki własne NGO - budżet Miasta	- liczba podjętych działań	- NGO - SRS - Miasto Suwałki - instytucje kultury - placówki oświatowe
2.2	Realizacja programów/projektów w zakresie integracji międzypokoleniowej	Lata 2021-2026	- bez nakładów finansowych	- liczba programów/projektów	- NGO - SRS - Miasto Suwałki - instytucje kultury

VII. PLANOWANI REALIZATORZY PROGRAMU

Zakłada się, że realizatorami *Programu Działań Na Rzecz Seniorów na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki* będą: Urząd Miejski w Suwałkach oraz jego jednostki organizacyjne, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Dom Pomocy Społecznej „Kalina”, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Suwalski Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna im. M. Konopnickiej, Muzeum Okręgowe, przedszkola, szkoły, uczelnie oraz Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o, organizacje pozarządowe, Suwalska Rada Seniorów, wolontariusze, grupy samopomocowe, grupy nieformalne oraz inne podmioty współpracujące z miastem Suwałki. Lista partnerów Programu jest otwarta.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zakres realizacji działań ujętych w Programie w znacznej mierze uzależniony będzie od wielkości środków finansowych własnych pochodzących z budżetu miasta Suwałk, a także środków będących w dyspozycji organizacji pozarządowych i innych podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz osób starszych.

Podstawowymi źródłami finansowania Programu będą:

- środki finansowe własne pochodzące z budżetu miasta Suwałk,
- środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne organizacji, fundacji oraz innych podmiotów współpracujących z miastem Suwałki,
- środki zewnętrzne,
- budżet państwa.

Finansowanie zadań realizowanych przez miasto Suwałki objętych Programem ukierunkowane będzie wysokością środków finansowych przewidzianych w każdym roku budżetowym.

IX. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU

Źródłem informacji niezbędnych do monitorowania realizacji Programu będą sprawozdania częściowe przygotowane przez realizatorów poszczególnych działań przewidzianych w Programie.

W trakcie realizacji Programu zostanie przeprowadzona wewnętrzna ewaluacja, która zbada jego oddziaływanie w cyklu trzyletnim. Ewaluacja ta kończyć się będzie opracowaniem sprawozdania z realizacji Programu, które będzie przedstawiane do oceny Prezydentowi Miasta Suwałk oraz przekazana do zaopiniowania Suwalskiej Radzie Seniorów.

Ewaluacja końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji Programu. Dostarczy ona danych do opracowania Programu na kolejny okres, zbada oddziaływanie i jego efekty.

Uzasadnienie

Przedmiotowy Program jest aktem prawa miejscowego, mającym na celu ukierunkowanie polityki senioralnej w Mieście Suwałki, beneficjentami którego są najstarsi mieszkańcy naszego Miasta. Podstawą prawną do przyjęcia niniejszego Programu jest art. 17 ust.2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który upoważnia radę gminy do opracowania i kierowania do wdrożenia lokalnych programów.

Zadania ujęte w programie w szczególności obejmują:

- 1) rozwój promocji zdrowia i wzrost dostępności do usług zdrowotnych na rzecz osób starszych w Mieście Suwałki,
- 2) rozwój sieci usług środowiskowych oraz instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego wsparcia udzielanego niesamodzielnym osobom starszym,
- 3) uczestnictwo seniorów w życiu społecznym oraz wsparcie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej,
- 4) integrację międzypokoleniową i kształtowanie pozytywnego postrzegania osób starszych w społeczeństwie.

Program zawiera zadania planowane do realizacji w latach 2021 - 2026 w Mieście Suwałki. Zakłada integrację i koordynację działań różnego typu podmiotów działających na rzecz suwalskich seniorów. Określa obszary problemowe, wyznacza cele główne i cele operacyjne, przedstawia termin realizacji, wskaźniki i źródła ich pozyskiwania, jak również planowanych realizatorów zadań. W Programie zostały wyznaczone zadania, których realizacja pozwoli na osiągnięcie celów Programu. Zaplanowane działania odpowiadają realnym problemom oraz potrzebom suwalskich seniorów w zakresie objętym tym Programem. Mając na względzie prognozy demograficzne wskazujące na stały wzrost osób w wieku poprodukcyjnym, ważne jest podejmowanie działań, które zwiększają szanse osób starszych na prowadzenie aktywnego, samodzielnego, niezależnego i godnego życia.

Projekt Programu na lata 2021 – 2026 został opracowany przez Zespół do spraw opracowania programu, w skład którego weszli przedstawiciele środowisk ściśle związanych z działaniami na rzecz osób starszych w Mieście Suwałki.

Materiał był konsultowany z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego i Suwalską Radą Seniorów.

Warto zauważyć, że żyjemy w nowoczesnym świecie, w którym podmiotowe i równoprawne traktowanie wszystkich grup społecznych uznane jest za standard, dlatego też konieczna jest dbałość o to, by utrwać znaczenie społeczne starszych mieszkańców Suwałk i ich miejsce w hierarchii społecznej poprzez stworzenie systemu wzajemnie powiązanych działań instytucji i organizacji służących seniorom i ich rodzinom oraz promowanie idei integracji międzypokoleniowej. Realizacja Programu daje możliwość stworzenia właściwych warunków do pobudzenia większej aktywności seniorów, dostrzeżenia ich problemów i potrzeb. Program ma na celu również ułatwienie funkcjonowania w społeczeństwie, a także stworzenia oferty ukierunkowanej na tę grupę wiekową.

Środki finansowe na realizację programu pochodzić będą z budżetu Miasta Suwałk, w tym w ramach zabezpieczonych corocznie wydatków na współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz w ramach wydatków bieżących jednostek organizacyjnych Miasta, ze środków własnych organizacji pozarządowych oraz ze źródeł zewnętrznych pozyskanych w ramach konkursów, jak również z budżetu centralnego.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Programu Działań na Rzecz Seniorów na lata 2021 - 2026 jest zasadne.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia "Programu szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego dla
mieszkanek Suwałk"**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i poz. 1378) oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398, poz. 1492, poz. 1493, poz. 1578, poz. 1875, poz. 2112, poz. 2345 i poz. 2401, z 2021 r. poz. 159 oraz z 2019 r. poz. 1590 i poz. 2020) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji w roku 2021 "Program szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego dla mieszkank Suwałk", zwany dalej Programem, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Program obejmuje populację dziewcząt posiadających Suwalską Kartę Mieszkańca, które w roku 2020 ukończyły 12 lat.

§ 3. 1. Na pokrycie kosztów realizacji Programu przeznaczają się w budżecie Miasta Suwałk kwotę 70.000 zł.

2. W przypadku zwiększonego zainteresowania szczepieniami dopuszcza się możliwość zwiększenia środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania.

§ 4. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Suwałk do przedłożenia informacji o liczbie zrealizowanych szczepień i kosztach realizacji Programu.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

NIE NASUWA ZASTĄPIENIA
FORMALNO-PRAWNYCH I BEZPRAWNYCH
radca prawny Wiesława Michalska

Suwałki, dn. 15.02. 2021 r.

Załącznik do uchwały Nr
 Rady Miejskiej w Suwałkach
 z dnia.....2021 r.

Program szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego dla mieszkank Suwałk.

Rak szyjki macicy to trzeci po raku trzonu macicy i jajnika nowotwór atakujący narządy rodne kobiet. Polska należy do krajów o średniej częstości występowania zachorowań na raka szyjki macicy. Wskaźniki epidemiologiczne różnią się w zależności od wieku pacjentek. W populacji młodych kobiet (od 20 do 44 roku życia) rak szyjki macicy odpowiada za 8% zachorowań oraz 11% zgonów nowotworowych.

Każdego roku prawie 3000 kobiet dowiaduje się, że ma raka szyjki macicy. Według danych Krajowego Rejestru Nowotworów, w 2018 r. zarejestrowano 2360 zachorowań, zmarło 1593 kobiety (w 2017 r. odnotowano 2502 zachorowania i 1609 zgonów).

Niemal każda aktywna seksualnie osoba zostanie zakażona wirusem HPV w ciągu swojego życia. Szacowana liczba kobiet i mężczyzn zakażonych HPV na całym świecie wynosi 660 mln.

Rak szyjki macicy stanowi czwartą w kolejności przyczynę zgonów wśród kobiet wywołanych chorobami nowotworowymi.

Każdego roku wirus HPV na całym świecie powoduje ok. 595 000 nowych przypadków raka szyjki macicy, sromu, pochwy i odbytu. Z powodu raka szyjki macicy na świecie umiera 260 000 kobiet. Ponad 80% wszystkich zachorowań występuje w krajach rozwijających się.¹⁾

Zaledwie 27% Polek robi badania cytologiczne. Polska ma jedno z najwyższych wskaźników zachorowań i umieralności z powodu nowotworów złośliwych szyjki macicy w Europie.²⁾

Rak szyjki macicy jest wywoływany przez onkogenne wirusy brodawczaka ludzkiego (HPV). Związek między wirusem HPV i tym nowotworem jest co najmniej 10 razy silniejszy niż związek palenia papierosów i raka płuca. Infekcja HPV przytrafia się niemal każdemu, kto prowadzi życie seksualne.³⁾ Rak szyjki macicy rozwija się bezboleśnie i długo. Przez wiele lat może nie dawać żadnych objawów. Nie jest chorobą dziedziczną czy też uwarunkowaną genetycznie.

Istnieje wiele typów wirusa HPV, ale tylko niektóre z nich są rakotwórcze i wywołują raka szyjki macicy. Wszystkie kobiety, które rozpoczęły życie seksualne, mogą mieć kontakt zarówno z typami HPV niskiego ryzyka, jak również z tymi najgroźniejszymi. Około 80% kobiet aktywnych seksualnie ulega zakażeniu wirusem HPV przynajmniej raz w ciągu całego życia.

Australijscy naukowcy poinformowali, że dzięki szczepionce zachorowalność na raka szyjki macicy spadła o połowę. Ten kraj jako pierwszy wprowadził bezpłatne szczepienia przeciwko temu wirusowi.⁴⁾

Warto podkreślić, że badania cytologiczne nie dają 100% pewności wykrywania wczesnych faz rozwoju raka. Szczepionki przeciwko wirusom HPV zapobiegają zakażeniu, optymalny wiek na uodpornienie to 10 - 15 lat. Skuteczność szczepionek w tym wieku w zapobieganiu wystąpieniu dysplazji szyjki macicy przekracza 90%.⁵⁾

1. Podstawa prawna Programu

Podstawę prawną Programu stanowi art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 48 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy zapewnienie równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, a w szczególności opracowanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

W ramach Programu zakłada się:

- a) prowadzenie akcji informacyjno - edukacyjnej wśród rodziców dziewczynek uczestniczących w Programie - poprzez umieszczenie materiałów edukacyjnych na platformie e-dziennik,
- b) prowadzenie szczepień profilaktycznych przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego wśród dziewcząt posiadających Suwalską Kartę Mieszkańca, które w 2020 r. ukończyły 12 lat.

2. Cel Programu

Głównym celem Programu jest zapobieganie zachorowaniom na raka szyjki macicy wśród mieszkanek Suwałk poprzez wykonanie szczepień ochronnych dziewczynkom, które w 2020 r. ukończyły 12 lat. Ponadto realizacja Programu ma na celu uświadomienie społeczności lokalnej poprzez edukację rodziców, znaczenia pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy oraz w późniejszym etapie badań cytologicznych.

3. Beneficjenci Programu

Beneficjentami końcowymi Programu są dziewczęta posiadające Suwalską Kartę Mieszkańca. Programem zostaje objęta populacja dziewcząt, które w roku 2020 ukończyły 12 lat.

4. Sposób realizacji i finansowania Programu

Organem przygotowującym i koordynującym Program jest Prezydent Miasta Suwałk.

Realizatorzy Programu - podmioty upoważnione na podstawie odrębnych przepisów do świadczenia usług zdrowotnych, posiadające punkty szczepień na terenie Miasta Suwałk, które zostaną wyłonione w drodze konkursu ofert.

Realizacja Programu będzie polegać na:

- przeprowadzeniu akcji informacyjno - edukacyjnej - poprzez umieszczenie materiałów edukacyjnych na platformie e-dziennik,
- uzyskaniu pisemnej zgody od rodzica lub opiekuna prawnego na wykonanie cyklu szczepień,
- badaniu lekarskim i kwalifikacji do szczepienia,
- wykonaniu pełnego cyklu szczepień,
- dokonaniu stosownych wpisów potwierdzających wykonanie szczepień w dokumentacji medycznej.

Koszt szczepienia jest w 100% finansowany z budżetu miejskiego dla dziewcząt, które zgłoszą chęć uczestniczenia w programie i spełniają warunek określony w pkt 3 niniejszego załącznika do uchwały.

5. Dane ze szczepień przeprowadzonych w latach 2012 - 2020:

	2012 r	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób uprawnionych do szczepień	339 osób	szczepień nie realizowano - na ogłoszony konkurs nie wpłynęła żadna oferta	746 osób	382 osoby	348 osoby	667 osób	334	Szczepień nie realizowano - w związku z niedostępnością szczepionek na rynku Polskim.	747 osób szczepione są 2 roczniki dziewcząt
Kwota zarezerwowana na szczepienia (w zł)	30.000		84.175	45.000	45.000	80.000	40.000		190.000
Kwota wydana na szczepienia (w zł)	26.565		84.175	38.702	29.285	46.125	23.940		2020 r. - 33.810 zł 2021 r. - w trakcie (szczepienia realizowane są w latach 2020-2021)
Liczba osób zaszczepionych / w tym bezpłatnie	82 / 32		223 / 89	105 / 36	61 / 28	91/91	57		ur. w 2006 r. - 73 osoby ur. w 2007 r. - 56 osób
Koszt udzielenia usługi medycznej (szczepionka + badanie i infekcja)	420 zł		480 zł	480 zł	570 zł	13 - latki - 615 zł 12 - latki - 410 zł	420 zł		- dla dziewcząt ur. w 2006 r. 630 zł (konieczna większa liczba dawek) - dla dziewcząt ur. w 2007 r. - 420 zł

6. Osoby uprawnione do skorzystania ze szczepień w 2021 roku.

W 2021 roku do skorzystania ze szczepień uprawnionych będzie około 394 dziewcząt.

¹⁾ <http://szczepienia.pzh.gov.pl/szczepionki/hpv/3/#jak-czesto-rak-szyjki-macicy-wystepuje-u-kobiet-w-polsce> - dostęp 05.02.2020

²⁾ <http://onkologia.org.pl/cytologia/>

³⁾ onkologia.org.pl/cytologia/

⁴⁾ <http://www.rynekzdrowia.pl/Serwis-Szczepienia/Australia-liczba-zachorowan-na-raka-szyjki-macicy-spadla-o-polowe-dzieki-szczepieniom,165145,1018.html>

⁵⁾ Źródło: informacja Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Wakcynologii, prof. dr hab. med. Jacka Wysockiego z 14 marca 2008 r.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie przyjęcia "Programu szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego dla mieszkanek Suwałk".

Miasto Suwałki w 2010 roku rozpoczęło realizację programu zdrowotnego polegającego na objęciu szczepieniami przeciwko rakowi szyjki macicy dziewczynek – mieszkanek Suwałk. Zgodnie z § 5 uchwały nr XLI/375/09 Rady Miejskiej w Suwałkach z 25 listopada 2009 roku, która wprowadzała realizację ww. Programu w 2010 roku, istnieje możliwość przedłużenia jego realizacji na kolejne lata.

Zgodnie z aktualną wiedzą na temat oferowanych na rynku szczepionek wynika, że dziewczęta, które w roku poprzedzającym szczepienie ukończą 12 lat, muszą przyjąć tylko dwie dawki szczepionki, zachowując co najmniej 6 miesięczny odstęp między nimi - jeżeli druga dawka szczepienia zostałaby przyjęta wcześniej niż 6 miesięcy po podaniu pierwszej, zawsze należy przyjąć trzecią dawkę. Młodsze dzieci mają inną odpowiedź immunologiczną na szczepionkę, stąd możliwość podania tylko dwóch dawek, bez szkody dla wywołania odporności.

Przedkładany projekt uchwały, utrzymuje wprowadzoną w 2017 roku zmianę polegającą na finansowaniu szczepień w 100% z budżetu miejskiego, co wynika również z realizowanego Programu „Suwalska Karta Mieszkańca”.

W 2021 roku do Programu będzie mogło przystąpić około 394 dziewcząt, które w 2020 roku ukończyły 12 lat. Na realizację szczepień w 2021 roku, z uwagi na dotychczasowe zainteresowanie szczepieniami rezerwuje się 70.000 zł z zastrzeżeniem, że w przypadku większej liczby chętnych środki te zostaną zwiększone. W 2021 roku wycofana zostanie z obrotu dotychczas stosowana szczepionka, a na jej miejsce wprowadzona zostanie szczepionka nowej generacji oferująca szerszą ochronę, co wiąże się ze zwiększeniem jej ceny. Z posiadanych informacji wynika, że koszt jednej dawki szczepionki wzrośnie ze 110 zł za jedną dawkę do około 324 zł.

Suwałki, 2021-03-03.

PREZYDENT
Czesław Henkiewicz

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

**w sprawie określenia zadań Miasta Suwałki realizowanych w roku 2021 ze środków
Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**

Na podstawie art. 35a ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, 568 i 875, z 2021 r. poz. 159), w związku z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) uchwała się, co następuje:

§ 1. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości określonej przez Zarząd PFRON zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym w 2021 przeznacza się na realizację zadań określonych w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

NIE NASUWA ZASTRZEŻEŃ
FORMALNO-PRAWNYCH I REDAKCYJNYCH
ratca prawny Wiesława Michalska
Suwałki, dn. 02.03.2021 r.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2021 r.

**PLAN FINANSOWY REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI
ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH FINANSOWANYCH
ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W 2021 r.**

L.p.	Treść	Środki finansowe PFRON w zł
I	Wysokość środków PFRON przypadających według algorytmu na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 426)	2.230.469
II	Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, w tym:	90.000
1.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych (art.26e)	40.000
2.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art.12a)	30.000
3.	Instrumenty i usługi rynku pracy (art.11 ust.2 pkt 2)	20.000
III	Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej (art.35a ust. 1 pkt 7 i 8), w tym:	2.140.469
1.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej (art. 35a ust.1 pkt 8)	759.360
2.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych (art. 35a ust.1 pkt 7 lit. a)	300.000
3.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35a ust.1 pkt 7 lit. d)	398.615
4.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art.35a ust.1 pkt 7 lit. b)	82.494
5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (art.35a ust. 1 pkt 7 lit. c)	600.000

Załącznik nr 1

PROPOZYCJA PLANU FINANSOWEGO REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W 2021 r.

L.p.	Treść	Wykonanie planu w 2020 r.	Propozycja planu na 2021 r.	Złożone wnioski na dzień 24.02.2021 r./ kwota wnioskowana
I	Wysokość środków PFRON przypadających według algorytmu na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 426)	1.848.853	2.230.469	X
II	<i>Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, w tym:</i>			
1.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych (art.26c)	96.000	90.000	X
		66.000	40.000	X
2.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art.12a)	30.000	30.000	X
3.	Instrumenty i usługi rynku pracy (art.11 ust. 2 pkt 2) – zorganizowanie stażu	0	20.000	X
III	<i>Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej (art.35a ust. 1 pkt 7 i 8), w tym:</i>	1.752.853	2.140.469	X
1.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej (art. 35a ust.1 pkt 8)	717.360	759.360	kwota ustalona przez PFRON
2.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych (art. 35a ust.1 pkt 7 lit.a)	126.207	300.000	82 wniosk. + 33 opiek. 160.306
3.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35a ust.1 pkt 7 lit.d)	427.165	398.615	21 wniosków 417.100
4.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art.35a ust.1 pkt 7 lit.b)	19.053	82.494	10 wniosków 82.494
5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (art.35a ust. 1 pkt 7 lit.c)	463.068	600.000	62 wniosków 109.981,80

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie określenia zadań Miasta Suwałki realizowanych w roku 2021 ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zgodnie z art. 35a ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020 r. poz.426 ze zm.), Rada Miejska określa plan finansowy na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków PFRON.

Zarząd Funduszu dokonał podziału środków przewidzianych w planie finansowym PFRON na 2021 r. przeznaczonych na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, zgodnie z którym ich wysokość dla Miasta Suwałki wynosi 2.230.469 zł. tj. o 337.154 zł więcej niż w roku poprzednim.

Rozpoznanie potrzeb wynikające z dotychczas złożonych wniosków wskazuje, że otrzymane środki nie pozwolą na pełną ich realizację. W związku z tym, kierując się zasadą dostępności pomocy finansowej jak największej liczbie osób niepełnosprawnych, proponuje się realizację dofinansowań na poziomie:

- do 95 % kosztów realizacji zadania związanego z likwidacją barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- do 120 % limitu NFZ do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- do 80 % zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
- do 60% realizacji zadania związanego ze sportem, kulturą i rekreacją osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych tej samej osobie dorosłej niepełnosprawnej, proponuje się przyjąć zasadę raz na dwa lata, co jest zgodne z § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Natomiast po zaspokojeniu potrzeb zgodnie z wyżej wskazaną zasadą uwzględnić pozostałe wnioski wg kolejności zgłoszeń jeżeli pozwoli na to plan finansowy.
- dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej zgodnie z art. 68 c ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy - 90% kosztów. Przyznana kwota 759.360 zł wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 października 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie algorytmu przekazywania środków PFRON samorządom wojewódzkim i powiatowym, w którym wysokość dofinansowania kosztów rocznego pobytu 1 uczestnika w WTZ w roku 2021 określono na poziomie - 21.696 zł. Pozostałe 10% kosztów działalności Warsztatu zgodnie z art. 10b ust. 2a ustawy, jest finansowane z budżetu Miasta Suwałki.

Corocznie w budżecie Miasta Suwałki w rozdziale 85311 planowane są środki na dofinansowanie 35 uczestników WTZ w Suwałkach i 11 w Filipowie. Na 2021 r. plan finansowy wynosi 110.891,28 zł.

Zaproponowany podział środków na poszczególne zadania został skonsultowany i pozytywnie zaopiniowany przez Miejską Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

Jednocześnie informuję, że efektem przyznanego dofinansowania ze środków PFRON w kwocie 1.848.853 zł w roku 2020 było:

- uczestnictwo 94 osób w turnusach rehabilitacyjnych, w tym: 17 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, 47 dorosłych osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 30 opiekunów,
- likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania 45 osobom niepełnosprawnym, mających trudności w poruszaniu się (przystosowanie łazienek, poszerzenie drzwi, podłogi antypoślizgowe, montaż uchwytów, siedziska prysznicowe, krzeselka toaletowo-prysznicowe, schodolaz kroczący, podjazd z balustradą),
- likwidacja barier w komunikowaniu się 5 osobom z głębokim niedosłuchem i niemówiącym (sprzęt komputerowy z oprogramowaniem do nauki i rozwijania mowy lub specjalistyczną klawiaturą, cyber oko),
- likwidacja barier technicznych osobom z głębokim niedosłuchem oraz ze schorzeniami narządu ruchu (wideo domofon, przystosowanie mebli kuchennych osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim),
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 442 osobom niepełnosprawnym, w tym 35 dzieci (aparaty słuchowe, wózki inwalidzkie, protezy, pieluchomajtki, cewniki, materace przeciwoślizgowe, balkoniki, kule, laski, soczewki korekcyjne, aparaty do bezdechu sennego itp.),
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny 32 osobom niepełnosprawnym, w tym 3 dzieci (rowery stacjonarne, łóżka rehabilitacyjne, aparaty do masażu uciskowego, mata sensoryczna, drabinka rehabilitacyjna oraz drobny sprzęt rehabilitacyjny),
- organizacja 2 wycieczek o charakterze kulturalno – turystycznym organizowanych przez Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane i Osób Niepełnosprawnych, Suwalskie Stowarzyszenie „Amazonka”, w których uczestniczyło 57 osób niepełnosprawnych,
- uczestnictwo 35 osób niepełnosprawnych w terapii zajęciowej w WTZ Suwałki (34 osoby mieszkańcy Suwałk, 1 osoba z powiatu suwalskiego),
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej – działalność gospodarcza – prowadzenie zajęć rekreacyjno - sportowych,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla 2 osób niepełnosprawnych – fotograf produktowy, hafciarka.

Szczegółowy wykaz podziału środków finansowych PFRON, przeznaczonych Miastu Suwałki według algorytmu, zawiera załącznik do niniejszej uchwały.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Kompleksowej koncepcji organizacji usług transportowych door-to door
na terenie Miasta Suwałki w okresie od 1 czerwca 2021 do 30 listopada 2023 r.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) oraz art. 4 ust.1 pkt 5 i art. 92 ust.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 920) w związku z art. 9 ust. 2 pkt 3 i art. 35a ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, 568 i 875 z 2021 poz.159), uchwala się, co następuje:

§ 1. Podejmuje się działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb transportowych mieszkańców Suwałk z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności poprzez wdrożenie usług door-to-door w celu poprawy poziomu i jakości funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w sferze społecznej, zdrowotnej i zawodowej.

§ 2. Przyjmuje się Kompleksową koncepcję organizacji usług transportowych door-to-door na terenie Miasta Suwałki w okresie od 1 czerwca 2021 r. do 30 listopada 2023 r. stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

NIE NASUWA ZASTRZEŻEN
FORMALNO-PRAWNYCH I REDAKCYJNYCH
radca prawny *Wiesława Michalska*

Suwałki, dn. 08 03 2021 r.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2021 r.

Miasto Suwałki
16-400 Suwałki, ul. Mickiewicza 1

**KONCEPCJA ORGANIZACJI USŁUG
TRANSPORTOWYCH DOOR-TO-DOOR
DLA OSÓB Z POTRZEBĄ WSPARCIA
W ZAKRESIE MOBILNOŚCI
W MIEŚCIE SUWAŁKI**

Wstęp

Koncepcja została opracowana na potrzeby konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego ogłoszonego w ramach projektu pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”, realizowanego w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb transportowych mieszkańców Suwałk mających trudności w samodzielnym przemieszczaniu w celu aktywizacji społeczno-zawodowej.

Wdrożenie nowej jakości usług polegających na likwidacji barier transportowych pozwoli na wsparcie procesu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób wymagających wsparcia w zakresie mobilności.

Usługi door-to-door dla osób niepełnosprawnych są zatem kwestią istotną i ważną dla codziennego funkcjonowania tej grupy mieszkańców i ich uczestnictwa w życiu społecznym oraz zawodowym.

Planowane usługi mają charakter pilotażowy, dzięki, którym mieszkańcy Suwałk będą mogli rozwijać swoją aktywność w życiu publicznym, społecznym i zawodowym. Zainicjowane działania niewątpliwie przyczynią się do poprawy poziomu wykluczenia społecznego i komunikacyjnego osób, których mobilność jest znacznie ograniczona.

1. Analiza dokumentów strategicznych i/lub programów rozwoju o charakterze lokalnym, regionalnym i krajowym, w których uwzględnione zostały działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Działania objęte projektem znajdują odzwierciedlenie w następujących dokumentach:

- a) **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2016-2025, przyjęta Uchwałą XXIII/281/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 września 2016 r.**

Zawarte w dokumencie cele strategiczne i operacyjne wyznaczają kierunki rozwoju Miasta w obszarze rozwiązywania problemów społecznych i obejmują działania, które prowadzą do zwiększenia bezpieczeństwa oraz jakości życia mieszkańców Suwałk, poprzez działania nastawione na aktywizację społeczną i zawodową osób bezrobotnych, opiekę nad dzieckiem i rodziną, w tym dysfunkcyjną, zapobieganie ubóstwu i marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, promocję i profilaktykę zdrowia lokalnej społeczności. Projekt wpisuje się w cel strategiczny 2. Budowanie systemu działań wspomagających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, starszych, chorych i ich rodzin m.in. poprzez likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się oraz komunikacyjnych, w tym przewozu osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu w celach edukacyjnych, zawodowych, leczniczych i kulturalnych, a także wdrażanie programów na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w celu poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, chorych i w podeszłym wieku.

Ewaluacja z realizacji Strategii zaplanowana jest na rok 2021.

- b) **Program integracji społecznej i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych w Suwałkach na lata 2017-2021 przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/395/2017 Rady Miejskiej w Suwałkach dnia 31 maja 2017 r.**

Założeniem programu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu oraz integracja ze społeczeństwem osób niepełnosprawnych, przewlekłe chorych i osób starszych.

Zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i starszych, poprzez tworzenie środowiska dostępnego dla osób niepełnosprawnych, w tym m.in. rozwijanie usług transportowych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych z różnego rodzaju dysfunkcjami.

Program poddawany jest corocznej ewaluacji. Jej wyniki są dostępne na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach w zakładce „Programy i projekty”.

Z informacji zawartych w raportach, dot. realizacji niniejszego Programu, działania wspomagające i aktywizujące zarówno osoby niepełnosprawne i ich otoczenie społeczne wpływają na wzrost uczestnictwa tych osób w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym.

- c) Program na rzecz poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych w Województwie Podlaskim na lata 2019 – 2023 przyjęty uchwałą nr VIII/84/19 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 24 kwietnia 2019 roku.

Celem programu jest wspieranie działań profilaktycznych oraz wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością poprzez rehabilitację społeczną i zawodową.

Realizacja celu poprzez:

- działania profilaktyczne o charakterze społecznym, edukacyjnym i zdrowotnym,
- propagowanie aktywności, integracji oraz dostępności dla osób niepełnosprawnych,
- wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do pracy,
- tworzenie warunków do rehabilitacji zawodowej,
- popularyzowanie aktywności osób niepełnosprawnych poprzez wspieranie przedsięwzięć kulturalnych, sportowych i twórczych.

- d) Rządowy Program „Dostępność Plus” na lata 2018-2025, przyjęty uchwałą Nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2018 r.

Celem Programu jest poprawa dostępności przestrzeni publicznej, produktów i usług. Skierowany jest m.in. do instytucji samorządowych. W obszarze wsparcia Usługi. Działanie 22. Obejmuje mobilność realizowaną poprzez zapewnienie usługi transportu indywidualnego „door-to-door” dla osób o ograniczonej mobilności na terenie co najmniej 1/3 gmin w Polsce.

2. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej na terenie objętym koncepcją.

Z wstępnej diagnozy wg. stanu na I połowę 2020 r. wynika, iż na terenie 70 tys. Miasta Suwałk liczba osób niepełnosprawnych stanowi 11% ogółu mieszkańców, co daje ok. 7678 osób, w tym ponad połowę stanowią osoby w wieku aktywności zawodowej. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, iż 254 osoby niepełnosprawne posiadają status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy. Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności potwierdzają, iż 30% średniorocznie orzekanych (ok. 600 osób) to mieszkańcy z dysfunkcją narządu ruchu, wzroku i schorzeń neurologicznych. Biorąc pod uwagę wiek osób niepełnosprawnych w Mieście Suwałki, podobnie jak w całej Polsce najwięcej jest osób z niepełnosprawnościami w wieku produkcyjnym, a więc w wieku aktywności zawodowej.

Publiczny transport zbiorowy w Mieście Suwałki, generalnie dostosowany jest do potrzeb osób z problemami w przemieszczaniu się, jednak nie obejmuje szeregu obszarów miasta, w szczególności dużych osiedli domów jednorodzinnych: Os. Piastowskie, Kolejowe, Klasztorne.

Obecnie świadczone usługi przewozu osób niepełnosprawnych dotyczą wyłącznie osób niepełnosprawnych (prawnie) z dysfunkcją narządu ruchu. W 90% adresowany jest do dzieci i młodzieży realizującej obowiązek szkolny. Sporadycznie korzystają osoby dorosłe z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, w celu rehabilitacji, bądź leczenia. Mieszkańcy nie legitymujący się orzeczeniem, a mający problemy z poruszaniem się, są pozbawieni możliwości przemieszczania się w celu aktywizacji zawodowej

(np. dojazd do pracy, na szkolenie lub do urzędu pracy) i społecznej (spotkania integracyjne, koncerty, warsztaty itp.). Uruchomienie usługi indywidualnego transportu door-to-door na terenie miasta umożliwi prawidłowe i pełnowartościowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, pozwoli na pełnienie ról społecznych oraz podejmowanie aktywności zawodowej.

3. Opis działań prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym usługami transportu door-to-door.

Miasto Suwałki prowadzi szereg działań na rzecz aktywizacji społeczno - zawodowej osób niepełnosprawnych, których zakres wynika z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, a także innych aktów prawa i prawa miejscowego. Działania oparte są na finansowaniu z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Solidarnościowego, środków z budżetu państwa i budżetu Miasta Suwałki. Głównym realizatorem tych zadań jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach i Powiatowy Urząd Pracy. Na terenie miasta funkcjonuje zespół ds. orzekania o niepełnosprawności, który obsługuje 4 powiaty (M. Suwałki, Powiat Suwalski, Augustowski i Sejneński), 2 ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi liczące 69 miejsc, i 1 dzienny dom pobytu dla osób starszych-15 miejsc, Warsztat Terapii Zajęciowej – 35 miejsc. Uzupełnieniem działań są programy takie jak: „Aktywny Samorząd”, którego celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, i w dostępie do edukacji. Średniorocznie korzysta z niego ok. 40 osób. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2020 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego skierowany do osób niepełnosprawnych, z ograniczoną mobilnością. Jego celem jest stymulowanie do podejmowania aktywności i prowadzenia samodzielnego życia, a także przeciwdziałanie dyskryminacji. W 2020 r. pomocą objęto 11 osób.

Miasto Suwałki zapewnia usługi transportowe na rzecz osób niepełnosprawnych, w szczególności z dysfunkcją narządu ruchu, które nie mają możliwości poruszania się publicznymi środkami transportu.

Usługi dotyczą głównie spraw związanych z realizacją obowiązku szkolnego w ok. 90% (29 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej). Przejazdy związane z leczeniem i rehabilitacją oraz uczestnictwem osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym, stanowią jedynie 10 % ogółu pasażerów.

Ważną rolę odgrywają również w środowisku osób niepełnosprawnych organizacje pozarządowe. Na terenie miasta działa około 40 organizacji pozarządowych w zakresie pomocy społecznej, w tym działających na rzecz osób niepełnosprawnych, które podejmują szereg inicjatyw, w szczególności, w zakresie: integracji społecznej, rehabilitacji dzieci i młodzieży, edukacji, poradnictwa specjalistycznego, terapii, promowania i rozwoju wolontariatu, pomocy rzeczowej oraz aktywizacji społeczno-zawodowej.

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi jest istotnym czynnikiem integrującym i aktywizującym mieszkańców w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Współpraca oparta na zasadzie partnerstwa, zwiększa efektywność działań związanych z realizacją zadań własnych i zleconych z zakresu szeroko pojętej polityki społecznej miasta.

Ważnym ogniwem jest Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk, w której skład wchodzi głównie osoby niepełnosprawne będące przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego.

Do jej zadań należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów, opiniowanie projektów uchwał. Partnerska współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi, Suwalską Radą Seniorów, Suwalską Radą Pożytku Publicznego w istotny sposób wzbogaca miejską ofertę usług dla tych grup mieszkańców.

Wspólny zakres działań obejmuje praktycznie wszystkie sfery życia z wyjątkiem zaspokajania potrzeb transportowych i przemieszczania się osób w dużym stopniu zależnych i wymagających wsparcia w zakresie mobilności.

4. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie objętym koncepcją, skierowanych do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Miasto Suwałki jako jednostka samorządu terytorialnego jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego na swoim terenie, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 6 ustawy o samorządzie powiatowym i art. 7 ust. 1 pkt. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Zadanie to realizowane jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.

Obecnie autobusowa komunikacja miejska organizowana przez Miasto Suwałki obejmuje większość terenu Miasta oraz niektóre miejscowości Gminy Suwałki (wiejskiej). W ramach 21 linii miejskich i miejsko-gminnych wykonywanych jest rocznie około 1,34 mln km pracy przewozowej. Przewozy prowadzone są autobusami niskopodłogowymi, posiadającymi funkcję "przyklęku" oraz rampy dla wózków. W autobusach wydzielone są miejsca na wózek inwalidzki. Wsparciem dla osób niewidomych i niedowidzących jest akustyczny system zapowiadania przystanków. Oznakowanie poręczy w kolorze żółtym oraz oznakowanie pismem Braille'a przycisków wewnątrz i na zewnątrz. Autobusy posiadają system głosowej informacji o kursie wykonywanym przez dany pojazd.

Większość przystanków autobusowych skonstruowanych jest w sposób zapewniający współpracę z autobusem niskopodłogowym w celu umożliwienia wejścia/wjazdu do autobusu osobom z problemem z poruszaniem się. Przystanki nie są wyposażone w system głosowego zapowiadania kursów. Kluczowe przystanki wyposażone są w tablice elektroniczne informujące o czasie odjazdu najbliższych kursów.

Prowadzony przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o. na zlecenie Miasta Suwałki przewóz osób niepełnosprawnych, w oparciu o 3 minibusy, sprowadza się głównie do przewozu uczniów do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego nr 1 w Suwałkach. W godzinach pomiędzy ww. przewozami

prowadzony jest przewóz innych kwalifikujących się osób, głównie do lekarza i na rehabilitację. Przewozy prowadzone są bez asystenta. Busy przystosowane są do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym również na wózkach inwalidzkich. 2 miejsca na wózki w każdym pojeździe. Każdy pojazd wyposażony jest w rampę do wjazdu wózka inwalidzkiego. Wózki w trakcie jazdy są zabezpieczone wg norm dot. trójpunktowego zabezpieczenia. Obłożenie pojazdów uniemożliwia ich wykorzystanie do rozszerzenia oferty skierowanej do osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności.

Na terenie Miasta funkcjonuje też Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego SP ZOZ w Suwałkach, posiadająca 10 ambulansów, które mogą być wykorzystane do transportu osób z dysfunkcją narządu ruchu. Pojazdy są wyposażone w nosze, krzeselka kardiologiczne, jednak nie posiadają wind dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Poza tym w Mieście prowadzą działalność prywatne korporacje taksówkowe, jednak niedostosowane do przewozu w/w osób.

Opis wykluczenia komunikacyjnego poszczególnych obszarów miasta, do których nie dociera lub bardzo rzadko dociera komunikacja miejska został przedstawiony w pkt. 2 niniejszej koncepcji „Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia, w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej.”

5. Sposób zaspokojenia potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, w szczególności w zakresie usługi door-to-door (w tym planowanego modelu świadczenia usług door-to-door).

Wybór modelu został narzucony wytycznymi Regulaminu konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego pn „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych” Usługi transportu door-to-door w ramach przyznanego grantu będą realizowane przez jednostkę organizacyjną Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach, działającą na podstawie pełnomocnictwa Prezydenta Miasta Suwałk.

Usługa indywidualnego transportu skierowana będzie do pełnoletnich mieszkańców Suwałk z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności (trudności w przemieszczaniu się). Zakres usługi będzie obejmował pomoc w wydostaniu się miejsca zamieszkania lub innego miejsca, przejazd i pomoc w dotarciu do punktu docelowego. Usługa pozwala również na łączeniu transportu kilku osób uprawnionych, jeżeli realizacja odbywa się w tym samym czasie i spójnym celu.

W ramach projektu zakładany jest: zakup 9-cio osobowego pojazdu, który dostosowany będzie do przewozu osób na wózkach inwalidzkich, w tym wyposażony w windę dla wózków inwalidzkich, wózek inwalidzki oraz schodolaz. Zgłoszenia na przewozy przyjmowane będą z co najmniej dwudniowym wyprzedzeniem drogą elektroniczną, w formie pisemnej lub telefonicznie, w dni powszednie w godzinach: od 8:00 do 15:00. Zgłoszenie będzie obejmowało - dane osobowe pasażera, adres zamieszkania, numer telefonu; - datę, godzinę, cel przejazdu, miejsce docelowe, ewentualnie czas postoju i godzinę powrotu z miejsca docelowego do miejsca zamieszkania. Ponadto dyspozytor wstępnie ustali przyczynę ograniczającą mobilność i uprawnienia do niniejszej usługi. Pasażer/ka legitymuje się dokumentem tożsamości i składa ją obsłudze pojazdu

oświadczenie o posiadaniu uprawnień do korzystania z usługi door-to-door (zgodnie z wzorem ustalonym przez Prezydenta Miasta Suwałk). Kierowca lub asystent potwierdzają ten fakt na podstawie okazanego orzeczenia bądź widocznej dysfunkcji ograniczającej możliwości przemieszczania się.

Usługi realizowane będą w celu umożliwienia osobom ze szczególnymi potrzebami udziału w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami zwiększając ich mobilność i atrakcyjność na rynku pracy, a w szczególności:

- **aktywizacji społecznej** – nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej poprzez udział w zajęciach m.in. w centrum integracji społecznej, klubie integracji społecznej, umożliwianie dostępu do wydarzeń kulturalnych, oświatowych, sportowych, festynach, spotkaniach, dojazdu do centrów kultury, muzeów, bibliotek i inne spotkania integracyjne wspomagające rozwój psychospołeczny i aktywność zawodową, itp.;
- **aktywizacji zawodowej** – utrzymanie zatrudnienia m.in. dojazd do pracy, miejsca realizacji prac społecznie-użytecznych, powiatowego urzędu pracy, udział w zajęciach klubu pracy, warsztach podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe pożądane na rynku pracy, itp.;
- **aktywizacji edukacyjnej** – podnoszenie kwalifikacji, wykształcenia m.in. dojazd do szkoły, na kursy, szkolenia, itp.
- **aktywizacji zdrowotnej** – której celem jest wyeliminowanie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub oddalenie od rynku pracy m.in. rehabilitacja, badania, poradnictwo specjalistyczne, pogadanki, warsztaty, konferencje i spotkania z zakresu profilaktyki zdrowotnej, itp.

Miasto Suwałki nie przewiduje pobierania opłat od uczestników/uczestniczek wsparcia w okresie realizacji i trwałości projektu tj. od 1 czerwca 2021 do 30 listopada 2023 r.

Zakłada się realizację usług od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00-18:00. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zmianę organizacji czasu świadczonych usług w sytuacji potrzeby dostosowania ich do uzasadnionych potrzeb osób niepełnosprawnych.

Szczegółowe zasady organizacji i świadczenia usług door-to-door na terenie Miasta Suwałki w okresie od 1 czerwca 2021 r. do 30 listopada 2023 r. zwane dalej „regulaminem” określa zarządzeniem Prezydent Miasta Suwałk, w którym uwzględni minimalne wymogi w zakresie standardu usługi door-to-door zawarte w załączniku nr 5 do regulaminu konkursu grantowego.

- Regulamin określa m.in. słowniczek pojęć, zasady organizacji usług, uprawnienia i obowiązki MOPR, uprawnienia i obowiązki pasażerów, warunki dostępu do usługi wsparcia z wskazaniem osób do wsparcia w pierwszej kolejności (osoby niepełnosprawne legitymujące się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, poruszające się na wózkach inwalidzkich, aktywne zawodowo) i dalszej kolejności (osoby legitymujące się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem kodu: 05-R - upośledzenie narządu ruchu, 10-N – choroby neurologiczne, 04 – O – choroby narządu wzroku, osoby niewidome i ociemniałe), a także osoby nie posiadające orzeczenia, które ze względu na wiek lub chorobę mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na dysfunkcję narządu ruchu ograniczającą sprawność, w tym poruszają się na wózku inwalidzkim, o kulach, balkoniku, bądź wykazują inne psychosomatyczne ograniczenia itp.), określenie odpłatności i źródeł finansowania,

monitoring i kontrolę jakości usług, w tym sposób zgłaszania skarg i reklamacji oraz wskaźniki monitorowania.

Rozpowszechnienie informacji dot. usługi door-to-door będzie odbywało się poprzez: stronę internetową Urzędu Miejskiego, MOPR, PGK, podczas wizyt w środowisku pracowników socjalnych, opiekunek i asystentów osobistych MOPR, podczas procesu orzeczniczego przez doradców zawodowych, lokalne organizacje pozarządowe zajmujące się osobami z niepełnosprawnościami i seniorami, instytucje zajmujące się aktywizacją społeczno - zawodową, spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe, parafie, szkoły, lokalne media, potencjalnych pracodawców na lokalnym rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy, media społecznościowe, reklamy świetlne w autobusach miejskich.

Założenia liczbowe dotyczące świadczenia usługi transportowej door-to-door przyjęte do realizacji w ramach niniejszego projektu:

L.p.	Wskaźnik	miesiąc	rok
1.	Liczba osób korzystających z usług door-to-door	10	120
2.	Liczba zrealizowanych kursów (Średnia długość kursu 15 km)	200	2400
3.	Liczba odmów kursów z powodu braku możliwości ich realizacji	1	12
4.	Liczba rezygnacji z kursów	1	12
5.	Koszt jednego kursu/miesiąc	143,28 zł/ 28 655,88 zł	343 870,56 zł

Metodologia wyliczenia kosztu 1 kursu:

Wartość projektu pomniejszona o koszty zakupu samochodu, schodolaza, wózka do przewozu osób niepełnosprawnych, zakup telefonu komórkowego) : 17 miesięcy (realizacja projektu) : 200 kursów miesięcznie t.j. 722 150,01 zł – (220 000 zł + 12 000 zł+1500,01 zł +1500 zł)= (487 150 zł : 17 m-cy) :200 kursów = 143,28 zł

6. Powiązanie proponowanego sposobu świadczenia usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej.

Aktywizacja społeczno-zawodowa jest ważnym aspektem procesu rehabilitacyjnego. Polega ona na działaniach, których celem jest pomoc osobie niepełnosprawnej w zdobyciu oraz utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego dzięki korzystaniu z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy, a także szeroko rozumianej integracji społecznej. Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych jest nie tylko sposobem osiągnięcia niezależności ekonomicznej, ale również czynnikiem, który buduje poczucie własnej wartości oraz przyczynia się do samorealizacji. Usługa transportowa door-to-door zapewni osobom mającym problemy z poruszaniem się możliwość dotarcia do pracy, na szkolenia, do doradcy zawodowego, PUP, lekarza, na rehabilitację, spotkania integracyjne, koncerty itp., a tym samym przyczyni się do zwiększenia ich aktywności społeczno-zawodowej.

Wskaźniki:

- odsetek osób, które skorzystają z usługi transportowej door-to-door w celu aktywizacji społeczno-zawodowej w relacji do wszystkich użytkowników/użytkowniczek korzystających z tych usług – 10%
- odsetek przejazdów w ramach usług transportowych door-to-door wykorzystywanych w celach aktywizacji społeczno-zawodowej w relacji do wszystkich przejazdów (zakładając, że niektóre osoby będą korzystały wielokrotnie z usług) – 20%

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020 r. poz.426 ze zm.) do zadań powiatu należy m.in. podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności.

Miasto Suwałki pozyskało środki finansowe w wysokości 722.150,01 zł w ramach konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”, realizowanego w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Projekt przewiduje wydatkowanie ww. środków na zakup środka transportu do przewozu osób z niepełnosprawnością (220 000 zł), schodolazu (12000 zł), wózka inwalidzkiego (1500,01 zł), zakup telefonów dla kierowców (1500 zł) oraz wydatki bieżące na wynagrodzenia kierowców, asystentów, dyspozytora, zakup paliwa, koszt eksploatacji pojazdu, ubezpieczenia (487 150 zł).

Usługi indywidualnego transportu door – to – door są to usługi indywidulanego transportu osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, obejmujące pomoc w wydostaniu się z mieszkania lub innego miejsca, przejazd i pomoc w dotarciu do miejsca docelowego. Pojęcie indywidualnego transportu obejmuje również sytuacje, w których z transportu korzysta w tym samym czasie - o ile pozwalają na to warunki pojazdu – kilka osób uprawnionych jadąc z jednej wspólnej lokalizacji do wspólnego miejsca docelowego albo jadąc z kilku lokalizacji do wspólnego miejsca docelowego i z powrotem. Usługa, zgodnie z założeniami projektu, może być realizowana na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w wieku powyżej 18. roku życia.

Realizatorem projektu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach. Usługi będą świadczone bezpłatnie w okresie od 1 czerwca 2021 r. do 30 listopada 2023 r., od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00 -18:00, z możliwością rozszerzenia usługi na dni wolne od pracy adekwatnie do potrzeb osoby wymagającej wsparcia w zakresie mobilności.

Warunkiem niezbędnym do korzystania z przewozów jest doświadczanie trudności związanych z przemieszczaniem.

Pierwszeństwo w uzyskaniu przewozów będą miały osoby niepełnosprawne legitymujące się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, poruszające się na wózkach inwalidzkich, aktywne zawodowo.

W dalszej kolejności do przewozów będą uprawnione osoby legitymujące się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem kodu: 05-R - upośledzenie narządu ruchu, 10-N – choroby neurologiczne, 04 – O – choroby narządu wzroku (osoby niewidome i ociemniałe), a także osoby nieposiadające orzeczenia, które ze względu na wiek lub chorobę mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na dysfunkcję narządu ruchu ograniczającą sprawność, w tym poruszają się na wózku inwalidzkim, o kulach, balkoniku, bądź wykazują inne psychosomatyczne ograniczenia itp.

Realizacja zadania w okresie od 1 czerwca 2021 r. do 31 października 2022 r. (17 miesięcy) nie wywołuje skutków finansowych z uwagi na pozyskane środki z Europejskiego Funduszu Społecznego i funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, natomiast w okresie trwałości projektu tj. od 01 listopada 2022 r. do 30 listopada 2023 r. (13 miesięcy) niezbędne będzie zabezpieczenie kosztów bieżących ze środków budżetu Miasta Suwałk.

Przyjmując obecnie założone wydatki bieżące na realizację zadania, w 2022 r. (dwa miesiące) niezbędne będzie zabezpieczenie środków w wysokości 57 311 zł tj.:

$722\,150,01\text{ zł}$ koszt projektu ogółem – koszty jednorazowe ($220\,000\text{ zł} + 12\,000\text{ zł} + 1500,01\text{ zł} + 1500\text{ zł}$) = $487\,150\text{ zł}$ (wydatki bieżące finansowane z projektu);

$(487\,150\text{ zł} : 17\text{ miesięcy}) \times 2\text{ miesiące} = 57\,311\text{ zł}$;

zaś w 2023 r. okres trwałości 11 miesięcy wymaga zabezpieczenia środków własnych w wysokości $315\,214\text{ zł}$.

W okresie trwałości projektu zaistnieje możliwość wykorzystania zatrudnionych przy realizacji tego projektu osób, do innych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

Projekt uchwały został skonsultowany i pozytywnie zaopiniowany przez Miejską Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk z zastosowaniem środków komunikacji elektronicznej.

Suwałki, 2021-03-14

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

Uchwała nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia.....2021 r.

w sprawie zmiany Uchwały nr XII/154/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 września 2019 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Suwałki zmienionej w części Uchwałą nr XXIII/304/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 czerwca 2020 r.

Na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611, z 2021 r. poz. 11) Rada Miejska w Suwałkach uchwala co następuje:

§ 1. W załączniku do uchwały Nr XII/154/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 września 2019 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Suwałki (Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego z dnia 30 września 2019 r. poz. 4632) zmienionego Uchwałą nr XXIII/304/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 czerwca 2020 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego z dnia 3 lipca 2020 r. poz. 3085) wprowadza się następujące zmiany:

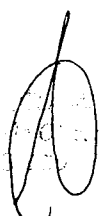
- 1) § 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie: „osobach mających zaspokojone potrzeby mieszkaniowe - są to osoby wraz z członkami gospodarstwa domowego zajmujące lokal mieszkalny, w którym na jednego członka gospodarstwa domowego przypada co najmniej 7 m² powierzchni pokoi, a w przypadku gospodarstwa, w którym jest osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub w którym znajdują się nieletnie dzieci osierocone wskutek śmierci rodzica lub rodziców – 10 m² powierzchni pokoi, natomiast w przypadku gospodarstwa jednoosobowego 10 m² powierzchni pokoi, a jeżeli osoba porusza się na wózku inwalidzkim do 15 m² powierzchni pokoi.”
- 2) § 2 otrzymuje brzmienie: „Wynajęcie lokalu może nastąpić, gdy osoby ubiegające się o najem mają następujące dochody na jednego członka gospodarstwa domowego:
 - 1) nieprzekraczające 180 procent najniższej emerytury w przypadku gospodarstwa jednoosobowego i 120 procent w przypadku gospodarstwa wieloosobowego,
 - 2) nieprzekraczające 240 procent najniższej emerytury w przypadku gospodarstwa jednoosobowego i 180 procent w przypadku gospodarstwa wieloosobowego, jeżeli wśród członków gospodarstwa domowego zgłoszonych do wspólnego zamieszkiwania jest osoba z orzeczoną stopniem niepełnosprawności”.
- 3) § 4 otrzymuje brzmienie: „Za spełniających kryteria dochodowe do uzyskania najmu socjalnego lokalu uznaje się osoby nieprzekraczające 75 procent dochodu ustalonego w § 2 Uchwały oraz osoby którym w wyroku eksmisyjnym przyznano uprawnienia do najmu socjalnego lokalu.”
- 4) § 6 otrzymuje brzmienie: „Na wniosek najemcy lokalu mieszkalnego wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy, z wyłączeniem najemcy lokalu przeznaczonego do zawierania umowy najmu socjalnego lokalu lub podnajemcy lokalu mieszkalnego wynajmowanego przez Gminę od innych właścicieli, stawka

czynszu może być obniżona zgodnie z Uchwałą nr XXVII/357/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Suwałki na lata 2021-2025.

- 5) W § 13 dodaje się ust. 1, który otrzymuje brzmienie: "§ 13. 1 Osoby wnioskujące o przedłużenie umowy najmu socjalnego lokalu są zobowiązane do udokumentowania faktu osiągania dochodów, o których mowa w § 4. Umowę najmu socjalnego lokalu przedłuża się po upływie oznaczonego czasu na kolejny okres, jeżeli najemca nadal znajduje się w sytuacji uzasadniającej zawarcie takiej umowy. Postępowanie wszczyna się na wniosek strony".
- 6) § 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Dla zapewnienia społecznej kontroli rozpatrywania wniosków o najem wolnych lokali z zasobu mieszkaniowego Gminy Prezydent Miasta Suwałk powołuje Społeczną Komisję Mieszkaniową, zwaną dalej „Komisją” oraz zatwierdza w drodze zarządzenia jej regulamin pracy”.
- 7) § 19 ust. 4 otrzymuje brzmienie: „Komisja na swoim pierwszym posiedzeniu wybiera Zarząd Komisji który tworzą: przewodniczący, zastępcy bądź zastępca przewodniczącego oraz sekretarz”.
- 8) § 23 otrzymuje brzmienie: „Wniosek o wynajęcie wolnego lokalu lub o poprawę warunków mieszkaniowych uznaje się za zrealizowany, jeśli wnioskodawca odmówi przyjęcia propozycji wynajęcia lokalu, w którym na jednego członka gospodarstwa domowego wieloosobowego przypada co najmniej 5 m² powierzchni pokoi, a w przypadku gospodarstwa jednoosobowego 10 m² powierzchni pokoi”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr XII/154/2019 z dnia 25 września 2019 r. Rada Miejska w Suwakach przyjęła zasady wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Suwałki.

Propozycja zmiany uchwały powstała na wniosek grupy radnych Rady Miejskiej w Suwałkach i Klubu radnych „Łączą Nas Suwałki” oraz Klubu radnych "Prawo i Sprawiedliwość, którzy wyrazili opinię, że zapisy w uchwale nr XII/154/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 września 2019 r. są bardzo krzywdzące w stosunku do mieszkańców, którzy ubiegają się o wynajem lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Suwałki. Zaniżony metraż powierzchni pokoi nie daje możliwości zmiany mieszkania rodzinie wielodzietnej na poprawienie warunków mieszkalnych.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Suwałkach

Zdzisław Przełomieć

354

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

z dnia 2021 r.

w sprawie nieuwzględnienia petycji w sprawie ochrony ulicy Wigierskiej w Suwałkach

Na podstawie art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713, 1378) oraz art. 9 ust. 2 ustawy z 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Uznaje się, wniesioną w dniu 25 stycznia 2021 r. petycję Małgorzaty B. w sprawie ochrony ulicy Wigierskiej w Suwałkach, za niezastępującą na uwzględnienie.

§ 2. Uzasadnienie dla sposobu rozpatrzenia petycji stanowi załącznik do uchwały.

§ 3. O sposobie rozpatrzenia petycji Przewodniczący Rady zawiadomi wnoszącego petycję.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 17.03.2021

K I E R O W N I K
Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

Marcin Andrzej Szypulski

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Onisko

UZASADNIENIE

W dniu 25.01.2021 r. do Rady Miejskiej w Suwałkach wpłynęła petycja Małgorzaty B. w sprawie ochrony ulicy Wigierskiej w Suwałkach.

Komisja Skarg Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Suwałkach na posiedzeniu w dniach: 24 lutego 2021 r. i 25 marca 2021 r., po zapoznaniu się z opinią Architekta Miejskiego, Prezydenta Miasta Suwałk, Komisji Strategii i Rozwoju Gospodarczego oraz po przeprowadzeniu dyskusji nad przedmiotową petycją, wypracowała opinię negatywną.

Przedstawiony projekt zmiany planu zagospodarowania przestrzennego jest jedynie propozycją, do której mieszkańcy w procedurze planistycznej mają prawo zgłaszać wnioski i zastrzeżenia. Co prawda procedowana zmiana dopuszcza możliwość zabudowy wielorodzinnej, ale nie powoduje zmian sposobu zabudowy wznoszonej przy ul. Wigierskiej. W praktyce oznacza to budowę kamienic, w których mogą być wydzielone np. 2-3 lokale mieszkalne, natomiast właściciele nieruchomości gruntowych nie mają możliwości wznoszenia bloków wielorodzinnych, które będą tworzyć osiedle. Zakładane zmiany nie spowodują również zmian w strukturze właścicielskiej nieruchomości gruntowych.

Ulica Wigierska na przestrzeni lat nie uległa znaczącym zmianom. Jest w dalszym ciągu zachowana w niemal pierwotnym kształcie, a z informacji uzyskanych od Prezydenta Miasta Suwałk jak również Architekta Miejskiego wynika, że nie przewiduje się i nie umożliwia się mieszkańcom daleko idących zmian w tkance urbanistycznej tego terenu. Należy również zauważyć, iż w zapisach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe” (uchwała Nr XXVIII/337/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2016 r.) zostały uwzględnione kwestie ochrony zabytków między innymi ulicy Wigierskiej i przylegających do niej działek geodezyjnych. Teren na wschód od ulicy 1 Maja do Utraty leży poza chronionym obszarem historycznego układu urbanistycznego Suwałk wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A-31 decyzją konserwatorską znak: KL.WKZ 534/31/d/79 z dnia 15.05.1979 r. Fakt ten świadczy o braku walorów zabytkowych tej części miasta.

Przy ul. Wigierskiej na odcinku pomiędzy ul. 1 Maja i Utratą jest jeden murowany obiekt wpisany do rejestru zabytków (budynek przy ul. Wigierskiej nr 33, 2 poł. XIX w., przebudowany w 80. XX w., nr rej. A-852) oraz cztery budynki objęte wojewódzką i gminną ewidencją zabytków (dom nr 34, murowany, pocz. XX w., karta, dom nr 36, drewniany, pocz. XX w., dom nr 41. drewniany, koniec XIX w., dom nr 74, drewniany, ok. poł. XIX w.). Ostatnia grupa zabytków nie została objęta pełną ochroną konserwatorską w formie wpisu do rejestru zabytków, co może świadczyć o ich niskiej wartości zabytkowej.

Należy również zauważyć, iż obecny układ drogowy w Mieście Suwałki nie pozwala na ograniczenie ruchu na ulicy Wigierskiej. Wprowadzenie takiego rozwiązania spowodowałoby wzrost natężenia ruchu na inne równoległe ulice, a w rezultacie stałoby się to uciążliwe dla mieszkańców tych rejonów. W chwili obecnej ruch pojazdów rozłożony jest równomiernie na ulicy Wigierskiej i ulicach równoległych.

Ulica Wigierska przebiega z zachowaniem znaczących odległości od koryta rzeki Czarna Hańcza i terenów nadrzecznych stąd nie oddziałuje destrukcyjnie na florę i faunę koryta rzeki oraz terenów przyległych. Należy zwrócić uwagę, że rzeka Czarna Hańcza przepływa przez miasto, które co do zasady jest terenem silnie zurbanizowanym. Utworzenie ekostrefy w pobliżu rzeki mogłoby spowodować znaczące ograniczenia w gospodarowaniu nieruchomościami przez ich właścicieli.

Petycja była również przedmiotem posiedzenia Komisji Strategii i Rozwoju Gospodarczego. W dyskusji nad petycją, którą odbyła się 24.03.2021 r., wypracowała opinię negatywną.

W związku z powyższym Komisja Skarg Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Suwałkach rekomenduje Radzie Miejskiej w Suwałkach nieuwzględnienie petycji Małgorzaty B. w sprawie ochrony ulicy Wigierskiej w Suwałkach, przedkładając stosowny projekt uchwały.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

Zdzisław Przelomiec

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

**w sprawie uwzględnienia petycji w sprawie nadania imienia Radia 5 skwerowi przy
ul. Bulwarowej 5 w Suwałkach**

Na podstawie art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713, 1378) oraz art. 9 ust. 2 ustawy z 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Uznaje się, wniesioną w dniu 04.02.2021 r. petycję przez: Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Suwałkach, Stowarzyszenie Suwalskie Starszaki w Suwałkach i Panią Marię Lauryn w sprawie nadania imienia Radia 5 skwerowi znajdującemu się przy ul. Bulwarowej 5 w Suwałkach, za zasługującą na uwzględnienie.

§ 2. Uzasadnienie dla sposobu rozpatrzenia petycji stanowi załącznik do uchwały.

§ 3. O sposobie rozpatrzenia petycji Przewodniczący Rady zawiadomi wnoszącego petycję.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 23.02.2021

K I E R O W N I K
Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

Marcin Andrzej Szypulski

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Onisko

UZASADNIENIE

W dniu 04.02.2021 r. do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Suwałkach wpłynęła petycja, podpisana przez osoby umocowane do reprezentowania Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Suwałkach, Stowarzyszenia Suwalskie Starszaki oraz Panią Marię Lauryn, w sprawie nadania imienia Radia 5 skwerowi z obeliskiem znajdującym się przy ul. Bulwarowej 5.

Komisja Skarg Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Suwałkach na posiedzeniu w dniu 24 lutego 2021 r. w dyskusji nad przedmiotową petycją wypracowała opinię pozytywną.

Należy zauważyć, iż Radio 5 aktywnie uczestniczy w życiu społecznym Suwałk i Suwalszczyzny od 30 lat. W okresie swojej działalności efektywnie wypełnia nie tylko funkcję informacyjną, ale też społeczną, edukacyjną, kulturalną i promocyjną. Na jego antenie emitowane są audycje popularyzujące dziedzictwo kulturowe regionu, profilaktykę zdrowotną oraz audycje, w których omawiane są zagadnienia prawne. Radio 5 prowadzi również audycje edukacyjne dedykowane dzieciom oraz seniorom.

Ponadto Radio 5 jest partnerem wielu działań dobroczynnych takich jak zbiórki, licytacje oraz jest inicjatorem świątecznej akcji Mikołajkowy Autobus Radia 5, której beneficjentami są dzieci z rodzin wymagających wsparcia materialnego.

W związku z powyższym Komisja Skarg Wniosków i Petycji rekomenduje uwzględnienie przedmiotowej petycji i podjęcie uchwały w zaproponowanym brzmieniu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH
Zdzisław Przelomiec

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

w sprawie nadania nazwy skwerowi

WPLYNEŁO Dnia 01-03-2021
12-12-2021
RADCA PRAWNY

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713, 1378) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Skwerowi położonemu przy ulicy Bulwarowej nadaje się nazwę: "Skwer Radia 5".

2. Usytuowanie skweru zostało wskazane na załączniku graficznym do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 2. 03. 2021

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Onisko

NACZELNIK

Wydziału Geodezji

i Gospodarki Miernościami

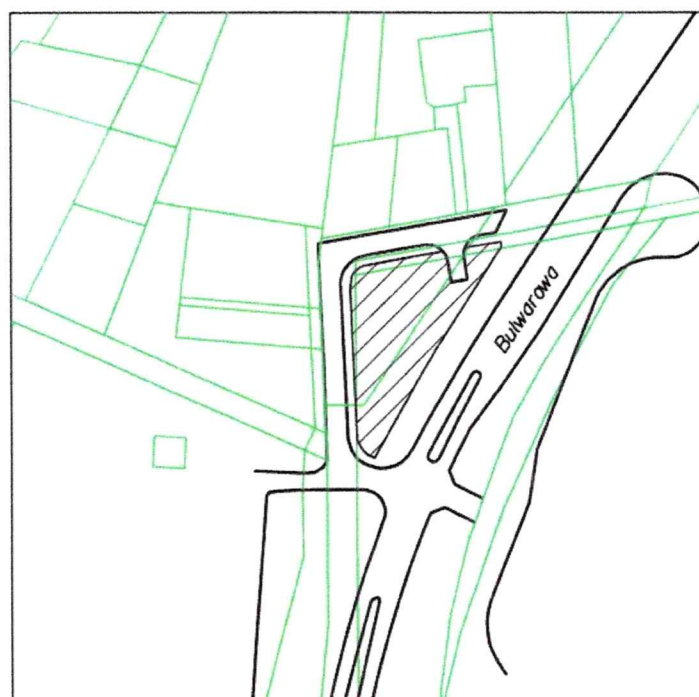
mgr inż. Radosław Wysocki

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2021 r.

Skwer Radia 5

 Skwer Radia 5

Uzasadnienie

Podejmowanie uchwał w sprawach nazw ulic zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) należy do wyłącznej kompetencji rady gminy.

W dniu 04.02.2021 r. do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Suwałkach wpłynęła petycja, podpisana przez przedstawicieli Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku w Suwałkach, Stowarzyszenia Suwalskie Starszaki oraz Panią Marię Jolantę Lauryn – wiceprzewodniczącą Suwalskiej Rady Seniorów, w sprawie nadania imienia Radia 5 skwerowi z obeliskiem znajdującym się przy ul. Bulwarowej 5.

Komisja Skarg Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Suwałkach na posiedzeniu w dniu 24 lutego 2021 r. pozytywnie zaopiniowała przedmiotową petycję i poparła podjęcie uchwały w zaproponowanym brzmieniu.

Radio 5 od 30 lat uczestniczy w życiu społecznym Suwałk i Suwalszczyzny, nie tylko wypełniając funkcję informacyjną, ale też będąc organizatorem wielu działań społecznych, edukacyjnych, kulturalnych czy promocyjnych. Wiele mieszkańców rozpoczyna i kończy dzień z suwalskim Radiem 5.

Początki stacji sięgają roku 1989, kiedy Piotr Bajer prowadził kampanię wyborczą Suwalskiego Komitetu Obywatelskiego. Wtedy pojawiła się myśl, że do wyborców łatwiej będzie dotrzeć za pomocą radia. Do realizacji pomysłu Marię i Piotra Bajerów zachęcali Andrzej Wajda, Bronisław Geremek i Andrzej Strumiłło. W efekcie w marcu 1991 roku, jako jedna z pierwszych prywatnych stacji radiowych w Polsce, Radio 5 rozpoczęło nadawanie pierwszych programów. Na przestrzeni lat stacja stała się znaczącym ośrodkiem medialnym w Suwałkach i na Suwalszczyźnie. Wyemitowała ponad ćwierć miliona godzin programu radiowego. Włącza się w wiele akcji dobroczynnych, jak zbiórki i licytacje oraz prowadzi coroczną akcję "Mikołajkowy Autobus Radia 5", podczas której zbiera przedświąteczne dary dla potrzebujących dzieci. Organizuje plebiscyty na: najpopularniejszego Radnego, Suwalczanina Roku, Lekarza Roku, jest organizatorem różnorodnych imprez muzycznych, w których uczestniczą tysiące mieszkańców regionu. Prowadzi akcje popularyzujące regionalne tradycje kulinarne, jak np.: „Tłusty Czwartek" i "Dzień chleba". Na antenie Radia 5 usłyszeć można audycje edukacyjne, kościelne, dziecięce, popularyzujące profilaktykę zdrowotną, jak też porady prawne. Jedną z najważniejszych audycji jest "Telefon dla Ciebie", w której słuchacze mogą wypowiadać się i poruszać problemy związane z miastem. Radio 5 prowadzi też portal internetowy oraz telewizję internetową. Tematyką audycji i poruszanych problemów obejmuje cały przekrój wiekowy społeczeństwa, począwszy od dzieci po seniorów.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyznania pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości zabudowanej budynkiem
mieszkalnym i budynkami gospodarczymi stanowiącej w całości przedmiot dzierżawy**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713, 1378) oraz art. 34 ust. 6, 6a i 6b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1990, 2021 r. poz. 11, 234) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyznaje się pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości opisanej w § 2 dotychczasowym dzierżawcom tej nieruchomości.

§ 2. Przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym i budynkami gospodarczymi, oznaczona działką nr 25798 o powierzchni 0,2847 ha, położona w Suwałkach przy ul. Czarnoziem 6, posiadająca urzędzoną księgę wieczystą nr SU1S/00070195/7.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 17.03.2021 r.

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Onisko

NACZELNIK
Wydziału Geodezji
i Gospodarki Nieruchomościami
mgr inż. Radosław Wysocki

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz art. 34 ust. 6, 6a i 6b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, przyznanie pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości jej dotychczasowym dzierżawcom należy do właściwości rady gminy. Projekt uchwały dotyczy przyznania pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym i budynkami gospodarczymi, oznaczonej działką nr 25798 o powierzchni 0,2847 ha, położonej w Suwałkach przy ul. Czarnoziem 6, posiadającej urzędzoną księgę wieczystą nr SU1S/00070195/7, dotychczasowym dzierżawcom tej nieruchomości. Obecnie nieruchomość jest przedmiotem dzierżawy na podstawie umowy dzierżawy nieruchomości zabudowanej zawartej 25.02.2016 roku.

PREZYDENT
Tadeusz Bonkiewicz

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2021-2024

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378, 1565, 2127 i 2338) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2021-2024” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 15.03.2021

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Onisko

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia 2021 r.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2021 – 2024

Zamawiający	Miasto Suwałki ul. Mickiewicza 1 16-400 Suwałki
Wykonawca	GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski ul. Bażyńskich 38/50 87-100 Toruń

Zespół autorski		
mgr Monika Stankiewicz	Nadzór nad projektem, opracowanie dokumentu	
mgr Michał Mięsikowski	Konsultacja	

Miejsce/Data opracowania	Toruń, 2020 r.
--------------------------	----------------

Spis treści

Wykaz skrótów	3
1. Wstęp.....	4
1.1. Podstawa prawna opracowania	4
1.2. Cel opracowania	4
2. Streszczenie	6
3. Ogólne dane o Gminie	9
4. Założenia programu.....	16
4.1. Dokumenty międzynarodowe.....	16
4.2. Nadrzędne dokumenty strategiczne.....	17
4.3. Dokumenty sektorowe.....	18
4.4. Dokumenty o charakterze programowym i wdrożeniowym	20
5. Ocena stanu środowiska.....	28
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	28
5.1.1. Klimat	28
5.1.2. Jakość powietrza atmosferycznego.....	29
5.1.3. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.....	33
5.2. Zagrożenia hałasem.....	37
5.3. Pola elektromagnetyczne	40
5.4. Gospodarowanie wodami.....	42
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa	45
5.6. Zasoby geologiczne	50
5.7. Gleby.....	53
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	54
5.9. Zasoby przyrodnicze.....	58
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami.....	63
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	65
7. System realizacji programu ochrony środowiska	77
Spis map.....	81
Spis tabel.....	81

Wykaz skrótów

b.d. – brak danych

BEiŚ – Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

DP - droga powiatowa

DW – droga wojewódzka

Dyrektywa Siedliskowa – Dyrektywa Rady 92/43/EWG w dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

GDDKiA - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GUS - Główny Urząd Statystyczny

GZWP - Główny Zbiornik Wód Podziemnych

JCWP – jednolite części wód powierzchniowych

JCWpd – jednolite części wód podziemnych

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KPGO 2022 – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022

PGW WP – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

OSO – obszary specjalnej ochrony ptaków

OZE – Odnawialne Źródła Energii

PEC Sp. z o.o. – Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o.

PEM - Promieniowanie elektromagnetyczne

PEP - Polityka Ekologiczna Państwa

PGN – Program Gospodarki Niskoemisyjnej

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

PM 10 – frakcja pyłu zawieszonego o średnicach cząstek nieprzekraczających 10 mikrometrów

PM 2,5 – frakcja pyłu zawieszonego o średnicach cząstek nieprzekraczających 2,5 mikrometra

POP - Program Ochrony Powietrza

POŚ - Program ochrony środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2021- 2024

PSG Sp. z o.o. – Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o

PWiK Sp. z o. o. – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna REACH (ang. Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

SOO - specjalny obszar ochrony siedlisk

t.j. – tekst jednolity

UE – Unia Europejska

WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

WPGO 2022 – Wojewódzki Program Gospodarowania Odpadami do 2022

ZBM TBS sp. z o. o. – Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

ZDIZ – Zarząd Dróg i Zieleni

ZDR – zakłady dużego ryzyka

ZZR – zakłady zwiększonego ryzyka

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska, wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z art. 14 ust. 1 „*Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2019, poz. 1295 i 2020), ust. 2 stwierdza: „Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.”* Artykuł 17 nakłada odpowiednio na organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, obowiązek sporządzenia odpowiednio wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. Programy, o których mowa w art. 17 uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy. Artykuł 18 ust. 2 wskazuje organowi wykonawczemu, iż co 2 lata sporządzane powinny być raporty z wykonania programu.

Niniejszy Program spełnia również zapisy zawarte w „*Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*” opracowanych przez Ministerstwo Środowiska w 2015 r.

Źródła danych wykorzystanych podczas opracowania:

- Urząd Miejski w Suwałkach,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Państwowy Instytut Geologiczny,
- Główny Urząd Statystyczny.

1.2. Cel opracowania

Nadrzędnym celem opracowania „Programu ochrony środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2021- 2024” (w skrócie POŚ) jest przeprowadzenie analizy obecnego stanu środowiska naturalnego Miasta oraz określenie kierunków działań bieżących i długofalowych samorządu w zakresie ochrony środowiska. Ochrona środowiska powinna być zagadnieniem spójnym z całością działań realizowanych przez Miasto. Naczelną zasadą, która powinna być przyjęta w działaniach zmierzających do zdrowego i przyjaznego środowiska jest zasada zrównoważonego rozwoju. Oznacza to taki rozwój, który zaspokaja potrzeby obecnego pokolenia, nie ograniczając możliwości realizacji potrzeb przyszłych pokoleń. Zrównoważony rozwój oznacza prowadzenie szerokiej działalności gospodarczej i społecznej przy jednoczesnym ograniczaniu lub eliminowaniu degradacji środowiska naturalnego oraz na podejmowaniu działań zmierzających do rewitalizacji zniszczonych elementów

środowiska. Według założeń przedstawionych w niniejszym opracowaniu, realizacja Programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

2. Streszczenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Program Ochrony Środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2021-2024. Zakres opracowania obejmuje:

- Cele ekologiczne;
- Priorytety ekologiczne;
- Poziomy celów długoterminowych;
- Rodzaj i harmonogram działań proekologicznych;
- Środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Sposób oraz forma sporządzenia Programu Ochrony Środowiska (POŚ) jest zgodna z przyjętymi „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” wydanymi przez Ministerstwo Środowiska w 2015 roku.

Według „Wytycznych” w POŚ przyjęte rozwiązania muszą uwzględniać w pierwszym rzędzie, działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy jakości powietrza, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców.

Program został napisany w sposób zwięzły i prosty, w celu łatwiejszego odbioru. Zawarte informacje, cele i zadania są spójne z dokumentami strategicznymi i programowymi. Przeprowadzono także badanie ankietowe w Urzędzie Miejskim, w celu wykonania analizy SWOT, odnośnie każdego z obszarów interwencji. Na podstawie załączników zawartych w „Wytycznych...” określono opis obszarów interwencji, kierunki oraz zadania wraz ze wskaźnikami oraz harmonogramem realizacji oraz ich finansowania.

Program obejmuje szczegółowy opis w zakresie analizy stanu środowiska i infrastruktury na terenie Miasta. Na bazie stanu środowiska, jaki został zdiagnozowany, wytyczono cele ekologiczne, których realizacja do roku 2024 ma spowodować polepszenie stanu środowiska, w obszarach gdzie istnieje taka potrzeba, bądź utrzymywanie dobrego poziomu tam, gdzie już na obecnym etapie jest to zapewnione przez jednostki samorządu terytorialnego.

Miasto Suwałki położone jest w północnej części województwa podlaskiego. Od północy graniczy z gminą Jeleniewo i Szypliszki, zaś z pozostałych stron z gminą wiejską Suwałki. Na obszarze Gminy występują głównie tereny zabudowane oraz grunty orne. Położenie Gminy, różnorodne środowisko przyrodnicze, lokalizacja na obszarach chronionych, decyduje o szczególnej atrakcyjności turystycznej tego regionu. Poza ogólną charakterystyką Miasta omówione zostały takie elementy jak:

1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego, w tym:

- Ochrona przyrody i krajobrazu;
- Ochrona lasów;
- Ochrona powierzchni ziemi;

- Ochrona zasobów kopalin.
- 2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, w tym:
 - Wykorzystanie wód, energii i produkcja odpadów;
 - Korzystanie ze źródeł odnawialnych;
 - Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed skutkami suszy.
- 3. Jakość środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, w tym:
 - Jakość wód;
 - Zanieczyszczenie powietrza;
 - Gospodarka odpadami;
 - Oddziaływanie hałasu;
 - Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

Na podstawie ankiety, wytypowano obszary problemowe oraz wskazane zostały cele i kierunki oraz zadania, których realizacja poprawi stan środowiska. Opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy określający zadania własne samorządu opracowującego POŚ oraz zadania monitorowane. Na podsumowanie wykonano analizę SWOT.

Należy zwrócić uwagę, iż kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, biorącego aktywny udział w procesie dbania o środowisko, to cenne i długoterminowe zadanie, które niejednokrotnie trzeba prowadzić na bieżąco i nieustająco. Edukacja ekologiczna jest procesem, którego głównym celem jest ukształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy mieszkańców w sferze konsumpcji, a także ochrony powietrza, gospodarki wodnej oraz postępowania z odpadami.

Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonych działań na rzecz ekologizacji, co zapewni ograniczenia niskiej emisji, zmniejszenie ładunku zrzutu ścieków a także pozyskanie większej ilości surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowisko. Realizacja zadań zaproponowanych w niniejszym opracowaniu przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności Miasta, polepszenia warunków życia i zdrowia mieszkańców, a także poprawy jakości walorów środowiskowych i skuteczniejszej ochrony terenów prawnie chronionych i interesujących przyrodniczo oraz rekreacyjnie.

W odniesieniu do POŚ, jednostkami, na których spoczywać będą zadania wskazane do realizacji w ramach określonych kierunków interwencji będzie Miasto Suwałki oraz podmioty korzystające ze środowiska i zarządcy infrastruktury działający na jego terenie. Całościowe zarządzanie środowiskiem będzie odbywać się na kilku szczeblach. W stosunku do niektórych zadań Miasto będzie pełnić tylko rolę monitorującą realizację danego zadania. Zgodnie z wytycznymi, projekt POŚ został skonsultowany z interesariuszami.

Każda jednostka wskazana w harmonogramie realizacyjnym ma do dyspozycji różne drogi finansowania poszczególnych zadań. Do najważniejszych programów umożliwiających dofinansowanie zalicza się Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego. Środki finansowe mogą być kierowane z Urzędu Marszałkowskiego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku a także Banku Ochrony Środowiska.

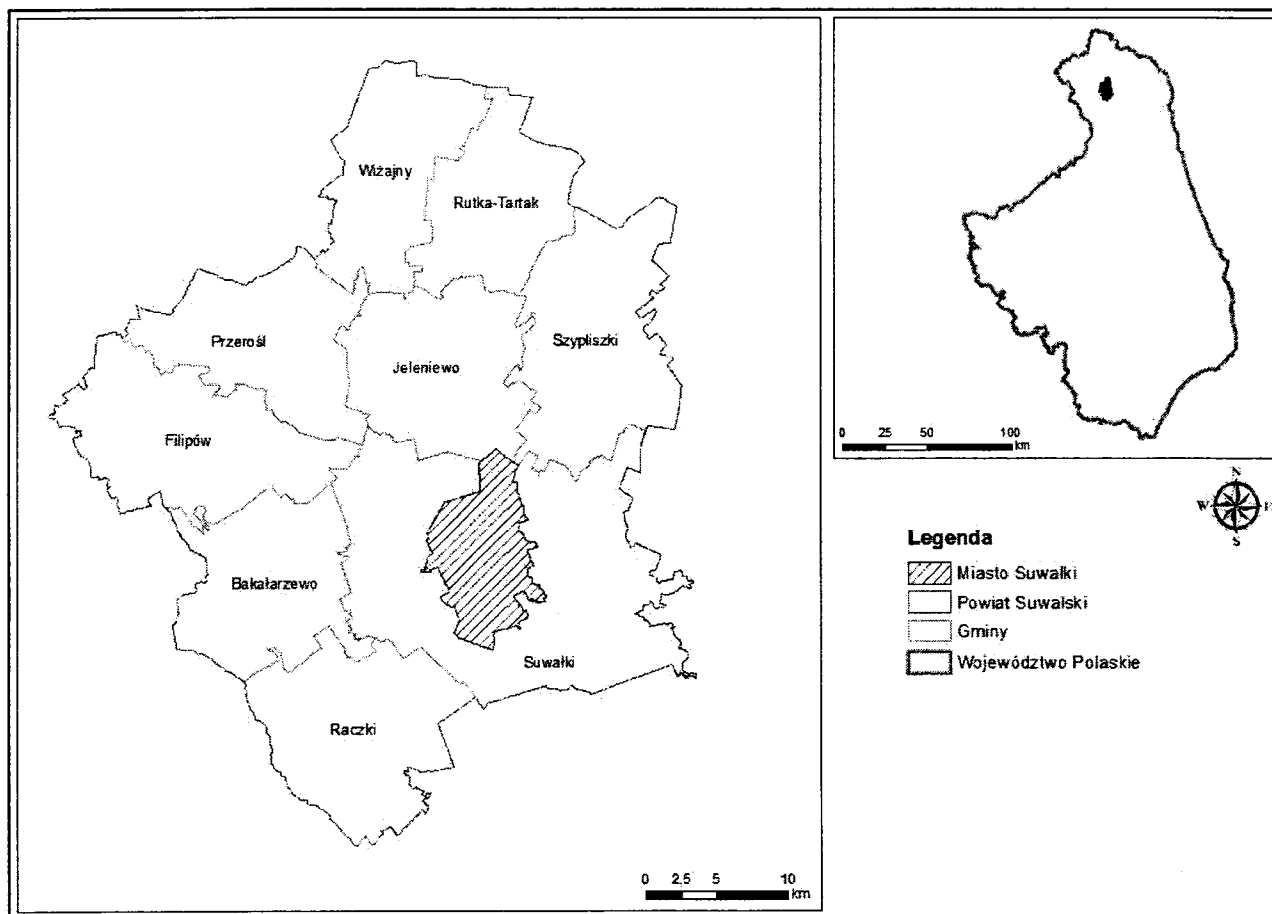
W procesie wdrażania POŚ, ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Program wskazuje konieczność raportowania realizacji założeń dokumentu, co dwa lata. Dla lepszego przedstawienia efektów jego realizacji zamieszczono listę wskaźników.

Poprzedni dokument dotyczący ochrony środowiska dla Miasta, przyjęty został uchwałą nr XVIII/205/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2016-2020”.

3. Ogólne dane o Gminie

Położenie geograficzne

Miasto Suwałki zajmuje powierzchnię 65,52 km² i położone jest w województwie podlaskim, w powiecie suwalskim. Graniczy z gminami wiejskimi: Jeleniewo, Szypliszki oraz Suwałki (mapa 1). Znajduje się w odległości 26 km (w linii prostej) od granicy kraju.

Mapa 1. Lokalizacja Miasta Suwałki na tle województwa oraz powiatu

Źródło: Opracowanie własne

Demografia

Jednym z podstawowych czynników wpływających na rozwój jednostek samorządu terytorialnego jest sytuacja demograficzna oraz perspektywy jej zmian. Należy zauważyć, że przyrost liczby ludności to przyrost liczby konsumentów.

Ogólna liczba ludności w mieście Suwałki, na koniec roku 2019 wynosiła 69 758 osób, z czego 52,19% stanowiły kobiety, natomiast pozostałe 47,81% mężczyźni. Zmiany struktury demograficznej w latach 2017-2019 prezentuje tabela 1.

Tabela 1. Liczba ludności w Suwałkach w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Rok		
	2017	2018	2019
Liczba ludności wg płci			
ogółem	69 554	69 827	69 758
mężczyźni	33 257	33 356	33 348
kobiety	36 297	36 471	36 410
Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku			
w wieku przedprodukcyjnym	12 909	13 169	13 127
w wieku produkcyjnym	44 367	43 796	43 276
w wieku poprodukcyjnym	12 278	12 862	13 355

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Według powyższego zestawienia, liczba ludności nie ulega dynamicznym zmianom w mieście. Największy udział wg grup ekonomicznych zajmuje grupa w wieku produkcyjnym (62,04% liczby ogólnej ludności).

Użytkowanie terenu

Informacje dotyczące sposobów wykorzystania terenów w obrębie Miasta Suwałki, zostały pobrane z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W oparciu o projekt Corine Land Cover (CLC2018) wskazano pokrycie terenu i jego użytkowanie w roku 2018. Największe obszary zostały przeznaczone pod grunty orne nienawadniane (41,5% powierzchni ogólnej) oraz nieciągłą strukturę miejską (18,71%). Najmniejszą powierzchnię środowiska przyrodniczego zajmują pastwiska – 1,2% powierzchni Miasta oraz zbiorniki wodne – zaledwie 0,6% (tabela 2).

Tabela 2. Powierzchnia według wykorzystania gruntów

Kod (CLC 2018)	Typ zagospodarowania	Powierzchnia [ha]
112	Nieciągła struktura miejska	1226,17
121	Jednostki przemysłowe lub handlowe	500,78
131	Miejsca wydobywania minerałów	167,74
132	Miejsca zrzutu	0,27
133	Place budowy	128,44
141	Zielone obszary miejskie	137,26
142	Obiekty sportowe i rekreacyjne	113,09
211	Grunty orne nienawadniane	2719,44
231	Pastwiska	78,03
242	Złożone wzorce uprawy	161,23
243	Grunty zajmowane głównie przez rolnictwo	372,30
311	Las liściasty	197,71
312	Las iglasty	440,73
313	Las mieszany	239,77
324	Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian	26,25
512	Zbiorniki wodne	42,85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CLC 2018.

Oznaczenia kodów wg klasyfikacji CLC:

112 – Do obszarów zabudowy luźnej zaliczono obszary, w których występują bloki mieszkalne, kamienice, domy jednorodzinne lub budynki użyteczności publicznej (np. szkoły, szpitale, uczelnie). Do zabudowy luźnej zostały zaliczone również cmentarze, o ile ich powierzchnia jest mniejsza niż 25 ha. Zabudowa rekreacyjna, z wyraźnie widoczną na zdjęciu satelitarnym zabudową i infrastrukturą transportową, zaliczana jest do zabudowy luźnej tylko wówczas, gdy znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy miejskiej. W przeciwnym wypadku zaliczana jest do terenów sportowych i wypoczynkowych (142).

121 – Do tej klasy zostały zaliczone obszary o nawierzchni betonowej, asfaltowej, brukowanej lub w inny sposób stabilizowanej (np. ubita ziemia) pozbawione roślinności, z występującymi zabudowaniami przemysłowymi, magazynowymi lub handlowymi o charakterystycznej strukturze (wielkie, prostokątne hale). Zaliczono tu również tereny przemysłowe i handlowe położone poza obszarem zabudowy zwartej, a także szpitale, koszary i inne obiekty wojskowe oraz duże gospodarstwa hodowlane..

131 – Do klasy tej zostały zaliczone miejsca odkrywkowego wydobycia kruszyw (żwirownie, piaskownie, kamieniołomy) lub innych kopalin (np. kopalnie odkrywkowe węgla brunatnego) wraz z towarzyszącymi budynkami i infrastrukturą transportową. Klasa ta obejmuje również nieczynne miejsca eksploatacji, o ile nie zostały zrekultywowane i porośnięte roślinnością.

132 – Klasa obejmuje hałdy i wysypiska górnicze, przemysłowe lub miejskie niezrekultywowane i nieporośnięte roślinnością. Zalicza się tu również zbiorniki poftotacyjne związane z wytopianiem miedzi lub siarki.

133 – Tereny, na których prowadzone są roboty budowlane, wykopy lub inne roboty ziemne.

141 – Klasa ta obejmuje parki, skwery oraz zadrzewione cmentarze położone w granicach zabudowy miejskiej.

142 – Tereny sportowe i wypoczynkowe obejmują: boiska i stadiony, kempingi oraz pola namiotowe, parki rozrywki i wypoczynku, pola golfowe, tory wyścigów konnych itp. Zaliczono tu także zagospodarowane parki oraz ogródki działkowe położone poza zasięgiem zabudowy miejskiej a także typowo wypoczynkową zabudowę letniskową.

211 – Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających to przede wszystkim uprawy zbożowe, uprawy roślin pastewnych, przemysłowych, okopowych oraz jarzyn i warzyw. Do klasy tej zaliczane są również uprawy kwiatów, szkółki drzew owocowych, uprawy szklarniowe i pod folią, uprawy roślin leczniczych, aromatycznych oraz przyprawowych, a także ugory.

231 – Tereny pokryte zwartą wieloletnią roślinnością, złożoną z licznych gatunków traw, roślin motylkowych i ziół, tworzących run łąkową z reguły wypasane, lecz często również koszone mechanicznie z przeznaczeniem na paszę. Do klasy tej zaliczane są również porzucone grunty orne często wykorzystywane jako pastwiska.

242 – Mozaika przylegających do siebie małych działek wykorzystywanych pod różne uprawy jednoroczne i trwałe. Występują tu także niewielkie łąki lub pastwiska. Do tej formy pokrycia terenu zaliczono również obszary osadnictwa rozproszonych wraz z działkami przyzagrodowymi, ogrodami i sadami.

243 – Obszary niewielkich pól ornych występujące na przemian z niewielkimi łąkami i pastwiskami, a także terenami zadrzewionymi i małymi zbiornikami wodnymi.

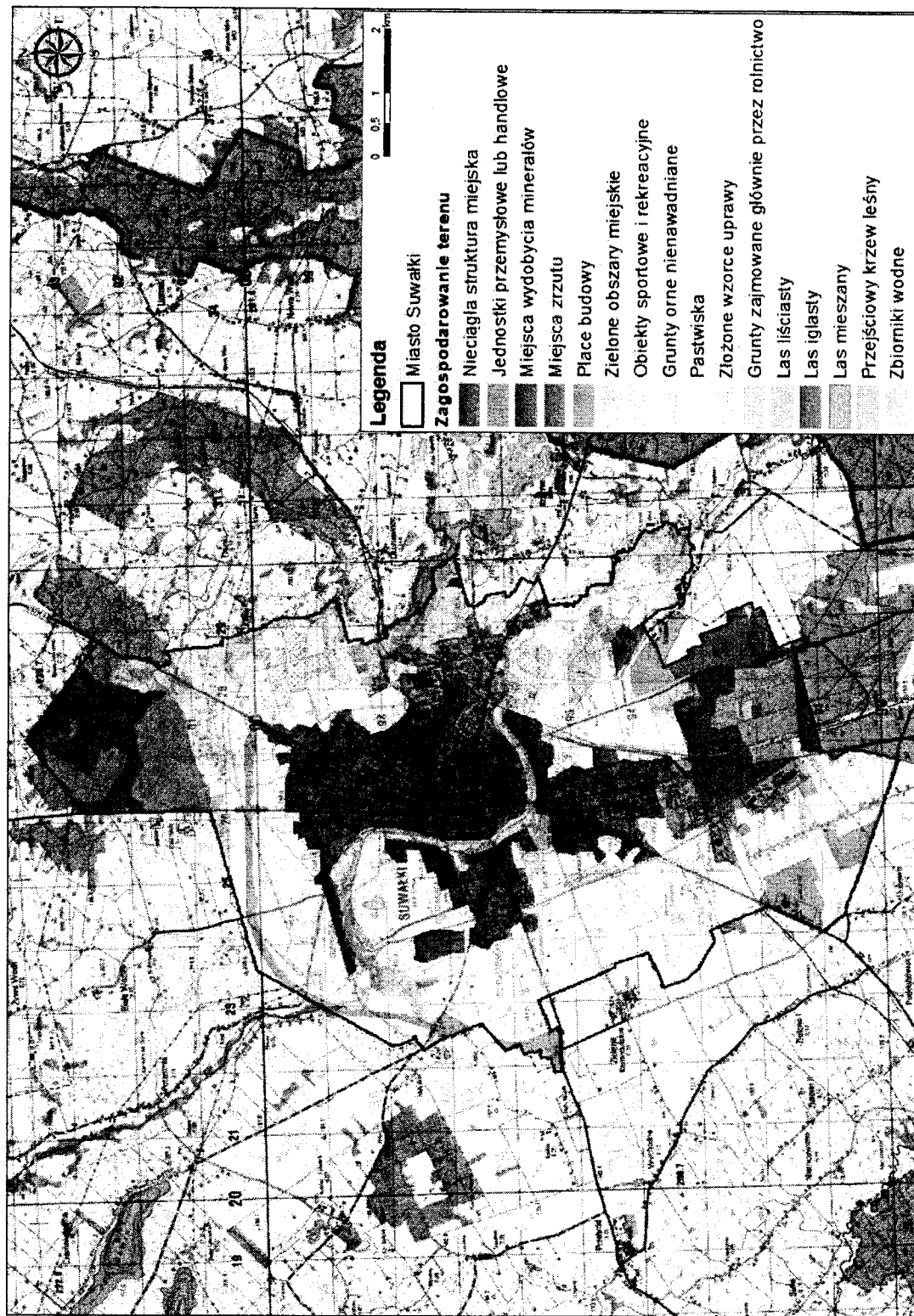
311 – Formacje roślinne złożone głównie z drzew, a także z zarośli i krzaków. Dominują tu liściaste gatunki drzew.

312 – Formacje roślinne złożone głównie z drzew, a także z zarośli i krzaków. Dominują tu iglaste gatunki drzew.

313 – Formacje roślinne złożone z drzew liściastych i iglastych, które na obszarach o powierzchni 25 ha występują w niemal jednakowym stopniu zmieszania.

324 – Roślinność krzewiasta lub zielna z rozproszonymi drzewami. Są to formacje będące wynikiem degradacji lasu lub jego regeneracji. Do klasy tej zaliczono również szkółki leśne oraz wycinki.

512 - Naturalne lub sztuczne zbiorniki wodne (stawy, jeziora, zbiorniki sztuczne).

Mapa 2. Zagospodarowanie terenu Miasta Suwałki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CLC2018.

Sieć ciepła, energetyczna i gazowa

Na terenie Miasta w roku 2018 zlokalizowanych było 26 kotłowni, należących do przedsiębiorstw. Długość sieci ciepłej na koniec 2019 r. wyniosła 97,1 km, liczba węzłów ciepłych 1063 szt. (w tym 85 nowo wybudowanych). Dostawcą w zakresie zasilania w ciepło jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o. o.

Sukcesywnie spada emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przyczyniła się do tego modernizacja systemu ciepłowniczego, zwłaszcza automatyzacja procesu spalania, modernizacja systemu odpylania, system ciągłego monitoringu emisji zanieczyszczeń oraz stosowanie przez Przedsiębiorstwo opału o dobrych parametrach jakościowych tj. o wyższej wartości opałowej oraz mniejszej zawartości siarki i popiołu.

Na terenie Miasta energia ciepła wykorzystywana jest:

- do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budownictwie mieszkaniowym;
- do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania c.w.u., na potrzeby technologiczne (w kuchniach) w szkołach i innych obiektach usługowych.

Budynki mieszkalne ogrzewane są:

- ciepłem pochodzącym z kotłowni miejskiej PEC w Suwałkach Sp. z o. o.,
- własnym źródłem ciepła zasilanym w gaz,
- własnym źródłem ciepła na paliwo stałe, tj. węgiel, drewno,
- własnym źródłem ciepła pochodzącym ze źródeł odnawialnych np. pompa ciepła

Tabela 3. Sprzedaż energii ciepłej w ciągu roku na terenie Miasta Suwałki w latach 2017-2019

Nazwa	ogółem [GJ]			budynki mieszkalne			urzędy i instytucje		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Suwałki	931 430	921 721	880 629	649 514	644 424	626 154	160 935	153 733	140 410

Źródło: Dane z PEC Sp. z o.o. (z dnia 23.10.2020 r.)

Za zasilanie siecią gazową na terenie Miasta odpowiada, Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. Oddział Zakład Gazowniczy w Białymstoku Gazownia w Suwałkach. Na terenie Miasta znajduje się 76,63 km sieci rozdzielczej z 1 258 sztukami przyłączy do budynków. Zużycie gazu corocznie wzrasta i w 2019 roku osiągnęło poziom 12 402,4 MWh z czego 9344,4 MWh przeznaczone zostało na ogrzewanie mieszkań.

Tabela 4. Sieć gazowa na terenie Miasta Suwałki w latach 2017-2019

2017	2018	2019
długość czynnej sieci ogółem (rozdzielczej) [m]		
47 704	62 913	76 631
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) [szt.]		
851	1 005	1 258
odbiorcy gazu [gosp. dom.]		
4 723	4 910	5 093
zużycie gazu [MWh]		
5 748,8	8 563,0	12 402,4
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [MWh]		
2 650,7	5 555,3	9 344,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Dostawcą energii dla Miasta jest PGE Obrót S.A. Biuro Obsługi Suwałki. W 2019 r. w obrębie Miasta Suwałki liczba odbiorców energii elektrycznej wyniosła 26 575. Zużycie energii co roku wzrasta i na jednego mieszkańca wyniosło 644,95 kWh.

Tabela 5. Energia elektryczna na terenie Miasta Suwałki w latach 2017-2019

2017	2018	2019
odbiorcy energii elektrycznej [szt.]		
25 764	26 154	26 575
zużycie energii elektrycznej [MWh]		
44 687,14	45 044,90	45 054,69
zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca [kWh]		
641,50	646,33	644,95

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Działalność gospodarcza

Na terenie Miasta na koniec 2019 roku działało 7 086 podmiotów gospodarczych, z czego 3,73% w sektorze publicznych, zaś 96,27% w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów gospodarczych nie zmienia się dynamicznie. Co roku powstają nowe podmioty, głównie w sektorze prywatnym i są to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz fundacje.

Tabela 6. Struktura działalności gospodarczej według sektorów w mieście Suwałki w latach 2017-2019

Wyszczególnienie		2017	2018	2019
Podmioty gospodarki narodowej		6 905	6 912	7 086
sektor prywatny	ogółem	6 698	6 706	6 822
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	5 085	5 259	5 346
	spółki handlowe	584	466	484
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	105	97	99
	spółdzielnie	30	20	22
	fundacje	38	40	48
	stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	214	181	183
sektor publiczny	ogółem	207	206	204
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	93	93	90
	przedsiębiorstwa państwowe	0	0	0
	spółki handlowe	9	8	8
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych zebranych z GUS odnoszących się do podmiotów gospodarczych (stan na rok 2019), na terenie Miasta działało 7086 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów gospodarczych prowadziło

działalność w sekcjach G (1 706 podmiotów) - *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* a także F (838 podmiotów) – *budownictwo*. Najmniejsza liczba przedsiębiorstw dotyczy sekcji E (15 podmiotów) - *dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją*, oraz O (25 podmiotów) - *administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*.

Tabela 7. Struktura działalności gospodarczej według sektorów w Mieście

Sekcja	Liczba podmiotów
ogółem	7 086
Sekcja A	65
Sekcja B	17
Sekcja C	488
Sekcja D	41
Sekcja E	15
Sekcja F	838
Sekcja G	1 706
Sekcja H	668
Sekcja I	176
Sekcja J	202
Sekcja K	241
Sekcja L	296
Sekcja M	670
Sekcja N	180
Sekcja O	25
Sekcja P	271
Sekcja Q	507
Sekcja R	114
Sekcje S i T	542

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo,

Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie,

Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe,

Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę, powietrze do układów klimatyzacyjnych,

Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,

Sekcja F – Budownictwo,

Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,

Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa,

Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,

Sekcja J – Informacja i komunikacja,

Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa,

Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,

Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,

Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,

Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,

Sekcja P – Edukacja,

Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna,

Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją,

Sekcja S – Pozostała działalność usługowa,

Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

4. Założenia programu

4.1. Dokumenty międzynarodowe

Jednym z najważniejszych dokumentów związanych ze zrównoważonym rozwojem jest tzw. „Agenda 21” – Światowy Program Rozwoju Zrównoważonego. Dokument ten zwraca szczególną uwagę na konieczność ochrony zasobów naturalnych i racjonalnego gospodarowania nimi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Innym dokumentem jest Protokół z Kioto w sprawie zmian klimatu, narzucający Polsce działania w zakresie ochrony środowiska. Zawiera on cele wiążące i ilościowe, związane z ograniczeniem i redukcją emisji gazów cieplarnianych.

W zakresie środowiska naturalnego główne założenia określa Traktat Ustanawiający WE w Tytule XIX – Środowisko Naturalne. Realizacja zapisów powinna się przyczynić do zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego – z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Wspólnoty, a także do ochrony zdrowia ludzkiego.

Kolejnym ważnym dokumentem, który określa ramy realizacji polityki wspólnotowej w zakresie ochrony środowiska jest Siódmy Program działań UE w zakresie ochrony środowiska. Cele priorytetowe Siódmego Programu to:

- Ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
- Przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
- Ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu,
- Maksymalizacja korzyści z prawodawstwa środowiskowego, doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej w zakresie środowiska i ochrony klimatu,
- Zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast,
- Lepsze uwzględnianie w działaniach bardziej spójnej polityki środowiskowej i efektywne podejmowanie wyzwań międzynarodowych, dotyczących środowiska i klimatu.

Siódmy Program zawiera wizję na rok 2050, w którym to roku obywatele mają się cieszyć dobrą jakością życia, z uwzględnieniem ekologicznych ograniczeń planety, w gospodarce nic się nie marnuje, różnorodność biologiczna jest przywracana, a niskoemisyjny wzrost – oddzielony od zużycia zasobów – wyznacza drogę rozwoju globalnego.

Programy ochrony środowiska powinny się opierać także na dokumentach strategicznych programujących zarówno działania w zakresie ochrony środowiska, ale także w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego. Kolejnym unijnym dokumentem mającym znaczenie dla rozwoju kraju jest unijna strategia wzrostu gospodarczego na okres od 2010 do 2020 r. Europa 2020. Dokument ma za zadanie skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on

bardziej inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Działania podejmowane są w ramach 5 obszarów:

1. Zatrudnienie.
2. Badania i rozwój.
3. Zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii.
4. Edukacja.
5. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

4.2. Nadrzędne dokumenty strategiczne

Jednym z priorytetowych dokumentów krajowych, przyjętych przez Radę Ministrów uchwałą nr 67 z dnia 16 lipca 2019 r., jest Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Głównym celem jest *rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*. Rolą PEP jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla mieszkańców. Wzmacnia działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania eko-innowacji i upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT,
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Transport jest jednym z najważniejszych czynników determinujących rozwój gospodarczy kraju. W celu wyznaczenia najważniejszych kierunków działań i ich koordynacji w zakresie osiągnięcia tak zidentyfikowanego celu strategicznego opracowano Strategię Rozwoju Transportu do 2030, przyjętą uchwałą nr 105/2009 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r. Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w strategii,

jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.

Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030 r. wymaga podjęcia następujących działań:

- budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (dotyczy m.in. promocji transportu zbiorowego);
- poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

W dokumencie zawarto konkretne projekty strategiczne mające na celu stworzenie spójnej sieci autostrad, dróg ekspresowych i linii kolejowych o wysokim standardzie, rozwiniętej sieci lotnisk, portów morskich i żeglugi śródlądowej oraz systemów transportu publicznego. Założono realizację 22 projektów strategicznych wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i nowych projektów, kluczowych dla rozwoju systemu transportowego Polski.

4.3. Dokumenty sektorowe

Jednym z sektorowych dokumentów, z którym powinny być spójne Programy Ochrony Środowiska jest Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030) opracowany przez Ministerstwo Środowiska Departament Ochrony Powietrza w roku 2015.

Głównym celem KPOP jest *poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, z naciskiem na ochronę ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, przyczyniając się tym samym do poprawy stanu jakości powietrza.*

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022) został przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016. Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. Dokument ten, oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, zawiera nowe cele i zadania, które dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywicznie okresu do 2030 r. Głównym celem jest *określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki w obiegu zamkniętym.* Celami wskazanymi w dokumencie są również m.in.:

- a) Zapobieganie powstawaniu odpadów;
- b) Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;
- c) Dążenie do zmniejszenia ilości składowanych odpadów;

- d) Osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu;
- e) Zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów.

W celu osiągnięcia wymienionych celów określone zostały kierunki działań dotyczące edukacji ekologicznej, rozwoju selektywnego zbierania odpadów, oraz m.in. prowadzenie kontroli przez inspekcję ochrony środowiska, prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych mających na celu wzrost świadomości ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami, wspieranie budowy sieci napraw i ponownego użycia produktów.

Program Ochrony Środowiska powinien wypełniać także zapisy Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA). Dokument wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach Natura 2000, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi i strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji. Głównym celem SPA *jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.*

Piąta aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, którą przyjęła Rada Ministrów 31 lipca 2017 r., dotyczy 1587 aglomeracji o równorzędnej liczbie mieszkańców 38.8 mln, w których zlokalizowanych jest 1769 oczyszczalni ścieków komunalnych. Z przedstawionych przez aglomerację zamierzeń inwestycyjnych wynika, że w ramach piątej aktualizacji planowane jest wybudowanie 116 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie innych inwestycji w 1010 oczyszczalniach. Planowane jest również wybudowanie 14 661 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 506 km sieci istniejącej.

Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2015-2020 został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 213 z dnia 6 listopada 2015 r. Wyzwaniem dla Programu jest powstrzymanie pogarszania się stanu wszystkich gatunków i siedlisk objętych unijnym prawodawstwem w dziedzinie ochrony przyrody oraz osiągnięcie znaczącej i wymiernej poprawy ich stanu. Głównym celem Programu jest poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społecznym i gospodarczym kraju. Na cel główny składają się cele szczegółowe dotyczące:

1. Podniesienia poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej;
2. Doskonalenie systemu ochrony przyrody;
3. Zachowanie i przywracanie siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków;
4. Utrzymanie i odbudowa funkcji ekosystemów będących źródłem usług dla człowieka;
5. Zwiększenie integracji działalności sektorów gospodarki z celami ochrony różnorodności biologicznej;
6. Ograniczanie zagrożeń wynikających ze zmian klimatu oraz presji ze strony gatunków inwazyjnych;

7. Zwiększenie udziału Polski na forum międzynarodowym w zakresie ochrony różnorodności biologicznej.

4.4. Dokumenty o charakterze programowym i wdrożeniowym

Sejmik Województwa Podlaskiego uchwałą nr XXXII/280/16 z dnia 19 grudnia 2016 r. przyjął Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022. Główne cele w gospodarce odpadami na lata 2016-2028, w zakresie odpadów komunalnych, w tym odpadów żywności i innych odpadach ulegających biodegradacji dotyczą:

- Zmniejszenia ilości powstających odpadów:
 - ograniczenie marnotrawienia żywności;
 - wprowadzenia selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia.
- Zwiększenia świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.
- Planowania systemów zagospodarowania odpadów w regionach zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
- Zapewnienia jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi.
- Zmniejszenia udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).
- Zwiększenia udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
- Zwiększenia ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
- Zmniejszenia ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.
- Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych.
- Zaprzestania składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.
- Likwidacji miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.
- Utworzenia systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi.
- Monitorowania i kontroli postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12 – inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione 19 12 11).
- Zbilansowania, od 1 stycznia 2016 r., funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych

i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy,

Cele szczegółowe zaś obejmują następujące działania:

- Objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
- Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 r.
- Do 2020 roku udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych w województwie nie może przekraczać 30 %.
- Do końca 2021 r. zsynchronizowanie w województwie podlaskim systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych do tego, jaki będzie ujednolicony na terenie całego kraju.
- Do 2025 r. poddanie recyklingowi 60% odpadów komunalnych.
- Do 2030 r. poddanie recyklingowi 65% odpadów komunalnych.
- Do 2030 r. redukcja składowania odpadów komunalnych maksymalnie do 10 %.
- Do końca 2021 r. wprowadzenie we wszystkich gminach w województwie systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i bioodpadów.

Wyznaczono również cele w zakresie odpadów pozostałych, tj. olejów odpadowych, zużytych opon, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE), odpadów opakowaniowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji a także szeregu odpadów niebezpiecznych.

Plan wskazuje kierunki działań i system gospodarowania odpadami. Do działań w zakresie ogólnym należą m.in.:

- organizowanie i prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych na szczeblu gminnym;
- objęcie wszystkich mieszkańców oraz nieruchomości niezamieszkałych systemem zbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym;
- promowanie kompostowania przydomowego odpadów z pielęgnacji zieleni przydomowej;

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczania ich ilości oraz negatywnego oddziaływania na środowisko koncentrować się powinny głównie na działaniach edukacyjnych i informacyjnych. W ramach prowadzonych działań edukacyjnych zwrócić należy również uwagę na promocję wykorzystania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych.

Na terenie województwa podlaskiego zaleca się podejmowanie m.in. następujących działań mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów komunalnych, w tym odpadów żywności i innych odpadów ulegających biodegradacji:

Gminy:

1. Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych dla mieszkańców dotyczących:
 - zapobieganiu powstawania odpadów,

- unikaniu stosowania przedmiotów jednorazowego użycia,
 - ponownego użycia przedmiotów, wykorzystywania pojemników i toreb wielokrotnego użycia itp.
2. Organizacja punktów selektywnego zbierania odpadów, w których poza typową działalnością polegającą na zbieraniu odpadów:
- prowadzone są działania informacyjno – edukacyjne,
 - znajdują się punkty wymiany rzeczy używanych i punkty napraw i przygotowania do ponownego użycia.

Powyższy plan określa również działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania i transportu odpadów, działania w zakresie recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, działania w zakresie innych metod odzysku i unieszkodliwiania odpadów, działania w zakresie ograniczania składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

W związku ze zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579) zniesione zostały Regiony Gospodarki Odpadami. Instalacje RIPOK na mocy ustawy zostały przekształcone w instalacje komunalne. Na podstawie art. 38b ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 ze zm.) Marszałek Województwa prowadzi listę instalacji komunalnych udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego został przyjęty uchwałą nr XXIX/262/2016 z dnia 24 października 2016 r. Sejmiku Województwa Podlaskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 roku. Analiza stanu środowiska oraz ocena została wykonana z uwzględnieniem obszarów interwencji, tj.: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

W ramach powyższych obszarów interwencji wyznaczono 18 celów, których realizacja ma wynikać z podjęcia działań w 61 kierunkach interwencji. Łącznie wyznaczono 172 zadania. Poniżej zestawienie celów:

- ochrona klimatu i jakości powietrza:
 - spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza;
 - poprawa efektywności energetycznej;
 - wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu;
- zagrożenie hałasem:
 - ograniczenie emisji hałasu;
- pole elektromagnetyczne:
 - ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
- gospodarowanie wodami:
 - ograniczenie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych;

- gospodarka wodno-ściekowa:
 - racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej;
 - poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- zasoby geologiczne:
 - racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin;
- gleby:
 - zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:
 - racjonalne gospodarowanie odpadami;
- zasoby przyrodnicze:
 - zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymywanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków;
 - adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych;
 - ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego;
 - podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym;
- zagrożenia poważnymi awariami:
 - zapobieganie poważnym awariom przemysłowym;
 - doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego;
 - monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii.

Wojewódzki Program Ochrony Środowiska zawiera rekomendacje do opracowania powiatowych programów ochrony środowiska oraz wskazuje listę wskaźników rekomendowanych do uwzględnienia zarówno w powiatowych jak i gminnych programach ochrony środowiska. W związku z tym niniejsze opracowanie zawiera uwzględnienie rekomendacji wskazanych w Wojewódzkim Programie Ochrony Środowiska.

Dnia 27 kwietnia 2020 r. Sejmik Województwa Podlaskiego przyjął uchwałą nr XVIII/213/2020 Strategię Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030. Misja Strategii Województwa Podlaskiego brzmi „*Ambitne Podlasie*”. Misja ta wyraża filozofię planowanych zamierzeń i jest skierowana zarówno do mieszkańców, jak i do otoczenia. W wymiarze gospodarczym dąży do osiągnięcia pozycji dobrze rozwiniętego regionu, dzięki wykorzystaniu najnowocześniejszych technologii i rozwiązań organizacyjnych w zakorzenionych i już obecnie dynamicznych sektorach oraz współpracy międzysektorowej. W wymiarze społecznym dąży do pozycji jednego z najatrakcyjniejszych pod względem jakości życia mieszkańców regionów w Polsce i w Europie na bazie unikalnych walorów środowiska, bogatego dziedzictwa kulturowego i wysokiej jakości usług publicznych oraz wysokiego poziomu kompetencji mieszkańców. Natomiast w wymiarze terytorium dąży do możliwie najlepszego wykorzystania potencjałów rozwojowych i niwelowania słabości różnych części województwa, głównie poprzez rozwój oddolnych inicjatyw lokalnych i formułowane przez nie cele odzwierciedlające specyfikę danego

terytorium. Ostatni wymiar dotyczy organizacji, dąży on do pozycji regionu sprawnie zarządzanego, korzystnie powiązanego z partnerami krajowymi i zagranicznymi, skutecznie zabiegającego o interes własny i mieszkańców.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2020, została przyjęta uchwałą nr LI/563/2014 przez Radę Miejską w Suwałkach dnia 30 lipca 2014 r. Obecnie w trakcie opracowywania znajduje się „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2030”. Wizja Suwałk jest w pełni tożsama z misją określoną w poprzednim dokumencie z 2007 r. a mianowicie brzmi ona: *„Suwałki – konkurencyjny ośrodek zrównoważonego rozwoju opartego na inwencji mieszkańców oraz innowacyjnej gospodarce, wykorzystujący walory położenia, a także integrujący procesy społeczno gospodarcze w wymiarze międzywojewódzkim i międzynarodowym”*. Każdy z elementów wizji ma szersze znaczenie. Konkurencyjny ośrodek jest rozumiany jako biegun wzrostu, który osiąga sukcesy w czterech wymiarach konkurencyjności: mieszkańców, inwestorów, turystów i funduszy publicznych. W przypadku zrównoważonego rozwoju, oznacza to nowoczesne podejście do środowiska przyrodniczego. Inwencja mieszkańców mówi o aktywności mieszkańców w realizacji procesów rozwojowych, zarówno społecznych jak i gospodarczych. Innowacyjna gospodarka wciąż jest głównym czynnikiem rozwoju miast i regionów, będzie pozostawiała umiejętność włączania się w gospodarkę opartą na wiedzy. Walory położenia związane są z położeniem przyrodniczym oraz polityczno – gospodarczym. Integracja procesów społeczno – gospodarczych określa Suwałki jako silny ośrodek subregionalny. Będą one coraz silniej integrować, poprzez współpracę z innymi samorządami, procesy społeczne i gospodarcze. Wymiar międzywojewódzki został wprowadzony ze względu na dotychczasowe dobre doświadczenia współpracy z partnerami z województwa warmińsko – mazurskiego. Wymiar międzynarodowy zaś, zakłada wzrost znaczenia Suwałk na arenie międzynarodowej. W strategii rozwoju Suwałk wyznaczono dwa poziomy celów, tj. cele strategiczne i cele operacyjne. Wyznaczono pięć celów strategicznych Miasta i każdy z nich będzie realizowany poprzez osiągnięcie celów operacyjnych:

1. Wzrost konkurencyjności gospodarczej:

- a. Wzrost innowacyjności gospodarki;
- b. Poprawa infrastruktury technicznej dla celów gospodarczych;
- c. Wzrost znaczenia przemysłów kreatywnych w rozwoju gospodarczym;
- d. Wzrost przedsiębiorczości;
- e. Wsparcie sektorów kluczowych dla Miasta (przemysł drzewny i meblarski, przemysł rolno-spożywczy, usługi turystyczne).

2. Poprawa warunków życia:

- a. Rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz modernizacja istniejącego komunalnego zasobu mieszkaniowego;
- b. Edukacja na najwyższym poziomie i różnorodna oferta zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych;
- c. Kultura i sztuka jako wyznaczniki subregionalnego znaczenia Suwałk;
- d. Tworzenie i modernizacja bazy sportowo – rekreacyjnej, rozwoju sportu oraz poszerzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego;

- e. Rozwój bazy i podniesienie jakości działań zabezpieczenia socjalnego i zdrowotnego;
 - f. Przeprowadzenie procesów rewitalizacyjnych.
3. Racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i ład przestrzenny:
- a. Tworzenie nowych, nowoczesnych i bezpiecznych przestrzeni publicznych;
 - b. Zagospodarowanie przestrzeni nad Czarną Hańczą;
 - c. Ochrona środowiska przyrodniczego przed degradacją;
 - d. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną;
 - e. Kompleksowe uregulowanie gospodarki odpadami.
4. Poprawa dostępności komunikacyjnej:
- a. Zwiększenie wewnętrznej dostępności komunikacji;
 - b. Poprawa funkcjonowania powiązań systemu komunikacyjnego Miasta z otoczeniem regionalnym;
 - c. Poprawa krajowej i międzynarodowej dostępności komunikacyjnej.
5. Wzrost znaczenia współpracy w procesach rozwojowych:
- a. Rozwijanie aktywności i tożsamości lokalnej;
 - b. Intensyfikacja współpracy w sieciach krajowych i międzynarodowych;
 - c. Zintegrowane działania promocyjne na rzecz budowania konkurencyjności gospodarczej.

Przedostatnim dokumentem o charakterze programowym i wdrożeniowym jest aktualizacja Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Suwałki, przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach nr XXXVII/475/2017 z dnia 25.10.2017 r. Opracowanie jest zgodne z PEP, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zawartymi w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta do roku 2020. Aktualizacja zawiera ocenę oraz propozycję działań w zakresie systemów: ciepłowniczego, elektrycznego oraz gazowego. Analiza energochłonności budynków mieszkalnych wielorodzinnych zasilanych z systemu ciepłowniczego wykazała, że w wyniku termomodernizacji od 2003 roku systematycznie spada ich zapotrzebowanie na ciepło. Miejski system ciepłowniczy w Suwałkach jest dobrze eksploatowany. Stan linii i urządzeń energetycznych na terenie Miasta jest zadowalający, zapewniając powszechną dostępność energii elektrycznej dla mieszkańców oraz na potrzeby gospodarcze. System gazowniczy jest słabo rozwinięty. Jak wskazano, udział gazu jako nośnika energii do celów bytowych rosnąć będzie stopniowo. W propozycjach działań w zakresie rozwoju energetycznego Miasta wskazano:

- koordynowanie rozwoju poszczególnych systemów energetycznych i ich zakresów działania w pokrywaniu potrzeb cieplnych Miasta w oparciu o przyjętą aktualizację projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- utworzenie bazy posiadanych budynków oraz monitorowanie ich zużycia energii;
- wspomaganie likwidacji pozostałej tzw. niskiej emisji;
- uzgadnianie międzygminne rozwoju systemów o zakresie regionalnym w szczególności w zakresie budowy gazociągu i linii energetycznych;
- edukację mieszkańców na temat zasadności oszczędzania energii;

- wymianę/modernizację oświetlenia ulicznego na energooszczędne;
- wymianę taboru komunikacji miejskiej na niskoemisyjny.

Obecnie trwają prace nad kolejną aktualizacją do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Ostatnim dokumentem, o którym należy wspomnieć jest Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Suwałki, przyjęty uchwałą nr VI/47/2015 przez Radę Miejską w Suwałkach z dnia 25 marca 2015 r. Cele strategiczne Miasta uwzględniają zapisy określone w pakiecie klimatyczno – energetycznym, tj.:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- redukcję zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Cele szczegółowe stanowią podstawę do definiowania poszczególnych obszarów interwencji, jednocześnie oddziałując na strukturę działań określonych w tych obszarach. Dlatego też cele szczegółowe określono jako ramowe dla dalszego podejmowania decyzji oraz funkcjonowania monitoringu realizacji przedsięwzięć PGN.

Cele szczegółowe obejmują:

- wdrożenie wizji Miasta Suwałki jako obszaru zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny, stanowiącego przykład dla gmin regionu;
- zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego odbiorców zlokalizowanych na terenie Miasta Suwałki;
- ograniczenie emisji CO₂ oraz emisji zanieczyszczeń z instalacji wykorzystywanych na terenie Miasta, a także emisji pochodzącej z transportu, spełnienie norm w zakresie jakości powietrza;
- zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- zwiększenie efektywności wykorzystania/wytwarzania/dostarczania energii;
- rozwój systemów zaopatrzenia w energię zmniejszających występowanie niskiej emisji zanieczyszczeń (w tym emisji pyłów);
- poprawę ładu przestrzennego, rozwój zrównoważonej przestrzeni publicznej;
- realizację idei wzorcowej roli sektora publicznego w zakresie oszczędnego gospodarowania energią;
- zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej ich wpływu na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną oraz jakość powietrza;
- promocję i realizację wizji zrównoważonego transportu – z uwzględnieniem transportu publicznego, indywidualnego i rowerowego;
- promocję efektywnego energetycznie oświetlenia.

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1. Klimat

Klimat to charakterystyczny dla danego obszaru zespół zjawisk i procesów atmosferycznych, określany na podstawie wieloletnich obserwacji pogody dla danego regionu. Należy do jednego z czynników ekologicznych wpływających na występowanie i życie organizmów. Ziemski klimat jest bardzo zmienny. Odnotowano w ostatnich latach szereg anomalii pogodowych, takie jak nietypowe huragany, susze, powodzie, topnienie lodowców.

Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice i regiony rolniczo - klimatyczne wg R. Gumińskiego, obszar Miasta należy do dzielnicy mazurskiej. Tutejszy klimat ma wiele cech niekorzystnych. Liczba dni mroźnych wynosi do 50 dni w roku, a dni z przymrozkami do 130. Temperatura średnia roczna waha się od 6°C do 6,5°C. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi około 90 dni w ciągu roku. Okres bez przymrozków wynosi od 160 do 170 dni. Opady oscylują w przedziale 550-600 mm. Okres wegetacji jest krótki i trwa 200-205 dni. Okresy deficytowe w wilgoć przypadają z reguły na miesiąc maj lub czerwiec. Klimat Miasta cechuje krótki okres wegetacji, długi okres zalegania pokrywy śnieżnej, późne wiosenne i wczesne jesienne przymrozki, maksimum opadów przypadające na okres letni. Klimat jest dość chłodny, wilgotny o wzrastających ku północnemu wschodowi wpływach klimatu kontynentalnego.

Zimy są na ogół długie i mroźne (nawet dwukrotnie dłuższe niż na zachodzie Polski), a wiosna dociera stosunkowo późno. Lato najczęściej bywa krótkie, ale za to gorące, parne i suche. Jeśli są opady deszczu to nawałne lub towarzyszące tylko przechodzącym burzom. To właśnie dlatego odnotowuje się tutaj najpóźniejszy termin kwitnienia w Polsce wraz z sezonem wegetacji roślin, spowodowanymi tutejszym mikroklimatem. Obecnie temperatura w zimie spada do ok. -24 stopni Celsjusza. Dawniej notowano tu siarczyste mrozy. Niestety w ostatnich latach obserwuje się wzrost średnich temperatur. Miejscami zacisznymi są tereny położone po zawiętrznej stronie kompleksów leśnych - polany leśne, wschodnie zbocza dolin i tereny intensywnej zabudowy.

Najsuchszym miesiącem jest luty z 25 mm opadów. Większość opadów ma miejsce w lipcu, ze średnią opadów na poziomie 79 mm. Najcieplejszym miesiącem w roku jest lipiec, ze średnią temperaturą 16.5 °C. Styczeń ze średnią temperaturą na poziomie -5.5 °C ma najniższą temperaturę średnią w całym roku.

Różnica w opadach pomiędzy najsuchszym a najwilgotniejszym miesiącem wynosi 54 mm. Średnia temperatura waha się w trakcie roku o 22.0 °C.

Zgodnie ze Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, największy wpływ na warunki klimatyczne wywierają zjawiska ekstremalne, których obecne nasilenie się zauważalnie zmienia dynamikę cech klimatu w Polsce.

W wyniku oddziaływania ekstremalnych zjawisk pogodowych i klimatycznych na ludzi, ich mienie i środowisko powstają szkody bezpośrednie. Szkody takie dotyczyć mogą utraty zdrowia i życia ludzi, zniszczenia infrastruktury technicznej, utraty zwierząt gospodarskich i plonów lub zniszczenia ekosystemów. Problem

powodzi i podtopień dotyczy wszystkich sektorów gospodarki, a szczególnie infrastruktury istniejącej na terenach zalewowych.

Wyniki prognoz pokazują, że do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego. Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych.

5.1.2. Jakość powietrza atmosferycznego

Ze względu na rodzaj źródła można mówić o emisji zanieczyszczeń:

- punktowej - dotyczy emisji z zakładów, powstającej w wyniku energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych, są to emitory jednostek organizacyjnych o znaczącej emisji zanieczyszczeń – kominy,
- liniowej - to głównie emisja komunikacyjna z transportu samochodowego, kolejowego, wodnego i lotniczego,
- powierzchniowej - jest sumą emisji z palenisk domowych, oczyszczalni ścieków w otwartych urządzeniach oczyszczających i składowania odpadów.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych. Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowódor, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Z pyłem emitowane są metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze a wśród nich benzo(a)piren uznawany za jedną z najbardziej znaczących substancji kancerogennych. Przy spalaniu odpadów z produkcji tworzyw sztucznych do atmosfery mogą dostawać się substancje chlorowcopochodne, a wśród nich dioksyny i furany.

Przez Miasto przechodzą następujące drogi:

- droga ekspresowa S61 Ostrów Mazowiecka – Budzisko
- droga wojewódzka:
 - 655 łącząca DK63 w Kap k. Giżycka z DW651 w Rutce - Tartak
 - 652 łącząca DK65 w Kowale Oleckie z DW653 w Suwałkach
 - 653 łącząca DK65 w Sedranki k. Olecka z DK16 w Poćkunach
- droga krajowa nr 8 – droga klasy A, klasy S i klasy GP prowadząca przez Polskę od granicy z Czechami w Kudowie Zdroju do granicy z Litwą w Budzisku.
- drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Miasto Suwałki znajduje się w strefie podlaskiej dla której, w dniu 8 czerwca 2020 r. Sejmik Województwa Podlaskiego uchwalił nowe programy ochrony powietrza (POP). POP dla strefy podlaskiej, został przyjęty

uchwałą nr XIX/236/2020 Sejmiku Województwa Polskiego z dnia 08.06.2020 zmieniającą uchwałę w sprawie określenia "Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej". Programy powstały w oparciu o wyniki opracowanej w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska "Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2018".

Według raportów WHO - Światowej Organizacji Zdrowia, pył zawieszony PM10, a w szczególności jego najdrobniejsze frakcje o średnicy do 2,5µm, z uwagi na ich zdolność przenikania do pęcherzyków płucnych są jednym z najbardziej szkodliwych dla zdrowia człowieka zanieczyszczeń powietrza.

Pył zawieszony, zarówno PM10 jak i PM2,5, jest mieszaniną bardzo drobnych cząstek stałych i ciekłych, które mogą pochodzić z emisji bezpośredniej (pył pierwotny) lub też powstają w wyniku reakcji między substancjami znajdującymi się w atmosferze (pył wtórny). Pył wtórny to w głównej mierze PM2,5. Prekursorami pyłów wtórnych są przede wszystkim tlenki siarki, tlenki azotu i amoniak. Stacje pomiarowe jakości powietrza, poza pomiarem stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 analizują również jego skład chemiczny w pobranych próbkach. W zależności od umiejscowienia danego punktu pomiarowego skład chemiczny pyłu może się różnić. Uwarunkowane jest to wpływem odmiennych źródeł emisji, co częściowo jest konsekwencją zmienności pór roku. W skład pyłu wchodzi głównie węgiel organiczny i elementarny, materia mineralna, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) – w tym benzo(a)piren metale ciężkie takie jak: ołów, kadm, nikiel, arsen i inne, jony sodu, potasu, wapnia, magnezu, jony amonowe, siarczany, azotany, chlorki, dioksyny i furany.

W przypadku roślin pył, który osadza się na ich powierzchni, zatyka aparaty szparkowe oraz blokuje dostęp światła utrudniając tym samym fotosyntezę. Nie bez znaczenia jest też wpływ na środowisko naturalne, gdzie obecność pyłu może prowadzić do ograniczenia widoczności (powstawanie mgieł czy smogu). Cząstki pyłu przenoszone są przez wiatr na duże odległości (do 2500 km), następnie osiadają na powierzchni gleby lub wody. Skutki zanieczyszczenia drobnym pyłem unoszonym obejmują również: zmianę pH (podwyższenie kwasowości jezior i strumieni); zmiany w bilansie składników pokarmowych w wodach przybrzeżnych i dużych dorzeczach; zanik składników odżywczych w glebie, wyniszczenie wrażliwych gatunków roślin na terenie lasów i upraw rolnych, a także niekorzystny wpływ na różnorodność ekosystemów. Pył obecny w powietrzu może mieć nawet negatywny wpływ na walory estetyczne otaczającego nas krajobrazu. Zanieczyszczenia mogą uszkodzić kamień i inne materiały, w tym ważne kulturowo obiekty takie jak rzeźby czy pomniki i budowle historyczne.

Działania jakie należy prowadzić w celu zmniejszenia stężeń w powietrzu niebezpiecznych związków to m.in. likwidacja lub wymiana indywidualnych systemów grzewczych na niskoemisyjne, odpowiednie gospodarowanie odpadami komunalnymi, bez ich spalania, używanie paliwa węglowego dobrej i sprawdzonej jakości, bezwzględne egzekwowanie zakazu wypalania traw.

W roku 2018 na terenie województwa podlaskiego przeprowadzono badania jakości powietrza na 5 stacjonarnych stacjach pomiarowych, w tym na jednej stacji w Suwałkach.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, na podstawie wyników pomiarów z wyżej wymienionych stacji działających w 2018 roku, wykonano ocenę jakości powietrza i klasyfikację stref, dla dwóch kryteriów ustanowionych w celu: ochrony zdrowia i ochrony roślin. Klasyfikacji stref dokonano dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie i dla każdego kryterium oceny. O klasyfikacji strefy decydowały najwyższe stężenia

danego zanieczyszczenia stwierdzone w strefie. Ocenę oparto na kryteriach określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Na terenie województwa podlaskiego największe punktowe źródła emisji znalazły się w powiatach grodzkich: Białystok, Łomża i Suwałki, gdzie głównymi źródłami zanieczyszczeń są miejskie przedsiębiorstwa energetyki ciepłej oraz zakłady szczególnie uciążliwe. Stacja pomiarowa o kodzie PdWuwPulaskp, położona przy ul. Pułaskiego 26 w Suwałkach.

Podsumowując wykonane badania strefa podlaska uzyskała klasę C ze względu na przekroczenia:

- pyłu PM_{2,5} – stężenie średnioroczne, kryterium ochrony zdrowia
- pyły PM_{2,5}, (faza II) – stężenie średnioroczne, kryterium ochrona zdrowia
- benzo(a)pirenu - 0 stężenie średnioroczne, kryterium ochrona zdrowia.

oraz klasę D2 ze względu na przekroczenia:

- ozonu – poziom celu długoterminowego, kryterium ochrony zdrowia oraz roślin.

Przekroczenia w zakresie pyłu zawieszonego PM_{2,5} i benzo(a)pirenu związane są z emisją pochodzącą głównie z indywidualnych źródeł niskiej emisji, w okresie grzewczym. Obszarami przekroczeń są miasta powiatowe oraz mniejsze miejscowości województwa podlaskiego.

Przekroczenia w zakresie ozonu nie są problemem lokalnym województw. Za przyczynę występowania wysokich stężeń 8-godzinnych ozonu, przekraczających poziom 120 µg/m³, oprócz napływów z południowej i południowo – zachodniej Europy uznaje się: przemiany fotochemiczne prekursorów ozonu pod wpływem promieniowania UVB, niekorzystne warunki meteorologiczne, a także naturalne źródła emisji prekursorów ozonu.

Tabela 8. Klasyfikacja strefy podlaskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskana w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃		As	Cd	Ni	BaP	PM _{2,5}	PM _{2,5} II faza
							Poziom docelowy	Poziom celu długoterm.						
Strefa podlaska	A	A	A	A	A	A	A	D2	A	A	A	C	C	C1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2018

W POP wskazano następujące obszary przekroczeń dla Miasta Suwałki:

Kod obszaru: Pd18sPdB(a)Pa01 - Obszar obejmuje południowo – zachodnią część i niewielki fragment wschodni Miasta Suwałki. Łączna emisja B(a)P z obszaru obejmuje 140,12 kg. Powierzchnia obszaru z przekroczeniami zajmuje 37 km² z liczbą mieszkańców - 54 597. Główna przyczyna to oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Wyżej wspomniany POP, przedstawił wykaz działań priorytetowych, niezbędnych do realizacji w celu osiągnięcia zakładanego w Programie efektu ekologicznego, tj. takiego ograniczenia emisji pyłu zawieszonego PM_{2,5} i benzo(a)pirenu, aby poziomy: dopuszczalny pyłu Pm_{2,5} oraz poziom docelowy B(a)P były dotrzymane. Dla Miasta Suwałki wskazano poniższe działania:

Zadanie 1. (kod naprawczy PdsPdZSO) Ograniczenie emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej w miastach na prawach powiatu, miastach siedzibach powiatów strefy podlaskiej.

Działania szczegółowe:

- a) podłączenie do sieci ciepłowniczej i likwidację innego sposobu ogrzewania,
- b) wymiana ogrzewania węglowego na elektryczne,
- c) wymiana starych kotłów węglowych na nowe zasilane ręcznie,
- d) wymiana starych kotłów węglowych na nowe zasilane automatycznie,
- e) wymiana kotłów węglowych na kotły opalane biomasą zasilane automatycznie,
- f) wymiana kotłów węglowych na kotły opalane pelletem zasilane automatycznie,
- g) wymiana ogrzewania węglowego na gazowe,
- h) wymiana ogrzewania węglowego na olejowe,
- i) wymiana ogrzewania węglowego na pompę ciepła.

Termin realizacji zadania 01.01.2021 r. – 30.06.2026 r.

Zadanie 2. (kod naprawczy PdsPdInZe) Szczegółowa inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej w gminach miejskich oraz miasta będących siedzibą gmin miejsko – wiejskich strefy podlaskiej – termin realizacji zadania 01.01.2021 r. – 31.12.2021 r.

Zadanie 3. (kod naprawczy PdsPdHrFi) Opracowanie i przyjęcie w miastach na prawach powiatu oraz miastach siedzibach powiatów strefy podlaskiej szczegółowego harmonogramu rzeczowo – finansowego – termin realizacji zadania 01.01.2022 r. – 31.03.2022 r.

Zadanie 4. (kod naprawczy PdsPdEdEk) Edukacja ekologiczna.

Akcje edukacyjne powinny mieć na celu uświadamianie społeczeństwa i wzbogacanie wiedzy w zakresie:

- zachowań pogarszających jakość powietrza (np. szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych),
- skutków zdrowotnych i finansowych złej jakości powietrza,
- działań, które można i należy podejmować, aby lokalnie poprawić jakość powietrza, w tym korzyści jakie niesie dla środowiska:
 - podłączenie do scentralizowanych źródeł ciepła,
 - termomodernizacja budynków,
 - nowoczesne niskoemisyjne źródła ciepła,
 - korzystanie ze zbiorowych systemów komunikacji lub alternatywnych systemów transportu (rower, poruszanie się pieszo),
 - zieleni w miastach,
- kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej,

- informowanie mieszkańców o możliwości uzyskania dopłat i skorzystania z finansowych programów gminnych, wojewódzkich, ogólnokrajowych.

Termin realizacji zadania 30.06.2020 r. – 30.06.2026 r.

5.1.3. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

Mieszkańcy Miasta Suwałki stosują odnawialne źródła energii, głównie w zakresie wykorzystania energii słonecznej. Zainteresowanie energią alternatywną nastąpiło na skutek:

- wyczerpywania się zasobów nieodnawialnych (węgiel, ropa, gaz);
- wysokich kosztów energii konwencjonalnej;
- niekorzystnym wpływem na środowisko procesów pozyskiwania energii ze źródeł konwencjonalnych.

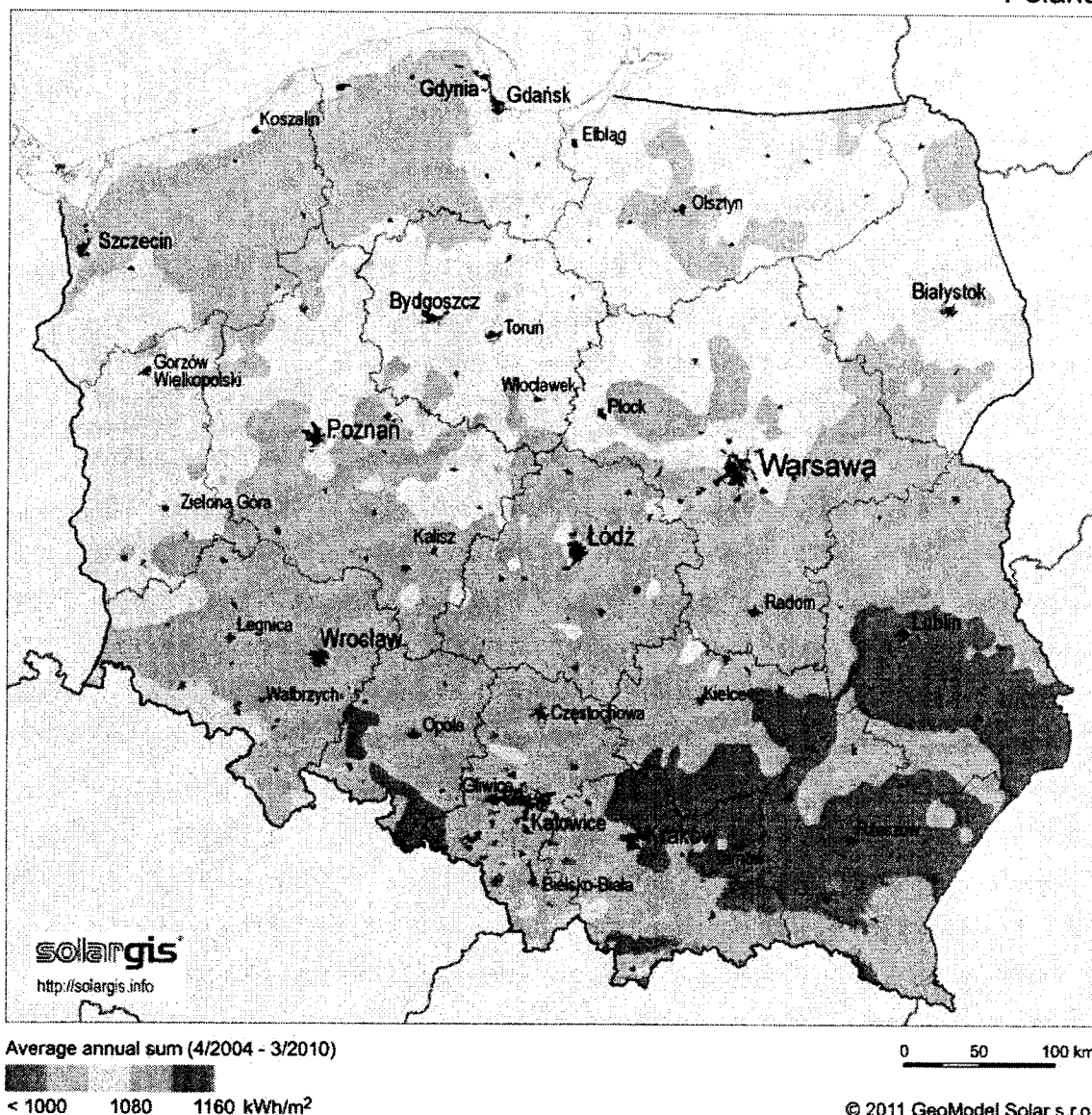
Główne cele PEP w zakresie klimatu i energii do 2030 to ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40% (20 % do 2020 r.) w stosunku do poziomu z 1990 r., zapewnienie co najmniej 32% udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii w UE oraz zwiększenie efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%. Analizując zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji zanieczyszczających powietrze oraz biorąc pod uwagę dążenie do osiągnięcia standardów UE, należy spodziewać się wzrostu innowacyjności w polskiej gospodarce, szczególnie w obszarze związanym z elektromobilnością zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i zbiorowym. Na znaczeniu zyska również transport szynowy i wodny. Zwiększeniu ulegnie liczba odbiorców korzystających z miejskich systemów grzewczych w związku z rozbudową sieci ciepłowniczych. Zdecydowanie poprawi się efektywność energetyczna istniejących i nowych budynków. Prognozuje się również rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym mikroinstalacji OZE. Zrównoważony rozwój lokalnych sieci ciepłowniczych, jak i mikroinstalacji OZE, możliwy będzie m.in. dzięki wspieraniu rozwoju lokalnych inicjatyw kreowanych za pośrednictwem klastrów energii lub spółdzielni energetycznych.

Energia promieniowania słonecznego

Na terenie Miasta odnotowuje się zainteresowanie wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Energia słoneczna może być wykorzystywana w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź przez systemy kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań czy podgrzaniu ciepłej wody użytkowej.

Global horizontal irradiation

Poland

Mapa 4. Nasłonecznienie w Polsce

Źródło: <http://solaris18.blogspot.com/2011/09/nasłonecznienie-usłonecznienie-i.html>

Warunki panujące na terenie Miasta (nasłonecznienie <1000-1080 h/rok) dają możliwość wykorzystania energii promieniowania słonecznego do podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, a także obiektach oświatowych (szkoły, przedszkola) oraz produkcji energii elektrycznej. Z uwagi na koszt instalacji tego rodzaju, warto rozważyć możliwość ich współfinansowania w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.

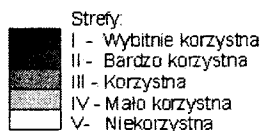
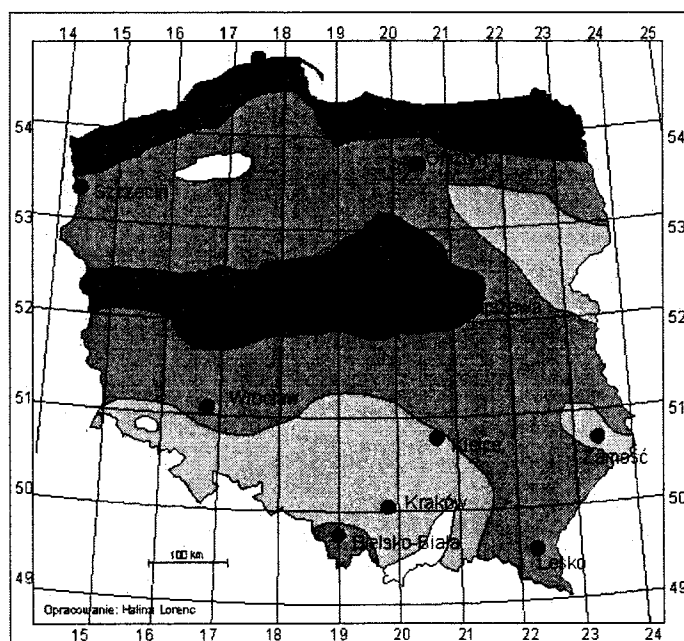
W przypadku zainteresowania oraz planowania budowy farm fotowoltaicznych należy wziąć pod uwagę negatywny wpływ na głównie dziko żyjące gatunki ptaków oraz owadów. Skala oddziaływania zależy od skali inwestycji. Skala problemu będzie mniejsza w przypadku pól uprawnych lub ugorów, niż w przypadku różnego rodzaju łąk, które charakteryzują się znacznie większą różnorodnością awifauny lęgowej. Dlatego tak ważne jest aby właściwie dobierać lokalizację inwestycji, stosować panele słoneczne wyposażone w warstwy antyrefleksyjne, prace prowadzić poza okresem lęgowym i odpowiednio planować przebieg linii energetycznych.

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdadne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane są w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych.

Energia wiatru

Energia wiatru wykorzystywana jest do produkcji energii elektrycznej. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwość generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie wyznaczono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym. Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych. Miasto znajduje się w strefie I – wybitnie korzystnej.

Ośrodek
Meteorologii

Aktualizacja mapy na podstawie okresu obserwacyjnego 1971-2000

Mapa 5 Strefy energetyczne wiatru w Polsce
Źródło: Ośrodek Meteorologii i Gospodarki Wodnej

Biomasa

W celach energetycznych wykorzystuje się głównie drewno i odpady z przeróbki drewna, takie jak drewno kawałkowe, trociny, wióry, zrębki, a także słomę oraz rośliny pochodzące z upraw energetycznych (wierzba, topola, trawy wieloletnie itd.). Wykorzystuje się również frakcje odpadów komunalnych.

Biomasa może być używana na cele energetyczne w procesach bezpośredniego spalania biopaliw stałych (drewna, słomy) i gazowych w postaci biogazu lub przetwarzania na paliwa ciekłe (olej, alkohol).

W warunkach polskich, w ostatnich latach stwierdza się wzrost zainteresowania wykorzystaniem biopaliw stałych – drewna, słomy, upraw energetycznych. Miasto posiada potencjał w zakresie wykorzystania biomasy w celach energetycznych.

Energia odnawialna przyczynia się do walki ze zmianami klimatycznymi. Jako rodzime źródło energii zmniejsza uzależnienie od importu i tym samym zwiększa bezpieczeństwo energetyczne, ogranicza zależność od wahań, a nawet drastycznych wzrostów cen ropy naftowej, gazu i uranu. Problematyka zmian klimatu oraz bezpieczeństwo energetyczne mają obecnie priorytetowe znaczenie w skali całego globu. W przypadku rolnictwa wpływ ten jest niezmiernie silny. Zróżnicowanie działalności rolniczej w zakresie wytwarzania energii może przynieść rolnikom większą stabilność dochodową. Odnawialne źródła energii na terenie Miasta to także wzrost bezpieczeństwa energetycznego oraz efektywności energetycznej, akumulacja wiedzy i kultury przedsiębiorczości. Należy promować wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii oraz uświadamiać mieszkańców o pozytywnym wpływie tych technologii na środowisko naturalne.

Tabela 9. Analiza SWOT - ochrona klimatu i jakości powietrza

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Rozbudowana sieć ciepłownicza w dużej części preizolowana wraz z rosnącą liczbą odbiorców ciepła, • Funkcjonowanie efektywnego systemu usuwania zanieczyszczeń pyłowych w ciepłowni PEC, • Funkcjonujący system komunikacji publicznej oraz rozbudowywana sieć ścieżek rowerowych, • Funkcjonowanie sieci gazowniczej, dostarczającej gaz ziemny • Wymiana nieefektywnych systemów grzewczych na nowoczesne urządzenia, głównie w gospodarstwach indywidualnych, • Wdrażanie programów montażu w budynkach odbiorców indywidualnych instalacji solarnych na potrzeby produkcji ciepłej wody użytkowej, • Korzystne dla rozwoju instalacji OZE warunki klimatyczne,	• Straty ciepła w miejskiej sieci ciepłowniczej, • Duży odsetek mieszkań ogrzewanych z indywidualnych źródeł ciepła, w większości z kotłami na węgiel, powodujących tzw. niską emisję, • Przekroczone poziomy dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu • Niski stopień wykorzystania OZE oprócz energii słonecznej, • Niewystarczająco korzystny bilans kosztów instalacji do oszczędności związanych z zużyciem energii , • Utrudnienia spowodowane ograniczeniami wynikającymi z ukształtowania terenu, • Brak odpowiedniej ilości specjalistów w zakresie zarządzania energią na poziomie lokalnym, • Słaba promocja OZE.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Propagowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach domowych, • Realizacja Programu ograniczania niskiej emisji na terenie Miasta Suwałki. W ramach programu dotacje dla mieszkańców Miasta na likwidację starych pieców i wymianę na nowe, ekologiczne źródło bądź podłączenie do sieci gazowej lub ciepłej. • Realizacja rządowego programu „Czyste powietrze” • Możliwość pozyskania dofinansowania przez osoby prywatne,	• Wzrost natężenia ruchu drogowego, • Nasilenie tranzytowego ruchu samochodowego, • Wzrost zanieczyszczeń powietrza dalekiego zasięgu • Zbyt mały zasięg programów unijnych, krajowych OZE, • Małe dotacje na montaż instalacji OZE, • Trend wzrostu zużycia energii elektrycznej.

• Ogólnokrajowe lub wojewódzkie programy wspierające wymianę źródeł grzewczych lub instalacji solarnych, • Rosnąca popularność i dostępność nowych technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii, • Rozwój technologii energooszczędnych oraz ich większa dostępność.	
--	--

Zmiany w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w mieście, będą miały różnorodny wpływ na całą działalność przemysłową i sektor komunalny. Największą uwagę należy zwrócić na sektor energetyczny, uwzględniając wahania średniej temperatury powietrza. Należy dostosować system energetyczny do wahań zapotrzebowania na energię elektryczną oraz ciepłą m.in. poprzez niskoemisyjne źródła energii. W kontekście zaniku pór roku, wydłużeniu ulegnie okres grzewczy, co będzie przyczyniać się do wydłużenia okresu stosowania paliw grzewczych. W planowaniu przedsięwzięć związanych ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń bądź planowaniu zmian technologicznych, konieczne będzie uwzględnianie czy dane przedsięwzięcie nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska dotyczą głównie awarii, które mają miejsce w zakładach przemysłowych, w sieciach infrastruktury komunalnej, urządzeniach i liniach energetycznych. Przyczyną może być naturalne zużycie materiału czy sytuacje losowe oraz tzw. czynnik ludzki. Awarie instalacji przemysłowej lub zbiornika, w którym przechowuje się lub przewozi toksyczne środki, po przedostaniu się do atmosfery mogą doprowadzić do skażenia obszaru. Szczególnie groźne i częste są katastrofy środków transportu. W celu zmniejszenia możliwych awarii oraz działań ułatwiających ich usuwanie należy zapewnić awaryjne źródła energii oraz przesyłu, w przypadku braku możliwości zastosowania podstawowych źródeł a także zobligować operatora systemu przesyłowego, do prowadzenia technologii i procedur odladzania linii napowietrznych.

Niezbędny jest system edukacji ekologicznej w celu zwiększenia świadomości mieszkańców w zakresie zmian klimatu i sposobów minimalizowania skutków oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków dla społeczeństwa. Tematyka działań edukacyjnych, powinna dotyczyć szczególnie takich zagadnień jak: szkodliwość spalania odpadów komunalnych, stosowanie odnawialnych źródeł energii a także zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło w wyniku działań termomodernizacyjnych.

Corocznie wykonywana jest ocena stanu powietrza, w ramach której ocenia się poziom substancji w powietrzu, pod kątem dotrzymania poziomów dopuszczalnych oraz wskazuje strefy wymagające tworzenia Programów Ochrony Powietrza. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w poszczególnych strefach.

5.2. Zagrożenia hałasem

Hałas, według ustawy Prawo ochrony środowiska, jest określany, jako dźwięki o częstotliwości od 16Hz do 16 000 Hz. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane, jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Wyróżnia się główne trzy rodzaje hałasu,

według źródła jego powstawania: hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych, hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego, hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Miasto Suwałki charakteryzuje się niewielkim stopniem zurbanizowania, przez co hałas przemysłowy, stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym. Na obszarze Miasta nie ma zlokalizowanych obiektów uciążliwych.

Najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Przez Miasto przebiegają drogi wojewódzkie, co wpływa na klimat akustyczny rejonu. Od 2019 r. funkcjonuje obwodnica Suwałk - S16. Wyprowadza ona z Suwałk ruch tranzytowy samochodów ciężarowych, których przez miasto przejeżdżało średnio około 6 tysięcy na dobę. Droga omija Suwałki od zachodu i północy.

Z danych GUS wynika, że od lat obserwuje się systematyczny wzrost ilości pojazdów. Stan klimatu akustycznego wokół dróg ulega ciągłym zmianom, spowodowany wzrostem ilości pojazdów samochodowych i natężenia ruchu, co pogarsza klimat akustyczny przyległych terenów.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku wykonał pomiary emisji hałasu na terenie miasta Suwałk dla drogi krajowej nr 8 w 2015 roku. Odnotowano wówczas przekroczenia hałasu (poziomy długookresowe) w porze dziennie-wieczorno-nocnej L_{DWN} , w wysokości 6,5 dB, zaś w porze nocnej L_N , w wysokości 8,5 dB.

Od 2019 roku, pomiary wykonuje Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, jednak w minionym roku nie wykonano pomiarów na terenie Miasta Suwałki.

Najlepsze efekty poprawy klimatu akustycznego przynoszą inwestycje drogowe związane z modernizacją, przebudową i budową nowych dróg.

Miasto Suwałki objęte jest, przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego nr XIV/148/19 z dnia 28.10.2019 r. Programem ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w województwie podlaskim poza aglomeracjami, wzdłuż dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami L_{DWN} i L_N .

Niniejszy program obejmuje swym zakresem tereny położone wzdłuż dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych na terenie Suwałk i Łomży o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 przejazdów rocznie, przy których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Program obejmuje drogi, dla których zarządzający zobowiązani byli wykonać mapy akustyczne. Łączna długość dróg dla jakich opracowano mapy akustyczne na terenie województwa podlaskiego wynosi 387,611 km.

Na terenie Miasta położone były dwa odcinki na DK 8, na trasie Suwałki – Szypliszki oraz Płociczno – Suwałki.

W 2016 roku została stworzona Mapa akustyczna dla dróg położonych na terenie Miasta Suwałki o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Opracowaniem objęto 2 odcinki dróg na terenie Miasta, w tym jeden na DK8 (E67) oraz jeden na DW655. Analizą objęto pas terenu po 400 m z każdej strony drogi. Dokonano

identyfikacji i charakterystyki źródeł hałasu. Przeprowadzono klasyfikację terenów pod kątem sposobu zagospodarowania terenów, na podstawie której wyznaczono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

Mapa akustyczna wskazuje, że hałas pochodzący od analizowanych dróg stanowi jedno z głównych źródeł uciążliwości akustycznej na terenie Miasta.

W granicach Miasta na jedenastu odcinkach (na drogach DK 8 i DW655), potwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w zakresie do 10 dB. Przekroczenia objęły 1598 mieszkańców. W programie zostały przedstawione kierunki i działania naprawcze niezbędne do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu:

1. Budowa obwodnicy Suwałk S61 do 2019 r.
2. Budowa S61 Suwałki – Budzisko do 2022 r.
3. Regulacje urządzeń typu wazy kanalizacyjne, kratki ściekowe i skrzynki zaworów wodociągowych do 2020 r.
4. W ramach budowy obwodnicy Miasta Suwałki, obejmującej drogę ekspresową S61 przebudowany został odcinek ul. Mikołaja Reja, m.in. wykonanie wiaduktu oraz nowej nawierzchni do 2019 r.
5. Wprowadzenie do treści uchwalanych dokumentów planistycznych (opracowań ekofizjograficznych, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) informacji o zasięgu występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu od dróg. Celem prowadzenia gospodarki przestrzennej uwzględniającej potrzebę minimalizacji narażenia mieszkańców na hałas - działanie ciągłe.
6. Utrzymanie stanu technicznego drogi w stanie nie powodującym zwiększonej emisji hałasu do środowiska – działanie ciągłe, oraz
7. Kontrola przestrzegania przepisów odnośnie dopuszczalnej prędkości – działanie ciągłe.

Tabela 10. Analiza SWOT - klimat akustyczny

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Brak zakładów w nadmiernym stopniu emitujących hałas do środowiska, • Zieleń wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, • Stopniowa poprawa jakości nawierzchni dróg, • Lokalizacja zakładów przemysłowych poza terenami mieszkaniowymi, • Obwodnica Miasta Suwałki, przenosząca ruch tranzytowy poza centrum, • Ścieżki rowerowe dołączone do trasy rowerowej Green Velo	• Hałas emitowany przez drogi wojewódzkie i drogę krajową, • Niedostateczny stan utrzymania nawierzchni dróg powodujący zanieczyszczenia komunikacyjne, hałas i wibracje,
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Poprawa infrastruktury drogowej, • Rozbudowa ścieżek rowerowych	• Rosnąca liczba pojazdów na drogach

Wysoka temperatura generuje rozwój i zwiększenie ilości urządzeń mających na celu minimalizację zagrożeń termicznych, czyli urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych co w zwartej zabudowie może generować nadmierną emisję hałasu.

Należy sprawdzić czy planowane przedsięwzięcie związane z minimalizacją zagrożeń względem klimatu akustycznego nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu, poprzez m. in. bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez transport towarzyszący przedsięwzięciu.

Należy przewidzieć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia emisji hałasu, w tym dalszej poprawy stanu dróg czy też nasadzenia drzew i krzewów jako zieleni izolacyjnej. Poprawa stanu technicznego dróg, upłynnienie ruchu ulicznego oraz wyprowadzenie w miarę możliwości technicznych transportu ciężkiego poza obszar zwartej zabudowy mieszkaniowej niewątpliwie wpłynie także na minimalizację ilości zdarzeń mogących powodować zagrożenie dla środowiska i mieszkańców, które związane są z układem komunikacyjnym i przewozem niebezpiecznych substancji.

Niezbędnym staje się organizowanie akcji informacyjnych i promocyjnych w celu edukacji i zwiększania świadomości mieszkańców, a szczególnie młodzieży szkolnej w zakresie oddziaływania hałasu na człowieka i zwierzęta, a także w jaki sposób ograniczyć skutki nadmiernego oddziaływania hałasu. Ważne jest promowanie użytkowania transportu publicznego i rowerowego w mieście, w celu ograniczenia ilości samochodów poruszających się w szczególności po jego centrum.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr zawierający informacje o stanie akustycznym środowiska na podstawie pomiarów, badań i analiz wykonywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Konieczne powinno być bardziej szczegółowe wykonywanie badań monitoringowych w każdej jednostce administracyjnej. Prowadzone co 5 lat badania natężenia ruchu pojazdów na drogach województwa są jedynie pewnym uzupełnieniem działań monitoringowych, pozwalającymi oszacować tendencje emisji hałasu komunikacyjnego w skali wielolecia.

5.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM) zaliczane jest do podstawowych zanieczyszczeń środowiska. Dzieli się je na naturalne i antropogeniczne. Naturalne - stale występują w otoczeniu i określa się je mianem „tła”. Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne od zawsze występuje w środowisku. Pochodzi ono z naturalnych źródeł takich jak Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast promieniowanie antropogeniczne związane jest szczególnie z liniami elektroenergetycznymi i instalacjami radiokomunikacyjnymi. Głównymi źródłami sztucznego promieniowania są: stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje i linie energetyczne, stacje radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie, wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji, a nawet urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp. Ciągły rozwój techniki powoduje znaczny wzrost ilości promieniowania elektromagnetycznego.

Na terenie Miasta Suwałki, głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowej. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, generowane przez anteny stacji w czasie jej pracy, a ich moc promieniowa izotropowa jest różna w zależności od wielkości bazowej.

Pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach. Ponadto źródłem pól elektromagnetycznych są linie energetyczne i urządzenia elektromagnetyczne. Postęp cywilizacyjny będzie stale powodował wzrost oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko. W związku z tym wzrośnie poziom natężenia promieniowania elektromagnetycznego, jak i zwiększenie liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

W roku 2019 wykonano pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych. Poniżej tabela z lokalizacją i wynikami dotyczącymi Miasta Suwałki. Nie odnotowano przekroczeń wartości dopuszczalnej [7V/m].

Tabela 11. Wyniki pomiarów monitoringowych pól elektromagnetycznych za rok 2019 na terenie Miasta Suwałki

Adres	Data pomiaru		Parametr pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]
ul. Staszica 3/Bakałarzewska	2019	29.04	Składowa elektryczna 3[MHz]-300[GHz]	0,29	0,01
ul. Spacerowa 1	2019	08.08	Składowa elektryczna 3[MHz]-300[GHz]	<0,2	
ul. Daszyńskiego 27	2019	20.11	Składowa elektryczna 3[MHz]-300[GHz]	0,64	0,03
ul. Gałaja/Hamerszmita	2019	27.03	Składowa elektryczna 3[MHz]-300[GHz]	0,32	0,02
ul. Bielickiego/Żniwna 4	2019	19.11	Składowa elektryczna 3[MHz]-300[GHz]	0,36	0,02

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Przygraniczne położenie Suwałk powoduje, iż potencjalnym źródłem zagrożenia środowiska może być gwałtowne uwolnienie substancji toksycznych lub promieniotwórczych na terytorium Białorusi, Litwy, Ukrainy lub Rosji.

Tabela 12. Analiza SWOT - pole elektromagnetyczne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Stosunkowo nieduża ilość źródeł promieniowania elektromagnetycznego, - Brak przekroczeń dopuszczalnych wartości natężenia pola elektromagnetycznego	Rozwój sieci elektromagnetycznych i zwiększona ilość urządzeń elektrycznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
Wzrastająca presja na racjonalne gospodarowanie energią i ograniczanie emisji w skali krajowej i europejskiej	Przygraniczne położenie Miasta

Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych - huragany czy intensywne burze, może powodować zwiększenie ryzyka uszkodzenia masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, co za tym idzie - ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców. Zmiany klimatyczne będą miały swoje odzwierciedlenie w konieczności konserwacji infrastruktury mogącej emitować pola elektromagnetyczne i zapewnienia bezpieczeństwa jej funkcjonowania.

Najgroźniejszymi typami zanieczyszczeń są jonizujące i niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne. Liczba źródeł pola elektromagnetycznego wzrasta wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię elektryczną oraz zaawansowaniem technologii bezprzewodowych. Sztuczne pola, generowane przez urządzenia techniczne, mogą znacząco wpływać na biologiczne procesy komunikacji międzykomórkowej oraz na procesy metaboliczne.

Promieniowanie elektromagnetyczne stanowi zagrożenie dla zdrowia. Edukacja powinna polegać na przekazywaniu informacji na temat pola elektromagnetycznego. Głównym celem powinno być szerzenie wiedzy na temat szkodliwych wpływów technologii bezprzewodowych na zdrowie.

Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne, są zobowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia oraz każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia. Monitoring pól elektromagnetycznych prowadzi GIOŚ.

5.4. Gospodarowanie wodami

Gospodarka wodna w Polsce jest prowadzona w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2020 poz. 310), tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz tzw. Dyrektywy Powodziowej. Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadza podział terytorialny na Jednolite Części Wód (JCW), które stanowią podstawowe jednostki gospodarki wodnej oraz monitoringu i ochrony środowiska oraz obejmują zbiorniki wód stojących, cieki, przybrzeżne fragmenty wód morskich i wody podziemne

Wspomniana ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Szczególnie mowa tutaj o kształtowaniu i ochronie zasobów wodnych, korzystaniu z wód oraz zarządzaniu zasobami wodnymi. Gospodarowanie to musi być prowadzone z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, uwzględniając przy tym ich jakość i ilość. Należy korzystać z zasobów tak, aby działając zgodnie z interesem publicznym, nie dopuszczać do wystąpienia możliwego do uniknięcia pogorszenia ekologicznych funkcji wód oraz pogorszenia stanu ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio zależnych od wód.

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe są ważnym elementem różnorodności krajobrazowej terenu, a także decydują o funkcjonowaniu i bogactwie ekosystemów. Mają znaczenie zarówno społeczne jak i zdrowotne. Teren Miasta znajduje się prawie w całości w dorzeczu Niemna w regionie wodnym Niemna, oraz w obejmującym południowo-zachodnią część Miasta, dorzeczu Wisły w regionie Środowej Wisły.

Obszar Miasta zasilany jest przez rzekę Czarna Hańcza – największą rzekę Suwalszczyzny. Źródła znajdują się na Pojezierzu Wschodniosuwalskim, na podmokłych dolinach wśród wzniesień morenowych znajdujących się na północ od Suwalskiego Parku Krajobrazowego a poprzez Kanał Augustowski, uchodzi do Niemna. Czarna Hańcza przepływa przez miasto Suwałki, przez co jest narażona na stosunkowo duże

zanieczyszczenie. Wody powierzchniowe są zagrożone przede wszystkim punktowymi źródłami zanieczyszczeń oraz spływami powierzchniowymi z terenów rolniczych oraz zanieczyszczeniami wprowadzanymi przez opady atmosferyczne. Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna, przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Miasto położne jest w obrębie czterech zlewni. Poniżej dane zebrane z planu gospodarowania wodami.

Tabela 13. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWP

Kod JCWP	Nazwa	Monitoring	Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	Uzasadnienie derogacji
PLRW8000186419	Czarna Hańcza od wypływu z jeziora Hańcza do jeziora Wigry	Tak	Zły	Zagrożona	Przedłużenie terminu osiągnięcia celu ze względu na brak możliwości technicznych do 2027 r. W programie działań zaplanowano działania podstawowe obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym do osiągnięcia dobrego stanu. Dodatkowo zaplanowano działanie polegające na weryfikacji programu ochrony środowiska dla gminy.
PLRW80001864349	Pietranka z jez. Krzywe Wigierskie, Pierty	Tak	Zły	Niezagrożona	W programie działań zaplanowano działania podstawowe obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym do osiągnięcia dobrego stanu.
PLRW8000186432	Dopływ z jeziora Staw	Nie	Zły	Niezagrożona	W programie działań zaplanowano działania podstawowe obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym do osiągnięcia dobrego stanu.
PLRW200018262247	Szczeberka od źródeł do Blizny, bez Blizny	Nie	Dobry	Niezagrożona	W programie działań zaplanowano działania podstawowe obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym do osiągnięcia dobrego stanu.

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

JCWP o kodzie PLRW8000186419 Czarna Hańcza od wypływu z jeziora Hańcza do jeziora Wigry, została przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych, na obszarze dorzecza Niemna.

W latach 2017 – 2018 z przeprowadzonych badań wód, dokonano klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych. Wśród badanych znalazła się JCWP PLRW80001864349 Pietranka z jez. Krzywe Wigierskie, Pierty. Badania wykonano w 2018 r. i ostatecznie oceniono:

- Klasa elementów biologicznych – 2;
- Klasa elementów fizykochemicznych – 2;
- Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne – 2;
- Stan ekologiczny – umiarkowany;
- Klasyfikacja stanu chemicznego – stan chemiczny poniżej dobrego;
- Ocena stanu JCWP – zły.

Na terenie Miasta Suwałki znajduje się sztuczny zbiornik wodny, zasilany wodami rzeki Czarna Hańcza – „Arkadia”, utworzony na początku XVIII wieku jako staw zasilający młyn wodny, działający na potrzeby suwalskich mieszczan. Zbiornik połączony jest w sposób sztuczny z rzeką poprzez podziemny kanał doprowadzający, który znajduje się w pobliżu jazu na rzece Czarna Hańcza, regulującego w niej poziom wody. Woda zalewu Arkadia spełnia wszystkie wymogi obowiązujące dla kąpielisk publicznych.

Wody podziemne

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych, Suwałki znajdują się w obszarze JCWPd nr 22 w dorzeczu Niemna oraz 32 w dorzeczu Wisły. Jednolita część wód podziemnych w dorzeczu Niemna nr 22, złożona jest z trzech pięter wodonośnych. Pierwsze z nich to piętro jurajskie, zbudowane z wapieni i margli. Głębokość na jakiej zalegają warstwy wodonośne sięgają 398-482 m. Środkowe piętro – kredowe, zbudowane jest z margli oraz kredy piszącej. Warstwy wodonośne znajdują się na głębokości 260-378 m. Najwyższe piętro czwartorzędowe złożone jest z czterech poziomów. Najstarszy jest poziom spagowy, przy którym warstwy wodonośne położone są na poziomie 40-90 m. Poziom międzymorenowy dolny oraz międzymorenowy górny, jak spagowy pochodzą z okresu plejstocenu i odpowiednio warstwy wodonośne sięgają poziomów 49-104 m oraz 0,8-63 m. Najmłodszy z okresu plejstocenu/holocenu poziom przypowierzchniowy zbudowany jest, jak wszystkie pozostałe z tego piętra, z piasków i żwirów. Warstwy wodonośne sięgają do 30 m.

Jednolita część wód podziemnych nr 32, położna na niewielkim fragmencie Miasta, składa się z trzech pięter. Piętro jury z poziomem jury górnej, zbudowane z wapieni, sięga warstwami wodonośnymi głębokości 398-450 m. Następnie, piętro paleogenu, zbudowane jest z opoki, margli i piasków glaukonitowych. Piętro to ma podrzędne znaczenie ze względu na nieciągłość występowania poziomów eoceńsko – oligoceńskiego oraz powszechność występowania zasobnych poziomów wodonośnych w piętrze czwartorzędu. Piętro to eksploatowane jest głównie w zachodniej części jednostki, gdzie ujmowane są piaski eocenu i oligocenu. Ostatnie, najmłodsze piętro czwartorzędu złożone z czterech poziomów, zbudowanych z piasków i żwirów. W poziomie Q4 z okresu zlodowaceń Sanu, Nidy i Narwi, warstwy wodonośne sięgają poziomu 80-140 m. W poziomie Q3 z okresu interglacjału mazowieckiego (wielkiego), na głębokość 40-140 m. Poziom Q2, powstały w okresie zlodowacenia Warty, interglacjału lubelskiego i zlodowacenia Odry, posiada warstwy wodonośne zalegające na poziomie 20-80 m. Najmłodszy poziom Q1 z okresu zlodowacenia Wisły i Warty, warstwy wodonośne posiada na poziomie do 35 m.

Tabela 14. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWPd

Nazwa JCWP	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWP	Ocena niespełnienia celów środowiskowych
PLGW200032	Dobry	Dobry	Dobry	niezagrożona
PLGW800022	Dobry	Dobry	Dobry	niezagrożona

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Państwowy Instytut Geologiczny, Miasto nie znajduje się w obszarze Głównych Zbiorników Wodnych.

Tabela 15. Analiza SWOT - gospodarowanie wodami

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dobry stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych, • Duża zasobność użytkowej warstwy wodonośnej w rejonie ujęcia miejskiego, • Nowoczesna stacja uzdatniania wody, • Monitoring ilościowy i jakościowy ujmowanej wody, • Zapewnienie wystarczającej ilości dobrej jakości wody pitnej mieszkańcom.	• Zły stan wód powierzchniowych, • Brak ciągłej izolacji użytkowej warstwy wodonośnej od oddziaływań z powierzchni terenu, • Pogarszający się stan studni ujęcia podstawowego, co powoduje konieczność systematycznych odwiertów nowych studni w miejsce wyeksploatowanych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Regulacje ogólnokrajowe zobowiązujące JST do podniesienia jakości środowiska • Monitoring wód prowadzony przez GIOŚ	• Wpływ zanieczyszczeń spoza terenu Miasta na stan czystości wód. • Wzrost temperatury powietrza spowodowany zmianami klimatu, prowadzący do pogorszenia jakości wody

Najważniejsze obszary tematyczne z zakresu ochrony i zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi dotyczą:

- racjonalnego gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych,
- naturalnej i sztucznej retencji,
- dbałości o jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- projektów edukacyjnych nastawionych na zwiększenie zaangażowania obywateli w aktywną ochronę środowiska wodnego.

Monitoring wód powierzchniowych realizuje GIOŚ zgodnie z Programem Monitoringu Środowiska w województwie. Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG - PIB).

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Ustalone zasoby wód podziemnych rejonu Suwałk dotyczą formacji czwartorzędowej i zostały ustalone dla obszaru zasobowego ujęcia komunalnego w zasięgu oddziaływania tego ujęcia. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa decyzją znak: KDH/013/5797/94 z dnia 07.01.1994 r. zatwierdził zasoby wody podziemnej dla rejonu zasobowego ujęcia miejskiego w Suwałkach w ilości:

- I warstwa wodonośna: 268 m³/h przy depresji regionalnej 3,0-7,5 m;
- II warstwa wodonośna: 1400 m³/h przy depresji regionalnej 3,0-10,0 m;

przy czym, dla ujęcia miejskiego w Suwałkach ustalono zasoby eksploatacyjne w wysokości 900 m³/h.

Stacja uzdatniania wody została zaprojektowana i pracuje przy założeniu przepustowości urządzeń 600 m³/h. Występujące okresowo w ciągu doby zapotrzebowanie na wodę przekraczające 600 m³/h jest wyrównywane ze zbiorników wodociagowych magazynujących wodę uzdatnioną o łącznej pojemności 9600 m³.

Aktualnie na terenie ujęcia miejskiego w Suwałkach znajduje się 25 otworów studziennych, w tym:

- 21 szt. - otwory studzienne eksploatowane (studnie głębinowe),
- 4 szt. - otwory piezometryczne.

Dodatkowo na terenie Miasta znajduje się 9 szt. studni awaryjnych. W sytuacjach zwiększonego zapotrzebowania na wodę lub awarii możliwe jest uruchomienie części z nich.

Ujęcie wód podziemnych dla Miasta Suwałki, będzie sukcesywnie rozbudowywane w miarę potrzeb, w latach 2020-2021 planowana jest budowa 2 nowych studni głębinowych.

Wielkość poboru wody:

- ✓ 2018 rok: 3 211 tys.m³
- ✓ 2019 rok: 3 161 tys. m³

Woda w stanie naturalnym tylko warunkowo nadaje się do spożycia oraz potrzeb gospodarczych ze względu na przekroczenia dopuszczalnych stężeń żelaza i manganu. Dostosowanie jakości wody do obowiązujących wymagań odbywa się w powstałej w 2005 r. stacji uzdatniania wody, której budowa dofinansowana była ze środków unijnych.

Sieć wodociagowa i kanalizacyjna

Dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego w mieście determinuje rozbudowę miejskiej sieci wodociagowej. W efekcie przeprowadzonych inwestycji ponad 99% mieszkańców Miasta zaopatrywanych jest w bieżącą wodę z sieci miejskiej.

Rozbudowa systemu przesyłowego odbywa się wraz z rozwojem przestrzennym Miasta, zapewniając na bieżąco przyłączenie do sieci wodociagowej nowych budynków.

Długość miejskiej sieci wodociagowej w Suwałkach:

- ✓ 2018 rok: 162,2 km
- ✓ 2019 rok: 168,3 km
- ✓

Długość przyłączy do miejskiej sieci wodociagowej w Suwałkach:

- ✓ 2018 rok: 77,8 km
- ✓ 2019 rok: 79,2 km

Ilość przyłączy do miejskiej sieci wodociagowej w Suwałkach:

- ✓ 2018 rok: 5738 szt.
- ✓ 2019 rok: 5825 szt.

W roku 2019 ogólnie zużyto 4 158,4 dam³ wody, z czego gospodarstwa domowe wyeksploatowały prawie dwa tysiące litrów.

Sieć kanalizacji sanitarnej

Poziom objęcia mieszkańców Suwałk zbiorowym odbiorem ścieków siecią kanalizacji sanitarnej wynosi ponad 96%. Wysoki współczynnik skanalizowania Miasta jest wynikiem wieloletnich starań o współfinansowanie infrastruktury sieci kanalizacyjnych z zewnętrznych źródeł krajowych, jak również dotacji unijnych.

W związku z intensywnym rozwojem miasta konieczna jest rozbudowa istniejącego systemu kanalizacyjnego, a także renowacja kanałów, zwłaszcza tych wybudowanych kilkadziesiąt lat temu. Dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnych będzie odbywała się sukcesywnie (w zależności od możliwości finansowych), zgodnie z potrzebami rozwoju Miasta m.in. wzdłuż nowobudowanych dróg, na terenach nowopowstających osiedli mieszkaniowych oraz terenach zabudowy przemysłowej.

Długość miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w Suwałkach:

- ✓ 2018 rok: 121,2 km
- ✓ 2019 rok: 124,6 km

Długość przyłączy do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w Suwałkach:

- ✓ 2018 rok: 40,9 km
- ✓ 2019 rok: 41,7 km

Ilość przyłączy do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w Suwałkach:

- ✓ 2018 rok: 4929 szt.
- ✓ 2019 rok: 5016 szt.

Ścieki komunalne odprowadzane miejską siecią kanalizacji sanitarnej, dostarczane są do oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania stawiane tego typu obiektom. Obecnie dobowy dopływ ścieków na oczyszczalnię kształtuje się na poziomie ok. 13 000 m³/d (poza okresami z intensywnymi opadami deszczu). Przy dopuszczalnej przepustowości oczyszczalni 26 500 m³/d posiada ona jeszcze rezerwę przepustowości hydraulicznej.

Ze względu na nierównomierność dopływu ścieków do oczyszczalni oraz wzrost stężeń i ładunków zanieczyszczeń, analizowana jest obecnie konieczność dalszej rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków. Ostatecznie decyzja w sprawie rozbudowy będzie zależała od tempa przyrostu rzeczywistych potrzeb.

Liczba osób korzystająca z oczyszczalni ogółem (miasto Suwałki i część Gminy Suwałki oraz Jeleniewo):

- ✓ 2018 rok: 69 698 osób
- ✓ 2019 rok: 69 822 osób

w tym, liczba osób z Miasta Suwałki:

- ✓ 2018 rok: 67 162 osób
- ✓ 2019 rok: 67 292 osób

Na terenie Miasta w 2019 roku, zlokalizowanych było 497 zbiorników bezodpływowych oraz 51 oczyszczalni przydomowych. Co roku przybywa ilość przydomowych oczyszczalni ścieków. Dodatkowo na podobnym poziomie utrzymuje się ilość ścieków przemysłowych i komunalnych oczyszczonych, odprowadzonych do wód lub do ziemi w ciągu roku. Jest to blisko 3 800 dm³.

Tabela 16. Liczba zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych w latach 2016-2018 w mieście Suwałki

2016	2017	2018	2019
zbiorniki bezodpływowe - stan w dniu 31 XII			
651	643	616	497
oczyszczalnie przydomowe - stan w dniu 31 XII			
31	40	47	51

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 17. Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczone odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku [dam³] w latach 2016-2018 w mieście Suwałki

2017	2018	2019
3 655,0	3 788,0	3 769,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sieć kanalizacji deszczowej

Od września 2012 r. PWiK w Suwałkach Sp. z o.o. eksploatuje miejską kanalizację deszczową. Na koniec roku 2019 łączna długość eksploatowanej sieci deszczowej wynosiła 163,1 km, a ilość separatorów substancji ropopochodnych na wylotach eksploatowanych przez Spółkę, wynosiła 28 szt. W latach 2013-2019 PWiK w Suwałkach Sp. z o. o. wybudowało z własnych środków 12,7 km sieci. Długość miejskiej sieci kanalizacji deszczowej wyniosło:

- ✓ 2018 rok: 153,0 km
- ✓ 2019 rok: 163,1 km

Tabela 18. Analiza SWOT - gospodarka wodno-ściekowa

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Wysoki odsetek ludności Miasta korzystającej z miejskiej sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, - Systematyczna rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, - Realizacja działań mających na celu uporządkowanie kwestii związanej z odprowadzaniem wód opadowych i roztopowych w oparciu o politykę zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, w tym: - zamontowane separatory zanieczyszczeń ropopochodnych na głównych wylotach kanalizacji deszczowej oraz nowobudowanych wylotach, - realizacja budowy zbiornika retencyjnego na oś. Piastowskim w celu poprawy działania systemu kanalizacji deszczowej, w czasie intensywnych opadów, - Wysoka sprawność istniejącej oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów. - Rozwiązany problem gospodarki osadami	- Niepełne skanalizowanie Miasta na obszarach o rozproszonej zabudowie, wynikające m.in. z braku uzasadnienia ekonomicznego budowy sieci kanalizacyjnej w takim terenie, oraz braku możliwości uzyskania środków w ramach funduszy unijnych i środków krajowych, - Nierównomierność dopływu ścieków do oczyszczalni oraz wzrost stężeń i ładunków zanieczyszczeń, co ma znaczny wpływ na zmniejszenie rezerwy przepustowości oczyszczalni i może przyczynić się do konieczności jej rozbudowy, - Zmniejszająca się wydajność istniejących studni głębinowych na ujęciu m.in. w wyniku naturalnego procesu kolmatacji, powodująca konieczność budowy nowych studni na ujęciu, na nowym terenie, - Konieczność modernizacji najstarszych zbiorników wody w celu zapewnienia niezawodności dostawy wody, - Konieczność modernizacji betonowych kanałów sanitarnych o dużych średnicach, odprowadzających ścieki z południowej

ściekowymi na oczyszczalni ścieków. Wybudowana została suszarnia osadów i produkowany jest nawóz organiczny	części Miasta do oczyszczalni ścieków,
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Systematyczna realizacja działań modernizacyjnych obiektów i urządzeń oczyszczalni, dzięki którym możliwa jest ich dalsza efektywna i niezawodna praca oraz zapewnienie standardów oczyszczania ścieków, • Działania prewencyjne na etapie planowania przestrzennego, • Korzystanie z środków pomocowych UE na realizację inwestycji kanalizacyjnych i wodociągowych, • Regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska, • Likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych.	• Zatrucie ekosystemów w miejscach gdzie brak jest kanalizacji, • Niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko, • Niedostateczna pula środków finansowych, • Brak uzasadnienia ekonomicznego do budowy sieci kanalizacyjnej na obszarach o małej gęstości zaludnienia, • Spływ zanieczyszczonej wody rzekami z sąsiednich gmin i powiatów, • Zbiorniki bezodpływowe.

Zmiany klimatu, wzrastająca temperatura oraz zwiększenie intensywności deszczu nawałnych będzie skutkować koniecznością dostosowania infrastruktury wodnokanalizacyjnej w mieście. Ważną rolę odgrywa sprawność kanalizacji deszczowej w przypadku opadów nawałnych do odbioru gwałtownie przybierającej ilości wody opadowej, aby nie doprowadzać do lokalnych podtopień. Najgroźniejsza w skutkach jest ich lokalizacja na terenach bezodpływowych, przy braku systemu odwadniania.

Susze wiążą się z długimi okresami bezopadowymi, skutkującymi zarówno spadkiem wilgotności gleby w wyniku intensywnego parowania, jak i obniżeniem się przepływów w rzekach i zwierciadła wód podziemnych. Straty wód opadowych są wynikiem coraz większej powierzchni szczelnych (asfaltowych, betonowych, z kostki brukowej) potęgujących zjawisko spływu powierzchniowego. Spadek wilgotności gleby odbija się przede wszystkim na zieleni miejskiej i ogranicza możliwości łagodzenia wpływu wysokich temperatur. Ogólnie istnieją dwie możliwości adaptacji do niedostatku wody – poprzez zmniejszenie zużycia wody lub zwiększenie podaży.

W warunkach Miasta, sytuację może poprawić zmniejszanie zużycia wody, m.in. poprzez zmniejszenie wodochłonności produkcji, wprowadzanie mechanizmów finansowych sprzyjających oszczędności wody a także uszczelnienie systemów wodociągowych w celu ograniczenia strat w sieci.

Tematyka z zakresu gospodarki wodno - ściekowej powinna dotyczyć:

- racjonalnego gospodarowania zasobami wód podziemnych;
- deficytu wody;
- roli infrastruktury wodno-ściekowej i nowych technologii w ochronie wód dla jakości środowiska i życia ludzi;

- sposoby oszczędzania wody i dbałość o jej jakość.

Prowadzący zakład wodociągowo-kanalizacyjny oraz zakłady przemysłowe są zobowiązani do wykonania systematycznych badań jakości wody i ścieków. Wyniki tych badań przekazywane są następnie właściwym organom, w tym GIOŚ.

5.6. Zasoby geologiczne

Suwałki położone są w zasięgu Wyniesienia Mazursko – Suwalskiego prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Utwory prekambryjskie występują na głębokości ok. 600 m. Pokrywą osadową tworzą na nich utwory mezozoiczne i kenozoiczne (trzecio – i czwartorzędowe). W osadach trzeciorzędowych stwierdzono gęzy i margle wapniste oraz piaski i piaskowce glaukonitowe. Utwory czwartorzędowe osiągają miąższość nawet ponad 200 m. Rzeźba terenu w granicach administracyjnych Miasta Suwałki i przypowierzchniowa budowa geologiczna związane są z działalnością lądolodu podczas zlodowacenia bałtyckiego oraz z procesami zachodzącymi z holocenu. Występują tu formy pochodzenia lodowcowego, fluwioglacjalnego, rzecznoego i akumulacji organicznej oraz formy antropogeniczne. Powierzchniowo przeważają terasy erozyjne i równiny sandrowe, wykształcone przez wody roztopowe lądolodu, zbudowane z piasków i żwirów wodnolodowcowych. W lokalnych obniżeniach terenu występują piaski humusowe i namuły piaszczyste. Terasy obejmują całą centralną część Miasta, a sandry przylegają do nich od północy i głównie od południa. Terasy rozcina dolina Czarnej Hańczy. W jej dnie występują głównie piaski humusowe i namuły piaszczyste, a na mniejszych powierzchniach torfy, namuły torfiaste oraz piaski i żwiry rzeczne. Dolina wcięta jest na głębokość od kilku do ok. 25 metrów – jej dno położone jest na wysokościach od 145 do 169 m n.p.m. Szerokość dna doliny wynosi od ok. 100 m do ok 400 m. W północnej części obszaru Miasta i na jego wschodnich obrzeżach przeważają powierzchniowo wysoczyzny moreny dennej i czołowej oraz kemy. W centralnej, intensywnie zainwestowanej części Miasta występują grunty nasypowe i nasypowo – gruzowe, będące efektem prac budowlanych w przeszłości. (*Opracowanie ekofizjograficzne Miasta Suwałki dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, 2015*).

Powierzchnia ziemi to jeden z bardziej zagrożonych antropopresją elementów środowiska. Degradacja może obejmować przekształcenia mechaniczne i chemiczne gleby oraz przekształcenia obiektów, które ją pokrywają (np. lasów). Jest to proces stopniowego zmniejszania się jej zdolności do pełnienia naturalnych funkcji. Degradacja powierzchni ziemi może być wynikiem pogorszenia się warunków przyrodniczych, zmian środowiska, prowadzenia działalności przemysłowej, wadliwej działalności rolniczej, nieodpowiedniej eksploatacji zasobów naturalnych lub awarii urządzeń infrastruktury technicznej.

Poniżej znajduje się zestawienie złóż kopalin na terenie Miasta, uzyskanych z Centralnej Bazy Danych Geologicznych.

Tabela 19. Złóża kopalin w Mieście Suwałki

ID złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Nr dokumentu	Powierzchnia [m ²]	Obwód	Nadzór Górnictwa
9915	Sobolewo C	KRUSZYWA NATURALNE	2973/2013	19090	875	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin

ID złoza	Nazwa złoza	Kopalina	Nr dokumentu	Powierzchnia [m ²]	Obwód	Nadzór Górniczy
1672	Sobolewo A	KRUSZYWA NATURALNE	1376/2002	808354	7975	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
9153	Sobolewo A -p. II	KRUSZYWA NATURALNE	5238/2007	33332	1436	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
12408	Sobolewo C-I	KRUSZYWA NATURALNE	2111/2009	12642	526	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
11086	Suwałki VI	KRUSZYWA NATURALNE	545/2007	67564	1099	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
1671	Sobolewo-Krzywe (pole I)	KRUSZYWA NATURALNE	119/2001	1924481	6284	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
1671	Sobolewo-Krzywe (pole II)	KRUSZYWA NATURALNE	119/2001	177261	1904	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
1674	Krzywólka-Suwałki	KRUSZYWA NATURALNE	3156/2002	317045	3055	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
8072	Suwałki IV	KRUSZYWA NATURALNE	3187/99	5881	313	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
11704	Zielone Kamedulskie	KRUSZYWA NATURALNE	4693/2008	350981	2600	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
1670	Potasznia	KRUSZYWA NATURALNE	920/2012	6986273	46003	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
1669	Potasznia I	KRUSZYWA NATURALNE	922/2012	3211210	10336	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
19530	Suwałki VII	KRUSZYWA NATURALNE	6142/2019	88651	1429	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
16044	Biała Woda VIII	KRUSZYWA NATURALNE	5785/2016	173355	2151	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin
1673	Krzywólka II	KRUSZYWA NATURALNE	8705 CUG	300697	2801	Okręgowy Urząd Górniczy - Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PIG

Ryzyko negatywnego oddziaływania można ograniczyć poprzez kontrolowanie podmiotów działających na terenie gmin w zakresie eksploatacji złóż oraz dokładanie starań, aby wydobywanie prowadzone było zgodnie z obowiązującymi przepisami. Podmioty posiadające koncesję na eksploatację złóż kopalni są zobowiązani do ochrony złóż, wód powierzchniowych oraz podziemnych, a także powierzchni ziemi.

Powierzchnia ziemi narażona jest na geodynamiczne procesy czyli ruchy masowe ziemi. Ruchy te związane są głównie z działaniem sił przyrody takimi jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie wód gruntowych czy wezbrania rzek. Zjawiska te prowadzą do osuwania, spływania czy zapadania się powierzchni. Na terenie Miasta, wg PIG PIB w Systemie Osłony Przeciwosuwiskowej brak jest osuwisk.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym J. Solona (2018) obszar Miasta znajduje się w obrębie dwóch mezoregionów – głównie na terenie Równiny Augustowskiej oraz w niewielkim zasięgu Pojezierza Wschodniosuwalskiego. Równina Augustowska jest równiną sandrową, której powierzchnia w granicach Polski obejmuje ok. 1.170 km². Według regionalizacji przyrodniczo - leśnej Polski, położona jest w Krainie Mazursko – Podlaskiej w dwóch mezoregionach: Wigier i Rospudy oraz Puszczy Augustowskiej. Równina leży na wyniesieniu mazursko – suwalskim, będącym częścią prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Równina jest rozległym, słabo urozmaiconym sandrem poligenetycznym (utworzonym z różnego rodzaju osadów w różnym czasie). Północna jej część została usypana przez wody topniejącego lądolodu w okresie fazy Wigier i stadiu pomorskiego zlodowacenia bałtyckiego, zaś środkowa i południowa przez wody topniejącego lądolodu stadiu

Leszna. Na wysokości Augustowa występuje szereg jezior rynnowych ułożonych równoleżnikowo. Gdzieniedzie na Równinie znajdują się niewielkie obszary o bardziej urozmaiconej rzeźbie z utworami i formami z okresu recesji lądolodu stadiau Leszna. Na obszarze równiny występują formy charakterystyczne dla krajobrazu polodowcowego: rynna polodowcowa, wytopisko, oz, kem, morena czołowa. W wyniku działalności lądolodu na sandrze powstały złoża kruszywa mineralnego, szczególnie w jej północnej części.

Duże zalesienie mezoregionu stanowi ochronę przed silniejszymi wiatrami.

Dominują tu gleby rdzawe, występują również gleby bielcowe, glejobielcowe, torfowe i płowe, zaś mniejszy udział mają gleby murszowe, murszowate, gruntowo – glebowe i brunatne. Równina Augustowska jest mocno zalesiona. Większą jej część zajmuje Puszcza Augustowska.

W przypadku Pojezierza Wschodniosuwalskiego jest ono regionem turystycznym o dużym urozmaiceniu topograficznym (wały morenowe, drumliny, kemy i ozy). Region odznacza się znacznym wzniesieniem nad poziom morza – Rowelska Góra- 289 m n.p.m, a także głębokimi rynnami – m.in. jeziora Hańcza – najgłębsze na niżu europejskim.

Tabela 20 . Analiza SWOT - zasoby geologiczne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Mała powierzchnia terenów przemysłowych, • Występowanie złóż zasobów naturalnych, • Brak zlokalizowanych osuwisk, • Bieżąca likwidacja nielegalnego wydobywania kopaliny.	• Możliwość lokalnej – niekontrolowanej eksploatacji surowców, • Eksploatacja kopalin – degradacja krajobrazu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Korzystne położenie geograficzne, • Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców na temat zagrożeń wynikających z niekontrolowanego wydobycia kruszywa.	• Wzmożona antropopresja powierzchni ziemi.

Kluczowe znaczenie, dla adaptacji do zmian klimatu, ma kontynuowanie rozpoznania występowania surowców energetycznych i stworzenie możliwości ich eksploatacji na terenie Miasta oraz wskazanie złóż strategicznych. Pozwoli to zapewnić im ochronę przed działaniami, które mogłyby uniemożliwić ich wydobycie, a także pozwoli rozważyć przeznaczenie tego terenu wyłącznie na cele związane z jego rozpoznawaniem i eksploatacją. Ochroną taką należy obejmować także te złoża, których eksploatacja jest w chwili obecnej nie ekonomiczna lub grozi znacznymi kosztami środowiskowymi. Podstawowym mechanizmem w tym zakresie jest uwzględnienie w dokumentach planistycznych informacji o udokumentowanych złożach kopalin. Udokumentowane złoża o charakterze strategicznym powinny zostać objęte szczególną ochroną przed zabudową infrastrukturalną.

Zagospodarowanie terenu na cele budowlane lub zamierzone przeznaczenie terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na takie cele jest najpoważniejszym ograniczeniem dostępu do złóż, wykluczającym nieraz możliwość ich wykorzystania. Zagrożeniem jest także planowanie inwestycji, zwłaszcza o znaczeniu ponadlokalnym, które nie uwzględnia faktu występowania złóż. W przypadku wielu złóż kopalin eksploatowanych odkrywkowo ograniczeniem rozwoju eksploatacji są wymagania ochrony wód podziemnych.

5.7. Gleby

Gleba odgrywa jedną z ważniejszych ról w środowisku. Warunkuje rozkład biomasy oraz przepływ energii i obieg materii w ekosystemie. W rolnictwie dostarczają odpowiednią ilość surowców roślinnych potrzebnych do produkcji żywności.

Gleby narażone są na degradację poprzez działalność związaną z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej oraz prowadzonej eksploatacji kopalin. Degradacja ma podłoże zarówno fizyczne jak i chemiczne. Stan i jakość gleb uzależnione są od oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych.

Obszary najbardziej podatne na degradację gleb w obszarze Miasta to głównie obszary użytkowane rolniczo, zajmowane pod zabudowę, odcinki dróg o dużym natężeniu, obszary położone w sąsiedztwie stacji paliw. Najmniejszą odporność na chemiczne czynniki wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe – gleby bielcowe.

Gleby na terenie Miasta Suwałki wykształciły się generalnie ze żwirów. Poza tym skałą macierzystą dla kształtowania się profilu glebowego mogą być piaski, piaski gliniaste, a w bezpośrednim sąsiedztwie Czarnej Hańczy, a także w zagłębieniach bezodpływowych - utwory piaszczysto-żwirowe z dużą zawartością materiału organicznego, jak również bezpośrednio utwory organiczne (torfy i namuły torfiaste). Na piaskach i żwirach, z których zbudowany jest sandr i tarasy nadzalewowe Czarnej Hańczy w Suwałkach i okolicy, rozwijają się przede wszystkim gleby bielcowe i bielice. Oba typy należą do klasy bielicogennych. W niektórych częściach Miasta uprawia się je, na południu rośnie na nich Las Suwalski. Na północy i wschodzie Suwałk, na glinach zwałowych wysoczyzn oraz glinach pokrywających formy martwego lodu i moren czołowych, występują gleby brunatne, dość zasobne w próchnicę i związki mineralne, oraz gleby płowe, o wyraźnych oznakach przemycia z warstw wierzchnich w głąb profilu. Profil gleb brunatnych składa się z poziomu akumulacyjnego i poziomu brunatnienia, odczyn mają przeważnie obojętny lub lekko kwaśny.

Obniżenia terenu: doliny wód roztopowych, rynny polodowcowe i zagłębienia wytopiskowe pokryte są glebami bagiennymi, wytworzonymi na namulach torfiastych, torfach i piaskach humusowych.

Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogennych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych. Do zwiększenia degradacji przyczynia się także ukształtowanie terenu i warunki atmosferyczne.

Największą degradację gleb powoduje rolnicze użytkowanie gruntów powodujące nadmierne przedostawanie się do gleby związków azotu, potasu, fosforu, a tym samym transportowane są do wód powodując eutrofizację. Stosowanie nawozów naturalnych i mineralnych doprowadza do strat w środowisku.

Udział gleb zdegradowanych w wyniku nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w makroskładniki jest ściśle związany z emisją zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego oraz stosowaniem nawozów mineralnych. Największym zagrożeniem naturalnym dla gleb jest erozja wodna, czyli spłukiwanie wierzchniej, luźnej warstwy gleby przez wodę opadową oraz erozja eoliczna, która powoduje przenoszenie odsłoniętych poprzez orkę cząsteczek gleby przez wiatr. Zjawiskiem sprzyjającym powstawaniu erozji wodnej na

analizowanym obszarze jest urozmaicona rzeźba terenu. Erozja najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem, uprawą oraz likwidacją zakrzewień i zadrzewień śródpolnych.

Transport drogowy jest kolejnym źródłem zakwaszania gleb przez zanieczyszczenia pyłowe. Z komunikacją związane są substancje ropopochodne, metale ciężkie czy związki azotu. Zanieczyszczenia te mogą spływać z powierzchni dróg do rowów i dalej do rzek.

Ograniczyć degradację gleb można poprzez:

- ograniczenie przeznaczenia gleb na cele nierolnicze;
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej;
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- zachowywanie i odtwarzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych;
- przywracanie i poprawienie wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych;
- ograniczanie stosowania nawozów mineralnych i naturalnych.

Obowiązek prowadzenia monitoringu, obserwacji zmian i oceny jakości gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z zapisów art. 26 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zadanie to ma na celu śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka (antropopresji). Główny Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadza monitoring jakości gleby i ziemi. Na terenie Miasta Suwałki nie ma wyznaczonego punktu do monitoringu.

Tabela 21. Analiza SWOT - gleby

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Brak przemysłu szczególnie degradującego gleby, • Nieagresywna w stosunku do środowiska gospodarka rolna.	• Nawożenie gleby uprawianej, co prowadzi do obniżenia zawartości makroelementów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Kontrola jakości gleb, • Promowanie racjonalnego stosowania środków chemicznych i biologicznych w produkcji rolnej, • Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej w zakresie ochrony gleb	• Wzmoczona antropopresja.

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Obecny system gospodarki odpadami reguluje głównie ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2020 poz.797) oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2020 poz. 1439).

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w sposób zasadniczy i radykalny przebudowała system prawny dotyczący gospodarowania odpadami komunalnymi. Aktem prawnym regulującym system stał się

regulamin utrzymania porządku i czystości, który każda jednostka była zobowiązana zaktualizować zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

Według Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016 – 2022 cały obszar województwa został podzielony na cztery regiony gospodarki odpadami (RGO). Miasto Suwałki znajdowało się wówczas w regionie Północnym, z liczbą mieszkańców 278 637. Region ten obejmował 34 gminy. W regionie wydzielono obszary: Koszarówka oraz ZUOK w Suwałkach, objęte projektem finansowym w ramach POLiŚ. Od dnia 6 września 2019 r. na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579) zniesiona została regionalizacja. Dodatkowo w oparciu o art. 38b ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 poz. 797 ze zm.), tworzy się listę instalacji komunalnych. W Mieście Suwałki funkcjonują następujące instalacje komunalne:

1. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Suwałkach (ZUOK w Suwałkach)
 - a. instalacja zapewniająca mechaniczno – biologiczne przetwarzanie (MBP) niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielenie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
 - b. instalacja zapewniająca składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych,

W ramach funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Rada Miejska w Suwałkach przyjęła przewidziane prawem uchwały regulujące system odbioru odpadów komunalnych oraz zdecydowała o objęciu systemem również nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o. o. na zlecenie Miasta prowadzi regionalną instalację przetwarzania odpadów komunalnych (obecnie: instalację komunalną) w zakresie składowiska oraz przetwarzania odpadów komunalnych w obrębie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne. W Mieście funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, (PSZOK) przy ul. Raczkowskiej 150a, gdzie mieszkańcy Miasta mogą nieodpłatnie dostarczać selektywnie zebrane odpady.

W przypadku gospodarowania odpadami komunalnymi powstającymi na terenie Suwałk potrzeby inwestycyjne można podzielić na:

- Potrzeby w ramach gromadzenia i odbioru odpadów,
 - Potrzeby w zakresie składowania odpadów,
 - Potrzeby w zakresie zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
 - Potrzeby w zakresie zagospodarowania wysokokalorycznej frakcji odpadów komunalnych.
- Potrzeby inwestycyjne w zakresie gospodarki odpadami dotyczą:
- Modernizacji istniejącej linii sortowniczej,

- Budowy nowej linii sortowniczej dla odpadów odebranych selektywnie,
- Rozbudowy PSZOK,
- Zakup pojazdów specjalistycznych na potrzeby zagospodarowania odpadów komunalnych.

Tabela 22. Bilans zebranych selektywnie odpadów komunalnych [Mg] na terenie Miasta w roku 2019 r.

Kod	Rodzaj	2019
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	309,38
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	31,56
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	10 239,24
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności – bardzo toksyczne i toksyczne	1,62
16 01 03	Zużyte opony	5,28
16 03 80	Produkty spożywcze przeterminowane lub nieprzydatne do spożycia	1,14
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	189,88
17 01 02	Gruz ceglany	83,48
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	76,68
17 01 07	Zmieszanie odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	384,74
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	1,90
19 08 01	Skratki	43,92
19 08 02	Zawartość piaskowników	34,54
20 01 01	Papier i tektura	0
20 01 02	Szkło	406,84
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1 003,98
20 01 11	Tekstylia	3,02
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	8,24
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	12,08
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	6,62
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	216,86
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	222,72
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	19 252,82
20 03 06	Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	502,22
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	760,18
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	490,48
SUMA		25 289,42

Źródło: Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Miasta Suwałki za rok 2019

Symbolem * oznaczone są odpady niebezpieczne

Miasto realizuje Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Suwałki, przyjęty uchwałą nr XLIV/481/06 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 stycznia 2006 r. Według Programu większość wyrobów zawierających azbest znajduje się na nieruchomościach będących własnością osób fizycznych.

W PGO w Suwałkach przyjętym uchwałą nr XVII/192/03 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 grudnia 2003 r. ilość wyrobów zawierających azbest, zamontowanych na budynkach w Suwałkach oszacowano na 1607 m³, w tym:

- w zasobach budownictwa wielorodzinnego znajduje się około 197 m³,
- na terenach zakładów przemysłowych znajduje się około 10 m³,
- na budynkach będących własnością osób fizycznych znajduje się około 1 400 m³.

Według aktualizowanej inwentaryzacji eternitu łączna powierzchnia pokryta eternitem, wynosi 171 538 m².

Tabela 23. Analiza SWOT - gospodarka odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Selektywny zbiór odpadów komunalnych – u źródła, • Funkcjonujący i rozbudowywany system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, • Spełniająca wymagania ochrony środowiska infrastruktura odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, • Mała ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych, • Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest, • Ciągła edukacja w zakresie gospodarki odpadami.	• Zanieczyszczanie terenów leśnych, • Niezadawalający poziom rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, • Zmniejszająca się, ale wciąż duża ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach budowlanych. • Duży udział w łącznej ilości odebranych odpadów komunalnych, zmieszanych odpadów komunalnych, • Duże koszty funkcjonowania systemu odbioru opadów
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Fundusze na oczyszczanie terenu z wyrobów azbestowych, • Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami, • Uszczelnienie systemu gospodarki odpadami, • Kontrola WIOŚ i organów ochrony środowiska w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi i gospodarczymi, • Wyższa świadomość ekologiczna mieszkańców	• Rosnąca ilość odpadów komunalnych, • Brak kontroli nad spalaniem odpadów w paleniskach domowych • Występowanie na terenie Miasta wyrobów zawierających azbest.

Działania w zakresie edukacji ekologicznej powinny skupić się na organizowaniu różnych cyklicznych akcji typu: sprzątanie świata, dzień ziemi, zbiórki zużytych baterii i segregacji odpadów do specjalnie zakupionych pojemników. Należy prowadzić działalność edukacyjną w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczenia ich powstawaniu oraz racjonalnego wykorzystania wody i energii.

Monitoring środowiska w odniesieniu do gospodarki odpadami powinien skupiać się przede wszystkim na ilościach wytwarzanych i odzyskiwanych odpadów na terenie Miasta, zarówno tych komunalnych jak i przemysłowych.

5.9. Zasoby przyrodnicze

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. 2020 poz.55), przedstawia poszczególne formy ochrony przyrody, na które składają się formy wielkoobszarowe takie jak: natura 2000, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz formy indywidualnej ochrony takie jak pomniki przyrody i użytki ekologiczne. Na terenie Miasta występują następujące formy ochrony:

- Obszar Natura 2000:
 - Puszcza Augustowska PLB200002,
 - Ostoja Augustowska PLH200005,
 - Ostoja Wigierska PLH200004,
- Rezerwat Cmentarzysko Jaćwingów,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierze Północnej Suwalszczyzny,
- 33 pomniki przyrody – głównie są to drzewa zlokalizowane na terenie komunalnym.

Pod względem geobotanicznym Miasto położone jest w Dziale Północnym Mazursko – Białoruskim, a w jego obrębie w Krainie Augustowsko – Suwalskiego okręgu Pojezierza Suwalskiego. Cechą charakterystyczną tego obszaru jest brak na naturalnych stanowiskach, buka, jodły i modrzewia oraz obecność świerka na różnych siedliskach. Często spotykane są gatunki o zasięgu północnym oraz zbiorowiska roślinne o charakterze borealnym i kontynentalnym.

W skład zieleni urządzonej: parków, zieleńców, ogrodów i zadrzewień, wchodzi gatunki drzew, krzewów i roślin zielnych zwykle miejscowego pochodzenia, np. klon zwyczajny, brzoza brodawkowata, topola czarna, jarząb pospolity, lipa drobnolistna i wierzba krucha. Coraz większy udział mają gatunki introdukowane, obce nie tylko dla zespołu gatunkowego roślin Pojezierza Suwalskiego (modrzew europejski) ale również dla flory Polski. Na drzewach rosną porosty, między innymi złotorost ścienny i chrobotek palczasty.

Zespoły roślinności łąkowej występują przede wszystkim na terenach hydrogenicznych (podmokłych lub wilgotnych) w dolinie Czarnej Hańczy, w mniejszych formach dolinnych i w lokalnych zagłębieniach terenu. Skład ich roślinności i stopień naturalności zależy głównie od intensywności użytkowania rolniczego i zakresu zabiegów agrotechnicznych. Pastwiska typowe dla terenów o mniejszym uwilgotnieniu. W granicach Miasta występują torfowiska różnych typów (niskie, przejściowe i wysokie), głównie w dolinie Czarnej Hańczy i w zagłębieniach terenu we wschodnich, wysoczyznowych obrzeżach Miasta. Flora środowisk wodnych Suwałk jest stosunkowo uboga. Miasto cechuje bardzo duża różnorodność. Stwierdzono tu, na kilkunastu zbadanych szczegółowo obszarach, 414 gatunków roślin naczyniowych. Większość gatunków określono jako gatunki pospolite i częste. Do gatunków rzadkich zaliczono 10 gatunków m.in. bażyna czarna, koniczyna długokłosowa czy rutewka

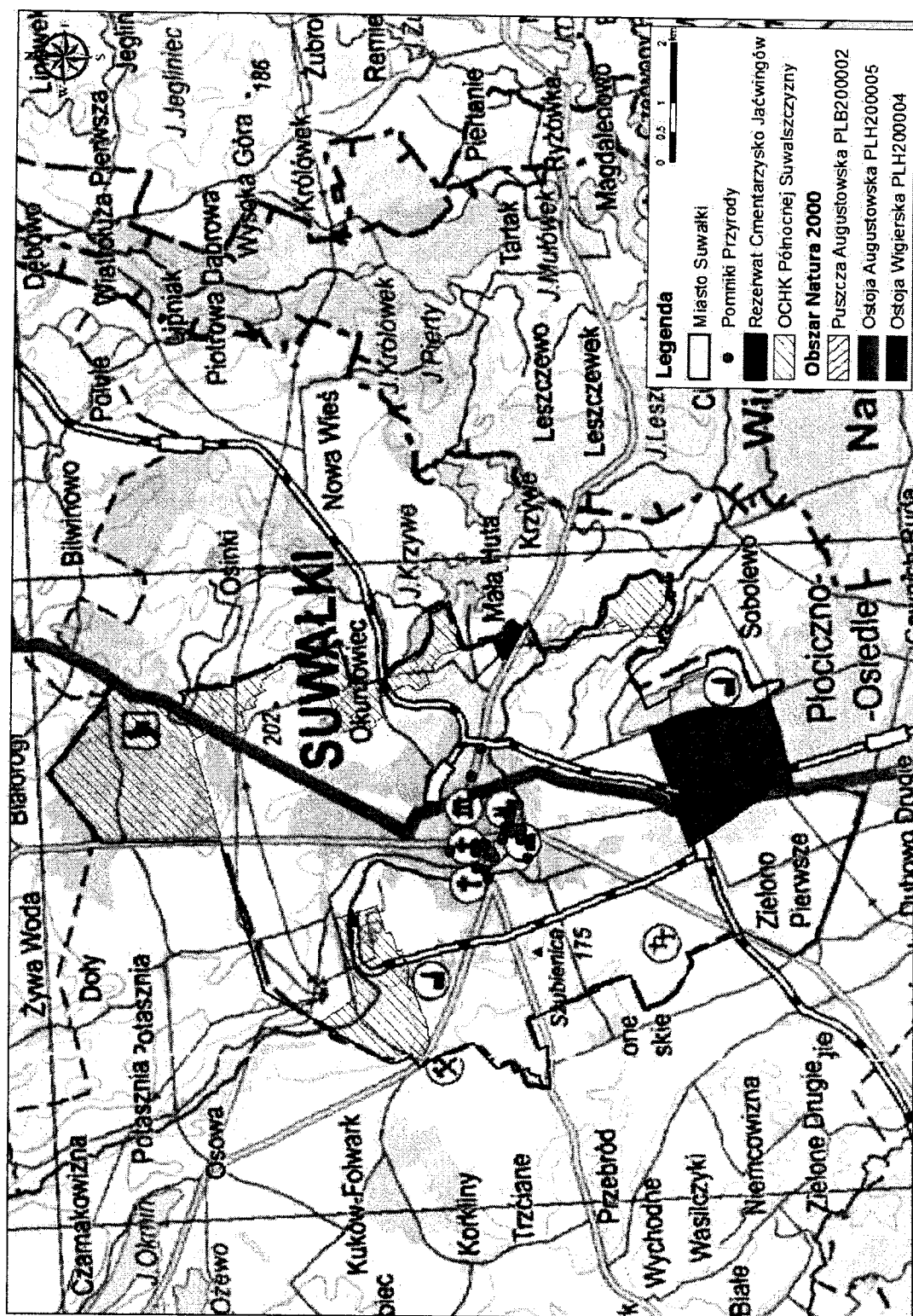
wąskolistna lub żółta. Stwierdzono również gatunki obce, do których należą: czeremcha amerykańska, dąb czerwony, klon jesionolistny, moczarka kanadyjska czy modrzew europejski.

Dzięki obecności w obrębie Miasta, zwłaszcza na jego obrzeżach, terenów naturalnych i seminaturalnych, fauna kręgowców Suwałk jest różnorodna i nie ogranicza się wyłącznie do gatunków synantropijnych. Duże znaczenie dla fauny ma wielkość poszczególnych płatów siedlisk, ponieważ zwierzęta potrzebują odpowiednio dużych przestrzeni życiowych do zaspokojenia wszystkich swoich potrzeb życiowych. Najbogatsze faunistycznie są fragmenty Puszczy Augustowskiej położone na południowym krańcu Miasta oraz dolina Czarnej Hańczy. Na terenie Suwałk stwierdzono 156 gatunków kręgowców.

Obszaru Natura 2000 na terenie Miasta posiadają obowiązujące plany zadań ochronnych. Zarządzeniem nr 27/2013 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 grudnia 2013 r. przyjął plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005. Plan zawiera identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk będącymi przedmiotami ochrony. Dodatkowo zawiera cele działań ochronnych oraz działania ochronne dla zachowania poszczególnych przedmiotów ochrony. Zagrożeniami dla siedlisk przyrodniczych jest m.in. pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych, zabudowa rozproszona, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem oraz nawożeniem pól. W przypadku fauny, problemem zachowania właściwego stanu są zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, melioracje i osuszanie.

W zakresie edukacji ekologicznej Suwałki cyklicznie prowadzą następujące działania:

1. Widowisko teatralno-ekologiczne dla uczniów klas I-II z suwalskich szkół podstawowych – marzec;
2. „Dzień Ziemi” – kwiecień;
3. Festyn ekologiczny dla uczniów klas IV suwalskich szkół podstawowych – czerwiec;
4. „Sprzątanie Świata” – wrzesień;
5. „Europejski Dzień bez Samochodu w Suwałkach” – wrzesień.

Lasy na terenie Miasta należą do Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych Nadleśnictwa Suwałki. Zajmują powierzchnię 853,78 ha (wg Banku Danych o Lasach). Według danych GUS, grunty leśne, prywatne obejmują 81 ha. Łącznie powierzchnia leśna na terenie Miasta obejmuje 934,78 ha lasów.

Las Szwajcaria, znajdujący się w północnej części Miasta, charakteryzuje się dominacją borów mieszanych świeżych oraz lasów mieszanych świeżych. Drzewostan stanowi przede wszystkim świerk pospolity i sosna zwyczajna, z domieszką dębu szypułkowego, modrzewia, brzozy brodawkowatej, klonu zwyczajnego, topoli, osiki, jesionu wyniosłego i lipy drobnolistnej. W południowo – wschodniej części kompleksu leśnego znajduje się fragment olsu.

Las Suwalski, położony w części południowej, stanowi północno – zachodni kraniec Puszczy Augustowskiej. Gatunkami dominującymi są sosna i świerk. Gatunkami towarzyszącymi są: dąb szypułkowy, brzoza, osika, wierzba iwa oraz klon i lipa drobnolistna.

Pozostałe lasy stanowią własność gminną i prywatną. Występują przede wszystkim we wschodniej części obszaru, w rozległym obniżeniu terenu w części południowo – wschodniej i w dolinie Czarnej Hańczy, w rejonie osiedla Krzywółka.

Zagrożenia zasobów przyrodniczych wynikające z czynników biotycznych są niewielkie. Wpływ na zdrowotność lasu mają opady, szczególnie w okresie wegetacyjnym – jako czynnik stymulujący wzrost i rozwój drzewostanów oraz szkodliwe działanie grzybów, owadów i ssaków. Okresy suche powodują obumieranie drzewostanów. Innym czynnikiem jest silny wiatr i pożary. Negatywnie na stan flory i fauny wpływają procesy przestrzennych zmian krajobrazu, szczególnie fragmentacja siedlisk. Prowadzi ona do zmniejszenia bioróżnorodności oraz przyspieszenia lokalnego zanikania roślin i zwierząt.

Także działania modernizacyjne związane z budynkami mogą stanowić zagrożenie dla fauny. Planowane termomodernizacje muszą być prowadzone z uwzględnieniem potencjalnie występujących na terenie obiektów chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Przed rozpoczęciem prac remontowych zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie. W przypadku zadań budowy urządzeń melioracyjnych oraz konserwacji, modernizacji i odbudowy urządzeń wodnych, rowów i przepustów konieczne jest rozpoznanie zasobów biotycznych przed przystąpieniem do prac, ponieważ niewłaściwie przeprowadzane mogą zagrozić gatunkom chronionym lub cennym siedliskom.

Ważne jest planowanie przestrzenne, rozwój obszarów biologicznie czynnych, łączące racje gospodarcze, potrzeby i możliwości z kwestiami ekologicznymi i możliwościami środowiska. Projekty, inwestycje i działania powinny być połączone z planowaniem sieci ekologicznych, tak by spełniały potrzebę utrzymania łączności siedlisk.

Tabela 24. Analiza SWOT - zasoby przyrodnicze

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe Miasta, - Występowanie obszarów chronionej przyrody,	Postępująca urbanizacja, ograniczająca funkcję doliny Czarnej Hańczy jako korytarza ekologicznego,

• Występowanie pomników przyrody, • Wysoki poziom świadomości ekologicznej wśród mieszkańców , • Występowanie mozaiki siedlisk, sprzyjających utrzymywaniu względnie wysokiej różnorodności przyrodniczej • Rosnąca powierzchnia zieleni osiedlowej i przyulicznej, • Gospodarka leśna sprzyjająca zachowaniu różnorodności biologicznej, na gruntach leśnych Lasów Państwowych, • Brak dużych ośrodków przemysłowych szczególnie uciążliwych, degradujących środowisko.	• Zagrożenia biologiczne drzew (szrotówek kasztanowiaczek), • Zanikanie drobnych zbiorników wodnych, • Zagrożenie rodzimych gatunków roślin przez obce gatunki inwazyjne, • Presja na wycinkę drzew przez wielu prywatnych właścicieli nieruchomości.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Możliwość wspierania projektów pro-środowiskowych przez programy i fundusze strukturalne Unii Europejskiej oraz krajowe fundusze celowe, • Rozwój współpracy regionalnej na pograniczu polsko-litewsko-rosyjsko-białoruskim, • Regulacje krajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska, • Rozwój OZE.	• Możliwe zanieczyszczenia odpadami porzucanymi przez osoby odwiedzające ciekawe przyrodniczo miejsca, • Uwarunkowane politycznie ograniczenia dostępności do funduszy krajowych i zagranicznych, wspierających projekty pro-środowiskowe • Rozprzestrzenianie się obcych gatunków fauny i flory, • Rosnąca ilość gwałtownych zjawisk atmosferycznych, zwłaszcza wiejących z dużą prędkością wiatrów powodujących wiatrolomy i złomy drzew.

Ocieplenie się klimatu może spowodować migracje gatunków, w tym obcych inwazyjnych wraz z równoczesnym wycofywaniem się tych gatunków, które nie są przystosowane do wysokich temperatur i suszy latem, a dobrze znoszące ostre mrozy. W kontekście pojawiającego się zjawiska suszy wystąpi ograniczenie powierzchni terenów wodno-błotnych, w tym stopniowe wysychanie i zanik torfowisk, wilgotnych lasów i borów. W wyniku prognozowanych zmian klimatycznych będzie postępował zanik małych powierzchniowych zbiorników wodnych (bagien, stawów, oczek wodnych, małych, płytkich jezior, a także potoków i małych rzek). Stanowi to zagrożenie dla licznych gatunków, które pośrednio bytują na tych terenach i może to skutkować wyginieciem lub migracją gatunków. Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni, z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrolomów. W obliczu zmian klimatycznych bardzo istotna staje się ochrona struktur przyrodniczych oraz zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej. Zadaniem korytarzy ekologicznych jest połączenie obszarów o największej wartości biotycznej tzw. biocentrów. Zachowanie drożności korytarzy ekologicznych postrzegane jest, jako czynnik pozwalający łagodzić antropopresję.

Lasy znajdują się w sytuacji stałego zagrożenia przez czynniki abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne. Istotnym zagrożeniem są nadal zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Stałe oddziaływanie zanieczyszczeń i ich dotychczasowa akumulacja w środowisku leśnym osłabia odporność lasów na choroby. Stałe od wielu lat największe procentowo szkody gospodarcze wyrządzają też roślinożerne ssaki. Szkody również wyrządzane są przez choroby drzew. Lasy narażone są na anomalie pogodowe - okresowo występujące susze, huraganowe wiatry oraz pożary. Ze względu na zwiększenie intensywności wiatrów wzrasta zagrożenie powstawaniem szkód wyrządzonych przez wyrwane drzewa podczas huraganów.

Głównym celem edukacji przyrodniczej jest zachęcenie ludności do uprawiania aktywnego wypoczynku, pokazanie różnorodności występujących form przyrody, przybliżenie problematyki gospodarki leśnej i ochrony przyrody oraz poszerzenie wiedzy z zakresu edukacji przyrodniczej.

Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego (ZMŚP) funkcjonuje w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a jego zadaniem w odróżnieniu od monitoringu specjalistycznego jest prowadzenie obserwacji możliwie jak największej liczby elementów środowiska przyrodniczego, w oparciu o planowe, zorganizowane badania stacjonarne. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko- i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Monitoring lasów włączono do Państwowego Monitoringu Środowiska koordynowanego przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska.

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska), mówiąc o „poważnej awarii – rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niezabezpieczonych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.

Podstawowe zasady zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym, podmioty, których dotyczą wprowadzone przepisy, oraz ich obowiązki i zadania, a także główne procedury i dokumenty są określone w ww. ustawie.

W przypadku awarii organy administracji mają obowiązek zabezpieczyć środowisko przed skutkami awarii. Główne obowiązki administracyjne obciążają władze wojewódzkie i Straż Pożarną, działania bezpośrednie zaś, z pewnością prowadzących działalność, powodującą awarie, w ustawie określonych jako „prowadzący zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku”.

Innym typem zagrożeń na terenie Miasta są zagrożenia pochodzące z komunikacji. Największe zagrożenia występują na drogach krajowych i wojewódzkich, na których odbywa się transport w ruchu tranzytowym. W wyniku dużego i stale rosnącego natężenia przewozów materiałów, stanu technicznego dróg oraz niejednokrotnie fatalnego stanu technicznego taboru ciężarowego rośnie ryzyko zagrożenia. Drogi krajowe, wojewódzkie oraz stacje paliw można uznać za miejsca wypadków drogowych i zagrożeń produktami

ropopochodnymi dla gleb i wód. W efekcie dużego i stale rosnącego natężenia przewozów materiałów, stanu technicznego dróg oraz niejednokrotnie fatalnego stanu technicznego taboru ciężarowego rośnie ryzyko zagrożenia. Zagrożenie pożarowe stanowią zbiorniki paliw płynnych znajdujące się na stacjach paliw zlokalizowanych na terenie Miasta. Jeśli wystąpi pożar i wybuch zbiorników niezbędna będzie ewakuacja zamieszkałej w pobliżu ludności oraz nastąpią utrudnienia komunikacyjne. Takie ryzyko określa się jako prawdopodobne.

Działania ratownicze prowadzone na terenie Miasta realizują jednostki Państwowej Straży Pożarnej.

Zadania koordynacji m.in. prac związanych z poważnymi awariami i ewentualnie powstałymi zagrożeniami regulują stosowne procedury na szczeblu powiatowym, w powiązaniu z działaniem służb ratowniczych (strażą pożarną, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem energetycznym, pogotowiem gazowym, pogotowiem wodociągowo-kanalizacyjnym).

Na terenie Miasta nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii ani zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, zgodnie z kryteriami ilościowo-jakościowymi określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do stwarzającego zwiększone lub duże ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska powstają wskutek wypadków i zdarzeń w czasie budowy i eksploatacji dróg i innych obiektów drogowych, w których biorą udział pojazdy przewożące substancje niebezpieczne, a które mogą spowodować m.in.: skażenie powietrza, wód, gleby oraz pożary; awarie w miejscach postoju, pożary z powodu nieostrożnego obchodzenia się użytkowników dróg z ogniem w lesie, niewłaściwego lub niedostatecznego zabezpieczenia robót drogowych i samej drogi w wyniku złego rozpoznania warunków środowiskowych. Na terenie Miasta ryzyko wystąpienia poważnych awarii związane jest także z rozwojem przemysłu i z istniejącymi zakładami przemysłowymi.

Edukację społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia realizują lokalne sztaby zarządzania antykrzysowego. W zakres funkcji Państwowej Straży Pożarnej wchodzi publiczna informacja, edukacja i zwiększanie świadomości społeczności lokalnych. Na podstawie przeprowadzanych działań, komendanci powiatowi sporządzają tzw. katalogi zagrożeń obejmujące identyfikację zagrożeń.

Obowiązki kontroli związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej. WIOŚ realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych poprzez wykonywanie kontroli przedsiębiorstw. Współpracę koordynują sztaby zarządzania antykrzysowego w oparciu o opracowane plany zarządzania antykrzysowego.

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

Wyznaczone obszary interwencji, cele ekologiczne, a w ich ramach zadania, stanowią podstawę dla realizacji konkretnych działań, inwestycji oraz przedsięwzięć. Poniżej znajduje się zestawienie zadań własnych jak i zadań koordynowanych przez organy zewnętrzne. Wskazane zadania mają służyć ochronie i zachowaniu obecnego stanu pozostałych komponentów środowiska. Do każdego zadania przypisano podmiot odpowiedzialny za wykonywane zadania oraz przypisano ryzyka, jakie wiążą się z realizacją danego zadania.

Tabela 25. Cele, kierunki i interwencje oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (oraz źródło danych)	Wartość bazowa (2019 r.)	Wartość docelowa				
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza i obniżenie poziomu substancji szkodliwych w powietrzu, adaptacja do zmian klimatu	Liczba budynków poddanych termomodernizacji stanowiących własność Miasta oraz będących w zarządzie ZBM TBS sp. z o. o. (szk. w danym roku) (Urząd Miejski/ ZBM TBS sp. z o. o.)	3	Powyżej wartości bazowej	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię, ograniczenie zanieczyszczeń powietrza	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Właściciele i zarządcy budynków mieszkalnych	G
			Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej lub gazowej i wymienionych źródeł ciepła na ekologiczne w ramach realizacji programu ograniczania niskiej emisji (szk. w danym roku) (Urząd Miejski)	89	Powyżej wartości bazowej				
2									
3						Ograniczenie "niskiej" emisji	Realizowanie programu ograniczania niskiej emisji na terenie Miasta (dotacje)	Miasto, wspólnoty mieszkaniowe	niewystarczające środki finansowe, skomplikowane procedury dotacyjne

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek Interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (oraz źródło danych)	Wartość bazowa (2019 r.)	Wartość docelowa				
A	B	C				D	E	F	G
4			Liczba budynków użyteczności publicznej, w której zastosowano instalacje OZE (Urząd Miejski)	0	Powyżej wartości bazowej		Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną	Miasto, ZBM TBS sp. z o. o.	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
5			Wykonane inwentaryzacje źródeł niskiej emisji (Urząd Miejski)	0	Powyżej wartości bazowej		Wykonanie inwentaryzacji źródeł niskiej emisji	Miasto	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
6			Rozbudowa sieci ciepłowniczej: a) długość nowowybudowanej sieci [m]	a) 3,1	Powyżej wartości bazowej		Rozbudowa sieci ciepłowniczej-budowa sieci i przyłączy do nowych odbiorców	Miasto, PEC Sp. z o.o.	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
			b) długość przyłączy do budynków [szt.] (GUS/PEC Sp. z o.o.)	b) 5,6	Powyżej wartości bazowej				
7			Rozbudowa sieci gazowej: a) długość nowowybudowanej sieci gazowej b) ilość przyłączy [szt.] (GUS/PSG Sp. z o.o.)	a) 13 718 b) 253	Powyżej wartości bazowej		Rozbudowa sieci gazowej	Miasto, PSG Sp. z o.o.	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
8			Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg w danym roku [m] (Urząd Miejski/ZDiZ)	4 526,7	Powyżej wartości bazowej	Ograniczenie emisji ze środków transportu	Bieżąca modernizacja i przebudowa układu komunikacyjnego	Miasto (ZDiZ)	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
			Ilość zmodernizowanych pojazdów taboru autobusowego [szt.] (Urząd Miejski)	0	Powyżej wartości bazowej				
9							Modernizacja taboru autobusowego	Miasto, Przewoźnicy	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (oraz źródło danych)	Wartość bazowa (2019 r.)	Wartość docelowa				
A	B	C				D	E	F	G
									procedury dotacyjne
10			Długość nowowybudowanych ścieżek rowerowych [km] (Urząd Miejski/ZDiZ)	0	Powyżej wartości bazowej		Rozbudowa ścieżek rowerowych	Miasto, ZDiZ	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
11	Zagrożenia hałasem	Minimalizacja zagrożeń mieszkańców spowodowanego nadnormatywnym hałasem	Liczba przeprowadzonych interwencyjnych pomiarów emisji hałasu w danym roku [szt. w danym roku] (GIOŚ)	4	Powyżej wartości bazowej	Zmniejszenie obszarów narażonych na źródła hałasu	Kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu komunikacyjnego	GIOŚ Zarządcy Dróg	brak środków finansowych, brak podstaw do prowadzenia kontroli
12			Ilość wprowadzonych nasadzeń lub działań pielęgnacyjnych zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych (ZDiZ)	0	Powyżej wartości bazowej	Ograniczenie uciążliwości głównych ciągów komunikacyjnych	Realizacja nowych oraz utrzymanie istniejących pasów zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych	ZDiZ	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
13	Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	Liczba przeprowadzonych kontroli sprawdzających poziomy pól elektromagnetycznych [szt. w danym roku] (WIOŚ)	0	Powyżej wartości bazowej	Ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie ludzi i środowisko	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Miasto	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
14			Liczba punktów pomiarowych z przekroczeniem dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych [V/m] (GIOŚ)	0	Zachowanie wartości bazowej		Wykonywanie pomiarów emisji pól elektromagnetycznych	GIOŚ	brak środków finansowych

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik				Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
A	B	C	Nazwa (oraz źródło danych)	Wartość bazowa (2019 r.)	Wartość docelowa	D		E	F	G
15	Gospodarowa- nie wodami	Poprawa jakości wód oraz ochrona ich zasobów i jakości	a) Jakość wód powierzchniowych	a) zły b) dobry	a) dobry b) Zachowanie wartości bazowej	Ochrona zasobów oraz wzrost jakości wód	Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód		Miasto, PWiK Sp. z o.o., GIOŚ	brak środków finansowych
16			b) Jakość wód podziemnych (GIOŚ)			powierzchniowych i podziemnych	Kontrola przestrzegania ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących stref ochronnych wokół ujęć wody		GIOŚ, PWiK	brak środków finansowych
17			Ilość prowadzonych programów/działań w zakresie edukacji ekologicznej [szk.] (Urząd Miejski/PWiK Sp. z o.o.)	5	Powyżej wartości bazowej	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Edukacja poprzez propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędności wody		PWiK Sp. z o.o.	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
18	Gospodarka wodno- ściekowa	Zapewnienie dla społeczeństwa i gospodarki dostępu do czystej wody	Rozbudowa sieci wodociągowej:							
			a) długość nowowybudowanej sieci wodociągowej [km]	a) 0,1	Powyżej wartości bazowej	Ograniczenie strat wody związane z przesyłem	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz monitoring		PWiK Sp. z o.o.	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych
			b) ilość nowych przyłączy [szt.] (GUS/PWiK Sp. z o.o.)	b) 30	Powyżej wartości bazowej					
19		Poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej:							
			a) długość nowowybudowanej sieci wodociągowej [km]	a) 1,6	Powyżej wartości bazowej	Ograniczenie zanieczyszczeń wód	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (sanitarna i deszczowa)		PWiK Sp. z o.o.	brak środków finansowych
			b) ilość nowych przyłączy [szt.] (GUS/PWiK Sp. z o.o.)	b) 138	Powyżej wartości bazowej	powierzchniowych i podziemnych				
20			Liczba przeprowadzonych kontroli mieszkańców w zakresie nieszczelnych	0	Powyżej wartości bazowej		Kontrola prawidłowego pozbywania się nieczystości ciekłych przez mieszkańców		Miasto (Straż Miejska)	brak środków finansowych

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
A	B	C	Nazwa (oraz źródło danych)	Wartość bazowa (2019 r.)	Wartość docelowa	D	E	F	G
21			szamb, zbiorników bezodpływowych [szt]				Modernizacja i usprawnianie funkcjonowania oczyszczalni ścieków	PWIK Sp. z o. o.	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
22			Ilość prowadzonych programów/działań w zakresie edukacji ekologicznej [szt.] (Urząd Miejski/PWIK Sp.z o.o.)	5	Powyżej wartości bazowej		Edukacja mieszkańców w zakresie ochrony wód oraz racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych przez gospodarstwa domowe	PWIK Sp. z o. o.	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
23			Liczba wybudowanych oczyszczalni przydomowych [szt.] (GUS)	0	Powyżej wartości bazowej	Zmniejszenie skutków niewłaściwego odprowadzania ścieków (nieszczelne szamba, odprowadzanie ścieków do przydrożnych zbiorników wodnych)	Budowa oczyszczalni przydomowych	Właściele nieruchomości	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
24	Zasoby geologiczne	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Powierzchnia zrekultywowanych terenów poeksploatacyjnych [ha] (Urząd Miasta)	0	67,56	Ograniczenie presji na wykorzystanie zasobów powierzchni ziemi	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Miasto	brak środków finansowych
25			Powierzchnia składowisk rekultywowanych [ha] (Urząd Miejski)	0	Zachowanie wartości bazowej	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych	GIOŚ	brak środków finansowych
26	Gleby	Racjonalne wykorzystanie zasobów gleb				oraz ograniczenie zanieczyszczenia gleb	Rekultywacja gleb zdegradowanych	Właściele gruntów	brak środków finansowych

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek Interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (oraz źródło danych)	Wartość bazowa (2019 r.)	Wartość docelowa				
A	B	C				D	E	F	G
27		Racjonalne gospodarowanie odpadami	Ilość usuniętego azbestu i wyrobów zawierających azbest w danym roku [Mg] (Urząd Miejski)	74 995,74	Powyżej wartości bazowej	Zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest z terenu gmin	Realizacja Programu Usuwania Azbestu	Miasto.	brak środków finansowych, brak świadomości mieszkańców o szkodliwości azbestu
28	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Realizacja polityki edukacyjnej z zakresu właściwej gospodarki odpadami	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci [szt.] (GUS)	0	Zachowanie wartości bazowej	Zmniejszenie powierzchni terenów zdegradowanych przez odpady	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Miasto, (ZDiZ), właściele nieruchomości	brak środków finansowych
29			Ilość prowadzonych programów/działań w zakresie edukacji ekologicznej [szt.] (Urząd Miejski)	5	Powyżej wartości bazowej	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi	Edukacja w zakresie upowszechniania selektywnej zbiórki odpadów	Miasto, jednostki oświatowe	brak środków finansowych
30							Prowadzenie edukacji ekologicznej poprzez m.in. akcje skierowane do mieszkańców np. „Sprzątanie Świata”	Miasto	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
31	Zagrożenie poważnymi awariami	Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej	Ilość zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej [szt.] (GIOŚ)	0	Zachowanie wartości bazowej	Zminimalizowanie możliwości wystąpienia poważnych awarii	Kontrola zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców	GIOŚ	brak środków finansowych, brak podstaw do prowadzenia kontroli
32	Zasoby przyrodnicze	Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów z uwzględnieniem turystycznego	Powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych ogółem [ha]	1 547,45	Zachowanie	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo	Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych form przyrody	Miasto, organizacje pożytku publicznego	brak środków finansowych, brak możliwości realizacji wynikające z założeń na terenach chronionych

434

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
A	B	C	Nazwa (oraz źródło danych)	Wartość bazowa (2019 r.)	Wartość docelowa	D	E	F	G
33		charakteru	Ilość prowadzonych programów/działań w zakresie edukacji ekologicznej [szt.] (Urząd Miejski)	5	Powyżej wartości bazowej		Wsparanie działalności proekologicznych (w tym edukacji ekologicznej) organizacji pozarządowych i ruchów społecznych	Miasto, organizacje pożytku publicznego	brak środków finansowych
34			Ilość wprowadzonych nasadzeń lub działań pielęgnacyjnych zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych (Urząd Miejski/ZDiZ)	0	Powyżej wartości bazowej		Nasadzenia zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne - konserwacyjne zieleni przydrożnej	Miasto (ZDiZ)	brak środków finansowych
35			Ilość przeprowadzonych kontroli w ramach planu urządzenia lasu [szt.]	0	Powyżej wartości bazowej	Racjonalne gospodarowanie w lasach	Kontrola założeń planu urządzenia lasu	Miasto, właściele lasów	brak środków finansowych
36							Prowadzenie nadzoru nad lasami prywatnymi	Miasto, Starostwo Powiatowe	brak środków finansowych
37			Powierzchnia terenów zieleni miejskiej [ha] (GUS)	108	Powyżej wartości bazowej	Wzrost atrakcyjności Miasta oraz wzrost ruchu turystycznego	Utrzymanie, pielęgnacja oraz urządzenie terenów zieleni wokół obiektów użyteczności publicznej	Miasto (ZDiZ), Zarządcy nieruchomości	brak środków finansowych
38							Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych i wzdłuż rzeki czarna Hańcza	Miasto (ZDiZ)	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony inwestorów

Proces zarządzania środowiskiem w postaci planowania konkretnych inwestycji niewątpliwie spoczywa głównie na władzach samorządowych. Koszty wskazane dla każdego zadania są jedynie szacunkowe, ze względu na brak potwierdzonych danych dotyczących jakichkolwiek planów związanych z realizacją wskazanych zadań.

Tabela 26. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]				Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Właściciele i zarządcy budynków mieszkalnych	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne programy
2		Realizowanie programu ograniczania niskiej emisji na terenie Miasta (dotacje)	Miasto, wspólnoty mieszkaniowe	200 000	300 000	300 000	300 000	budżet jednostki (środki własne)
3		Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną	Miasto, ZBM TBS sp. z o. o.	Brak szczegółowych danych kosztowych				
4		Wykonanie inwentaryzacji źródeł niskiej emisji	Miasto	70 000,00	-	-	-	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
5		Rozbudowa sieci ciepłowniczej-budowa sieci i przyłączy do nowych odbiorców	Miasto, PEC Sp. z o.o.	1 700 000	2 400 000	2 500 000	2 600 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
6		Bieżąca modernizacja i przebudowa układu komunikacyjnego	Miasto (ZDiZ)	500 000	500 000	500 000	500 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW, PO IIŚ, inne programy
7		Modernizacja taboru autobusowego	Miasto, Przewoźnicy	25 826 310	-	-	-	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
8		Rozbudowa ścieżek rowerowych	Miasto, ZDiZ	100 000	100 000	100 000	100 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne programy
9	Zagrożenia hałasem	Realizacja nowych oraz utrzymanie istniejących pasów zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych	ZDiZ	100 000	100 000	100 000	100 000	budżet jednostki (środki własne)
10	Pola elektromagnetyczne	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Miasto,	Koszty administracyjne oraz koszty w ramach PMŚ				budżet jednostki (środki własne)
11	Zasoby geologiczne	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Miasto	Brak szczegółowych danych kosztowych				budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]				Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
12	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Realizacja Programu Usuwania Azbestu	Miasto,	100 000	100 000	100 000	100 000	budżet jednostki (środki własne)
13		Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Miasto, (ZDiZ), właściciele nieruchomości	30 000	30 000	30 000	30 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW
14		Edukacja w zakresie upowszechniania selektywnej zbiórki odpadów	Miasto, jednostki oświatowe	15 000	15 000	15 000	15 000	budżet jednostki (środki własne)
15		Prowadzenie edukacji ekologicznej poprzez m.in. akcje skierowane do mieszkańców np. „Sprzątanie Świata”	Miasto	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	budżet jednostki (środki własne)
16	Zasoby przyrodnicze	Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych form przyrody	Miasto, organizacje pożytku publicznego	10 000,00	10 000	10 000	10 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
17		Wspieranie działalności proekologicznych (w tym edukacji ekologicznej) organizacji pozarządowych i ruchów społecznych	Miasto, organizacje pożytku publicznego	20 000	20 000	20 000	20 000	budżet jednostki (środki własne)
18		Nasadzenia zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	Miasto (ZDiZ)	50 000,00	50 000,00	50 000	50 000	budżet jednostki (środki własne)
19		Kontrola założeń planu urządzenia lasu	Miasto, właściciele lasów	Koszty administracyjne				budżet jednostki (środki własne)
20		Prowadzenie nadzoru nad lasami prywatnymi	Miasto, Starostwo Powiatowe	1 500	1 500	1 500	1 500	budżet jednostki (środki własne)
21		Utrzymanie, pielęgnacja oraz urządzenie terenów zieleni wokół obiektów użyteczności publicznej	Miasto (ZDiZ), Zarządy nieruchomości	60 000	60 000	60 000	60 000	budżet jednostki (środki własne)
22		Zagospodarowanie przyrodnicze i rekreacyjne terenów wokół zbiorników wodnych i wzdłuż rzeki czarna Hańcza	Miasto (ZDiZ)	10 000	10 000	10 000	10 000	budżet jednostki (środki własne)

Tabela 27. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]				Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Właściciele i zarządcy budynków mieszkalnych	1000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne programy
2		Podłączenie budynków mieszkalnych wielorodzinnych i lokali komunalnych do miejskiej sieci ciepłej i gazowej, wykonanie instalacji wewnętrznej z likwidacją indywidualnych źródeł ciepła tj. trzonów kuchennych i piecowych	ZBM TBS sp. z o. o.	590 000	790 000	600 000	680 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
3		Realizowanie programu ograniczenia niskiej emisji na terenie Miasta (dotacje)	Miasto, wspólnoty mieszkaniowe	200 000	300 000	300 000	300 000	budżet jednostki (środki własne)
4		Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną	Miasto, ZBM TBS sp. z o. o.	Brak szczegółowych danych kosztowych				budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
5		Rozbudowa sieci ciepłowniczej-budowa sieci i przyłączy do nowych odbiorców	Miasto, PEC Sp. z o.o.	1 700 000	2 400 000	2 500 000	2 600 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
6		Rozbudowa sieci gazowej	Miasto, PSG Sp. z o.o.	Brak szczegółowych danych kosztowych				budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
7		Bieżąca modernizacja i przebudowa układu komunikacyjnego	Miasto (ZDiZ)	500 000	500 000	500 000	500 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW, PO IIŚ, inne programy
8		Modernizacja taboru autobusowego	Miasto, Przewoźnicy	25 826 310	-	-	-	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
9	Zagrożenia hałasem	Kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu	GIOŚ, Zarządcy Dróg	Koszty administracyjne oraz koszty w ramach PMŚ				budżet jednostki (środki własne)

438

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]				Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
10	Pola elektromagnetyczne	Wykonywanie pomiarów emisji pól elektromagnetycznych	GIOŚ					budżet jednostki
11		Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód	Miasto, PWiK Sp. z o. o., GIOŚ					budżet jednostki (środki własne)
12	Gospodarowanie wodami	Kontrola przestrzegania ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących stref ochronnych wokół ujęć wody, rozbudowa sieci wodociągowej	GIOŚ, PWiK					budżet jednostki (środki własne)
13		Edukacja poprzez propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędności wody	PWiK Sp. z o. o.	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	budżet jednostki (środki własne)
14		Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz monitoring	PWiK Sp. z o. o.	4 266 000	1 657 000	1 576 000	2 670 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
15		Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (sanitarna i deszczowa)	PWiK Sp. z o. o.	1 523 000	1 458 000	3 975 000	2 493 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
16		Kontrola prawidłowego pozbywania się nieczystości ciekłych przez mieszkańców	Miasto (Straż Miejska)					budżet jednostki (środki własne)
17	Gospodarka wodno-ściekowa	Modernizacja i usprawnianie funkcjonowania oczyszczalni ścieków	PWiK Sp. z o. o.	1 594 000	2 828 000	609 000	1 803 000	budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
18		Edukacja mieszkańców w zakresie ochrony wód oraz racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych przez gospodarstwa domowe	PWiK Sp. z o. o.	15 000,00	17 500	17 500	20 000	budżet jednostki (środki własne)
19		Budowa oczyszczalni przydomowych	Właściciele nieruchomości					budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW
20	Gleby	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych	GIOŚ					budżet jednostki (środki własne)

Lp.	Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]								Źródła finansowania								
				2021				2022					2023				2024			
				E		F		G		H			I		J					
A	B	C	D																	
21		Rekultywacja gleb zdegradowanych	Właściciele gruntów	Brak szczegółowych danych kosztowych								budżet jednostki (środki własne)								
22	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Miasto, (ZDiZ), właściciele nieruchomości	30 000		30 000		30 000		30 000		30 000		30 000		budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW				
23		Kontrola zakładów mogących mieć negatywnych wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców	GIOS	Koszty administracyjne								budżet jednostki (środki własne)								
24	Zasoby przyrodnicze	Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych form przyrody	Miasto, organizacje pożytku publicznego	10 000,00		10 000		10 000		10 000		10 000		10 000		budżet jednostki (środki własne), WFOŚiGW, NFOŚiGW				
25		Wspieranie działalności proekologicznych (w tym edukacji ekologicznej) organizacji pozarządowych i ruchów społecznych,	Miasto, organizacje pożytku publicznego	20 000		20 000		20 000		20 000		20 000		20 000		budżet jednostki (środki własne)				
26		Kontrola założeń planu urządzenia lasu	Miasto, właściciele lasów	Koszty administracyjne								budżet jednostki (środki własne)								
27		Prowadzenie nadzoru nad lasami prywatnymi	Miasto, Starostwo Powiatowe	1 500		1 500		1 500		1 500		1 500		1 500		budżet jednostki (środki własne)				
28		Utrzymanie, pielęgnacja oraz urządzenie terenów zieleni wokół obiektów użyteczności publicznej	Miasto (ZDiZ), Zarządcy nieruchomości	60 000		60 000		60 000		60 000		60 000		60 000		budżet jednostki (środki własne)				

7. System realizacji programu ochrony środowiska

System realizacji jest niezbędny w celu wypełnienia koncepcji Programu Ochrony Środowiska. Ważna dla ochrony środowiska jest współpraca pomiędzy gminami, organami ochrony środowiska i przyrody, służbami ochrony środowiska, instytucjami naukowymi, organizacjami społecznymi oraz podmiotami gospodarczymi. Wzajemne relacje powinny opierać się na partnerstwie, które będzie prowadziło do wspólnej realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Zarządzanie Programem odbywa się z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających.

Instrumenty prawne dotyczą wszystkich konkretnych rozwiązań ukierunkowanych na osiągnięcie celu ekologicznego, z których poszczególne jednostki mogą korzystać i jednocześnie mają one odniesienie prawne. Instrumenty te dają gminom oraz instytucjom działającym w ochronie środowiska, możliwość nałożenia określonych obowiązków i postanowień na podmioty. Na instrumenty te składają się miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, akty prawa miejscowego oraz decyzje o charakterze prewencyjnym, finansowym i restrykcyjnych.

Szczególnym instrumentem prawnym stał się monitoring, czyli kontrola jakości stanu środowiska. Prowadzony on jest zarówno, jako badania jakości środowiska, jak też w odniesieniu do ilości zasobów środowiska. Obecnie, wprowadzenie badań monitoringowych, jako obowiązujących, czynią je instrumentem o znaczeniu prawnym.

Działania monitorujące stan środowiska, przeprowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowane są między innymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ważnym uzupełnieniem monitoringu środowiska są pomiary ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska, np. wielkości emisji pyłów i gazów do atmosfery, ilości i składu ścieków odprowadzanych do wód, gromadzenia i charakterystyki odpadów. Wyniki monitoringu pozwalają na dokonanie oceny wpływu działalności człowieka na poszczególne komponenty środowiska.

Do instrumentów finansowych zalicza się następujące opłaty, kary i możliwości finansowania:

- opłaty za korzystanie ze środowiska – za emisje zanieczyszczeń do powietrza, za pobór wody powierzchniowej i podziemnej, za odprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, za składowanie odpadów, za powierzchnię, z której odprowadzane są ścieki,
- administracyjne kary pieniężne,
- odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna,
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska,
- pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożeń na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa i funduszy ekologicznych, zwolnień i ulg podatkowych.

Instrumenty społeczne odnoszą się do udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji i uchwalaniu dokumentacji, które są ważnym elementem skutecznego zarządzania, opartego o zasady zrównoważonego rozwoju i uwzględnianie racji społecznych. Edukacja ekologiczna jest bardzo istotnym elementem instrumentów społecznych. Należy przez nią rozumieć różnorodne działania, zmierzające do kształtowania świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków. Podstawą jest tu rzetelne i ciągle przekazywanie wiedzy na temat ochrony środowiska oraz komunikowanie się władz samorządów lokalnych ze społeczeństwem na drodze podejmowanych działań inwestycyjnych.

Do instrumentów strukturalnych należą wszelkie programy strategiczne np. strategie rozwoju, plany rozwoju lokalnego wraz z programami sektorowymi, a także programy ochrony środowiska, i to one wytyczają główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego, infrastrukturalnego i ochrony środowiska. Nadrzędnym dokumentem powinna być nowa Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2030. Dokument ten będzie bazą dla opracowania programów sektorowych np. dotyczących rozwoju gospodarki, przemysłu, infrastruktury, ochrony zdrowia, turystyki i ochrony środowiska.

Podmiotami uczestniczącymi w realizacji Programu są:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność Miasta, jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

W przypadku włączenia powyższego grona w proces realizacji programu zapewniona jest jego akceptacja i przyjmowanie odpowiedzialności zarówno za sukcesy jak i porażki. Dlatego tak ważne jest uspołecznianie procesu planowania wraz z podejmowaniem decyzji i przejrzystością procedur włączających szerokie grono partnerów na szczeblu zarówno lokalnym jak i krajowym, a nawet międzynarodowym. Celem wspomnianego partnerstwa jest zapewnienie maksymalnej synergii między programami działającymi w regionie, a także skupienie zasobów technicznych i finansowych.

Zarządzanie środowiskiem w mieście, dotyczy głównie działań własnych, w tym także działań jednostek organizacyjnych. Prezydent Miasta realizuje zadania programu związane ze zwykłym korzystaniem ze środowiska przez mieszkańców, osoby fizyczne, m.in. wycinanie drzew i krzewów, utrzymanie czystości i porządku w mieście, zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków czy system selektywnej zbiórki odpadów.

W zakresie realizacji Programu, działania władz Miasta, polegać będą na koordynowaniu działań z zakresu ochrony środowiska prowadzonych na terenie Miasta Suwałki, stanowieniu prawa lokalnego w formie podejmowania uchwał i wydawania decyzji administracyjnych związanych z zapisami Programu, wykonywaniu zadań wyznaczonych w Programie oraz pełnienie funkcji kontrolnej, dla podejmowanych zadań związanych ze środowiskiem.

Monitoring realizacji Programu dostarcza informacje, dzięki którym ocenić można czy stan środowiska uległ poprawie czy pogorszeniu. Celem monitoringu jest zwiększenie efektywności polityki środowiskowej poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian.

Aby właściwie nadzorować realizację Programu poniżej wskazano wskaźniki, dzięki którym łatwiej będzie przedstawić stopień wykonania założonych zadań. Analiza tych wskaźników będzie podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć w przyszłych aktualizacjach programu ochrony środowiska.

Tabela 28. Wskaźniki dla monitorowania celów obszarów interwencji

L.p.	Wskaźnik [jednostka miary]	Źródło informacji	Stan na 31.12.2019	Wartość docelowa
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA				
1	Liczba budynków poddanych termomodernizacji stanowiących własność Miasta oraz będących w zarządzie ZBM TBS sp. z o. o. [szt. w danym roku]	Urząd Miejski/ZBM TBS sp. z o. o.	3	Wzrost
2	Liczba wymienionych źródeł ciepła w budynkach stanowiących własność Miasta oraz będących w zarządzie ZBM TBS sp. z o. o. [szt. w danym roku]	ZBM TBS sp. z o.o.	2	Wzrost
3	Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg w danym roku [m]	Urząd Miejski	4 526,7	Wzrost
4	Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej lub gazowej i wymienionych źródeł ciepła na ekologiczne w ramach realizacji programu ograniczania niskiej emisji [szt. w danym roku]	Urząd Miejski	89	Wzrost
ZAGROŻENIA HAŁASEM				
5	Liczba przeprowadzonych interwencyjnych pomiarów emisji hałasu w danym roku [szt. w danym roku]	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	4	Wzrost
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE				
6	Liczba przeprowadzonych kontroli sprawdzających poziomy pól elektromagnetycznych [szt. w danym roku]	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	0	Wzrost
GOSPODAROWANIE WODAMI				
7	Jakość wód powierzchniowych	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	zły	dobry
8	Jakość wód podziemnych a) stan chemiczny b) stan ilościowy	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	a) dobry* b) dobry*	c) dobry d) dobry
9	Zużycie wody na potrzeby ludności ogółem [m ³ w danym roku]	PWIK Sp. z o. o.	3 161 000	spadek
GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA				
10	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt. na koniec roku]	PWIK Sp. z o. o.	50	Wzrost
11	Długość sieci wodociągowej [km]	PWIK Sp. z o. o.	168,3	Wzrost
12	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	PWIK Sp. z o. o.	124,6	Wzrost
13	Długość sieci kanalizacji deszczowej [km]	PWIK Sp. z o. o.	163,1	Wzrost
ZASOBY GEOLOGICZNE				
14	Powierzchnia zrekultywowanych terenów poeksploatacyjnych [ha]	Urząd Miejski	0	67,56
GLEBY				
15	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji w ciągu roku [ha]	Urząd Miejski	67,56	Spadek
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW				
16	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, z wyłączeniem innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne [% wagowo]	Urząd Miejski	45,09	Wzrost
17	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w danym roku [Mg]	Urząd Miejski	25 289,42	Spadek
18	Ilość usuniętego azbestu i wyrobów zawierających azbest w danym roku [Mg]	Urząd Miejski	119,725	Wzrost

19	Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku [%]	GUS	16,4	Wzrost
20	Nakłady poniesione na unieszkodliwienie odpadów azbestowych w danym roku (zł/rok)	Urząd Miejski	74 995,74	Wzrost
ZASOBY PRZYRODNICZE				
21	Poziom lesistość [%]	Urząd Miejski	13,97	Wzrost
22	Powierzchnia gruntów zalesionych [ha w danym roku]	Urząd Miejski	915	Wzrost
23	Powierzchnia zieleni miejskiej [ha]	Urząd Miejski	108	Wzrost
24	Powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych ogółem [ha]	Urząd Miejski	1 547,45	Zachowanie
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI				
25	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska/ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	0	0

- dane z GIOŚ, 2016 r.

Zgodnie z ustawą z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1219) Prezydent Miasta Suwałk, jest zobowiązany do sporządzenia, co 2 lata raportu z wykonania Programu, który przedstawia Radzie Miejskiej w Suwałkach.

Wykonanie tej analizy pozwoli na wyznaczenia w przyszłości, nowych celów proekologicznych i kierunków działań. W cyklach czteroletnich oceniany jest stopień realizacji celów ekologicznych. Ocena ta stanowi bazę dla ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji przez aktualizację POŚ.

Spis map

Mapa 1. Lokalizacja Miasta Suwałki na tle województwa oraz powiatu.....	9
Mapa 2. Zagospodarowanie terenu Miasta Suwałki.....	12
Mapa 3. Obszary podlegające ochronie na terenie Miasta Suwałki.....	60

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w Suwałkach w latach 2017-2019.....	10
Tabela 2. Powierzchnia według wykorzystania gruntów.....	10
Tabela 3. Sprzedaż energii ciepłej w ciągu roku na terenie Miasta Suwałki w latach 2017-2019	13
Tabela 4. Sieć gazowa na terenie Miasta Suwałki w latach 2017-2019	13
Tabela 5. Energia elektryczna na terenie Miasta Suwałki w latach 2017-2019.....	14
Tabela 6. Struktura działalności gospodarczej według sektorów w mieście Suwałki w latach 2017-2019	14
Tabela 7. Struktura działalności gospodarczej według sektorów w Mieście.....	15
Tabela 8. Klasyfikacja strefy podlaskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskana w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia	31
Tabela 9. Analiza SWOT - ochrona klimatu i jakości powietrza.....	36
Tabela 10. Analiza SWOT - klimat akustyczny.....	39
Tabela 11. Wyniki pomiarów monitoringowych pól elektromagnetycznych za rok 2019 na terenie Miasta Suwałki	41
Tabela 12. Analiza SWOT - pole elektromagnetyczne	41
Tabela 13. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWP	43
Tabela 14. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWPd	44
Tabela 15. Analiza SWOT - gospodarowanie wodami	45
Tabela 16. Liczba zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych w latach 2016-2018 w mieście Suwałki	48
Tabela 17. Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczone odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku [dam ³] w latach 2016-2018 w mieście Suwałki.....	48
Tabela 18. Analiza SWOT - gospodarka wodno-ściekowa.....	48
Tabela 19. Złoża kopalin w Mieście Suwałki	50
Tabela 20 . Analiza SWOT - zasoby geologiczne	52
Tabela 21. Analiza SWOT - gleby	54
Tabela 22. Bilans zebranych selektywnie odpadów komunalnych [Mg] na terenie Miasta w roku 2019 r.	56
Tabela 23. Analiza SWOT - gospodarka odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów	57
Tabela 24. Analiza SWOT - zasoby przyrodnicze	61
Tabela 25. Cele, kierunki i interwencje oraz zadania	65

Tabela 26. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	72
Tabela 27. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	724
Tabela 28. Wskaźniki dla monitorowania celów obszarów interwencji	79

UZASADNIENIE

Programy ochrony środowiska są narzędziem realizacji polityki ekologicznej państwa. Obowiązek ich opracowywania przez odpowiednio organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy nakłada art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Głównym celem niniejszego Programu było dokonanie kompleksowej analizy aktualnego stanu środowiska naturalnego na terenie Suwałk, a także wyznaczenie kierunków bieżących i długofalowych działań w zakresie utrzymania oraz poprawy jego poszczególnych komponentów, zgodnie z przewodnią zasadą zrównoważonego rozwoju. Wskazano również źródła finansowania zaproponowanych działań oraz określono harmonogram realizacji niniejszego Programu. Z wykonania Programu Prezydent Miasta będzie sporządził (co 2 lata) raporty, które będzie przedstawiał Radzie Miejskiej.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w jego opracowaniu poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Suwałkach ogłoszenia Prezydenta Miasta Suwałk o wyłożeniu do publicznego wglądu przedmiotowego opracowania oraz o możliwości zapoznania się z jego treścią oraz o przysługującym prawie do składania wniosków, zastrzeżeń i uwag. W ustawowym terminie 21 dni nie wpłynęły żadne uwagi do przedmiotowego dokumentu.

W związku z art. 48 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska, po uzyskaniu zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, Prezydent Miasta Suwałk odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego opracowania.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska projekt *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2021-2024* został również przedłożony Marszałkowi Województwa Podlaskiego celem zaopiniowania. Uchwałą nr 186/3111/2021 z dnia 11 lutego 2021 r. Zarząd Województwa Podlaskiego pozytywnie zaopiniował przedłożony projekt Programu.

Biorąc pod uwagę powyższe podjęcie niniejszej uchwały przez Radę Miejską w Suwałkach jest zasadne.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

**UCHWAŁA NR2021
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

**w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych w Suwałkach, których właścicielem albo zarządcą jest
Gmina Miasto Suwałki oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i poz. 1378.) oraz art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1944; zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 2020 oraz z 2020 r. poz. 1378 i poz. 2400.) uchwala się, co następuje:

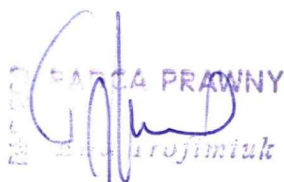
§ 1. Określa się przystanki komunikacyjne w Suwałkach, których właścicielem albo zarządcą jest Gmina Miasto Suwałki, udostępnione operatorom i przewoźnikom wykonującym regularne przewozy osób w publicznym transporcie zbiorowym, których wykaz stanowi załącznik nr 1 i nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Określa się warunki i zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych przez operatorów i przewoźników, wykonujących regularne przewozy osób w publicznym transporcie zbiorowym, stanowiące załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 4. Traci moc uchwała nr XXXIX/419/2013 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 26 lipca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 3140) w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych w Suwałkach, których właścicielem albo zarządcą jest Gmina Miasto Suwałki, warunków i zasad korzystania z nich oraz ustalenia stawki opłat za korzystanie z tych przystanków, zmieniona uchwałą nr XLVII/524/2014 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 26 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1336), uchwałą nr L/549/2014 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 czerwca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 2462), uchwałą nr V/37/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 lutego 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 639), uchwałą nr XVII/182/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 24 lutego 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 1079), uchwałą nr XXX/365/2017 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 22 lutego 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2017 r. poz. 841), uchwałą nr XXXV/431/2017 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 26 lipca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2017 r. poz. 3054), uchwałą nr XLII/529/2018 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 1098), uchwałą nr XLVI/574/2018 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2497), uchwałą nr III/40/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 stycznia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 827), uchwałą nr XIV/205/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 27 listopada 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r. poz. 5717) oraz uchwałą nr XXV/319/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 września 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 4182).

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

KANCELARIA PRAWNY
mgr J. Projmiuk

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr2021

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2021 r.

Wykaz przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządcą jest Gmina Miasto Suwałki, udostępnionych operatorom i przewoźnikom wykonującym regularne przewozy osób w publicznym transporcie zbiorowym

L.p.	Nazwa przystanku	Kierunek	Ulica	Nr przystanku
1.	M. Suwałki, 1 Maja (01)	ul. Sejneńska	1 Maja	01
2.	M. Suwałki, Bakalarzewska/Grunwaldzka (02)	Bakalarzewo	Bakalarzewska	02
3.	M. Suwałki, Bakalarzewska/Mieszka I (03)	Centrum	Bakalarzewska	03
4.	M. Suwałki, Bakalarzewska/Mieszka I (04)	Bakalarzewo	Bakalarzewska	04
5.	M. Suwałki, Bulwarowa/Rondo (01)	ul. M. Reja	Bulwarowa	01
6.	M. Suwałki, Bulwarowa/Tesco (03)	ul. Gen. Wł. Sikorskiego	Bulwarowa	03
7.	M. Suwałki, Bydgoska (01)	ul. Wojska Polskiego	Bydgoska	01
8.	M. Suwałki, Dubowo I (01)	Dubowo II	Dubowo I	01
9.	M. Suwałki, Dubowo I (02)	Centrum	Dubowo I	02
10.	M. Suwałki, Dwernickiego/Plaza (02)	ul. Utrata	Gen. J. Dwernickiego	02
11.	M. Suwałki, Filipowska/Rondo (01)	ul. Gen. Wł. Sikorskiego	Filipowska	01
12.	M. Suwałki, Filipowska/MOPR (02)	ul. Bakalarzewska	Filipowska	02
13.	M. Suwałki, Filipowska/MOPR (03)	ul. Gen. Wł. Sikorskiego	Filipowska	03
14.	M. Suwałki, Filipowska/Grunwaldzka (04)	ul. Bakalarzewska	Filipowska	04
15.	M. Suwałki, Filipowska/B. Śmiałego (06)	ul. Bakalarzewska	Filipowska	06
16.	M. Suwałki, Filipowska/Zwirownia (07)	ul. Mieszka I	Filipowska	07
17.	M. Suwałki, Grunwaldzka/Sikorskiego (01)	Zalew Arkadia	Grunwaldzka	01
18.	M. Suwałki, Grunwaldzka/Filipowska (02)	ul. Gen. Wł. Sikorskiego	Grunwaldzka	02
19.	M. Suwałki, Grunwaldzka/Filipowska (03)	Zalew Arkadia	Grunwaldzka	03
20.	M. Suwałki, Grunwaldzka/Bakalarzewska (04)	ul. Gen. Wł. Sikorskiego	Grunwaldzka	04
21.	M. Suwałki, Grunwaldzka/Bazar (05)	Zalew Arkadia	Grunwaldzka	05
22.	M. Suwałki, Grunwaldzka/Cmentarz (06)	ul. Gen. Wł. Sikorskiego	Grunwaldzka	06
23.	M. Suwałki, Hamerszmita (01)	ul. A. Mickiewicza	Ks. K. A. Hamerszmita	01
24.	M. Suwałki, Jana Pawła II/Aquapark (01)	ul. Świerkowa	Papieża Jana Pawła II	01
25.	M. Suwałki, Kolejowa/Dworzec Kolejowy (01)	ul. Północna	Kolejowa	01
26.	M. Suwałki, Kolejowa/Dworzec Kolejowy (02)	ul. Utrata	Kolejowa	02
27.	M. Suwałki, Kościuszki/24 Sierpnia (01)	ul. Wojska Polskiego	T. Kościuszki	01
28.	M. Suwałki, Kościuszki/Zespół Szkół nr 2 (02)	ul. Gen. J. Dwernickiego	T. Kościuszki	02
29.	M. Suwałki, Kościuszki/Urząd Miejski (03)	ul. Wojska Polskiego	T. Kościuszki	03
30.	M. Suwałki, Kościuszki/Chłodna (05)	ul. Wojska Polskiego	T. Kościuszki	05
31.	M. Suwałki, Kościuszki/Hotel Logos (06)	ul. Gen. J. Dwernickiego	T. Kościuszki	06
32.	M. Suwałki, Kowalskiego/Merk (01)	ul. M. Reja	A. Wierusza-Kowalskiego	01
33.	M. Suwałki, Kowalskiego/Paca (04)	ul. M. Reja	A. Wierusza-Kowalskiego	04
34.	M. Suwałki, Krzywółka/Pętla (01)	ul. Szpitalna	Krzywółka	01
35.	M. Suwałki, Leśna/Rondo (05)	ul. Raczkowska	Leśna	05
36.	M. Suwałki, Łąkowa (01)	ul. Wojska Polskiego	Łąkowa	01
37.	M. Suwałki, Mickiewicza/Straż Pożarna (01)	ul. Bakalarzewska	A. Mickiewicza	01
38.	M. Suwałki, Mickiewicza/Straż Pożarna (02)	ul. T. Kościuszki	A. Mickiewicza	02
39.	M. Suwałki, Noniewiczza/PWSZ (02)	ul. Wigierska	T. Noniewiczza	02
40.	M. Suwałki, Noniewiczza/Plac M. Konopnickiej (03)	ul. Wigierska	T. Noniewiczza	03
41.	M. Suwałki, Noniewiczza/Plac M. Konopnickiej (04)	ul. Gen. J. Dwernickiego	T. Noniewiczza	04
42.	M. Suwałki, Powstańców Włkp./Zastawie (04)	ul. Raczkowska	Powstańców Wielkopolskich	04
43.	M. Suwałki, Powstańców Włkp./Zastawie (05)	ul. Bakalarzewska	Powstańców Wielkopolskich	05
44.	M. Suwałki, Północna/Oś. Kamena (01)	Okuniowiec	Północna	01

45.	M. Suwałki, Północna/Oś. Kamena (02)	ul. Kolejowa	Północna	02
46.	M. Suwałki, Pułaskiego/Taxi (05)	Centrum	Gen. K. Pułaskiego	05
47.	M. Suwałki, Pułaskiego/Biedronka (06)	Budzisko	Gen. K. Pułaskiego	06
48.	M. Suwałki, Pułaskiego/Szwajcaria (12)	Centrum	Gen. K. Pułaskiego	12
49.	M. Suwałki, Pułaskiego/Szwajcaria (13)	Budzisko	Gen. K. Pułaskiego	13
50.	M. Suwałki, Pułaskiego/Osinki (14)	Centrum	Gen. K. Pułaskiego	14
51.	M. Suwałki, Pułaskiego/Osinki (15)	Budzisko	Gen. K. Pułaskiego	15
52.	M. Suwałki, Pułaskiego/Studzieniczne (16)	Centrum	Gen. K. Pułaskiego	16
53.	M. Suwałki, Raczkowska/Czwartaków (01)	Centrum	Raczkowska	01
54.	M. Suwałki, Raczkowska/Lotnicza (02)	Raczki	Raczkowska	02
55.	M. Suwałki, Raczkowska/Powstańców Wlkp. (03)	Raczki	Raczkowska	03
56.	M. Suwałki, Raczkowska/Bydgoska (04)	Centrum	Raczkowska	04
57.	M. Suwałki, Raczkowska/Warszawska (05)	Centrum	Raczkowska	05
58.	M. Suwałki, Raczkowska/Piekarskiego (06)	Raczki	Raczkowska	06
59.	M. Suwałki, Raczkowska/Lotnisko (07)	Centrum	Raczkowska	07
60.	M. Suwałki, Raczkowska/PGO (08)	Raczki	Raczkowska	08
61.	M. Suwałki, Raczkowska/Urząd Celny (09)	Centrum	Raczkowska	09
62.	M. Suwałki, Raczkowska/Urząd Celny (10)	Raczki	Raczkowska	10
63.	M. Suwałki, Raczkowska/Szafrów (13)	Raczki	Raczkowska	13
64.	M. Suwałki, Raczkowska/Szafrów (14)	Centrum	Raczkowska	14
65.	M. Suwałki, Reja/Biedronka (03)	Centrum	M. Reja	03
66.	M. Suwałki, Reja/Stokrotka (04)	Jeleniewo	M. Reja	04
67.	M. Suwałki, Reja/Lidl (05)	Centrum	M. Reja	05
68.	M. Suwałki, Reja/Lityńskiego (06)	Jeleniewo	M. Reja	06
69.	M. Suwałki, Reja/Cmentarz (11)	Jeleniewo	M. Reja	11
70.	M. Suwałki, Cmentarz/Pętla (12)	Jeleniewo	M. Reja	12
71.	M. Suwałki, Reja/Las (14)	Centrum	M. Reja	14
72.	M. Suwałki, Reja/Las (15)	Jeleniewo	M. Reja	15
73.	M. Suwałki, Sejneńska/Szkoła Podstawowa nr 6 (01)	Sejny	Sejneńska	01
74.	M. Suwałki, Sejneńska/ZST (02)	ul. Utrata	Sejneńska	02
75.	M. Suwałki, Sejneńska/Janza (05)	Sejny	Sejneńska	05
76.	M. Suwałki, Sejneńska/Janza (06)	ul. Utrata	Sejneńska	06
77.	M. Suwałki, Sejneńska/Elewatory (07)	Sejny	Sejneńska	07
78.	M. Suwałki, Sejneńska/Elewatory (08)	ul. Utrata	Sejneńska	08
79.	M. Suwałki, Sikorskiego/Staszica (02)	ul. T. Kościuszki	Gen. Wł. Sikorskiego	02
80.	M. Suwałki, Sikorskiego/ZSZ (04)	ul. T. Kościuszki	Gen. Wł. Sikorskiego	04
81.	M. Suwałki, Sikorskiego/PWiK (05)	ul. Mieszka I	Gen. Wł. Sikorskiego	05
82.	M. Suwałki, Sikorskiego/Rondo (07)	ul. Mieszka I	Gen. Wł. Sikorskiego	07
83.	M. Suwałki, Staniszewskiego/Sianożęć (01)	Płociczno	S. Staniszewskiego	01
84.	M. Suwałki, Staniszewskiego/Sianożęć (02)	ul. Utrata	S. Staniszewskiego	02
85.	M. Suwałki, Staniszewskiego/Wysypisko (03)	ul. Utrata	S. Staniszewskiego	03
86.	M. Suwałki, Staniszewskiego/ZEK (08)	Płociczno	S. Staniszewskiego	08
87.	M. Suwałki, Szpitalna/Hospicjum (01)	ul. Krzywólka	Szpitalna	01
89.	M. Suwałki, Szpitalna/Daszyńskiego (05)	ul. M. Reja	Szpitalna	05
90.	M. Suwałki, Szpitalna/Szkoła Podstawowa nr 11 (06)	ul. Krzywólka	Szpitalna	06
91.	M. Suwałki, Wigierska/Kościuszki (01)	ul. T. Noniewicza	Wigierska	01
92.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/OSiR (01)	ul. Utrata	Wojska Polskiego	01
93.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Nadleśnictwo (02)	Centrum	Wojska Polskiego	02
94.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Warszawska (07)	Centrum	Wojska Polskiego	07
95.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Walmar (08)	ul. Utrata	Wojska Polskiego	08
96.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Leśna (09)	Centrum	Wojska Polskiego	09
97.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Leśna (10)	ul. Utrata	Wojska Polskiego	10
98.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Zakład Karny (11)	Centrum	Wojska Polskiego	11
99.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Baza PKS (12)	ul. Utrata	Wojska Polskiego	12

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr2021

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2021 r.

Wykaz przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządcą jest Gmina Miasto Suwałki, udostępnionych operatorom wykonującym przewozy regularne osób w publicznym transporcie zbiorowym w komunikacji miejskiej organizowanej przez Gminę Miasto Suwałki

L.p.	Nazwa przystanku	Kierunek	Ulica	Nr przystanku
1.	M. Suwałki, 1 Maja/Pętla (02)	ul. L. Waryńskiego	1 Maja	02
2.	M. Suwałki, 100-lecia Niepodległości/ Stanisławskiego (01)	ul. Utrata	100-lecia Niepodległości	01
3.	M. Suwałki, 100-lecia Niepodległości/ Stanisławskiego (02)	ul. Sejneńska	100-lecia Niepodległości	02
4.	M. Suwałki, 100-lecia Niepodległości/Sianożęć (03)	ul. Utrata	100-lecia Niepodległości	03
5.	M. Suwałki, 100-lecia Niepodległości/Sianożęć (04)	ul. Sejneńska	100-lecia Niepodległości	04
6.	M. Suwałki, 100-lecia Niepodległości/Sejneńska (05)	ul. Utrata	100-lecia Niepodległości	05
7.	M. Suwałki, 24 Sierpnia/Stadion (01)	ul. Grunwaldzka	24 Sierpnia	01
8.	M. Suwałki, 24 Sierpnia/Zarzecze (02)	ul. T. Kościuszki	24 Sierpnia	02
9.	M. Suwałki, Armii Krajowej/Paca (01)	ul. M. Reja	Armii Krajowej	01
10.	M. Suwałki, Armii Krajowej/Paca (02)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Armii Krajowej	02
11.	M. Suwałki, Armii Krajowej/OBI (03)	ul. M. Reja	Armii Krajowej	03
12.	M. Suwałki, Armii Krajowej/OBI (04)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Armii Krajowej	04
13.	M. Suwałki, Armii Krajowej/Pułaskiego (05)	ul. M. Reja	Armii Krajowej	05
14.	M. Suwałki, Armii Krajowej/Północna (06)	ul. Wylotowa	Armii Krajowej	06
15.	M. Suwałki, Bakalarzewska/Most (01)	Centrum	Bakalarzewska	01
16.	M. Suwałki, Bakalarzewska/Góra Szubieniczna (05)	Centrum	Bakalarzewska	05
17.	M. Suwałki, Bakalarzewska/Góra Szubieniczna (06)	Bakalarzewo	Bakalarzewska	06
18.	M. Suwałki, Bulwarowa/Tesco (02)	ul. M. Reja	Bulwarowa	02
19.	M. Suwałki, Chopina/Kościół (01)	ul. Gen. K. Pułaskiego	F. Chopina	01
20.	M. Suwałki, Chopina/Osiedle Chopina Park (02)	ul. Rtm. W. Pileckiego	F. Chopina	02
21.	M. Suwałki, Daszyńskiego/Biedronka (01)	ul. Szpitalna	I. Daszyńskiego	01
22.	M. Suwałki, Daszyńskiego/Lewiatan (02)	ul. M. Reja	I. Daszyńskiego	02
23.	M. Suwałki, Daszyńskiego/Lodowisko (03)	ul. Szpitalna	I. Daszyńskiego	03
24.	M. Suwałki, Dubowo I/Pętla (03)	Dubowo II	Dubowo I	03
25.	M. Suwałki, Dwernickiego/Plaza (01)	ul. T. Noniewicz	Gen. J. Dwernickiego	01
26.	M. Suwałki, Filipowska/B. Śmiałego (05)	ul. Gen. Wł. Sikorskiego	Filipowska	05
27.	M. Suwałki, Hubala (01)	Track Tec	Mjr Hubala	01
28.	M. Suwałki, Hubala (02)	ul. Wojska Polskiego	Mjr Hubala	02
29.	M. Suwałki, Hubala/Track Tec (03)	ul. Wojska Polskiego	Mjr Hubala	03
30.	M. Suwałki, Jana Pawła II/Rondo (02)	ul. Utrata	Papieża Jana Pawła II	02
31.	M. Suwałki, Kasztanowa/Świerkowa (01)	ul. Świerkowa	Kasztanowa	01
32.	M. Suwałki, Kasztanowa/Świerkowa (02)	ul. Różana	Kasztanowa	02
33.	M. Suwałki, Klonowa/Różana (01)	ul. Świerkowa	Klonowa	01
34.	M. Suwałki, Kościuszki/Chłodna (04)	ul. Gen. J. Dwernickiego	T. Kościuszki	04
35.	M. Suwałki, Kościuszki/Szkoła Podstawowa nr 2 (07)	ul. Wojska Polskiego	T. Kościuszki	07
36.	M. Suwałki, Kowalskiego/Merk (02)	ul. Gen. K. Pułaskiego	A. Wierusza-Kowalskiego	02
37.	M. Suwałki, Kowalskiego/Przedszkole (03)	ul. Gen. K. Pułaskiego	A. Wierusza-Kowalskiego	03
38.	M. Suwałki, Leśna/Wojska Polskiego (01)	ul. Utrata	Leśna	01
39.	M. Suwałki, Leśna/Wojska Polskiego (02)	ul. Raczkowska	Leśna	02
40.	M. Suwałki, Leśna/Dąbrowskiego (03)	ul. Wojska Polskiego	Leśna	03
41.	M. Suwałki, Leśna/Krakowska (04)	ul. Raczkowska	Leśna	04
42.	M. Suwałki, Leśna/Rondo (06)	ul. Raczkowska	Leśna	06
43.	M. Suwałki, Leśna/Raczkowska (07)	ul. Wojska Polskiego	Leśna	07
44.	M. Suwałki, Łąkowa (02)	ul. Wojska Polskiego	Łąkowa	02
45.	M. Suwałki, Mieszka I/Filipowska (01)	ul. Bakalarzewska	Mieszka I	01
46.	M. Suwałki, Mieszka I/Jagieli (02)	ul. Bakalarzewska	Mieszka I	02
47.	M. Suwałki, Mieszka I/Jagieli (03)	ul. Filipowska	Mieszka I	03
48.	M. Suwałki, Mieszka I/Bakalarzewska (04)	ul. Filipowska	Mieszka I	04

49.	M. Suwałki, Noniewicza/PWSZ (01)	ul. Gen. J. Dwernickiego	T. Noniewicza	01
50.	M. Suwałki, Noniewicza/Stokrotka (05)	ul. Gen. J. Dwernickiego	T. Noniewicza	05
51.	M. Suwałki, Noniewicza/Wigry (06)	ul. Wigierska	T. Noniewicza	06
52.	M. Suwałki, Nowomiejska/Swierkowa (01)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Nowomiejska	01
53.	M. Suwałki, Nowomiejska/Pętla (02)	ul. Swierkowa	Nowomiejska	02
54.	M. Suwałki, Nowomiejska/Pętla (03)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Nowomiejska	03
55.	M. Suwałki, Ogrodowa (01)	ul. W. Reymonta	Ogrodowa	01
56.	M. Suwałki, Papiernia (01)	ul. Wojska Polskiego II	Papiernia	01
57.	M. Suwałki, Papiernia (02)	ul. Wojska Polskiego	Papiernia	02
58.	M. Suwałki, Papiernia/Laktopol (03)	ul. Wojska Polskiego	Papiernia	03
59.	M. Suwałki, Papiernia/Laktopol (04)	ul. Wojska Polskiego II	Papiernia	04
60.	M. Suwałki, Piaskowa/ZE (01)	Mała Huta	Piaskowa	01
61.	M. Suwałki, Piaskowa/ZE (02)	ul. Sejneńska	Piaskowa	02
62.	M. Suwałki, Pileckiego/Pułaskiego (01)	ul. Północna	Rtm. W. Pileckiego	01
63.	M. Suwałki, Pileckiego/Rondo (02)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Rtm. W. Pileckiego	02
64.	M. Suwałki, Pileckiego/Rondo (03)	ul. Północna	Rtm. W. Pileckiego	03
65.	M. Suwałki, Pileckiego/Północna (04)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Rtm. W. Pileckiego	04
66.	M. Suwałki, Piłsudskiej (01)	ul. Utrata	A. Piłsudskiej	01
67.	M. Suwałki, Piłsudskiej (02)	ul. Sportowa	A. Piłsudskiej	02
68.	M. Suwałki, Przemysłowa/PEC (01)	ul. Przemysłowa	Przemysłowa	01
69.	M. Suwałki, Powstańców Wlkp./Raczkowska (01)	ul. Bakalarzewska	Powstańców Wielkopolskich	01
70.	M. Suwałki, Powstańców Wlkp./Kawalerska (02)	ul. Raczkowska	Powstańców Wielkopolskich	02
71.	M. Suwałki, Powstańców Wlkp./Kawalerska (03)	ul. Bakalarzewska	Powstańców Wielkopolskich	03
72.	M. Suwałki, Poznańska (01)	ul. Warszawska	Poznańska	01
73.	M. Suwałki, Północna/Fabryka Mebli (03)	Okuniowiec	Północna	03
74.	M. Suwałki, Północna/Stollar (04)	ul. Kolejowa	Północna	04
75.	M. Suwałki, Północna/Stollar (05)	Okuniowiec	Północna	05
76.	M. Suwałki, Ptaszyńskiego (01)	ul. Raczkowska	K. Ptaszyńskiego	01
77.	M. Suwałki, Pułaskiego/Brzostowskiego (01)	Centrum	Gen. K. Pułaskiego	01
78.	M. Suwałki, Pułaskiego/Brzostowskiego (02)	Budzisko	Gen. K. Pułaskiego	02
79.	M. Suwałki, Pułaskiego/Straż Pożarna (03)	Centrum	Gen. K. Pułaskiego	03
80.	M. Suwałki, Pułaskiego/Shell (04)	Budzisko	Gen. K. Pułaskiego	04
81.	M. Suwałki, Pułaskiego/Kowalskiego (07)	Centrum	Gen. K. Pułaskiego	07
82.	M. Suwałki, Pułaskiego/Chopina (08)	Budzisko	Gen. K. Pułaskiego	08
83.	M. Suwałki, Pułaskiego/DPS (09)	Budzisko	Gen. K. Pułaskiego	09
84.	M. Suwałki, Pułaskiego/Czarnozem (10)	Centrum	Gen. K. Pułaskiego	10
85.	M. Suwałki, Pułaskiego/Czarnozem (11)	Budzisko	Gen. K. Pułaskiego	11
86.	M. Suwałki, Pułaskiego/Jasionowo (17)	Budzisko	Gen. K. Pułaskiego	17
87.	M. Suwałki, Raczkowska/Sido (11)	Centrum	Raczkowska	11
88.	M. Suwałki, Raczkowska/Aquel (12)	Raczki	Raczkowska	12
89.	M. Suwałki, Reja/Plac Św. Krzyża (01)	Centrum	M. Reja	01
90.	M. Suwałki, Reja/Bulwarowa (02)	Jeleniewo	M. Reja	02
91.	M. Suwałki, Reja/Daszyńskiego (07)	Centrum	M. Reja	07
92.	M. Suwałki, Reja/Kowalskiego (08)	Jeleniewo	M. Reja	08
93.	M. Suwałki, Reja/Armii Krajowej (09)	Centrum	M. Reja	09
94.	M. Suwałki, Reja/Armii Krajowej (10)	Jeleniewo	M. Reja	10
95.	M. Suwałki, Reja/Cmentarz (13)	Centrum	M. Reja	13
96.	M. Suwałki, Różana (01)	ul. Klonowa	Różana	01
97.	M. Suwałki, Różana (02)	ul. Północna	Różana	02
98.	M. Suwałki, Różana/Klonowa (03)	ul. Północna	Różana	03
99.	M. Suwałki, Sejneńska/Sąd (03)	ul. Utrata	Sejneńska	03
100.	M. Suwałki, Sejneńska/Sąd (04)	Sejny	Sejneńska	04
101.	M. Suwałki, Sejneńska/PGK (09)	ul. Utrata	Sejneńska	09
102.	M. Suwałki, Sejneńska/PGK (10)	Sejny	Sejneńska	10
103.	M. Suwałki, Sejneńska/Oczyszczalnia (11)	ul. Utrata	Sejneńska	11
104.	M. Suwałki, Sejneńska/Oczyszczalnia (12)	Sejny	Sejneńska	12
105.	M. Suwałki, Sikorskiego/Bulwarowa (01)	ul. Mieszka I	Gen. Wł. Sikorskiego	01
106.	M. Suwałki, Sikorskiego/Staszica (03)	ul. Mieszka I	Gen. Wł. Sikorskiego	03
107.	M. Suwałki, Sikorskiego/Rondo (06)	ul. T. Kościuszki	Gen. Wł. Sikorskiego	06

108.	M. Suwałki, Sikorskiego/Mieszka I (08)	ul. T. Kościuszki	Gen. Wł. Sikorskiego	08
109.	M. Suwałki, Sportowa/Biedronka (01)	ul. Utrata	Sportowa	01
110.	M. Suwałki, Sportowa (02)	ul. Utrata	Sportowa	02
111.	M. Suwałki, Sportowa (03)	ul. Wojska Polskiego	Sportowa	03
112.	M. Suwałki, Staniszewskiego/Osiedle (04)	Płociczno	S. Staniszewskiego	04
113.	M. Suwałki, Staniszewskiego/Miłosza (05)	ul. Utrata	S. Staniszewskiego	05
114.	M. Suwałki, Staniszewskiego/Miłosza (06)	Płociczno	S. Staniszewskiego	06
115.	M. Suwałki, Staniszewskiego/ZEK (07)	ul. Utrata	S. Staniszewskiego	07
116.	M. Suwałki, Staszica/Sikorskiego (01)	ul. Piękna	S. Staszica	01
117.	M. Suwałki, Szpitalna/Biedronka (02)	ul. M. Reja	Szpitalna	02
118.	M. Suwałki, Szpitalna/Szpital (03)	ul. Krzywólka	Szpitalna	03
119.	M. Suwałki, Szpitalna/Pętla (04)	ul. M. Reja	Szpitalna	04
120.	M. Suwałki, Szpitalna/Bloki (07)	ul. M. Reja	Szpitalna	07
121.	M. Suwałki, Szpitalna/Franciszkańska (08)	ul. Krzywólka	Szpitalna	08
122.	M. Suwałki, Świerkowa/Jesionowa (01)	ul. Kolejowa	Świerkowa	01
123.	M. Suwałki, Świerkowa/Chabrowa (02)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Świerkowa	02
124.	M. Suwałki, Świerkowa/Rondo (03)	ul. Kolejowa	Świerkowa	03
125.	M. Suwałki, Turkusowa/Brylantowa (01)	ul. Dubowo I	Turkusowa	01
126.	M. Suwałki, Tysiąclecia Litwy (01)	ul. M. Reja	Tysiąclecia Litwy	01
127.	M. Suwałki, Tysiąclecia Litwy (02)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Tysiąclecia Litwy	02
128.	M. Suwałki, Utrata/Plaza (01)	ul. Wojska Polskiego	Utrata	01
129.	M. Suwałki, Utrata/Dworzec PKS (02)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Utrata	02
130.	M. Suwałki, Utrata/Sejneńska (03)	ul. Wojska Polskiego	Utrata	03
131.	M. Suwałki, Utrata/Rehabilitacja (04)	ul. Wojska Polskiego	Utrata	04
132.	M. Suwałki, Utrata/Waryńskiego (05)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Utrata	05
133.	M. Suwałki, Utrata/Ląkowa (06)	ul. Wojska Polskiego	Utrata	06
134.	M. Suwałki, Utrata/Pogodna (07)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Utrata	07
135.	M. Suwałki, Utrata/100-lecia Niepodległości (08)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Utrata	08
136.	M. Suwałki, Utrata/Piłsudskiej (09)	ul. Wojska Polskiego	Utrata	09
137.	M. Suwałki, Utrata/Rondo Unii Europejskiej (10)	ul. Wojska Polskiego	Utrata	10
138.	M. Suwałki, Utrata/Rondo Unii Europejskiej (11)	ul. Gen. K. Pułaskiego	Utrata	11
139.	M. Suwałki, Walerego Romana/PNT (01)	ul. Utrata	W. Romana	01
140.	M. Suwałki, Walerego Romana (02)	ul. Sportowa	W. Romana	02
141.	M. Suwałki, Warszawska/Lomżyńska (01)	ul. Raczkowska	Warszawska	01
142.	M. Suwałki, Warszawska/Piotrkowska (02)	ul. Wojska Polskiego	Warszawska	02
143.	M. Suwałki, Warszawska/Poznańska (03)	ul. Raczkowska	Warszawska	03
144.	M. Suwałki, Warszawska/Poznańska (04)	ul. Wojska Polskiego	Warszawska	04
145.	M. Suwałki, Waryńskiego/Osiedle II (01)	ul. Utrata	L. Waryńskiego	01
146.	M. Suwałki, Waryńskiego (02)	ul. T. Noniewicz	L. Waryńskiego	02
147.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Biedronka (03)	Centrum	Wojska Polskiego	03
148.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Kościół (04)	ul. Utrata	Wojska Polskiego	04
149.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Jednostka Wojskowa (05)	Centrum	Wojska Polskiego	05
150.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Bydgoska (06)	ul. Utrata	Wojska Polskiego	06
151.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Porta (13)	Centrum	Wojska Polskiego	13
152.	M. Suwałki, Wojska Polskiego/Porta (14)	Augustów	Wojska Polskiego	14
153.	M. Suwałki, Wojska Polskiego II/Mispol (01)	ul. Wojska Polskiego	Wojska Polskiego II	01
154.	M. Suwałki, Wojska Polskiego II/Mispol (02)	ul. Dubowo	Wojska Polskiego II	02
155.	M. Suwałki, Wojska Polskiego II/Mleczarnia (03)	ul. Papiernia	Wojska Polskiego II	03
156.	M. Suwałki, Wojska Polskiego II/Gazownia (04)	ul. Wojska Polskiego	Wojska Polskiego II	04
157.	M. Suwałki, Wojska Polskiego II/Animex (05)	ul. Papiernia	Wojska Polskiego II	05
158.	M. Suwałki, Wojska Polskiego II/CDM (06)	ul. Wojska Polskiego	Wojska Polskiego II	06
159.	M. Suwałki, Wojska Polskiego II/Malow (07)	ul. Papiernia	Wojska Polskiego II	07
160.	M. Suwałki, Wojska Polskiego II/Malow (08)	ul. Wojska Polskiego	Wojska Polskiego II	08
161.	M. Suwałki, Wojska Polskiego II/Pętla (09)	ul. Papiernia	Wojska Polskiego II	09
162.	M. Suwałki, Wyszyńskiego/Pileckiego (01)	ul. Czarnoziem	Prymasa S. Wyszyńskiego	01
163.	M. Suwałki, Wyszyńskiego/ROD (02)	ul. Rtm. W. Pileckiego	Prymasa S. Wyszyńskiego	02
164.	M. Suwałki, Wyszyńskiego/ROD (03)	ul. Czarnoziem	Prymasa S. Wyszyńskiego	03
165.	M. Suwałki, Wyszyńskiego/Pętla (04)	ul. Rtm. W. Pileckiego	Prymasa S. Wyszyńskiego	04
166.	M. Suwałki, Zarzecze/24 Sierpnia (01)	ul. Bakalarzewska	Zarzecze	01

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr2021

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2021 r.

**Warunki i zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządcą jest
Gmina Miasto Suwałki**

- 1) Z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządcą jest Gmina Miasto Suwałki, mogą korzystać wyłącznie operatorzy lub przewoźnicy wykonujący regularne przewozy osób w ramach publicznego transportu zbiorowego.
- 2) Warunkiem niezbędnym do korzystania z przystanków komunikacyjnych jest posiadanie zgody Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach, zarządzającego w imieniu Prezydenta Miasta Suwałki przystankami komunikacyjnymi na terenie Gminy Miasto Suwałki.
- 3) W celu uzyskania zgody na korzystanie z przystanków operator lub przewoźnik winien złożyć, z minimum 14-dniowym wyprzedzeniem, stosowny wniosek w Zarządzie Dróg i Zieleni w Suwałkach, do którego należy załączyć:
 - a) projekt proponowanego rozkładu jazdy,
 - b) schemat przebiegu linii komunikacyjnej wraz z zaznaczonymi przystankami określonymi w załączonym projekcie rozkładu jazdy.
- 4) Operator lub przewoźnik korzystający z przystanku, zobowiązuje się do każdorazowego powiadamiania zarządzającego przystankami o zamiarze zmiany rozkładu jazdy w ramach posiadanej zgody. Wprowadzenie zmian do rozkładu jazdy uzależnione jest od uzyskania zgody, wydanej przez Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach.
- 5) Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach może odmówić wydania zgody lub wprowadzenia zmian do rozkładu jazdy, w przypadku wystąpienia jednej z poniższych okoliczności:
 - a) jeżeli wydanie zgody lub wprowadzenie zmian do rozkładu jazdy, ograniczy przepustowość przystanków komunikacyjnych – uniemożliwi lub w znaczny sposób utrudni korzystanie z przystanków przez innych uprawnionych operatorów i przewoźników,
 - b) jeżeli wydanie zgody lub wprowadzenie zmian do rozkładu jazdy spowoduje zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
- 6) Lokalizacja przystanku może ulec zmianie ze względu na warunki bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- 7) W przypadku likwidacji przystanku operator lub przewoźnik zostanie poinformowany o tym fakcie z wyprzedzeniem, bez propozycji lokalizacji zamiennnej.
- 8) W przypadkach wynikających z zamknięcia ruchu drogowego lub zmiany jego organizacji (np. budowa, przebudowa, remont lub utrzymanie drogi, wykorzystanie dróg w sposób szczególny) korzystanie z przystanków może zostać ograniczone (czasowa likwidacja przystanku lub zmiana jego lokalizacji). Z tego tytułu nie będą przysługiwać przewoźnikom lub operatorom jakiegokolwiek roszczenia.
- 9) Operatorzy i przewoźnicy korzystający z przystanków komunikacyjnych są zobowiązani do złożenia zarządzającemu przystankami oświadczenia o ilości zatrzymań na przystankach komunikacyjnych w kwartale, za który została uiszczona opłata.
- 10) Operatorzy i przewoźnicy posiadający właściwą zgodę na korzystanie z przystanków komunikacyjnych, mają obowiązek podać do publicznej wiadomości rozkład jazdy, poprzez zamieszczenie stosowanej informacji na wszystkich przystankach komunikacyjnych. Operator lub

przewoźnik dokonuje we własnym zakresie zmiany tabliczki przystankowej z rozkładem jazdy.

- 11) Sposób zamieszczania rozkładu jazdy na przystankach komunikacyjnych należy uzgodnić z Zarządem Dróg i Zieleni w Suwałkach.
- 12) Utrzymanie tabliczki z rozkładem jazdy w należyтым stanie technicznym należy do operatora lub przewoźnika.
- 13) Zabrania się umieszczania na przystankach komunikacyjnych informacji innych niż te, które dotyczą rozkładu jazdy.
- 14) Korzystanie z przystanków może odbywać się wyłącznie w celu realizacji regularnych przewozów osób (wsiadanie i wysiadanie).
- 15) Operatorzy i przewoźnicy zobowiązani są do podjeżdżania jak najbliżej krawężnika celem umożliwienia wsiadania i wysiadania osobom starszym i niepełnosprawnym.
- 16) Wykonywanie manewru zawracania i postój pojazdów wykorzystywanych do transportu publicznego może odbywać się jedynie w miejscach wyznaczonych.
- 17) Operator lub przewoźnik zobowiązany jest do korzystania z przystanków komunikacyjnych w sposób umożliwiający innym operatorom i przewoźnikom korzystanie z nich na równych prawach.
- 18) W przypadku niestosowania się operatora lub przewoźnika do warunków i zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych lub nieuiszczania opłat w terminie, Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach może cofnąć zgodę na korzystanie z nich.

UZASADNIENIE

Przedmiotem regulacji jest określenie przystanków komunikacyjnych w Suwałkach, których właścicielem albo zarządcą jest Gmina Miasto Suwałki oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków.

Zapis art. 15 ust. 2, ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1944 z późn. zm.) nakłada na właściwy organ danej jednostki samorządu terytorialnego obowiązek określenia, w drodze uchwały, przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, udostępnionych dla operatorów i przewoźników oraz warunków i zasad korzystania z tych obiektów.

Podjęcie uchwały związane jest z utworzeniem nowych przystanków na ulicach: Prymasa Stefana Wyszyńskiego, Utrata, Ignacego Daszyńskiego, Generała Kazimierza Pułaskiego, Nowomiejska, Stanisława Staniszewskiego w Suwałkach oraz doprecyzowaniem nazewnictwa i numeracji już istniejących przystanków, w związku z wprowadzeniem informacji dynamicznej w komunikacji miejskiej (informacja wizualna i głosowa w autobusach).

Dodatkowo, chcąc umożliwić PKS Nova S.A. zatrzymywanie się na przystanku Pułaskiego/Studzieniczne (15) usunięto go z wykazu przystanków, na których mogą zatrzymywać się jedynie autobusy komunikacji miejskiej (załącznik nr 2 do uchwały) i dodano do wykazu przystanków, na których mogą zatrzymywać się operatorzy i przewoźnicy wykonujący regularne przewozy osób w publicznym transporcie zbiorowym (załącznik nr 1 do uchwały).

Obecnie obowiązująca uchwała była wielokrotnie zmieniana, dlatego też w celu zachowania czytelności uchwały i ułatwienia korzystania z jej zapisów, proponuje się uchylene jej w całości i zastąpienie jej nowym tekstem. Zmianie ulega jedynie wykaz przystanków komunikacyjnych w Suwałkach, których właścicielem albo zarządcą jest Gmina Miasto Suwałki. Zasady korzystania z przystanków nie ulegają zmianie.

Podjęcie uchwały nie spowoduje negatywnych skutków finansowych. W przedstawionym stanie faktycznym i prawnym podjęcie przedmiotowej uchwały jest celowe i uzasadnione.

PREZYDENT
Czesław Bonbiniarz

456

**UCHWAŁA NR2021
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

w sprawie ustalenia stawki opłat za korzystanie przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządcą jest Gmina Miasto Suwałki

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 i pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i poz. 1378.) oraz art. 16 ust. 4 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1944; zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 2020 oraz z 2020 r. poz. 1378 i poz. 2400.) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się stawkę opłaty za korzystanie z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządzającym jest Gmina Miasto Suwałki, w wysokości 0,05 zł za jedno zatrzymanie środka transportu na przystanku komunikacyjnym, według obowiązującego rozkładu jazdy.

2. Operatorzy i przewoźnicy za korzystanie z przystanków komunikacyjnych są zobowiązani do uiszczenia opłaty z góry, za każdy kwartał w ciągu roku.

3. Kwartalną opłatę, o której mowa w ust. 2, wylicza się jako iloczyn liczby zatrzymań środka transportu w ciągu kwartału, według obowiązującego rozkładu jazdy i wysokości stawki, o której mowa w ust. 1.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

BAS-200
RADCA PRAWNY
Ewa Profimiuk

UZASADNIENIE

Przedmiotem regulacji jest określenie stawki opłat za korzystanie przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządzającym jest Gmina Miasto Suwałki. Określenie opłaty ma na celu, aby wszyscy przewoźnicy zatrzymujący się na przystankach komunikacyjnych w Suwałkach partycypowali w kosztach związanych z ich utrzymywaniem.

Art. 16 ust. 1, oraz ust. 4-7 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1944 z późn. zm.) stanowi, że za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych mogą być pobierane opłaty. Stawki opłat, powinny być ustalane z uwzględnieniem niedyskryminujących zasad dla wszystkich operatorów i przewoźników wykonujących publiczny transport zbiorowy na obszarze właściwości organizatora. Pobierane opłaty stanowią dochód jednostki samorządu terytorialnego, z przeznaczeniem na utrzymanie przystanków komunikacyjnych. Stawka opłaty jest ustalana w drodze uchwały podjętej przez właściwy organ danej jednostki samorządu terytorialnego. Stawka opłaty, nie może być wyższa niż 0,05 zł za jedno zatrzymanie środka transportu na przystanku komunikacyjnym.

Niniejszą uchwałą ustala się stawkę opłat za korzystanie z przystanków komunikacyjnych przez operatora i przewoźnika, których właścicielem albo zarządcą jest Gmina Miasto Suwałki w jednej wysokości 0,05 zł dla wszystkich operatorów i przewoźników. Kwartalna opłata wyliczana jest jako iloczyn liczby zatrzymań środka transportu w ciągu kwartału, wg obowiązującego rozkładu jazdy i wysokości stawki.

Pobierane opłaty za korzystanie z przystanków komunikacyjnych nie podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT, ze względu na to, że realizacja zadań z zakresu planowania rozwoju i organizowania publicznego transportu jest zadaniem własnym gminy. Zgodnie z art.15. ust. 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 106 z późn.zm.) nie uznaje się za podatnika organów władzy publicznej oraz urzędów obsługujących te organy w zakresie realizowanych zadań nałożonych odrębnymi przepisami prawa, dla realizacji których zostały one powołane.

Proponuje się, aby w dalszym ciągu stawka za opłaty dla korzystających z przystanków komunikacyjnych wynosiła 0,05 zł dla wszystkich przewoźników, tak jak to ma miejsce od sierpnia 2012 r., kiedy uchwałą nr XXIV/256/2012 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 sierpnia 2012 r. po raz pierwszy ustalono stawkę tej opłaty.

W 2021 r. Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach przewiduje wpływy do budżetu miasta z tytułu zatrzymań na przystankach komunikacyjnych na poziomie ok. 118 078,00 zł.

Przyjęcie przedmiotowej uchwały nie spowoduje negatywnych skutków finansowych.

W przedstawionym stanie faktycznym i prawnym podjęcie przedmiotowej uchwały jest celowe i uzasadnione.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

UCHWAŁA.....
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

z dnia 2021r.

**w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego
fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewicza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) oraz art. 15 ust. 2, art. 20 ust. 1 oraz art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086 i 1378, z 2021 r. poz. 11), w związku uchwałą Nr XVII/227/2020 z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewicza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach – Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Po stwierdzeniu, że plan miejscowy nie narusza ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasta Suwałki”, uchwalonego uchwałą Nr XX/232/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r, uchwala się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewicza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach.

2. Plan obejmuje obszar zabudowy śródmiejskiej w granicach określonych na rysunku planu, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały, o powierzchni ok. 0,24 ha.

§ 2. Plan składa się z następujących części podlegających uchwaleniu i opublikowaniu:

- 1) ustaleń planu stanowiących treść niniejszej uchwały;
- 2) rysunku planu w skali 1:1000, stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej uchwały;
- 3) rozstrzygnięcia o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu planu, stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszej uchwały;
- 4) rozstrzygnięcia o sposobie realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy, stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

Rozdział 1.
USTALENIA OGÓLNE

§ 3. Celem regulacji prawnych zawartych w ustaleniach planu jest:

- 1) ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów oraz form i zasad ochrony konserwatorskiej, z jednoczesną minimalizacją skutków wpływu ustaleń planu na środowisko przyrodnicze;
- 2) przeznaczenie terenów na potrzeby zabudowy mieszkaniowej wraz z obsługującą infrastrukturą techniczną;
- 3) rewaloryzacja środowiska przyrodniczego miasta;
- 4) porządkowanie istniejącej zabudowy;
- 5) stworzenie podstawy prawnej do podejmowania i realizacji działań inwestycyjnych w granicach objętych planem.

§ 4. W niniejszym planie określa się:

- 1) przeznaczenie terenu wyznaczonego liniami rozgraniczającymi;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
- 4) zasady kształtowania krajobrazu;

- 5) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej;
- 6) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni terenów biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
- 7) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 8) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- 9) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakazy zabudowy;
- 10) zasady modernizacji, rozbudowy, budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 11) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 12) stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 5. Przedmiotem ustaleń planu jest:

- 1) teren zabudowy mieszkalnej śródmiejskiej z usługami, oznaczony na rysunku planu symbolem 1MU;
- 2) teren zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej, oznaczony na rysunku planu symbolem 2MN;
- 3) teren komunikacji wewnętrznej, oznaczony na rysunku planu symbolem 3KDW.

§ 6. 1. Następujące oznaczenia graficzne na rysunku planu (załącznik Nr 1) są ustaleniami obowiązującymi:

- 1) granice obszaru objętego planem;
- 2) linie rozgraniczające;
- 3) rodzaj przeznaczenia terenu oznaczony symbolem cyfrowo - literowym, w którym człon cyfrowy jest porządkowy (numerujący poszczególne tereny), a człon literowy określa podstawowe przeznaczenia terenów;
- 4) nieprzekraczalne linie zabudowy;
- 5) klasyfikacja ulic,
- 6) zasady rozrządu infrastruktury technicznej.

2. Następujące oznaczenia graficzne na rysunku planu mają znaczenie informacyjne:

- 1) treść numerycznej mapy zasadniczej;
- 2) linie wymiarowe;
- 3) powierzchnia terenu;
- 4) obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków.

§ 7. 1. Ilekroć w dalszych przepisach niniejszej uchwały jest mowa o:

- 1) działce - należy przez to rozumieć działkę budowlaną w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 2) infrastrukturze technicznej i urządzeniach sieciowych – należy przez to rozumieć zlokalizowane pod ziemią, na ziemi lub nad ziemią przewody i urządzenia służące zaopatrywaniu w energię elektryczną (w tym oświetlenie uliczne) i ciepłą, gaz, łączność, wodę oraz odprowadzające ścieki i wody opadowe, z wyłączeniem przyłączy do budynków;
- 3) linii rozgraniczającej - należy przez to rozumieć linie wyznaczające teren przeznaczony w planie pod zainwestowanie;
- 4) maksymalnej wysokości zabudowy – należy przez to rozumieć nieprzekraczalny największy wymiar budynku lub budowli w metrach; podana definicja wysokości zabudowy nie dotyczy infrastruktury technicznej (masztów radiokomunikacyjnych, urządzeń instalacyjnych, kominów, masztów na dachach budynków, itp.);
- 5) linii zabudowy nieprzekraczalnej - należy przez to rozumieć linię, ograniczającą obszar, na którym dopuszcza się wznoszenie budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, gospodarczych, garaży oraz określonych w ustaleniach planu budowli naziemnych niebędących liniami przesyłowymi oraz sieciami uzbrojenia terenu i której nie mogą przekroczyć kondygnacje nadziemne wznoszonych budynków oraz budowli; linia ta nie dotyczy:
 - a) dociepleń budynków istniejących,
 - b) elementów zewnętrznych budynku takich, jak np.: balkon, wykusz, zadaszenie, markiza – o maksymalnym wysięgu do 2,0 m poza ścianę zewnętrzną budynku,
 - c) elementów tworzących fakturę zewnętrzną i wystrój elewacji takich, jak np.: parapet, pilaster, gzyms, ryzalit, żaluzja zewnętrzna - o maksymalnym wysięgu do 0,5 m poza lico ściany zewnętrznej budynku,
 - d) urządzeń i pochylni dla osób niepełnosprawnych, schodów zewnętrznych, pochylni, tarasów ziemnych, ramp oraz podestów, osłon i doświetlaczy okien piwnicznych,
 - e) stacji transformatorowych, budowli oraz urządzeń budowlanych z zakresu infrastruktury technicznej oraz obiektów małej architektury i urządzeń porządkowych i reklamowych,
 - f) urządzeń komunikacyjnych, w tym parkingów,
 - g) istniejących budynków, ich przebudowy i nadbudowy w obecnych lokalizacjach;
- 6) obiektach małej architektury - należy przez to rozumieć niewielkie obiekty, o których mowa w przepisach budowlanych;
- 7) planie – należy przez to rozumieć niniejszą uchwałę w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewiczza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach, wraz z rysunkiem planu;
- 8) powierzchni terenu biologicznie czynnej – należy przez to rozumieć definicję zgodną z obowiązującymi przepisami prawa;
- 9) powierzchni użytkowej podstawowej - należy przez to rozumieć sumę części powierzchni kondygnacji budynków netto, która odpowiada celom i przeznaczeniu budynków i jest liczona zgodnie z PN-ISO 9836:1997;
- 10) powierzchni zabudowy - należy przez to rozumieć powierzchnie pod budynkami i wiatami, do której nie wlicza się dojść i dojazdów oraz parkingów podziemnych poza obrysem budynków;
- 11) przebudowie budynku - należy przez to rozumieć działania, którym jest poddawany budynek w rozumieniu przepisów budowlanych;
- 12) przepisach szczególnych i odrębnych – należy przez to rozumieć przepisy ustaw wraz z aktami wykonawczymi oraz ograniczenia w dysponowaniu terenem, wynikające z prawomocnych decyzji administracyjnych;

- 13) przeznaczeniu dopuszczalnym – należy przez to rozumieć rodzaje przeznaczenia inne niż podstawowe, określone w ustaleniach szczegółowych;
- 14) przeznaczeniu podstawowym – należy przez to rozumieć takie przeznaczenie, które obowiązuje na danym terenie wyznaczonym liniami rozgraniczającymi;
- 15) przeznaczeniu tymczasowym - należy przez to rozumieć przeznaczenie inne niż podstawowe, które może występować w wyznaczonym obszarze w ograniczonym czasie, określonym w decyzji administracyjnej, na podstawie niniejszego planu oraz przepisów szczególnych i odrębnych;
- 16) rysunku planu – należy przez to rozumieć graficzny zapis ustaleń i informacji, wykonany na mapie w skali 1:1000, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały;
- 17) tekście planu – należy przez to rozumieć treść niniejszej uchwały;
- 18) terenie – należy przez to rozumieć teren o określonym rodzaju przeznaczenia podstawowego i określonych zasadach zagospodarowania, wyznaczony na rysunku planu liniami rozgraniczającymi i oznaczony symbolem literowym i cyfrowym, objaśnionym w legendzie rysunku i tekście planu;
- 19) uchwale – należy przez to rozumieć niniejszy akt prawa miejscowego, uchwalony przez Radę Miejską w Suwałkach, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej;
- 20) ustaleniach planu - należy przez to rozumieć przepisy gminne zawarte w treści niniejszej uchwały;
- 21) wskaźniku intensywności zabudowy - należy przez to rozumieć iloraz sumy powierzchni całkowitej wszystkich budynków, w tym kondygnacji podziemnych, na danym terenie przez powierzchnię tego terenu.

2. Pojęcia i określenia użyte w planie, a niezdefiniowane powyżej, należy rozumieć zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a w przypadku ich braku, zgodnie z ich ogólnym rozumieniem słownikowym.

3. Ustalone wskaźniki dotyczące powierzchni zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej należy odnosić do inwestycji objętej jednym pozwoleniem na budowę.

Rozdział 2.

USTALENIA DOTYCZĄCE ZASAD OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŁADU PRZESTRZENNEGO, ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB KSZTAŁTOWANIA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, OCHRONY ZDROWIA, BEZPIECZEŃSTWA LUDZI I MIENIA ORAZ POTRZEB OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

§ 8. 1. Na terenie, o których mowa w § 5, ustala się przeznaczenie podstawowe i przeznaczenie dopuszczalne lub tymczasowe oraz warunki i zasady realizacji tego przeznaczenia.

2. Teren, o którym mowa w § 5, może być w całości wykorzystywany na cele zgodne z ich podstawowym przeznaczeniem lub dopuszczalnym i tymczasowym, na zasadach podanych w ustaleniach szczegółowych.

3. Plan dopuszcza właścicielom lub użytkownikom istniejących nieruchomości lub ich części zlokalizowanych na terenie:

- 1) korzystanie z nich bez istotnych ograniczeń w dotychczasowy sposób;
- 2) remontowanie i przebudowę stanu istniejącego zarówno w budynkach mieszkalnych, jak i innych, znajdujących się w granicach opracowania planu;
- 3) doprowadzenie infrastruktury technicznej.

4. Zmiany zaistniałe w wyniku ww. przedsięwzięć nie mogą uniemożliwiać realizacji określonego planem przeznaczenia terenu.

5. Zakazuje się realizacji funkcji uciążliwych dla środowiska, w tym stacji paliw, składowisk wszelkich rodzajów odpadów, składow i punktów skupu złomu i innych materiałów wtórnych oraz poprodukcyjnych.

§ 9. Zasady kształtowania ładunku przestrzennego:

- 1) inwestycje należy realizować według zasad i z zachowaniem parametrów ustalonych niniejszym planem;
- 2) ustalone w planie wskaźniki powierzchni zabudowy należy odnosić do inwestycji objętej jednym pozwoleniem na budowę;
- 3) ustaloną w planie wysokość zabudowy należy odnosić od naturalnego poziomu terenu przy wejściach do budynku w poziomie parteru do górnej krawędzi elewacji, gzymsu, attyki lub kalenicy, o ile z ustaleń szczegółowych planu nie wynika inaczej;
- 4) intensywność zabudowy - zgodnie z ustaleniami rozdziału 5;
- 5) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - zgodnie z ustaleniami rozdziału 5;
- 6) zasady kształtowania zabudowy:
 - a) lokalizacja budynków i budowli w wyznaczonych liniach zabudowy, w sposób tworzący pierzeję na terenie IMU i jako wolno stojąca na terenie 2MN - zgodnie z ustaleniami rozdziału 5,
 - b) ustala się na terenie IMU zabudowę w granicy działek o nr 10966/4 i 12366,
 - c) wysokość budynków w zabudowie mieszkalnej i mieszkalno usługowej - zgodnie z ustaleniami rozdziału 5,
 - d) geometria i wysokość dachów - zgodnie z ustaleniami rozdziału 5,
 - e) elewacje budynków, a w szczególności takie ich elementy, jak: balkony, otwory okienne i drzwiowe oraz stolarka, należy utrzymać w jednolitych formach; wyklucza się kolorystykę w odcieniach niebieskich, czerwieni i fioletów, za wyjątkiem elementów istniejących i reklamowych,
 - f) zakazuje się stosowania na elewacjach elementów winylowych, (za wyjątkiem parapetów i rynien spustowych) oraz prefabrykowanego detalu typu tralki, czy figury,
 - g) dopuszcza się stosowanie rolet i krat składanych lub zwijanych, zabezpieczających otwory okienne i drzwiowe, montowanych w grubości ściany,
 - h) nakazuje się stosować pokrycia dachowe z materiałów pokryciowych w kolorze utlenionej miedzi, zieleni lub grafitu, o ile z ustaleń szczegółowych nie wynika inaczej,
 - i) zakazuje się stosowania pokryć dachowych ocynkowanych niepowlekanych,
 - j) dopuszcza się montaż ogniw fotowoltaicznych o mocy do 50kW i kolektorów słonecznych na dachach (za wyjątkiem budynku zabytkowego), wyklucza się montaż na elewacjach frontowych budynków (od ulicy Teofila Noniewicza) i na terenie,
 - k) zakazuje się obudowy urządzeń i pochylni dla osób niepełnosprawnych, schodów zewnętrznych, pochylni, tarasów, ramp oraz podestów, zlokalizowanych poza liniami zabudowy,
 - l) dopuszcza się grodzenie terenów,
 - m) zakaz umieszczania reklam na dachach budynków, ogrodzeniach,

§ 10. 1. Podstawą ustaleń miejscowego planu jest zasada zrównoważonego rozwoju, przez którą rozumie się taki rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania potrzeb mieszkańców miasta Suwałki.

2. Ustala się priorytet wymagań ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu poprzez:

- 1) zakaz realizacji obiektów budowlanych niespełniających wymogów zawartych w niniejszych przepisach oraz wiat, garaży, budynków gospodarczych poza budynkami usługowymi i o funkcji podstawowej;
- 2) zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach szczególnych, za wyjątkiem: zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej, infrastruktury technicznej w tym z zakresu łączności oraz dróg;
- 3) zakaz tworzenia składowisk wszelkich rodzajów odpadów, składów i punktów skupu złomu i innych materiałów wtórnych oraz poprodukcyjnych;
- 4) zrzut do wód powierzchniowych i gruntu wód deszczowych pochodzących z nawierzchni utwardzonych, zgodnie z przepisami szczególnymi;
- 5) nakaz podłączenia do miejskich sieci wodociągowych; zakaz realizacji studni;
- 6) zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu;
- 7) nakaz odprowadzania ścieków socjalno - bytowych systemem zbiorczym do kanalizacji miejskiej;
- 8) zakaz wydobywania kopalin;
- 9) nakaz realizacji na terenach mieszkaniowych zieleni urządzonej w wielkości minimum 25% powierzchni biologicznie czynnej, o ile ustalenia szczegółowe nie stanowią inaczej;
- 10) nakaz podłączenia do miejskiej sieci ciepłej lub gazowej, dopuszcza się zachowanie i wymianę indywidualnych źródeł ciepła w obiektach istniejących oraz przy uwzględnieniu przepisów odrębnych.

3. Zasady ochrony i kształtowania środowiska, przyrody i krajobrazu:

1) na obszarze objętym planem:

- a) nie zachodzą przesłanki do określenia granic i sposobów zagospodarowania terenów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym: terenów górniczych, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych,
- b) nie określa się szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości dokonywanych zgodnie z Działem III, Rozdz. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 poz. 65 ze zm.) ze względu na brak wyznaczonych w planie obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości,
- c) ustala się zasady i warunki podziałów geodezyjnych i łączeń nieruchomości, dokonywanych w celu uzyskania działek o parametrach zgodnych z ustaleniami planu, na terenach przeznaczonych pod zabudowę,
- d) nie zachodzą przesłanki do określenia zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, poza ogólnymi zasadami wymienionymi w rozdziale 3 tekstu niniejszej uchwały,
- e) nie zachodzą przesłanki do określenia warunków wynikających z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia granic krajobrazów priorytetowych,

§ 11. 1. Zasady kształtowania przestrzeni publicznych - na obszarze objętym planem nie występują przestrzenie publiczne.

2. Na obszarze objętym planem nie występują inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

§ 12. Zasady ochrony zdrowia, bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa, zgodnie z Zarządzeniem nr 7/2020 r. Wojewody Podlaskiego z dnia 19 stycznia 2020 r. w sprawie wymagań obrony cywilnej oraz:

- 1) realizacja nowo powstających garaży podziemnych oraz innych pomieszczeń położonych na najniższych kondygnacjach budynków w zabudowie mieszkalnej śródmiejskiej z usługami i mieszkalnej jednorodzinnej, w sposób zapewniający w razie potrzeby wykorzystanie ich, po zaadoptowaniu do funkcji ochronnej dla takiej liczby osób, która wynika z założeń projektowych dla danego budynku lub zespołu budynków, jako ukrycia podstawowej odporności;
- 2) w przypadku, gdy planowane budowle ochronne projektowane są jako wspólne dla zespołu kilku budynków, należy zapewnić do nich promień dojazdu, od stałego przebywania ludzi mających z nich korzystać nie większy, niż 150 metrów.

Rozdział 3.

USTALENIA DOTYCZĄCE ZASAD OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW, W TYM KRAJOBRAZÓW KULTUROWYCH, ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓLCZESNEJ

§ 13. 1. Teren objęty planem znajduje się w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego miasta Suwałk, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A-31 decyzją KL.WKZ 534/31/d/79 z dnia 15 maja 1979 r.

2. W granicach ochrony zabytkowego układu urbanistycznego, o którym mowa w § 13. 1. obowiązują przepisy odrębne oraz następujące ustalenia:

- 1) należy zachować budynek nr 6 (drewniany z ok. 1900 r., karta) wpisany do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków miasta Suwałk, objęty ochroną na podstawie ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe” w Suwałkach, uchwalonego uchwałą Nr XXVIII/337/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2017 r. poz. 345);
- 2) w odniesieniu do obiektu wpisanego do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków miasta Suwałk, o ile z ustaleń szczegółowych niniejszej uchwały nie wynika inaczej, obowiązuje ochrona konserwatorska polegająca na:
 - a) zachowaniu kształtu bryły budynku, z dopuszczeniem rozbudowy wyłącznie od strony elewacji podwórzowych,
 - b) obowiązuje zachowanie wysokości budynku i geometrii dachu,
 - c) w przypadku rozbudowy nowa część nie może przekraczać wysokości budynku istniejącego,
 - d) obowiązuje zachowanie rozplanowania elewacji frontowej budynku, w tym zachowanie usytuowania wejścia głównego oraz otworów okiennych i drzwiowych, podziałów architektonicznych elewacji, detalu architektonicznego,
 - e) obowiązuje nakaz zachowania materiałów elewacyjnych i wykończeniowych charakterystycznych dla budynku,
 - f) obowiązuje stosowanie stolarki drzwiowej i okiennej drewnianej o podziałach oryginalnych lub zbliżonych do oryginału; dopuszcza się stolarkę plastikową w okleinach drewnopodobnych o podziałach oryginalnych lub zbliżonych do oryginału;
 - g) obowiązuje nakaz ujednolicenia formy i kolorystyki elewacji oraz stolarki w całym obiekcie,

- h) dopuszcza się pokrycia blachą powlekaną układaną na rąbek stojący w kolorze utlenionej miedzi, zieleni lub grafitu; przy rozbudowie nakaz stosowania na dachach jednolitych pokryć, w tym samym kolorze, co na budynkach istniejących,
- i) dopuszcza się przemieszczenie budynku wpisanego do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków miasta Suwałk, zgodnie z przepisami szczególnymi,
- j) w przypadku skreślenia obiektu objętego ochroną konserwatorską z wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, ustalenia dotyczące jego ochrony nie obowiązują.

§ 14. W przypadku odkrycia podczas prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych na terenie objętym planem przedmiotów, które mogą być zabytkami, obowiązuje postępowanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

Rozdział 4.

USTALENIA DOTYCZĄCE ZASAD MODERNIZACJI, ROZBUDOWY I BUDOWY SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

§ 15. System komunikacji:

- 1) na terenie objętym planem nie występuje system komunikacji publicznej;
- 2) skomunikowane obszaru odbywać się będzie poprzez:
 - a) przylegającą do granic planu od zachodu ulicę Teofila Noniewicza - drogę publiczną kategorii "L" - lokalna, dla której ustalenia szczegółowe zapisane są w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe” w Suwałkach, uchwalonym uchwałą Nr XXVIII/337/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2017 r. poz. 345),
 - b) projektowaną drogę wewnętrzną, oznaczoną symbolem 3KDW;
- 3) ustala się miejsca do parkowania na działkach budowlanych, na których realizowana jest inwestycja, sytuowane na poziomie terenu z zachowaniem przepisów odrębnych dla lokalizacji miejsc do parkowania lub jako stanowiska w garażach podziemnych, nadziemnych lub naziemnych;
- 4) ustala się minimalną liczbę miejsc do parkowania odpowiednio do funkcji:
 - a) zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej i jednorodzinnej - 1,5 miejsca na 1 lokal mieszkalny,
 - b) usług administracji i biur - 1 miejsce na 50 m² powierzchni użytkowej podstawowej,
 - c) usług handlu - 1 miejsce na 40 m² powierzchni sprzedażowej,
 - d) usług gastronomii – 1 miejsce na 15 miejsc konsumpcyjnych,
 - e) usług zdrowia – 1 miejsce na 1 gabinet,
 - f) usług oświaty - 1 miejsce na 25 miejsc dydaktycznych,
 - g) dla usług innych niż wymienione od lit. b do lit. f - 1 miejsce na 40 m² powierzchni użytkowej podstawowej, lecz nie mniej niż 1 miejsce na lokal użytkowy;
- 5) przy realizacji miejsc do parkowania, obsługujących tereny wymienione w pkt. 4, za wyjątkiem terenów zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej, należy zapewnić miejsca przeznaczone do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości:
 - a) 1 miejsce na każde 25 miejsc postojowych jeżeli liczba stanowisk wynosi do 100,
 - b) 4% ogólnej liczby stanowisk, jeżeli ogólna liczba stanowisk wynosi ≥ 101 ;
- 6) przy realizacji parkingów na terenach niezaliczonych do żadnej z kategorii dróg publicznych i nie zlokalizowanych w pasach drogowych tych dróg należy zapewnić minimum 1 miejsce do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową na każde 25 miejsc parkingowych;

- 7) na terenach przeznaczonych na realizację drogowych celów publicznych oraz w strefach zamieszkania i strefach ruchu, dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową ilość miejsc należy zapewnić zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 470 ze zm.).

§ 16. System zaopatrzenia w media:

- 1) system zaopatrzenia w media wymaga wykorzystania, rozbudowy i ewentualnej przebudowy istniejących sieci;
- 2) budowa, przebudowa oraz podłączenie do sieci infrastruktury technicznej są możliwe na podstawie niniejszego planu oraz w oparciu o warunki techniczne i przepisy szczególne;
- 3) przebieg i usytuowanie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej należy ustalić w projekcie budowlanym, zgodnie z przepisami szczególnymi;
- 4) dopuszcza się przebudowę i modernizację istniejących urządzeń infrastruktury technicznej wynikającą z zaspokojenia zapotrzebowania na media, utrzymania ich w należytym stanie techniczno – użytkowym oraz zastosowania nowych technologii i form usprawniających przesył;
- 5) dopuszcza się budowę i eksploatację innych sieci i urządzeń technicznych niewymienionych w tekście uchwały pod warunkiem spełnienia wymagań zawartych w przepisach szczególnych i ustaleniach niniejszego planu;
- 6) sieci, jako inwestycje celu publicznego należy chronić przed zabudową; przełożenie sieci, kolizje sieci z innym uzbrojeniem, wymagają uzgodnienia z administratorem sieci;
- 7) sieci infrastruktury technicznej, o ile nie wynika to z warunków technicznych, powinny być projektowane i prowadzone, o ile jest to możliwe, poza jezdniami ulic;
- 8) dojazdy do urządzeń technicznych przewiduje się z układu komunikacyjnego, położonego poza granicami niniejszego planu;
- 9) przy łączeniu lub podziale nieruchomości gruntowych lub działek objętych planem przewidzieć dostępność do infrastruktury technicznej.

§ 17. System zaopatrzenia w wodę:

- 1) pobór wody dla potrzeb bytowych należy realizować z miejskich sieci wodociągowych zlokalizowanych w ulicach Wigierskiej i Teofila Noniewicza, sąsiadujących z terenem objętym przedmiotowym planem, dla których ustalenia szczegółowe zapisane są w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe” w Suwałkach, uchwalonym uchwałą Nr XXVIII/337/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2017 r. poz. 345);
- 2) pobór wody do celów przeciwpożarowych należy realizować bezpośrednio z miejskich sieci wodociągowych lub poprzez zbiorniki przeciwpożarowe budowane przez inwestorów;
- 3) zakaz budowy studni;
- 4) w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, pobór wody ze studni awaryjnych zlokalizowanych na terenie miasta.

§ 18. System odprowadzania ścieków sanitarnych:

- 1) nakaz odprowadzania ścieków bytowych systemem zbiorczym do istniejącej miejskiej kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej w ulicach Wigierskiej i Teofila Noniewicza, sąsiadujących z terenem objętym przedmiotowym planem, dla których ustalenia szczegółowe zapisane są w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe” w Suwałkach, uchwalonym uchwałą Nr XXVIII/337/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2017 r. poz. 345);
- 2) przyłącza muszą być wykonane w technologii zapewniającej szczelność;

- 3) zakaz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych zbiorników na nieczystości.

§ 19. System odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- 1) podstawowym sposobem odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenu mieszkalnej śródmiejskiej z usługami 1MU i terenu zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej 2MN jest zagospodarowanie ich na działce inwestora poprzez bezpośrednie odprowadzenie do ziemi przy spełnieniu warunków określonych w przepisach szczególnych;
- 2) w przypadku braku możliwości odprowadzania wód opadowych i roztopowych do ziemi, dopuszcza się odprowadzanie do istniejącej miejskiej sieci kanalizacji deszczowej zlokalizowanej w ulicach Wigierskiej i Teofila Noniewicza, sąsiadujących z terenem objętym przedmiotowym planem, dla których ustalenia szczegółowe zapisane są w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe” w Suwałkach, uchwalonym uchwałą Nr XXVIII/337/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2017 r. poz. 345), na warunkach określonych w przepisach szczególnych.

§ 20. System zaopatrzenia w ciepło:

- 1) jako rozwiązanie podstawowe przyjmuje się zaopatrzenie z miejskiej sieci ciepłowniczej lub z sieci gazowej;
- 2) dopuszcza się utrzymanie istniejącego sposobu ogrzewania obiektów i przygotowania ciepłej wody użytkowej w oparciu o indywidualne źródła ciepła i lokalne systemy grzewcze, o ile nie ma możliwości podłączenia do sieci miejskiej ;
- 3) w kotłowniach indywidualnych ustala się stosowanie źródeł ciepła nieemitujących zanieczyszczeń (energia elektryczna, słoneczna, pompy ciepła) lub źródła ciepła opalane drewnem (lub innymi paliwami odnawialnymi), olejem ekologicznym, gazem (po doprowadzeniu gazu przewodowego);
- 4) zakazuje się instalowania zbiorników z gazem.

§ 21. System zaopatrzenia w gaz:

- 1) zaopatrzenie w gaz poszczególnych budynków przewiduje się docelowo z systemu sieci gazowej;
- 2) przyłącza poszczególnych obiektów należy realizować zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi;
- 3) szafki gazowe powinny być lokalizowane zgodnie z przepisami szczególnymi;
- 4) linia ogrodzeń powinna przebiegać minimum 0,5 m od gazociągu.

§ 22. System gospodarki odpadami:

- 1) nakaz składowania, zagospodarowania lub utylizacji odpadów, stosownie do ich charakteru, na warunkach określonych przez gminę i w przepisach szczególnych;
- 2) na działkach budowlanych należy przewidzieć miejsca na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych z uwzględnieniem możliwości ich segregacji;
- 3) dopuszcza się realizację zbiorczych pojemników umożliwiających selektywną zbiórkę odpadów obsługujących zespół działek budowlanych.

§ 23. System zaopatrzenia w energię elektryczną:

- 1) zasilanie w energię elektryczną odbiorców odbywać się będzie ze stacji 110/20 kV za pośrednictwem istniejących linii średniego napięcia 20 kV;
- 2) bezpośrednia obsługa odbiorców odbywać się będzie projektowanymi i istniejącymi liniami niskiego napięcia oraz przyłączami napowietrznymi i kablowymi;

- 3) dopuszcza się budowę stacji transformatorowych SN/nn na obszarze w granicach planu;
- 4) wszystkie obiekty muszą być podłączone do sieci elektroenergetycznej i posiadać przyłącze elektroenergetyczne umożliwiające pobór energii elektrycznej w stopniu wystarczającym dla obsługi funkcji i sposobu zagospodarowania;
- 5) sieci elektroenergetyczne, stacje transformatorowe i przyłącza realizować zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi;
- 6) dopuszcza się urządzenia fotowoltaiczne o mocy do 50 kW wyłącznie na dachach (za wyjątkiem budynku zabytkowego), wyklucza się montaż na elewacjach budynków oraz na powierzchni terenu;
- 7) urządzenia elektryczne kolidujące z projektowaną zabudową dostosować do projektowanego zagospodarowania przestrzennego i przebudować zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi.

§ 24. System obsługi telekomunikacyjnej:

- 1) obsługę telekomunikacyjną należy realizować w oparciu o istniejące i projektowane sieci telefoniczne;
- 2) sieci telefoniczne realizować w oparciu o linie kanalizacji telefonicznej i kable doziemne;
- 3) sieci telefoniczne kolidujące z projektowaną zabudową należy przebudować;
- 4) przy realizacji ustaleń planu należy zachować od istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej podziemnej i naziemnej odległości zgodne z obowiązującymi normami;
- 5) ustala się, że nowe uzbrojenie terenu w zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej realizowane będzie w miarę przyrostu zapotrzebowania na usługi telefoniczne.

Rozdział 5.

USTALENIA DOTYCZĄCE TERENÓW WYRÓŻNIONYCH W PLANIE

Oddział 1.

Zabudowa mieszkalna śródmiejska z usługami

§ 25. Na terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem **1MU** o powierzchni ok. 0,13 ha, ustala się:

- 1) przeznaczenie podstawowe - zabudowa mieszkalna śródmiejska;
- 2) przeznaczenie dopuszczalne:
 - a) usługi, w tym handlowa, o powierzchni sprzedażowej lub usługowej podstawowej do 200 m²,
 - b) mała architektura;
- 3) zasady zagospodarowania i zabudowy terenu:
 - a) ustala się nieprzekraczalne linie zabudowy:
 - 2,0 m od północnej granicy planu, zgodnie z rysunkiem planu,
 - 5,0 m od zachodniej granicy planu, zgodnie z rysunkiem planu,
 - 4,0 m od granicy z terenem 3KDW, zgodnie z rysunkiem planu,
 - b) ustala się zabudowę w granicy działek 10966/4 i 12366,
 - c) miejsca postojowe - parkingi naziemne i podziemne zgodnie z ustaleniami § 15 tekstu niniejszej uchwały, nie dopuszcza się bilansowania miejsc postojowych z miejscami na terenach przyległych dróg publicznych,
 - d) maksymalna powierzchnia zabudowy - do 35%,
 - e) intensywność zabudowy - od 0,4 do 1,2,
 - f) minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego - 15%,

- g) zakaz realizacji pomiędzy linią rozgraniczającą, a linią zabudowy zabudowanych wejść do budynków,
 - h) zakaz budowy obiektów gospodarczych, wiat i garaży; funkcje te należy wbudowywać w bryłę podstawową budynków; dopuszcza się remonty i przebudowę istniejących budynków gospodarczych,
 - i) adaptuje się istniejącą zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo - usługową i dopuszcza się jej remonty i przebudowę w celu poprawienia estetyki i wartości użytkowych budynków, z możliwością rozbudowy do wielkości nie przekraczającej 10% obecnej powierzchni całkowitej, przy zachowaniu ustalonych powyżej parametrów zagospodarowania terenów,
 - j) dla budynku ewidencyjnego zgodnie z ustaleniami § 13 obowiązuje ochrona jego wystroju zewnętrznego z drewnianym szalunkiem i detalem; w przypadku skreślenia obiektu objętego ochroną konserwatorską z wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, ustalenia dotyczące jego ochrony nie obowiązują; dopuszcza się przemieszczenie budynku,
 - k) wysokość budynków ustala się na nie wyżej niż 10,65 m, od poziomu terenu przy wejściu do budynku, do kalenicy głównej, która ma być równoległa do ulicy Teofila Noniewicza,
 - l) dopuszcza się realizację nie więcej niż jednej kondygnacji podziemnej, dopuszcza się realizację garaży podziemnych i piwnic pod budynkami oraz pod terenem - do 75% powierzchni terenu, na zasadach określonych w § 15 tekstu niniejszej uchwały
 - m) geometria dachu - dachy dwuspadowe, lub wielopołaciowe, o kącie nachylenia połaci od 30° do 40°, o głównej kalenicy równoległej do frontu działki; zakaz okapów, rynna oparta na gzymsie lub ukryta w dachu,
 - n) dopuszcza się dachy płaskie na lukarnach, garażach i wiatrolapach,
 - o) dopuszcza się realizację garaży podziemnych pod budynkami oraz pod terenem, na zasadach określonych w § 15 tekstu niniejszej uchwały,
 - p) dopuszcza się zjazdy do garaży podziemnych ukryte za bramami,
 - q) dla zabudowy realizowanej w granicy działek 10966/4 i 12366 obowiązuje zasada przyległości i kontynuacji formy architektonicznej, w tym kąta nachylenia połaci dachowych i koloru przekrycia; dopuszcza się obniżenie wysokości i zmniejszenie głębokości budynku maksimum o 2,0 m.
- 4) dla terenu 1MU położonego w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego miasta Suwałk obowiązują ustalenia rozdziału 3. tekstu niniejszej uchwały.

Oddział 2.

Zabudowa mieszkalna jednorodzinna

§ 26. Na terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem **2MN** o powierzchni ok. 0,09 ha ustala się:

- 1) przeznaczenie podstawowe - zabudowa mieszkalna jednorodzinna;
- 2) przeznaczenie dopuszczalne - usługi do 30% powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego;
- 3) zasady zagospodarowania i zabudowy terenu:
 - a) ustala się nieprzekraczalne linie zabudowy:
 - 4,0 m od północnej granicy planu, zgodnie z rysunkiem planu,
 - 4,0 m od zachodniej granicy planu, zgodnie z rysunkiem planu,
 - od 5,0 m do 14,0 m od południowej granicy planu, zgodnie z rysunkiem planu,
 - b) miejsca postojowe - parkingi naziemne i podziemne zgodnie z ustaleniami § 15 tekstu niniejszej uchwały,
 - c) maksymalna powierzchnia zabudowy - do 30%,

- d) intensywność zabudowy - od 0,4 do 1,0,
 - e) minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego - 35%,
 - f) zakaz realizacji pomiędzy linią rozgraniczającą, a linią zabudowy zabudowanych wejść do budynków, dopuszcza się zadaszenia,
 - g) zakaz budowy obiektów gospodarczych i garaży; funkcje te należy wbudowywać w bryłę podstawową budynku,
 - h) adaptuje się istniejący budynek mieszkalny jednorodzinny i dopuszcza się jego remonty i przebudowę w celu poprawienia estetyki i wartości użytkowych, oraz jego rozbudowę i nadbudowę, przy zachowaniu ustalonych powyżej parametrów zagospodarowania terenu,
 - i) wysokość budynku ustala się na nie wyżej niż 9,5 m, od poziomu terenu przy wejściu do budynku, do kalenicy,
 - j) dopuszcza się realizację nie więcej niż jednej kondygnacji podziemnej,
 - k) geometria dachu - dachy dwuspadowe, lub wielopołaciowe, o kącie nachylenia połaci od 30° do 35°, o głównej kalenicy równoległej do frontu działki, przy rozbudowie dopuszcza się kontynuację kąta nachylenia połaci i koloru przekrycia, jak na budynku istniejącym,
 - l) dopuszcza się dachy płaskie na lukarnach, garażach i wiatrolapach,
 - m) dopuszcza się realizację garażu podziemnego pod budynkiem oraz pod terenem, na zasadach określonych w § 15 tekstu niniejszej uchwały i do 75% powierzchni działki,
 - n) dopuszcza się zjazd do garażu podziemnego ukryty za bramą,
- 4) dla terenu 2MN położonego w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego miasta Suwałk obowiązują ustalenia rozdziału 3. tekstu niniejszej uchwały.

Oddział 3. Komunikacja

§ 27. Na terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem **3KDW** o powierzchni ok. 0,02 ha ustala się:

- 1) przeznaczenie podstawowe - droga wewnętrzna o szerokości w liniach rozgraniczających ok. 11,0 m;
- 2) w granicach terenu 3KDW dopuszcza się:
 - a) wspólną nawierzchnię jezdni i chodnika,
 - b) realizację uzbrojenia technicznego,
 - c) utwardzenie w 100% powierzchni działki,
 - d) zatokę postojową, małą architekturę, urządzenia służące utrzymaniu porządku;
- 3) od terenu 3KDW ustala się linie zabudowy w odległości 4,0 m dla zabudowy na terenie 1MU oraz 2MN;
- 4) dla terenu 3KDW położonego w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego miasta Suwałk obowiązują ustalenia rozdziału 3. tekstu niniejszej uchwały.

Rozdział 6. USTALENIA KOŃCOWE

§ 28. Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 12 w związku z art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustala się stawkę procentową, stanowiącą podstawę ustalenia jednorazowej opłaty od wzrostu wartości nieruchomości w wysokości 30% (słownie: trzydzieści procent).

§ 29. W granicach objętych planem tracą moc ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Śródmieście Południe" w Suwałkach uchwalonego Uchwałą Nr XXVIII/337/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2016 r., Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2017 r. poz. 345.

§ 30. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 31. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 6.03.2017

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Oniśko

472

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
 Rady Miejskiej w Suwałkach
 z dnia.....2021 r.

Kopia mapy zasadniczej		Skala mapy 1:1000	
Godło arkusza mapy	8 215 12 17 1 1 inne	Pokazanie się zgodność niniejszej kopii z treścią materiału państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego	
Jednostka ewid.	M. Suwałki 205301_1	Numer sprawy	
Obrys ewid.	0006 Obręb nr 6 i inne 0006, 0009	Nazwa materiału zasobu	
Numer działki	10948/1, 10948/2, 10948/3 1 inne	Data wykonania kopii	2020-04-02
Ulica, nr		Scorządkzka	Paulina Grajewska
Układ współrz. płaskich	2000/24		
Układ wysokości			

WYKONANIE PRAC
 INSPEKTOR
 mgr inż. Paulina Grajewska

MIEJSOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBEJMUJĄCY FRAGMENT WSCHODNIEJ PIERZEI ULICY TEOFIŁA NONIEWICZA OD NR 2 DO NR 6 W SUWAŁKACH

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia2020 r.

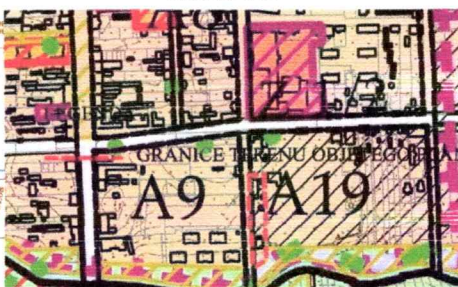
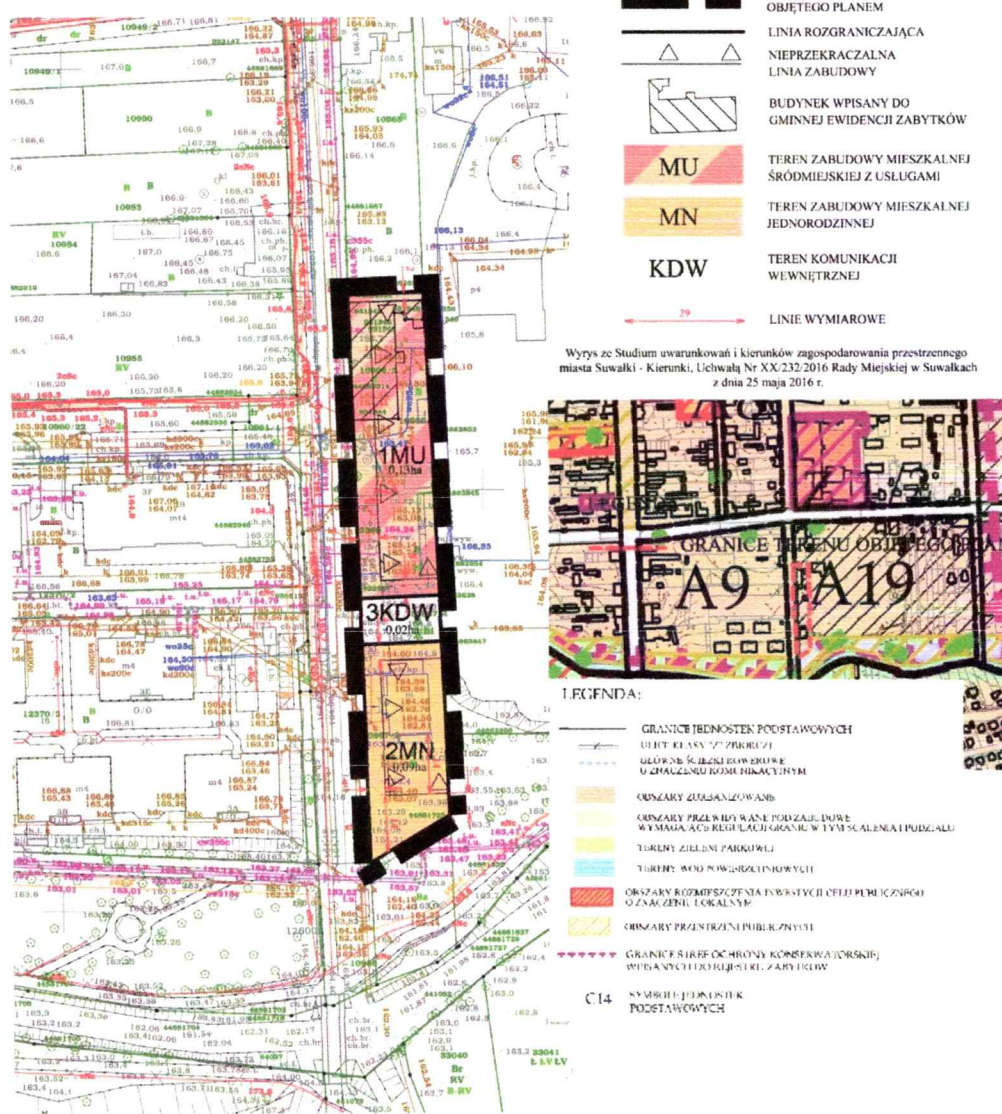
SKALA 1:1000

0,0m 50,0m 100,0m

LEGENDA

- GRANICA OBSZARU OBEJĘTEGO PLANEM
- LINIA ROZGRANICZAJĄCA
- NIEPRZEKACZALNA LINIA ZABUDOWY
- BUDYNEK WPISANY DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW
- MU
- MN
- KDW
- LINIE WYMIAROWE

Wyrus ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałki - Kierunki, Uchwały Nr XX.232/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r.

- #### LEGENDA:
- GRANICE JEDNOSTEK PODSTAWOWYCH
 - ULICE KLASY 'A' ZBIORCZE
 - ULICZNE SCIEŻY DROGIEMIE W ZACHCZACH KOMUNALNYM
 - OBSZARY ZAGOSPODAROWANIA
 - OBSZARY PRZEKŁADANE PODZIAŁE DOWE WYMAGAĆ REGULACJI GRANIC W TYM SKALENIA I PODZIAŁU
 - TERENY ZIELONE PARKOWE
 - TERENY WODNOCIECNIOWE
 - OBSZARY ROZKŁASZCZENIA INWESTYCJI OŚWIETLENIA PUBLICZNEGO OZNACZENI LOKALNYM
 - OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYM
 - GRANICE STREF OCHRONY KONSERWATORSKIEJ WPISANYCH DO KSIĘGI ZARYSKOW
 - C14
 - SYMBOL JEDNOSTEK PODSTAWOWYCH

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2021 r.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewicza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086 i 1378, z 2021 r. poz. 11), w związku z art. 18 ww. ustawy oraz art. 39 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247) rozstrzyga się, co następuje:

Nie uwzględnia się uwag dotyczących działek o numerach geodezyjnych 10966/4 i 10966/3, zabudowanych drewnianym budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym, wpisanym do Wojewódzkiej i Gminnej Ewidencji Zabytków, zawierających się w granicach terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem 1MU, w zakresie:

- 1) zmiany wskaźnika dotyczącego maksymalnej powierzchni zabudowy, z 35 % na 45%,
- 2) ustalenia maksymalnej wysokości zabudowy na 12,5 m,
- 3) zmiany wskaźnika dotyczącego intensywności zabudowy, adekwatnie do zmian wskaźników w zakresie powierzchni i wysokości zabudowy oraz przy uwzględnieniu kondygnacji podziemnych,
- 4) dopuszczenia możliwości urządzenia miejsc postojowych w obszarze zawartym pomiędzy linią zabudowy a linią rozgraniczającą ul. Noniewicza (tak jak zrealizowana inwestycja na działce o nr geod. 12366),
- 5) zmiany zapisu dotyczącego budynku zabytkowego z: „ dla budynku ewidencyjnego zgodnie z ustaleniami § 13 obowiązuje ochrona jego wystroju zewnętrznego z drewnianym szalunkiem i detalem; dopuszcza się przemieszczenie budynku,” na „ dla budynku ewidencyjnego zgodnie z ustaleniami § 13 obowiązuje ochrona jego wystroju zewnętrznego z drewnianym szalunkiem i detalem; dopuszcza się przeniesienie lub zmianę lokalizacji budynku,” oraz usunięcia lub adekwatnej zmiany zapisu "dopuszcza się przemieszczenie budynku wpisanego do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków miasta Suwałk, zgodnie z przepisami szczególnymi", gdyż stanowi on powielenie ustaleń szczegółowych oraz odnosi się do przepisów szczególnych, którymi faktycznie są ustalenia planu miejscowego (ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jako formy - art. 7 pkt 4).

474
Załącznik Nr 3 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2021 r.

Sposób realizacji oraz zasady finansowania zapisanych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewicza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, należących do zadań własnych gminy

Na podstawie art. 20 ust. 1 oraz art. 27 ustawy z dnia 2 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086 i 1378 i z 2021 r. poz. 11), stwierdza się, że na terenie objętym planem, inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, należące do zadań własnych gminy, będą realizowane zgodnie z uchwalonymi rocznymi planami inwestycyjnymi Miasta Suwałki.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewicza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewicza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach, został opracowany zgodnie z warunkami określonymi w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r., poz. 239 ze zmianami) oraz uchwałą intencyjną Nr XVII/227/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 stycznia 2020 r.

Procedura formalno - prawna sporządzenia miejscowego planu została przeprowadzona w trybie art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Opracowany projekt uzyskał wszystkie niezbędne opinie i uzgodnienia wymagane art. 17 pkt 6 lit. a i b ww. ustawy.

Ustalenia planu uwzględniają obowiązek ujęcia lub ustosunkowania się do wszystkich elementów i zagadnień wymienionych w art. 15 ust. 2 ww. ustawy.

Ustalając przeznaczenie terenów i określając w planie możliwe sposoby zagospodarowania i korzystania z terenów, zgodnie z art. 15 ust. 3 ww. ustawy, organ zważył interes publiczny i interesy prywatne, w tym zgłaszane w postaci wniosków.

W procedurze sporządzania planu, w terminie zgłoszono łącznie 5 wniosków. Projekt planu wraz z prognozą wpływu ustaleń planu na środowisko przyrodnicze był wyłożony do publicznego wglądu w terminie od 2 grudnia 2020 r. do 8 stycznia 2021 r. Po wyłożeniu do projektu planu zgłoszono jedno pismo z siedmioma uwagami, z których dwie uwzględniono w całości, dwie uwzględniono w części, trzech w całości nie uwzględniono.

Przyjęte w projekcie planu ustalenia są wyrazem polityki przestrzennej miasta w odniesieniu do tego obszaru i mają na celu umożliwienie zagospodarowania go z zachowaniem: zasad ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych.

Plan miejscowy jako akt prawa miejscowego musi godzić interesy wszystkich stron przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę zasad kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej.

Projekt planu w przedstawionej formie zapewnia takie ukształtowanie przestrzeni, które stworzy harmonijną całość oraz uwzględni w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne. Jego ustalenia pozwalają na realizację obiektów na zasadach ściśle określonych w planie.

Obszar opracowania planu, o powierzchni około 0,24 ha, obejmuje tereny położone w śródmieściu.

Obszar znajduje się na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Śródmieście Południe w Suwałkach, uchwalonym uchwałą Nr XXVIII/337/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23 stycznia 2017 r., poz. 345). Obejmuje obszar oznaczony w tym planie symbolem 45MN – teren zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej.

Granice obszaru wyznaczają: od północy i zachodu – ulica Teofila Noniewicza, od wschodu – teren dawnego browaru, przeznaczony w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe” pod zabudowę wielorodzinną, od południa – teren zieleni parkowej.

Przystąpienie do sporządzenia projektu planu wywołane zostało wnioskiem właścicieli posesji przy ulicy Teofila Noniewicza 2 oraz koniecznością ustalenia zasad zabudowy i zagospodarowania dla terenów, które zmieniły swoich właścicieli.

„Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Suwałk w okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2018 r.”, przyjęta uchwałą Nr LI/625/2018 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 września 2018 r., zezwala na podejmowanie uchwał intencyjnych dotyczących innych obszarów, niż wymienione w załączniku nr 4 do „Analizy”, a wynikających z potrzeb miasta i wniosków inwestorów. Zatem podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania przedmiotowego planu styczniu 2020 roku, było zgodne z ustaleniami ww. „Analizy”.

Celem sporządzenia planu było stworzenie podstawy prawnej do podejmowania i realizacji działań inwestycyjnych, ustalenie przeznaczenia, standardów i zasad zagospodarowania terenów oraz obiektów znajdujących się w granicach opracowania.

Przewidywane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przeznaczenie oraz ustalenie zasad zagospodarowania i skomunikowania działek objętych planem, jest zgodne z ustaleniami zawartymi w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałki, uchwalonym uchwałą Nr XX/232/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r.

Planem objęto obszar położony w rejonie śródmiejskim, w podstawowej jednostce strukturalnej A19 i oznaczony na rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk, jako: zurbanizowany wymagający przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Ponadto, obszar położony jest w strefie zabytkowego układu urbanistycznego miasta Suwałk, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A-31 decyzją KL.WKZ 534/31/d/79 z dnia 15 maja 1979 r.

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przyrodnicze wyłożony był do publicznego wglądu w terminie od 2 grudnia 2020 r. do 8 stycznia 2021 r. Dyskusja publiczna on-line ustalona była na dzień 18 grudnia 2020 r. Osoba, która zgłosiła pisemny akces uczestnictwa w dyskusji, nie zgłosiła się. Po wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu, Państwo XY* zgłosili pismo z siedmioma uwagami o treści:

1) Wnosimy o zmianę wskaźnika, o którym mowa w § 25 pkt 3 lit. d, dotyczącego maksymalnej powierzchni zabudowy z 35 % na 45%.

Uzasadnienie: w planie obowiązującym dla przedmiotowego terenu nie określono wskaźnika powierzchni zabudowy, natomiast właściciel nieruchomości nr geod. 12366 zrealizował na swojej działce na podstawie planu obowiązującego budynek o powierzchni zabudowy ok. 45 %. Mając na względzie, iż podstawą ustalania w planie miejscowym zasad zagospodarowania i zabudowy jest ład przestrzenny (czyli takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość) oraz fakt, że ustalony w projekcie planu wskaźnik 35 % jest ograniczeniem możliwości zabudowy w stosunku do obowiązującego planu miejscowego (co daje możliwość korzystania z uprawnień o których mowa w art. 36 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) wnosimy o ww. zmianę.

2) Wnosimy o zmianę wskaźnika, o którym mowa w § 25 pkt 3 lit. k, dotyczącego maksymalnej wysokości zabudowy z 9,5 m na 12,5 m.

Uzasadnienie: w planie obowiązującym w § 87 ust. 10 pkt 12 lit. a na terenie oznaczonym symbolem 44MWU ustalono: „wysokość zabudowy położonej w pierzejach ulic T. Noniewicza i Wigierskiej ustala się od 7,5 m do 8,5 m do górnej krawędzi gzymsu oraz od 9,5 m do 12,5 m do kalenicy”. W związku z powyższym oraz faktem, iż nasza nieruchomość jest położona przy ul. Noniewicza, mając na uwadze ład przestrzenny oraz obowiązek równego traktowania, wnosimy o ww. zmianę.

3) Wnosimy o zmianę wskaźnika, o którym mowa w § 25 pkt 3 lit. e, dotyczącego intensywności zabudowy, adekwatnie do zmian wskaźników w zakresie powierzchni i wysokości zabudowy oraz przy uwzględnieniu kondygnacji podziemnych.

4) Wnosimy o zmianę wskaźnika, o którym mowa w § 25 pkt 3 lit. m dotyczącego geometrii dachu. Z kąta nachylenia połaci do 35° na 40°.

Uzasadnienie: w planie obowiązującym w § 88 ust. 6 pkt 2 ustalono maksymalny kąt nachylenia połaci dachowych do 40°. Mając na uwadze argumenty przytoczone w powyższych uzasadnieniach wnosimy o ww. zmianę.

5) Wnosimy o zmianę wskaźnika, o którym mowa w § 25 pkt 3 lit. c oraz w § 15 pkt 4, dotyczącego liczby miejsc do parkowania na wskaźnik zawarty w § 88 ust. 7 planu obowiązującego oraz dopuszczenia możliwości urządzenia miejsc postojowych w obszarze zawartym pomiędzy linią zabudowy a linią rozgraniczającą ul. Noniewicza (tak jak zrealizowana inwestycja na działce o nr geod. 12366).

Uzasadnienie: ustalony w projekcie planu wskaźnik jest znacząco wyższy niż wskaźnik przyjęty w planie obowiązującym, co powoduje ograniczenia, o których mowa w art. 36 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

6) Wnosimy o zmianę zapisu zawartego w 25 pkt 3 lit. j, dotyczącego budynku zabytkowego z: „j) dla budynku ewidencyjnego zgodnie z ustaleniami § 13 obowiązuje ochrona jego wystroju zewnętrznego z drewnianym szalunkiem i detalem; dopuszcza się przemieszczenie budynku,” na „j) dla budynku ewidencyjnego zgodnie z ustaleniami § 13 obowiązuje ochrona jego wystroju zewnętrznego z drewnianym szalunkiem i detalem; dopuszcza się przeniesienie lub zmianę lokalizacji budynku,” oraz usunięcia lub adekwatnej zmiany zapisu, o którym mowa w § 13 ust. 2 pkt 2 lit. 1, gdyż stanowi on powielenie ustaleń

szczegółowych oraz odnosi się do przepisów szczególnych, którymi faktycznie są ustalenia planu miejscowego (ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jako formy - art. 7 pkt 4).

7) Wnosimy o wprowadzenie ustaleń na wzór tych, które są zawarte w § 87 ust. 9 obowiązującego planu: „W przypadku skreślenia obiektów objętych ochroną konserwatorską z rejestru lub z ewidencji zabytków, ustalenia dotyczące ich ochrony nie obowiązują.”

Ze zgłoszonych w piśmie uwag dwie uwzględniono w całości, dwie uwzględniono w części, trzech w całości nie uwzględniono.

Uwzględnienie uwag nie wywołało konieczności ponowienia procedury planistycznej - przedłożenia nowego projektu planu do uzgodnień i opiniowania oraz ponownego jego wyłożenia do publicznego wglądu, ponieważ nie narusza istoty planu. Uwagi dotyczą nieruchomości, do których składający mają tytuł prawny. Uwzględnienie tych uwag nie powoduje zmian w zagospodarowaniu pozostałych terenów objętych planem, nie ma negatywnego wpływu na ład przestrzenny i warunki ochrony konserwatorskiej.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

Po przeanalizowaniu zgłoszonych uwag, postanowiono co następuje:

W całości uwzględniono uwagi nr 4 i 7 złożone przez Państwa XY*, dotyczące:

1) Zmiany kąta nachylenia połaci dachowych z do 35° na 40°, (uwaga nr 4).

W wyniku uwzględnienia ww. uwagi dokonano zmiany w zapisie treści uchwały. Po dokonaniu korekty wynikającej z uwzględnienia uwagi, § 25 pkt 3 lit. m otrzymał brzmienie: „m) geometria dachu - dachy dwuspadowe, lub wielopołaciowe, o kącie nachylenia połaci od 30° do 40°, o głównej kalenicy równoległej do frontu działki; zakaz okapów, rynna oparta na gzymsie lub ukryta w dachu.”

Powyższa zmiana jest zgodna z istniejącą obecnie zabudową na sąsiedniej działce, gdzie wybudowano budynek o dachu dwuspadowym i kącie nachylenia połaci 40°. Nie powoduje zmian w zagospodarowaniu pozostałych terenów objętych planem i pozwala na ujednolicenie nowej zabudowy poprzez kontynuację kąta nachylenia dachu, co wpłynie na zachowanie ładu przestrzennego w konturze planistycznym 1MU.

2) Wprowadzenia ustaleń na wzór tych, które są zawarte w § 87 ust. 9 obowiązującego planu: „W przypadku skreślenia obiektów objętych ochroną konserwatorską z rejestru lub z ewidencji zabytków, ustalenia dotyczące ich ochrony nie obowiązują.” (uwaga nr 7).

W wyniku uwzględnienia ww. uwagi dokonano zmiany w zapisie treści uchwały. Po dokonaniu korekty wynikającej z uwzględnienia uwagi, w § 13 ust. 2 pkt 2 dopisano literę „j”, w brzmieniu:

„j) w przypadku skreślenia obiektu objętego ochroną konserwatorską z wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, ustalenia dotyczące jego ochrony nie obowiązują.”,

a § 25 pkt 3 lit. j otrzymał brzmienie:

„j) dla budynku ewidencyjnego zgodnie z ustaleniami § 13 obowiązuje ochrona jego wystroju zewnętrznego z drewnianym szalunkiem i detalem; w przypadku skreślenia obiektu objętego ochroną konserwatorską z wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, ustalenia dotyczące jego ochrony nie obowiązują; dopuszcza się przemieszczenie budynku,”.

Powyższe ustalenie nie zmienia istoty planu ani w zakresie ochrony konserwatorskiej, ani w zakresie zabudowy i zagospodarowania oraz zachowania ładu przestrzennego. Nie wpływa również na pozostałe tereny objęte planem. Stanowi uszczegółowienie zapisów dotyczących działań na obiekcie wpisanym do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.

Częściowo uwzględniono uwagi nr 2 i 5 złożone przez Państwa XY*, dotyczące:

1) Zmiany wskaźnika, o którym mowa w § 25 pkt 3 lit. k, dotyczącego maksymalnej wysokości zabudowy z 9,5 m na 12,5 m (uwaga nr 2).

W wyniku częściowego uwzględnienia uwagi zmieniono maksymalną wysokość z 9,5 m na 10,65 m, a nie, jak żądano w uwadze, na 12,5 m. Maksymalną wysokość zmieniono na zgodną z wydanym w 2015 r. pozwoleniem na budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego z usługą na przyległej działce. Powyższy zapis zapewni równe traktowanie właścicieli nieruchomości położonych w tym samym konturze planistycznym oraz możliwość realizacji nowej zabudowy o takich samych parametrach, jak istniejąca zabudowa mieszkalno - usługowa na sąsiedniej działce, położonej w konturze 1MU. Żądana wysokość 12,5 m odnosiła się do zabudowy wielorodzinnej, wyznaczonej dla innego konturu planistycznego. Kontur ten obejmuje teren po dawnym browarze Kunca i objęty jest obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe”. Zaproponowana zmiana wysokości nie narusza istoty planu w zakresie zabudowy i zagospodarowania oraz zachowania ładu przestrzennego na pozostałym obszarze objętym planem. Dotyczy jedynie nieruchomości osób składających uwagę i, jak wcześniej stwierdzono, jest zgodna z wysokością zabudowy na działce sąsiedniej, położonej w tym samym konturze planistycznym.

2) Zmiany wskaźnika, o którym mowa w § 25 pkt 3 lit. c oraz w § 15 pkt 4, dotyczącego liczby miejsc do parkowania na wskaźnik zawarty w § 88 ust. 7 planu obowiązującego. (uwaga nr 5).

W wyniku częściowego uwzględnienia uwagi, wskaźnik został skorygowany do 1,5mp/lokal mieszkalny, zgodnie z miejskimi standardami, wynikającymi ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk” dla terenów położonych w ścisłym śródmieściu.

Wprowadzone zmiany, wynikające z częściowego uwzględnienia przedmiotowych uwag, dotyczą jedynie nieruchomości osób składających uwagę. Dlatego też ich uwzględnienie nie spowodowało konieczności ponowienia procedury planistycznej, przedłożenia nowego projektu planu do uzgodnień i opiniowania oraz ponownego jego wyłożenia do publicznego wglądu. Potwierdza to też stanowisko Miejskiego Konserwatora Zabytków wyrażone w notatce służbowej z dnia 1 lutego 2021 r., dotyczącej omówienia uwag złożonych do planu oraz jego opinia z dnia 2 lutego 2021 r. Miejski Konserwator Zabytków po zapoznaniu się z treścią uwag stwierdził, iż nie ingeruje w ustalenia dotyczące wskaźników zabudowy i zagospodarowania. Ostateczna decyzja w tej sprawie należy do Prezydenta Miasta Suwałk.

Ponadto **nie uwzględniono** uwag nr 2 i 5 złożonych przez Państwa XY*, w niżej wymienionych zakresach:

1) Część uwagi nr 2 dotycząca ustalenia maksymalnej wysokości zabudowy na 12,5 m, zgodnie z zapisami dla konturu 44MWU obowiązującego planu.

W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe”, nieruchomość Państwa XY* położona jest w konturze 45MN, w którym wysokość budynków mieszkalnych jednorodzinnych ograniczono do wysokości 9,5 m., a nie w konturze 44MWU, na który powołują się Państwo XY* w swojej uwadze. Obowiązek równego traktowania odnosić należy do zabudowy tego samego konturu planistycznego, czyli do konturu 45MN obowiązującego planu.

2) Część uwagi nr 5 dotycząca dopuszczenia możliwości urządzenia miejsc postojowych w obszarze zawartym pomiędzy linią zabudowy a linią rozgraniczającą ul. Noniewicza (tak jak zrealizowana inwestycja na działce o nr geod. 12366).

O odrzuceniu tej części uwagi zdecydował fakt jej bezzasadności. Zgodnie z projektem planu dla nowego budynku miejsca postojowe można realizować na działce (np. pomiędzy linią zabudowy, a linią rozgraniczającą).

W całości nie uwzględniono natomiast uwag Państwa XY* o numerach 1, 3 i 6, dotyczących:

1) Zmiany wskaźnika dotyczącego maksymalnej powierzchni zabudowy z 35 % na 45%, zgodnie ze wskaźnikiem, który przyjęto przy realizacji budynku na sąsiedniej działce (uwaga nr 1).

Uwagi nie uwzględniono, ponieważ na sąsiedniej działce zrealizowano budynek na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście Południe”, uchwalonego w 2000 r. Zgodnie z obecnie obowiązującymi miejskimi standardami zabudowy, wynikającymi ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk, wskaźnik zabudowy ustalony został na 35%. Powyższa wielkość wskaźnika adekwatna jest również do powierzchni tej działki.

2) Zmiany wskaźnika, dotyczącego intensywności zabudowy, adekwatnie do zmian wskaźników w zakresie powierzchni i wysokości zabudowy oraz przy uwzględnieniu kondygnacji podziemnych (uwaga nr 3).

Uwagi nie uwzględniono, gdyż jest bezzasadna. Składający uwagę nie podali propozycji wielkości tego wskaźnika. Ustalony w projekcie planu wskaźnik intensywności zabudowy był wyliczany na podstawie powierzchni działki i parametrów budynku, który może być na niej realizowany. W ocenie organu jest więc odpowiedni do projektowanej zabudowy tego terenu. Ponadto jest tożsamy ze wskaźnikiem wynikającym z wydanego pozwolenia na budowę na przyległej działce.

3) Zmiany zapisu zawartego w § 25 pkt 3 lit. j dotyczącego budynku zabytkowego z: „j) dla budynku ewidencyjnego zgodnie z ustaleniami §13 obowiązuje ochrona jego wystroju zewnętrznego z drewnianym szalunkiem i detalem; dopuszcza się przemieszczenie budynku,” na: „j) dla budynku ewidencyjnego zgodnie z ustaleniami § 13 obowiązuje ochrona jego wystroju zewnętrznego z drewnianym szalunkiem i detalem; dopuszcza się przeniesienie lub

zmianę *lokalizacji budynku*,” oraz usunięcia lub adekwatnej zmiany zapisu, o którym mowa w § 13 ust.2 pkt 2 lit. 1, gdyż stanowi on powielenie ustaleń szczegółowych oraz odnosi się do przepisów szczególnych, którymi faktycznie są ustalenia planu miejscowego (ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jako formy - art. 7 pkt 4) (uwaga **nr 6**).

Uwagi nie uwzględniono. Składający uwagę wnoszą o uzupełnienie zapisu dotyczącego przemieszczenia, poprzez dodanie zapisu o zmianie lokalizacji. Zmiana lokalizacji jest tożsama z przeniesieniem, zatem nie ma potrzeby rozszerzania tego zapisu. Nie wykreśla się też, z rozdziału 3 „Ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej”, zapisu dotyczącego działań na obiektach zabytkowych. Ustalenie zasad ochrony konserwatorskiej wynika z art. 15 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w którym mówi się, co określa się obowiązkowo w planie miejscowym. Ponadto wszystkie zapisy dotyczące ochrony konserwatorskiej, zawarte w tym rozdziale, wynikają z wniosków Miejskiego Konserwatora Zabytków i były przez niego uzgadniane.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest przepisem gminnym, powszechnie obowiązującym i określającym w sposób wiążący przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenów objętych planem. Wynikają z tego daleko idące konsekwencje, polegające nie tylko na ingerencji w sferę prawa własności, lecz także na ustanowieniu podstawy do odjęcia bądź ograniczenia tego prawa własności. Wynika to w oczywisty sposób z istoty planu, który zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązkowo określa przeznaczenie i sposób wykorzystania nieruchomości, a to mieści w sobie ingerencję w prawo własności. Tego rodzaju ingerencja jest zatem dopuszczalna i wynika z jednoznacznego upoważnienia ustawowego danego radzie gminy. Do spraw związanych z uchwaleniem planów zagospodarowania przestrzennego nie mają zastosowania przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Stosownie do art. 15 ust. 2 ww. ustawy, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego między innymi określa się obowiązkowo:

- 1) przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,
- 2) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów,
- 3) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych,
- 4) szczegółowe zasady i warunki podziału nieruchomości objętych planem.

Z powyższego wynika, że projekt planu może ingerować w uprawnienia właścicielskie dotyczące nieruchomości położonych w obszarze objętym planem, w zakresie przeznaczenia terenów.

Do projektu planu została wykonana prognoza skutków finansowych uchwalenia przedmiotowego planu dla budżetu gminy. Na terenie objętym planem nie przewiduje się lokalizacji celu publicznego ani wykupu terenów pod te cele. Z prognozy wynika, iż nie przewiduje się kosztów związanych z: wykupem gruntów, podziałem geodezyjnym i wyceną nieruchomości, uzbrojeniem i zagospodarowaniem terenu. W związku z tym wielkość kosztów wynosi 0,00 zł

Przewidywane wpływy związane z realizacją ustaleń planu, w tym: sprzedaż gruntów, wzrost podatków od gruntów, wzrost podatków od budynków i renta planistyczna, to również kwota wynosząca 0,00 zł.

Zgodnie z art. 15 ust. 2, w związku z art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego obejmującym fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewicza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach, ustalono stawkę procentową stanowiącą podstawę ustalenia jednorazowej opłaty od wzrostu wartości nieruchomości w wysokości 30 % (słownie: trzydzieści procent) dla pozostałych terenów.

W granicach objętych planem tracą moc ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Śródmieście Południe w Suwałkach, uchwalonym uchwałą Nr XXVIII/337/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23 stycznia 2017 r., poz. 345).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący fragment wschodniej pierzei ulicy Teofila Noniewicza od nr 2 do nr 6 w Suwałkach, umożliwi w przyszłości realizację inwestycji w zgodzie z ładem przestrzennym i dotychczasowymi zasadami zagospodarowania.

Reasumując powyższe, należy stwierdzić, że projekt planu został opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami i spełnia wymogi merytoryczne i formalne do jego uchwalenia.

Uchwalenie planu w zaproponowanym brzmieniu zapewni właściwe kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej tej części miasta.

Suwałki, dnia 03 marca 2021 r.

PREZYDENT
Czesław Benkiewicz

* anonimizacja danych osób fizycznych zgodnie z ustawą z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych: Dz.U. 2019 poz. 1781 t.j.

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego rejonu ulicy Ignacego Daszyńskiego w Suwałkach**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 i 1378) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086, 1378 i z 2021 r. poz. 11) - Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przystępuje się do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Ignacego Daszyńskiego w Suwałkach, w granicach oznaczonych na mapie stanowiącej załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 2. Plan miejscowy, o którym mowa w § 1, winien zawierać pełny zakres rozstrzygnięć i ustaleń określonych w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 3. 02 2021

RADCA PRAWNY

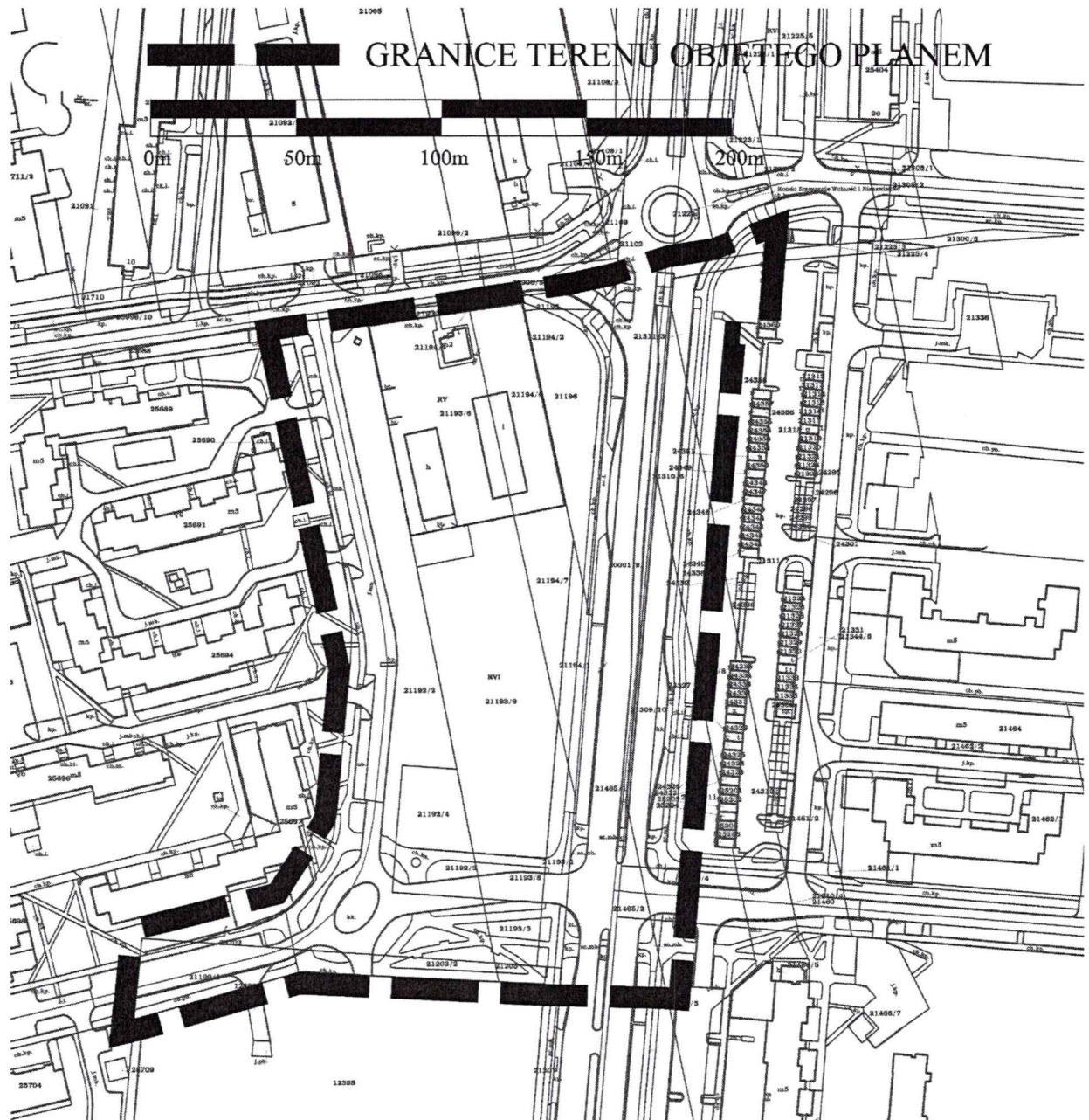
dr Tadeusz Onisko

484

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2021 r.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Ignacego Daszyńskiego w Suwałkach.

Przedkładam projekt uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Ignacego Daszyńskiego w Suwałkach. Granice opracowania planu oznaczone są na mapie, stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

Dla terenu objętego planem obowiązują ustalenia nr VIII/37/99/ Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 24 lutego 1999r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Osiedla Daszyńskiego w Suwałkach (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 12 kwietnia 1999 r. Nr 13, poz. 146).

Przystąpienie do sporządzenia projektu planu spowodowane jest koniecznością ustalenia nowych zasad zabudowy i zagospodarowania dla terenów oznaczonych w obowiązującym planie symbolami 5KP, 8KD, 9KP, 15U, 16U i 17MNU.

Teren 9KP w całości, a teren 16U w części zmienił swoje przeznaczenie w wyniku realizacji decyzji Prezydenta Miasta Suwałk nr 1/2020 sygn. AGP.6740.13.2020.SZ z dnia 16 marca 2020 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na rozbudowie ulicy Ignacego Daszyńskiego z połączeniem do ulicy Mikołaja Reja oraz na przebudowie ulicy Mikołaja Reja wraz z uzbrojeniem terenu. Ponadto obowiązujący dla tego terenu miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Osiedla Daszyńskiego w zakresie terenów przyległych do ulicy Mikołaja Reja i oznaczonych symbolami 8KD, 17MNU i 15U nie został zrealizowany. Tereny te z racji swojej lokalizacji są wyeksponowane i dalsze ich utrzymywanie w niezagospodarowanej formie niekorzystnie wpływa na wizerunek osiedla i miasta.

Celem sporządzenia planu jest ustalenie przeznaczenia, standardów i zasad zagospodarowania terenów oraz obiektów znajdujących się w granicach opracowania.

Zgodnie z ustaleniami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasta Suwałki”, uchwalonego uchwałą Nr XX/232/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r. na obszarze wskazanym do objęcia planem występuje teren zurbanizowany.

Biorąc powyższe pod uwagę, zasadne jest przystąpienie do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Ignacego Daszyńskiego w Suwałkach, w granicach ustalonych na załączniku graficznym do niniejszej uchwały.

Suwałki, dnia 03...lutego 2021 r.

PREZYDENT
Czesław Rankiewicz

486

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

z dnia 2021 r.

**w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego fragmentu Osiedla Emilii Plater,
położonego przy ulicy T. Kościuszki nr 85 w Suwałkach**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 i 1378) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086, 1378 i z 2021 r. poz. 11) - Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przystępuje się do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu Osiedla Emilii Plater, położonego przy ulicy T. Kościuszki nr 85, w granicach oznaczonych na mapie stanowiącej załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 2. Plan miejscowy, o którym mowa w § 1, winien zawierać pełny zakres rozstrzygnięć i ustaleń określonych w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 23.02.2021

RADCA PRAWNY

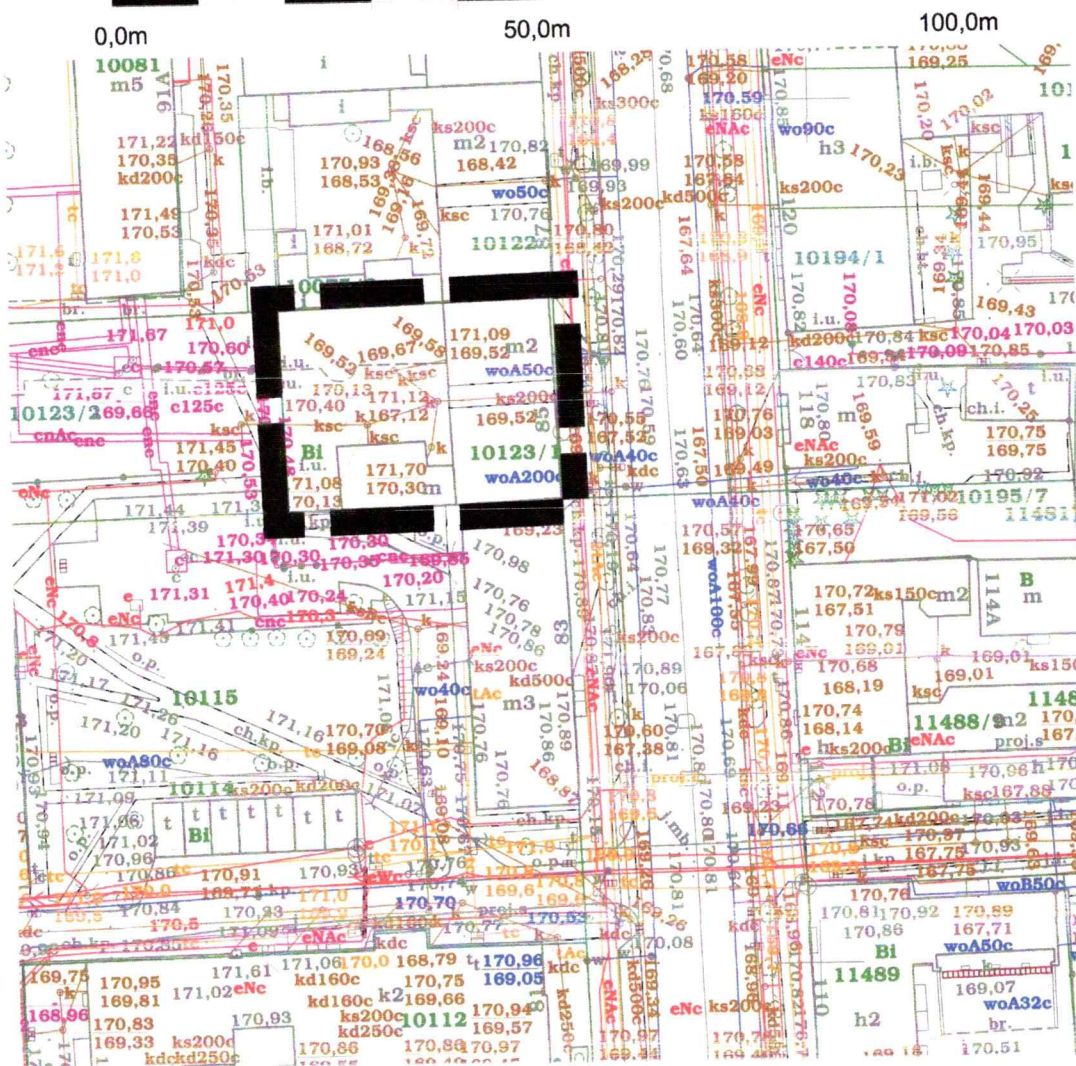

dr Tadeusz Onisko

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia.....2021 r.

GRANICA TERENU
OBJĘTEGO PLANEM

SKALA 1:1000

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu Osiedla Emilii Plater, położonego przy ulicy T. Kościuszki nr 85 w Suwałkach.

Przedkładałam projekt uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu Osiedla Emilii Plater, położonego przy ulicy T. Kościuszki nr 85 w Suwałkach.

Granice opracowania planu oznaczone są na mapie, stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

Dla terenu objętego planem obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Emilii Plater, położonego pomiędzy ulicami M. Skłodowskiej – Curie, T. Kościuszki, Gen. W. Sikorskiego i W. Gałaja w Suwałkach (uchwała Nr XI/88/2011 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 21 czerwca 2011 r., Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 201 z dnia 3 sierpnia 2011 r. poz. 2431; rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność części uchwały Nr XI/88/2011 opublikowane w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego nr 201 z dn. 8.08.2011 r. poz. 2440).

Teren 31U w ww. planie przeznaczony jest pod usługi bez funkcji mieszkaniowej. Zabudowany jest budynkiem zabytkowym z 2. Połowy XIX w. (nr rej. 251), murowanym, dwukondygnacyjnym z podpiwniczeniem i dobudowaną oficyną od strony podwórza. Powierzchnia zabudowy budynku głównego – 288 m², powierzchnia zabudowy oficyny – 90 m², powierzchnia działki – 742 m². Teren położony jest w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego miasta Suwałk, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A-31 decyzją KL.WKZ 534/31/d/79 z dnia 15 maja 1979 r.

Przystąpienie do sporządzenia projektu planu wywołane jest wnioskiem właściciela nieruchomości. Celem sporządzenia planu jest:

- zmiana funkcji z usługowej na funkcję usługową i mieszkaniową śródmiejską,
- ustalenie standardów i zasad zagospodarowania terenu,
- ustalenie zasad przebudowy obiektów znajdujących się w granicach opracowania.

Zgodnie z ustaleniami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasta Suwałki”, uchwalonego uchwałą Nr XX/232/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r. na obszarze wskazanym do objęcia planem występuje teren zurbanizowany.

Biorąc powyższe pod uwagę, zasadne jest przystąpienie do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu Osiedla Emilii Plater, położonego przy ulicy T. Kościuszki nr 85 w Suwałkach, w granicach ustalonych na załączniku graficznym do niniejszej uchwały.

Suwałki, dnia 26.02.2021 r.

PREZYDENT

Czesław Renkiewicz

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

z dnia 2021 r.

**w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego rejonu Rodzinnych Ogrodów Działkowych „MALWA” w Suwałkach**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 i 1378) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086 i 1378, z 2021 r. poz. 11) - Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przystępuje się do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Rodzinnych Ogrodów Działkowych „MALWA” w Suwałkach, w granicach oznaczonych na mapie stanowiącej załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 2. Plan miejscowy, o którym mowa w § 1, winien zawierać pełny zakres rozstrzygnięć i ustaleń określonych w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 19.03.2021

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Onisko

490

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2021 r.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Rodzinnych Ogrodów Działkowych „Malwa” w Suwałkach.

Obszar wskazany do opracowania planu, wyznaczony na mapie stanowiącej załącznik do uchwały intencyjnej, o powierzchni ok. 39,20 ha, obejmuje teren Rodzinnych Ogrodów Działkowych „MALWA i tereny rolne. Granicę planu stanowią od zachodu ulica 100-lecia Niepodległości, od południa ulica Sianożęć, od strony północno - wschodniej rzeka Czarna Hańcza i granica działki o numerze geodezyjnym 33766.

Na części obszaru objętego planem obowiązują obecnie ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu, położonego w ciągu ulicy klasy "G" łączącej ulicę Utratę z Sejneńską w Suwałkach, uchwalonego uchwałą Nr XXII/191/08 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 26 marca 2008 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Woj. Podlaskiego Nr 283, poz. 2826 z dnia 19 listopada 2008 r. Pozostały teren w granicach opracowania, poza fragmentem terenu w ciągu ulicy klasy "G" (obecnie ulicy 100-lecia Niepodległości), nie posiada obowiązującego miejscowego zagospodarowania przestrzennego.

Z ustaleń obecnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w ciągu ulicy klasy "G" łączącej ulicę Utratę z Sejneńską w Suwałkach wynika, iż obszary objęte granicami opracowania planu przeznaczone są pod: zieleni urządzonej (oznaczonej na rysunku planu symbolem 13ZP), pracownicze ogrody działkowe (oznaczone na rysunku planu symbolem 5ZP), teren drogi publicznej klasy G – główna, oznaczonej na rysunku planu symbolem 1KD (śladem obecnie, ulicy Przemysłowej w ciągu drogi gminnej nr 1260B), separator do podczyszczania wód opadowych (oznaczone na rysunku planu symbolem 1aKD), rzekę Czarną Hańczę (oznaczonej na rysunku planu symbolem WS).

Z zachodu na wschód obszaru objętego opracowaniem przepływa rzeka Czarna Hańcza, która wraz z przylegającymi do niej obniżeniami terenu została wskazana w obowiązującym Studium jako obszar zalecany do kształtowania zieleni krajobrazowej i ciągów ekologicznych. Obszar ten ze względu na jego wartość przyrodniczą powinien zostać zachowany i wyłączony spod zabudowy.

Na południe od rzeki Czarnej Hańczy zlokalizowany jest fragment udokumentowanego złoża kruszywa „Sobolewo A”, którego eksploatacja została zaniechana po wydobyciu części zasobów.

Zasadne jest zatem przystąpienie do sporządzenia planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego w zaproponowanych granicach.

Celem sporządzenia planu jest stworzenie podstawy prawnej do podejmowania i realizacji działań inwestycyjnych w tym:

- ustalenie przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania,
- wyznaczenie terenów wyłączonych spod zabudowy,
- ustalenie zasad skomunikowania terenów objętych planem,
- uporządkowanie istniejącego zagospodarowania w dostosowaniu do aktualnego stanu prawnego i własnościowego,
- uwzględnienie zadań publicznych, w szczególności wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych i komunikacji publicznej.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi na rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk, uchwalonego uchwałą Nr XX/232/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r., w granicach opracowania planu

występują tereny oznaczone jako: ogrody działkowe, tereny rolnicze, tereny wód powierzchniowych, tereny zalecane do kształtowania zieleni krajobrazowej i ciągów ekologicznych, fragment udokumentowanego złoża kruszywa „Sobolewo A”.

Obszar objęty granicami opracowania zawiera się w granicach wyznaczonej na rysunku Studium jednostki strukturalnej, oznaczonej symbolem D8.

Jak wynika z ustaleń tekstu Studium, dla jednostki strukturalnej D8 funkcją dominującą jest rolnicza i górnicza, krajobrazowa. Jako funkcje pozostałe wymienia się: ogrody działkowe, lasy. Jako kierunek zmian dla całej jednostki, określa się rekultywację terenów powyrobiskowych na cele rolne, rekultywację byłego wysypiska, ochronę terenów zalecanych do kształtowania zieleni krajobrazowej i ciągów ekologicznych. Dla terenów jednostki D8 obowiązuje zakaz zabudowy, poza istniejącymi siedliskami rolniczymi i terenami wyznaczonymi do zabudowy na rysunku Studium.

Plan ten będzie kontynuacją dotychczasowych opracowań planistycznych i zgodny będzie z rozwiązaniami przewidywanymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk.

Biorąc powyższe pod uwagę, zasadne jest przystąpienie do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego tego rejonu miasta, w granicach wskazanych w projekcie uchwały, w celu ustalenia jednolitych zasad i sposobu zagospodarowania całego tego terenu oraz zapewnienia właściwego kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej tej części miasta.

Suwałki, 09.03.2021 r.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego terenu ograniczonego ulicami: Przemysławą, Sejneńską
i terenem kolejowym w Suwałkach**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 i 1378) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086 i 1378, z 2021 r. poz. 11) - Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przystępuje się do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami: Przemysławą, Sejneńską i terenem kolejowym w Suwałkach, w granicach oznaczonych na mapie stanowiącej załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 2. Plan miejscowy, o którym mowa w § 1, winien zawierać pełny zakres rozstrzygnięć i ustaleń określonych w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 5.03.2021

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Oniśko

494

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia.....2021 r.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami: Przemysłową, Sejneńską i terenem kolejowym w Suwałkach.

Obszar wskazany do opracowania planu, wyznaczony na mapie stanowiącej załącznik do uchwały intencyjnej, o powierzchni około 30,57 ha, obejmuje tereny zabudowane, położone po północnej stronie ulicy Sejneńskiej. Granicę planu od zachodu stanowią tereny zamknięte kolejowe, od południa ulica Sejneńska, od strony północno - wschodniej ulica Przemysłowa.

Teren ten objęty jest w części obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w ciągu ulicy Armii Krajowej i Przemysłowej na odcinku od ulicy Północnej do ulicy Sejneńskiej w Suwałkach, uchwalonym uchwałą Nr XXII/190/08 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 19 listopada 2008 r., opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 19 listopada 2008 r., Nr 283, poz. 2825. Pozostały teren w granicach opracowania, poza fragmentem terenu wzdłuż ulicy Przemysłowej, nie posiada obowiązującego miejscowego zagospodarowania przestrzennego.

Z ustaleń obecnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w ciągu ulicy Armii Krajowej i Przemysłowej na odcinku od ulicy Północnej do ulicy Sejneńskiej w Suwałkach, wynika, iż obszary objęte granicami opracowania planu przeznaczone są pod: zabudowę przemysłowo - składową (oznaczoną na rysunku planu symbolami: 13P, 14P, 15P, 16P), teren drogi publicznej klasy G – główna i dojazdem do terenów przemysłowych, oznaczonej na rysunku planu symbolami: 1KD, 1aKD (obecnie ulica Przemysłowa w ciągu drogi gminnej nr 1260B), ulic i placu manewrowego bez nazwy (5KD, 6KD).

W granicach opracowania planu występują: zabudowa przemysłowo-składowa i produkcyjna, usługi komercyjne, w tym obiekty handlowe do 2000 m² powierzchni sprzedażowej, usługi komunikacyjne oraz zabudowa mieszkaniowa wzdłuż ulicy Sejneńskiej. Większość tych terenów pokrywa się z wyznaczonymi na rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałki, uchwalonego uchwałą Nr XX/232/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r. obszarami wymagającymi przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji i jest wskazana do opracowania planu miejscowego.

Opracowanie planu pozwoli na uporządkowanie i właściwe zagospodarowanie terenów, rozbudowę istniejącego układu komunikacyjnego, dostosowanie ustaleń planu do istniejącego zagospodarowania oraz aktualnego stanu prawnego i własnościowego.

Celem sporządzenia planu jest stworzenie podstawy prawnej do podejmowania i realizacji działań inwestycyjnych w tym:

- ustalenie zasad zabudowy i zagospodarowania,
- ustalenie nowych zasad skomunikowania terenów objętych planem,
- uporządkowanie istniejącego zagospodarowania w dostosowaniu do aktualnego stanu prawnego i własnościowego,
- ustalenie zasad inwestowania, w sposób wykluczający konflikty funkcjonalne, przestrzenne i komunikacyjne.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi na rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałki, w granicach opracowania planu występują tereny oznaczone jako: obszary zurbanizowane wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, główne ścieżki rowerowe o znaczeniu komunikacyjnym, główne ścieżki rowerowe o znaczeniu rekreacyjnym, W granicach opracowania planu występują ponadto: droga główna G2/2 (ulica Przemysłowa) .

Obszar objęty granicami opracowania zawiera się w granicach wyznaczonych na rysunku Studium jednostek podstawowych oznaczonych symbolami: C9, C10.

Jak wynika z ustaleń tekstu Studium dla jednostki podstawowej C9 funkcjami dominującymi są: obiekty przemysłowo - składowe, wymagające przekształceń i rehabilitacji, usługi komercyjne, w tym obiekty handlowe do 2000 m² powierzchni sprzedażowej, usługi komunikacyjne. Jako funkcje pozostałe wymienia się funkcje mieszkaniowe, tereny zieleni krajobrazowej i ciągów ekologicznych. Jako kierunek zmian dla ww. jednostki zakłada się przekształcenie i uzupełnienie istniejącej zabudowy, budowę i rozbudowę dróg oraz infrastruktury technicznej.

Dla jednostki podstawowej C10 funkcją dominującą jest zabudowa produkcyjno - usługowa. Jako funkcje pozostałe wymienia się usługi komercyjne, w tym obiekty handlowe do 2000 m² powierzchni sprzedażowej, usługi komunikacyjne, funkcja mieszkaniowa, tereny rolnicze. Jako kierunek zmian dla ww. jednostki zakłada się uporządkowanie istniejącej zabudowy, przekształcenia i rehabilitacja istniejącej zabudowy.

Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenów pod realizację inwestycji, stanowiących kontynuację istniejącej zabudowy, uporządkowanie i właściwe zagospodarowanie terenów oraz przebudowa i rozbudowa istniejącego układu komunikacyjnego są zatem zgodne z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałki.

Biorąc powyższe pod uwagę, zasadne jest przystąpienie do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego tego rejonu miasta, w granicach wskazanych w projekcie uchwały, w celu ustalenia jednolitych zasad i sposobu zagospodarowania całego tego terenu oraz zapewnienia właściwe kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej tej części miasta.

Suwałki, 10.03.2021 r.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego terenu ograniczonego ulicami: Generała Kazimierza Pułaskiego, Rotmistrza
Witolda Pileckiego, Prymasa Stefana Wyszyńskiego i Fryderyka Chopina w Suwałkach.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 i 1378) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086 i 1378, z 2021 r. poz. 11) - Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przystępuje się do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami: Generała Kazimierza Pułaskiego, Rotmistrza Witolda Pileckiego, Prymasa Stefana Wyszyńskiego i Fryderyka Chopina w Suwałkach, w granicach oznaczonych na mapie stanowiącej załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 2. Plan miejscowy, o którym mowa w § 1, winien zawierać pełny zakres rozstrzygnięć i ustaleń określonych w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

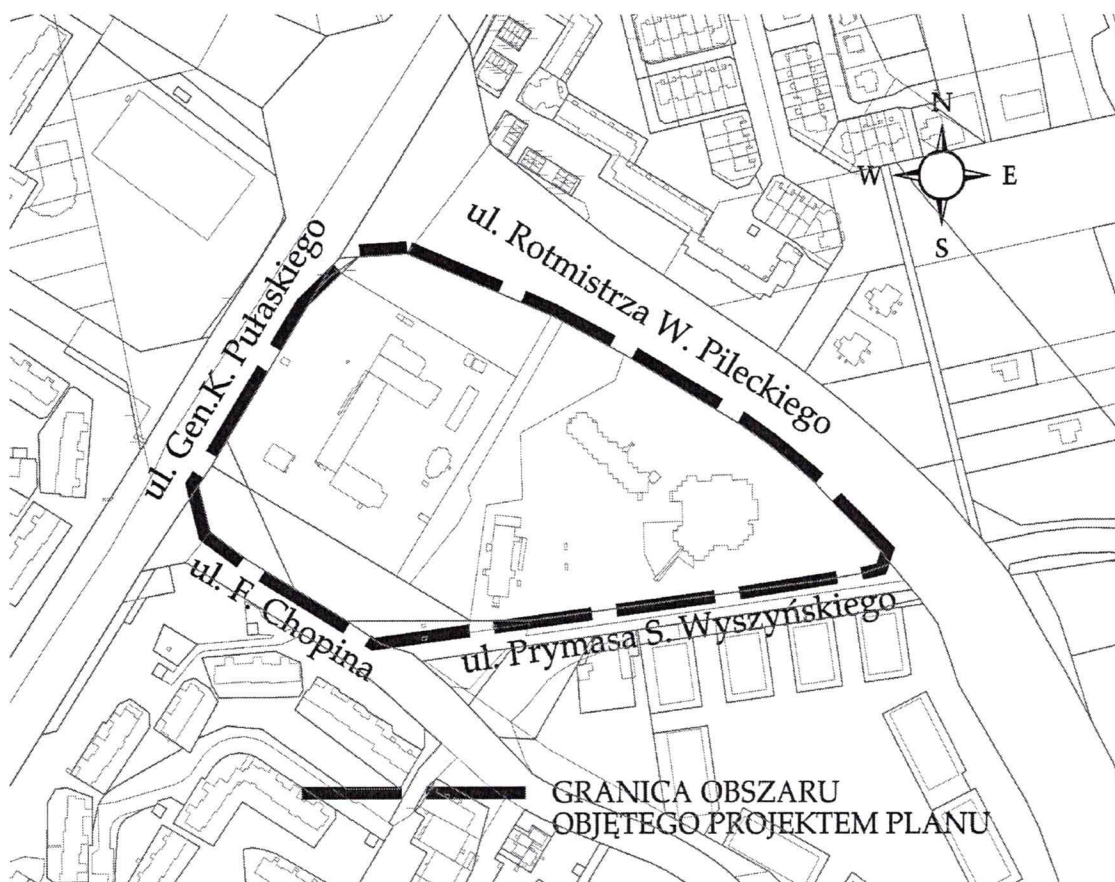
Suwałki, dn. 12.03.2021

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Onisko

498

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami: Generała Kazimierza Pułaskiego, Rotmistrza Witolda Pileckiego, Prymasa Stefana Wyszyńskiego i Fryderyka Chopina w Suwałkach

Obszar wskazany do opracowania planu o powierzchni około 5,84 ha, obejmuje teren Domu Pomocy Społecznej „Kalina” i teren Parafii Rzymskokatolickiej pw. Matki Bożej Miłosierdzia w Suwałkach.

Od północy i wschodu teren opracowania planu ograniczony jest ulicą Rotmistrza Witolda Pileckiego, od południa ulicą Fryderyka Chopina i ulicą Prymasa Stefana Wyszyńskiego. Zachodnią granicę planu stanowi ulica Generała Kazimierza Pułaskiego.

Zarówno teren objęty granicami opracowania planu jak i tereny sąsiednie objęte są obecnie ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W granicach proponowanych do objęcia opracowaniem niniejszego planu, obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Fryderyka Chopina w Suwałkach, uchwalonego uchwałą Nr XXIII/287/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 września 2016 r., opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 26 października 2016 r., poz. 3985.

W granicach opracowania planu znalazły się następujące kontury: 3CP - wyznaczający teren publicznego ciągu pieszego, 4ZP - wyznaczający publiczny teren zieleni urządzonej, 5U - wyznaczający teren istniejącej zabudowy usługowej z zakresu ochrony zdrowia (Dom Pomocy Społecznej „Kalina”), 6U - wyznaczający teren istniejącej zabudowy usługowej o funkcji sakralnej i E - wyznaczający teren infrastruktury technicznej elektroenergetyki.

Od momentu uchwalenia przedmiotowego planu część jego ustaleń, w szczególności w zakresie dotyczącym terenu 3CP, przeznaczonego pod publiczny ciąg pieszy, nie doczekała się realizacji. Ponadto w odniesieniu do części rozwiązań drogowych, dotyczących między innymi budowy ulicy Rotmistrza Witolda Pileckiego, bezpośrednio przyległej do omawianego terenu, rozstrzygnięcia zapadały w drodze decyzji, wydawanych na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczegółowych zasadach realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1363 z późniejszymi zmianami).

Kwestie przeznaczenia i możliwości zagospodarowania terenów wskazanych do opracowania planu, w tym zagospodarowania działki o numerze geodezyjnym 23914/1, w granicach której wyznaczony został ciąg 3CP, powinny być rozstrzygnięte w procedurze planistycznej.

Ponownej analizy, pod względem obecnych potrzeb i przyszłych zamiarów inwestycyjnych, wymagają również ustalenia dotyczące terenu Domu Pomocy Społecznej „Kalina” i terenu Parafii Rzymskokatolickiej pw. Matki Bożej Miłosierdzia w Suwałkach, w szczególności w związku z planowaną rozbudową infrastruktury sportowej.

Z powyższych względów zasadne jest przystąpienie do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego tego rejonu miasta.

Celem sporządzenia planu będzie:

- 1) stworzenie podstaw formalnych i prawnych do podejmowania i realizacji działań inwestycyjnych w tym rejonie miasta,
- 2) ustalenie przeznaczenia terenów oraz nowych zasad ich zagospodarowania,
- 3) określenie zasad zabudowy terenów w granicach planu.

Zgodnie z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk, uchwalonego uchwałą Nr XX/232/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r., w granicach objętych uchwałą intencyjną występują:

obszar rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym (obejmujący Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach) oraz obszary zurbanizowane.

Obszar objęty granicami opracowania, znajduje się w całości w granicach wyznaczonej na rysunku Studium jednostki podstawowej C5. Jak wynika z ustaleń tekstu Studium dla jednostki podstawowej C5 funkcją dominującą jest zabudowa wielorodzinna o dużej intensywności. Jako funkcje pozostałe wymienia się usługi publiczne o znaczeniu lokalnym.

Wśród kierunków zmian wymienia się natomiast porządkowanie istniejącej zabudowy, przekształcenia terenów przyległych do projektowanej drogi klasy G2/2, po jej realizacji przeznaczenie ich pod zabudowę, rezerwowanie terenów wewnątrzsiedlowych pod realizację zieleni.

Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenów pod realizację inwestycji, stanowiących kontynuację istniejącej w tym rejonie miasta zabudowy, jest zatem zgodne z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk.

Biorąc powyższe pod uwagę zasadne jest przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami: Generała Kazimierza Pułaskiego, Rotmistrza Witolda Pileckiego, Prymasa Stefana Wyszyńskiego i Fryderyka Chopina w Suwałkach.

PREZYDENT
Czesław Rębkiewicz

Suwałki, dnia 10 marca 2021 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

w sprawie uchylenia uchwały Nr IV/56/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego torami kolejowymi, ulicą Przemysławą, rzeką Czarną Hańczą i ulicą Sianożęć w Suwałkach

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) oraz art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086 i 1378, z 2021 r. poz. 11) - Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchyla się uchwałę Nr IV/56/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego torami kolejowymi, ulicą Przemysławą, rzeką czarną Hańczą i ulicą Sianożęć w Suwałkach.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. 03. 2021

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Oniśko

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie uchylenia uchwały Nr IV/56/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego torami kolejowymi, ulicą Przemysławą, rzeką Czarną Hańczą i ulicą Sianożęć w Suwałkach.

Obszarem opracowania przedmiotowego planu objęto teren o znacznej powierzchni, około 108,22 ha położony w rejonie ul. Sejneńskiej i ul. 100 lecia Niepodległości. Są to tereny o zróżnicowanej strukturze funkcjonalnej, własnościowej i w różnym stopniu zainwestowane. W granicach przedmiotowej uchwały intencyjnej znalazły się m.in. tereny Rodzinnych Ogrodów Działkowych „MALWA”, tereny przemysłowe, składowe, usługowe, w tym handlowe, mieszkaniowe oraz tereny niezabudowane i niezagospodarowane.

O przystąpieniu do sporządzenia przedmiotowego planu ogłoszono w maju 2019 r. Po etapie zbierania wniosków, dalsze prace nad planem zostały zawieszone, z uwagi na brak rozstrzygnięć, co do granic terenów przeznaczonych na cele drogowe i kolejowe. Konieczne było bowiem uprzednie opracowanie, co najmniej koncepcji drogowej przebiegu tzw. „trasy wschodniej”, prowadzonej m.in. śladem ul. Przemysławej i zakończenie prac nad dokumentacją przedprojektową dotyczącą linii kolejowej projektu pn. "Prace na linii E75 na odcinku Białystok - Suwałki - Trakiszki (granica państwa), etap II odcinek Ełk - Trakiszki (granica państwa)". Prace nad studium wykonalności trasy Rail Balica zostały zakończone w roku ubiegłym. Obecnie trwa procedura przetargowa na wyłonienie wykonawcy dokumentacji na projektowanie tego odcinka linii kolejowej. W lutym 2021 r. Miasto wyłoniło Wykonawcę i podpisało umowę na projekt drogowy obejmujący budowę odcinka „trasy wschodniej” od ul. Sejneńskiej do ul. Wylotowej z przejściem wiaduktem nad torami.

W listopadzie 2020 r. zakończono budowę ul. 100 lecia Niepodległości, co spowodowało zainteresowanie potencjalnych inwestorów nowymi inwestycjami w pobliżu tej drogi. Na ich wnioski, celem ustalenia zasad zabudowy i zagospodarowania terenów przystąpiono już do opracowania planów miejscowych obejmujących tereny po obu stronach ul. 100 lecia Niepodległości i ul. Sejneńskiej, podejmując w tym zakresie stosowne uchwały intencyjne. Podział terenu objętego ww. uchwałą intencyjną na mniejsze obszary planistyczne, pozwoli na sprawniejsze i szybsze procedowanie poszczególnych planów miejscowych.

Zasadne jest zatem uchylenie przedmiotowej uchwały, która nie będzie kontynuowana, z uwagi na podjęcie uchwał intencyjnych, których granice pokrywają się z granicami terenu objętego przedmiotową uchwałą intencyjną.

Suwałki, dnia 11.03.2021 r.

PREZYDENT
Miejskiej Rady Miejskiej w Suwałkach
Ryszard Renkiewicz

**Informacja Prezydenta Miasta Suwałki o zgłoszonych żądaniach
odszkodowawczych w związku z uchwaleniem lub zmianą miejscowych
planów zagospodarowania przestrzennego oraz o wydanych
decyzjach o naliczeniu opłaty w 2020 roku.**

Na podstawie art. 37 ust. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2020.293 ze zm.) Prezydent Miasta zobowiązany jest do przedstawienia okresowo, (co najmniej raz w roku) na sesji rady gminy informacji o zgłoszonych żądaniach odszkodowawczych w związku z uchwaleniem lub zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz o wydanych decyzjach o naliczeniu opłaty.

1. W roku 2020 nie zgłoszono żądań, o którym mowa w art. 36 ust. 1-3, ust. 5 ww. ustawy, dotyczących roszczeń odszkodowawczych powstałych w związku z uchwaleniem lub zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
2. Zgodnie z art. 37 ust. 6 wydano **18** decyzji w myśl art. 36 ust. 4, w sprawie ustalenia jednorazowej opłaty w wysokości łącznej **70.650,80 zł** (słownie złotych: siedemdziesiąt tysięcy sześćset pięćdziesiąt 80/100), w związku ze zbyciem nieruchomości położonych w Suwałkach, z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanych uchwaleniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tj.:
 - 1) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **40,46 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **10005** o powierzchni **0,1187 ha**,
 - 2) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **8751,00 zł**, w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **33480/2** o powierzchni **1,5353 ha**,
 - 3) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **8590,04 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35294** o powierzchni **0,1479 ha**,
 - 4) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **4582,40 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35303** o powierzchni **0,0800 ha**,
 - 5) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **5118,00 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35304** o powierzchni **0,0887 ha**,
 - 6) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **5343,78 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35307** o powierzchni **0,0930 ha**,
 - 7) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **5351,22 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35308** o powierzchni **0,0930 ha**,
 - 8) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **5655,04 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35316** o powierzchni **0,0974 ha**,

- 9) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **5604,20 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35317** o powierzchni 0,0957 ha,
 - 10) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **5112,34 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35319** o powierzchni 0,0876 ha,
 - 11) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **5625,66 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35323** o powierzchni 0,0976 ha,
 - 12) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **6156,78 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym **35336** o powierzchni 0,1070 ha,
 - 13) ustalono jednorazowa opłatę w wysokości **4719,88 zł** w związku ze zbyciem nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym: **35338** o łącznej powierzchni 0,0824 ha.
3. Zgodnie z art. 37 ust. 7 (na wniosek właściciela przed zbyciem nieruchomości)
- wydano jedną decyzję.

PREZYDENT
Jan Kozłowski

Zbiornicze zestawienie opłat planistycznych za 2020r. określonych w przeprowadzonych postępowaniach na podstawie art. 37 ust. 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U.2020.293)

Lp	NAZWA PLANU	DOKUMENT ZATW. PLAN	PUBLIKACJA DOKUMENTU	NR DECYZJI	DATA WYDANIA DECYZJI	NR DZIAŁKI	POW. [ha]	NALICZONA WARTOŚĆ OPŁATY
1	mpzp terenów położonych między rzeką Czarna Hańcza, a ulicą Mikołaja Reja w Suwałkach	uchwała nr XLIX/541/2014 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-05-2014r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 20-06-2014r., poz. 2320	7/2019	14-07-2020	10005	0,1187	40,46 zł
2	mpzp północnej części rejonu ulicy Sportowej w Suwałkach	uchwała nr XXXVI/452/2017 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25-09-2017r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 02-10-2017r., poz. 3595	5/2020	24-09-2020	33480/2	1,5353	8 751,00 zł
3	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	6/2020	23-11-2020	35294	0,1479	8 590,04 zł
4	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	7/2020	23-11-2020	35303	0,0800	4 582,40 zł
5	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	8/2020	23-11-2020	35304	0,0887	5 118,00 zł
6	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	9/2020	23-11-2020	35307	0,0930	5 343,78 zł
7	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	10/2020	23-11-2020	35308	0,0930	5 351,22 zł
8	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	11/2020	23-11-2020	35316	0,0974	5 655,04 zł
9	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	12/2020	23-11-2020	35317	0,0957	5 604,20 zł
10	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	13/2020	23-11-2020	35319	0,0876	5 112,34 zł
11	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	14/2020	23-11-2020	35323	0,0976	5 625,66 zł
12	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	15/2020	23-11-2020	35336	0,1070	6 156,78 zł
13	mpzp terenu położonego za Rodzinnym Ogrodem Działkowym imienia Marii Konopnickiej w Suwałkach	uchwała nr XII/127/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28-10-2015r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 23-11-2015r., poz. 3745	16/2020	23-11-2020	35338	0,0824	4 719,88 zł
SUMA:								70 650,80 zł

PREZYDENT

Czesław Romaniuk

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

w sprawie powrotnego przejęcia prowadzenia Bursy Szkolnej w Suwałkach

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920), art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910, poz. 1378 oraz z 2021 r. poz. 4) oraz art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305), uchwala się, co następuje:

§ 1. Miasto Suwałki przejmuje do prowadzenia Bursę Szkolną w Suwałkach, ul. Szkolna 2, zwaną dalej „Bursą” od Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, ul. Noniewicza 10, zwanej dalej „Szkolą” z dniem 1 września 2021 r.

§ 2. Przejęcie następuje na warunkach opisanych w umowie przekazania prowadzenia Bursy Szkole z dnia 15 marca 2013 r.

§ 3. Tryb i szczegółowe warunki powrotnego przejęcia przez Miasto Suwałki od Szkoły prowadzenia Bursy, określać będzie umowa zawarta pomiędzy Miastem Suwałki, a Szkołą.

§ 4. Z dniem 1 września 2021 r. Bursa staje się gminną jednostką organizacyjną pod nazwą Bursa Szkolna w Suwałkach, prowadzącą gospodarkę finansową w formie jednostki budżetowej.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

NIE NARUŻA ZASTRZEŻEN
FORMALNO-PRAWNYCH I REDAKCYJNYCH
radca prawny Wiesława Michalska
Suwałki, dn. 18 03 2021 r.

Uzasadnienie

W dniu 27 lutego 2013 r. Rada Miejska w Suwałkach podjęła uchwałę nr XXXII/342/2013 w sprawie przekazania prowadzenia Bursy Szkolnej w Suwałkach Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach. Zgodnie z §1 ww. uchwały „Z dniem 1 września 2013 r., w drodze umowy, postanawia się przekazać prowadzenie Bursy Szkolnej w Suwałkach, ul. Szkolna 2, (...), Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, ul. Noniewicza 10, (...), po uzyskaniu pozytywnej opinii Podlaskiego Kuratora Oświaty”. Z kolei, zgodnie z §2 ww. uchwały „Tryb i szczegółowe warunki przekazania prowadzenia Bursy Szkole, określać będzie umowa zawarta pomiędzy Gminą Miastem Suwałki, a Szkołą”. W związku z tym, w dniu 15 marca 2013 r. pomiędzy Miastem Suwałki, a Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, została zawarta umowa w sprawie przekazania prowadzenia Bursy Szkolnej w Suwałkach. Jak stanowi §7 ust. 1 tego dokumentu „Niniejsza umowa zawarta jest na czas określony od dnia 1 września 2013 r. do dnia 31 sierpnia 2021 r.”.

Pismem znak RO-100.071.2.2021 z dnia 22 lutego 2021 r. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika wystąpiła do Prezydenta Miasta Suwałk z prośbą o ustalenie terminu i sposobu przejęcia przez Miasto Suwałki zadania polegającego na prowadzeniu Bursy Szkolnej w Suwałkach. Zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910, poz. 1378 oraz z 2021 r. poz. 4) „Osoba prawna niebędąca jednostką samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna, która przejęła do prowadzenia szkołę publiczną na podstawie umowy, (...), nie może zlikwidować tej szkoły; na wniosek tej osoby jednostka samorządu terytorialnego, która przekazała szkołę, przejmuje jej prowadzenie w trybie określonym w umowie (...)”.

Mając na uwadze powyższe, konieczne jest podjęcie uchwały w sprawie powrotnego przejęcia prowadzenia Bursy Szkolnej w Suwałkach.

Po podjęciu przedmiotowej uchwały, konieczne będzie sporządzenie i zawarcie umowy pomiędzy Miastem Suwałki, a Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, która określi tryb i szczegółowe warunki powrotnego przejęcia przez Miasto Suwałki od Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach prowadzenia Bursy Szkolnej w Suwałkach.

Miasto Suwałki zamierza prowadzić Bursę w budynku przy ulicy Szkolnej 2 w Suwałkach, który jest własnością Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach. Miasto Suwałki planuje zawrzeć z Uczelnią umowę najmu, w której określi wysokość opłat, m.in. za wynajem części budynku na cele zakwaterowania wychowanków, pomieszczeń biurowych, usługę sprzątnia, pracę konserwatora. Z kolei mienie ruchome znajdujące się w Bursie Szkolnej w Suwałkach jest własnością Miasta Suwałki.

Obecnie w Bursie zakwaterowanych jest 122 wychowanków. Zatrudnionych jest 5 pracowników pedagogicznych (5 etatów) i 1 pracownik administracji – księgowy (1 etat).

Po powrotnym przejęciu prowadzenia Bursy przez Miasto Suwałki, zgodnie z art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.), Bursa Szkolna w Suwałkach, jako jednostka prowadzona przez Miasto Suwałki, stanie się z mocy prawa stroną obowiązujących umów o pracę.

Przewidywane wydatki na funkcjonowanie Bursy Szkolnej w Suwałkach w okresie wrzesień - grudzień 2021 r. wyniosą ponad 460.000,00 zł, a w okresie styczeń - sierpień 2022 r. - ponad 920.000,00 zł (łącznie w skali roku szkolnego około 1.400.000,00 zł). Otrzymana subwencja oświatowa na funkcjonowanie ww. placówki zabezpieczy wydatki na dotację dla PWSZ - do sierpnia 2021 r. oraz wydatki na funkcjonowanie Bursy w okresie wrzesień - grudzień 2021 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2021 r.

w sprawie zmian w budżecie miasta na 2021 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 9 lit. c, d oraz i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378), art. 211, art. 212, 217 i art. 258 ust. 1 pkt 4 z dnia 27 sierpnia 2009 r. ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) Rada Miejska w Suwałkach wprowadza następujące zmiany w uchwale Nr XXVII/348/2020 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie budżetu miasta na 2021 rok:

§ 1. Dokonuje się zmian w planie dochodów budżetowych zgodnie z załącznikiem nr 1:

- 1) zmniejsza się plan dochodów budżetowych o kwotę 2.068.958,00 zł;
- 2) zwiększa się plan dochodów budżetowych o kwotę 2.549.097,00 zł.

§ 2. Dokonuje się zmian w planie wydatków budżetowych zgodnie z załącznikiem nr 2:

- 1) zmniejsza się plan wydatków budżetowych o kwotę 7.596.793,00 zł;
- 2) zwiększa się plan wydatków budżetowych o kwotę 8.036.225,00 zł.

§ 3. Budżet miasta wynosi:

- 1) plan po stronie dochodów 501.918.837,71 zł, w tym:
 - a) bieżących 468.266.695,71 zł,
 - b) majątkowych 33.652.142,00 zł;
- 2) plan po stronie wydatków 522.169.258,71 zł, w tym:
 - a) bieżących 465.489.983,71 zł,
 - b) majątkowych 56.679.275,00 zł.

§ 4. Ustala się limity wydatków majątkowych w 2021 roku, zgodnie z załącznikiem nr 3.

§ 5. Ustala się limity wydatków, z przeznaczeniem na budżet obywatelski w kwocie 2.832.000 zł.

§ 6. 1. Ustala się deficyt budżetu Miasta w wysokości 20.250.421 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:

- 1) zaciągniętych kredytów w kwocie 11.748.159 zł;
- 2) wolnych środków w kwocie 4.694.879 zł;
- 3) spłat udzielonych pożyczek w latach ubiegłych w kwocie 320.000 zł;
- 4) przychodów wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowego z udziałem tych środków w kwocie 3.236.531 zł oraz przychodów z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) w kwocie 250.852 zł;

2. Ustala się spłaty kredytów w wysokości 11.727.117 zł, sfinansowane z zaciągniętych kredytów w kwocie 11.727.117 zł.

§ 7. Ustala się łączną kwotę przychodów budżetu miasta w wysokości 33.177.538 zł oraz łączną kwotę rozchodów budżetu w wysokości 12.927.117 zł, zgodnie z załącznikiem nr 4.

§ 8. Ustala się limity zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów zaciągniętych na:

- 1) sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu miasta w kwocie 20.000.000 zł, w tym z kredytu krótkoterminowego, kwotę 20.000.000 zł;
- 2) sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego w kwocie 11.748.159 zł, w tym z kredytu w kwocie 11.748.159 zł;
- 3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów w kwocie 11.727.117 zł.

§ 9. Ustala się:

- 1) dochody w kwocie 1.900.000 zł z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatki w kwocie 2.064.997 zł na realizację zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 2) wydatki w kwocie 89.000 zł na realizację zadań określonych w gminnym programie przeciwdziałania narkomanii;
- 3) dochody pochodzące z opłat i kar za korzystanie ze środowiska naturalnego w kwocie 680.000 zł (sklasyfikowane w rozdziale 90019) i wydatki w kwocie 680.000 zł (sklasyfikowane w rozdziale 90004 i 90095), przeznaczone na działania związane z ochroną środowiska naturalnego;
- 4) dochody w kwocie 11.302.456 zł z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami na pokrycie kosztów systemu gospodarowania odpadami – śmieci oraz wydatki na pokrycie kosztów systemu gospodarowania odpadami – śmieci, określonych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w kwocie 11.302.456 zł;
- 5) dochody w kwocie 122.000 zł pochodzące z opłat za korzystanie przez operatora z przystanków i wydatków w kwocie 122.000 zł, z przeznaczeniem na utrzymanie przystanków komunikacyjnych;
- 6) dochodów w kwocie 4.500.000 zł pochodzących z opłat za pobyt w domu opieki społecznej, z przeznaczeniem na utrzymanie domu pomocy społecznej.

§ 10. Ustala się zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu miasta, zgodnie z załącznikiem nr 5.

§ 11. Wyodrębnia się wydatki na Fundusz Sołecki w 2021 roku, zgodnie z załącznikiem nr 6.

§ 12. Upoważnia się Prezydenta Miasta do:

- 1) zaciągania kredytów i pożyczek do wysokości poszczególnych limitów zobowiązań, określonych przez Radę Miejską;
- 2) zaciągania zobowiązań:
 - a) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania gminy i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy,
 - b) przekazania uprawnień jednostkom organizacyjnym do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania gminy i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy;
- 3) dokonywania zmian w planie wydatków polegających na przenoszeniu wydatków między rozdziałami i paragrafami, w tym wydatków na uposażenia i wynagrodzenia osobowe ze stosunku pracy z wyłączeniem przeniesień wydatków między działami;
- 4) dokonywania zmian w wydatkach inwestycyjnych do kwoty 400.000 zł w każdym zadaniu inwestycyjnym w ramach działu;

- 5) udzielania w roku budżetowym poręczeń i gwarancji do łącznej kwoty 1.500.000 zł;
- 6) lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach bankowych w innych bankach niż bank prowadzący obsługę budżetu gminy;
- 7) dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków na zasadach określonych w art. 258 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

§ 13. Ustala się maksymalną wysokość pożyczek udzielanych przez Prezydenta w roku 2021, w kwocie 1.200.000 zł.

§ 14. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 15. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

Suwałki, dn. *19.03.2021*

RADCA PRAWNY

dr Tadeusz Onisko

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
 Rady Miejskiej w Suwałkach
 z dnia 2021 r.

DOCHODY - zadania realizowane na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego						
Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
854	Edukacyjna opieka wychowawcza		610 660,00	12 117,00	0,00	622 777,00
	85404	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	0,00	12 117,00	0,00	12 117,00
	2310	Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	0,00	12 117,00	0,00	12 117,00
RAZEM DOCHODY			2 662 472,00	12 117,00	0,00	2 674 589,00

DOCHODY - zadania własne						
Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
600	Transport i łączność		27 523 912,00	0,00	100 000,00	27 423 912,00
60095	Pozostała działalność		22 611 625,00	0,00	100 000,00	22 511 625,00
6257		Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytoriala	20 288 400,00	0,00	100 000,00	20 188 400,00
700	Gospodarka mieszkaniowa		21 450 996,00	19 709,00	0,00	21 470 705,00
70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami		8 096 772,00	9 509,00	0,00	8 106 281,00
0960		Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	0,00	9 509,00	0,00	9 509,00
70095	Pozostała działalność		13 354 224,00	10 200,00	0,00	13 364 424,00
6290		Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	0,00	10 200,00	0,00	10 200,00
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem		152 777 069,00	1 500 000,00	0,00	154 277 069,00
75605	Wpłaty z zysku przedsiębiorstw i jednoosobowych spółek		0,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00
0730		Wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych, jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i spółek jednostek samorządu terytorialnego	0,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00
758	Różne rozliczenia		129 536 467,00	0,00	451 453,00	129 085 014,00

Dział	Rodział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
75801	Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego					
2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa		111 085 116,00	0,00	451 453,00	110 633 663,00
801	Oświata i wychowanie		14 917 772,00	169 936,00	5 625,00	15 082 083,00
80101	Szkoły podstawowe		461 996,00	39 545,00	0,00	501 541,00
0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych		350 000,00	9 545,00	0,00	359 545,00
6290	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł		0,00	30 000,00	0,00	30 000,00
80115	Technika		311 829,00	20 496,00	0,00	332 325,00
0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych		0,00	20 496,00	0,00	20 496,00
80120	Licea ogólnokształcące		175 760,00	9 431,00	0,00	185 191,00
0950	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów		0,00	9 431,00	0,00	9 431,00
80195	Pozostała działalność		1 602 088,00	100 464,00	5 625,00	1 696 927,00
0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych		5 000,00	21 648,00	0,00	26 648,00
2057	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego		1 378 403,00	26 230,00	4 782,00	1 399 851,00
2059	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego		148 158,00	450,00	843,00	147 765,00
2701	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł		69 831,00	49 159,00	0,00	118 990,00
2702	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł		696,00	2 977,00	0,00	3 673,00
851	Ochrona zdrowia		163 880,00	128 095,00	11 880,00	280 095,00
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi		0,00	3 145,00	0,00	3 145,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
	0630	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	0,00	3 145,00	0,00	3 145,00
85195	Pozostała działalność		163 880,00	124 950,00	11 880,00	276 950,00
	2057	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorial	81 880,00	0,00	11 880,00	70 000,00
	6257	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorial	0,00	124 950,00	0,00	124 950,00
852	Pomoc społeczna		11 687 345,00	229 116,00	0,00	11 916 461,00
85202	Domy pomocy społecznej		6 157 600,00	111 209,00	0,00	6 268 809,00
	2700	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	0,00	111 209,00	0,00	111 209,00
85215	Dodatki mieszkaniowe		0,00	20 233,00	0,00	20 233,00
	0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	33,00	0,00	33,00
	2700	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	0,00	20 200,00	0,00	20 200,00
85219	Ośrodki pomocy społecznej		877 400,00	72 674,00	0,00	950 074,00
	2440	Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	0,00	72 674,00	0,00	72 674,00
85230	Pomoc w zakresie dożywiania		1 249 639,00	1 000,00	0,00	1 250 639,00
	0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	1 000,00	0,00	1 000,00
85295	Pozostała działalność		40 090,00	24 000,00	0,00	64 090,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
		Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	0,00	24 000,00	0,00	24 000,00
2700						
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		1 226,00	436 467,00	0,00	437 693,00
85395	Pozostała działalność		500,00	436 467,00	0,00	436 967,00
2447	Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych		0,00	172 323,00	0,00	172 323,00
2449	Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych		0,00	32 144,00	0,00	32 144,00
6357	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych		0,00	195 530,00	0,00	195 530,00
6359	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych		0,00	36 470,00	0,00	36 470,00
855	Rodzina		2 636 059,00	2 000,00	0,00	2 638 059,00
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów		300,00	2 000,00	0,00	2 300,00
0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych		300,00	2 000,00	0,00	2 300,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		13 633 385,00	0,00	1 500 000,00	12 133 385,00
90095	Pozostała działalność		1 501 000,00	0,00	1 500 000,00	1 000,00
0730	Wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych, jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i spółek jednostek samorządu terytorialnego		1 500 000,00	0,00	1 500 000,00	0,00
926	Kultura fizyczna		4 176 700,00	51 657,00	0,00	4 228 357,00
92604	Instytucje kultury fizycznej		1 225 000,00	51 657,00	0,00	1 276 657,00
0950	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów		0,00	51 657,00	0,00	51 657,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
RAZEM DOCHODY			379 361 119,00	2 536 980,00	2 068 958,00	379 829 141,00

DOCHODY wg grup paragrafów

Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
Dochody bieżące	468 083 706,71	2 151 947,00	1 968 958,00	468 266 695,71
w tym:				
z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	2 022 207,00	283 283,00	17 505,00	2 287 985,00
Dochody majątkowe	33 354 992,00	397 150,00	100 000,00	33 652 142,00
w tym:				
z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	27 313 038,00	124 950,00	100 000,00	27 337 988,00
RAZEM DOCHODY	501 438 698,71	2 549 097,00	2 068 958,00	501 918 837,71

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr
 Rady Miejskiej w Suwałkach
 z dnia 2021 r.

WYDATKI - zadania realizowane na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego						
Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	610 660,00	12 117,00	0,00	622 777,00
85404		Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	0,00	12 117,00	0,00	12 117,00
4110		Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	12 117,00	0,00	12 117,00
RAZEM WYDATKI			2 662 472,00	12 117,00	0,00	2 674 589,00

WYDATKI - zadania własne						
Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
600	Transport i łączność		58 139 975,00	3 365 490,00	4 658 487,00	56 846 978,00
60004	Lokalny transport zbiorowy		8 036 096,00	125 000,00	0,00	8 161 096,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	125 000,00	0,00	125 000,00
60015	Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu (w rozdziale nie ujmuje się wydatków na drogi gminne)		9 516 661,00	253 000,00	8 927,00	9 760 734,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		40 578,00	0,00	8 927,00	31 651,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	253 000,00	0,00	253 000,00
60016	Drogi publiczne gminne		6 681 007,00	0,00	300 000,00	6 381 007,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		6 681 007,00	0,00	300 000,00	6 381 007,00
60095	Pozostała działalność		33 906 211,00	2 987 490,00	4 349 560,00	32 544 141,00
4307	Zakup usług pozostałych		0,00	17 500,00	0,00	17 500,00
4309	Zakup usług pozostałych		0,00	5 000,00	0,00	5 000,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		4 865,00	0,00	1 070,00	3 795,00
6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		3 109 903,00	0,00	1 958 490,00	1 151 413,00
6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		3 317 972,00	0,00	2 390 000,00	927 972,00
6067	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych		19 799 101,00	1 840 990,00	0,00	21 640 091,00
6069	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych		5 884 600,00	1 124 000,00	0,00	7 008 600,00
700	Gospodarka mieszkaniowa		17 089 800,00	41 866,00	0,00	17 131 666,00
70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami		2 678 800,00	9 866,00	0,00	2 688 666,00
4300	Zakup usług pozostałych		170 000,00	357,00	0,00	170 357,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego		40 000,00	9 509,00	0,00	49 509,00
70095	Pozostała działalność		14 411 000,00	32 000,00	0,00	14 443 000,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		2 000 000,00	32 000,00	0,00	2 032 000,00
710	Działalność usługowa		1 167 949,00	75 636,00	2 172,00	1 241 413,00
71012	Zadania z zakresu geodezji i kartografii		919 950,00	75 636,00	2 172,00	993 414,00
4300	Zakup usług pozostałych		170 000,00	75 636,00	0,00	245 636,00
4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych		14 000,00	0,00	357,00	13 643,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		8 250,00	0,00	1 815,00	6 435,00
750	Administracja publiczna		25 111 772,00	1 885 840,00	1 886 995,00	25 110 617,00
75011	Urzędy wojewódzkie		731 967,00	0,00	3 828,00	728 139,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		17 400,00	0,00	3 828,00	13 572,00
75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)		19 107 928,00	1 840 000,00	1 874 413,00	19 073 515,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		156 420,00	0,00	34 413,00	122 007,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		1 840 000,00	1 840 000,00	1 840 000,00	1 840 000,00
75085	Wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego		3 624 647,00	45 840,00	8 754,00	3 661 733,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników		2 521 626,00	35 086,00	0,00	2 556 712,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne		400 000,00	6 555,00	0,00	406 555,00
4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych		50 000,00	939,00	0,00	50 939,00
4410	Podróże służbowe krajowe		10 000,00	1 839,00	0,00	11 839,00
4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych		65 370,00	1 421,00	0,00	66 791,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		39 790,00	0,00	8 754,00	31 036,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		1 374 625,00	220 000,00	3 251,00	1 591 374,00
75404	Komendy wojewódzkie Policji		0,00	65 000,00	0,00	65 000,00
6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych		0,00	65 000,00	0,00	65 000,00
75411	Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej		0,00	55 000,00	0,00	55 000,00
6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	55 000,00	0,00	55 000,00
75416	Straż gminna (miejska)		1 345 275,00	100 000,00	3 251,00	1 442 024,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	14 775,00	0,00	3 251,00	11 524,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00
758	Różne rozliczenia		7 465 430,00	0,00	300 000,00	7 165 430,00
75818	Rezerwy ogólne i celowe		7 465 430,00	0,00	300 000,00	7 165 430,00
	4810	Rezerwy	7 001 420,00	0,00	168 000,00	6 833 420,00
	6800	Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	464 010,00	0,00	132 000,00	332 010,00
801	Oświata i wychowanie		165 844 797,00	507 912,00	418 485,00	165 934 224,00
80101	Szkoły podstawowe		54 958 861,00	140 569,00	136 854,00	54 962 576,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	34 567 068,00	13 484,00	0,00	34 580 552,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	6 622 431,00	707,00	0,00	6 623 138,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	869 064,00	100,00	0,00	869 164,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	58 575,00	6 400,00	0,00	64 975,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	565 155,00	10 333,00	0,00	575 488,00
	4260	Zakup energii	1 776 254,00	9 545,00	0,00	1 785 799,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 683 664,00	0,00	315,00	1 683 349,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	620 636,00	0,00	136 539,00	484 097,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 150 000,00	100 000,00	0,00	2 250 000,00
80102	Szkoły podstawowe specjalne		8 065 846,00	80 000,00	14 193,00	8 131 653,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	64 512,00	0,00	14 193,00	50 319,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	64 424,00	80 000,00	0,00	144 424,00
80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych		3 832 954,00	0,00	7 978,00	3 824 976,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	36 261,00	0,00	7 978,00	28 283,00
80104	Przedszkola		22 880 060,00	5 000,00	33 628,00	22 851 432,00
	4270	Zakup usług remontowych	49 039,00	5 000,00	0,00	54 039,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	152 858,00	0,00	33 628,00	119 230,00
80105	Przedszkola specjalne		3 136 277,00	0,00	3 759,00	3 132 518,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	17 087,00	0,00	3 759,00	13 328,00
80115	Technika		18 771 626,00	20 496,00	40 498,00	18 751 624,00

Dział	Rodział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
4170		Wynagrodzenia bezosobowe	62 610,00	10 189,00	0,00	72 799,00
4210		Zakup materiałów i wyposażenia	245 759,00	10 307,00	0,00	256 066,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	184 082,00	0,00	40 498,00	143 584,00
80117		Branżowe szkoły I i II stopnia	3 953 443,00	0,00	9 306,00	3 944 137,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	42 300,00	0,00	9 306,00	32 994,00
80120		Licea ogólnokształcące	17 675 162,00	9 431,00	41 782,00	17 642 811,00
4210		Zakup materiałów i wyposażenia	272 970,00	9 431,00	0,00	282 401,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	189 917,00	0,00	41 782,00	148 135,00
80134		Szkoły zawodowe specjalne	2 700 206,00	0,00	5 426,00	2 694 780,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	24 667,00	0,00	5 426,00	19 241,00
80140		Placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego i ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego	271 746,00	0,00	546,00	271 200,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	2 478,00	0,00	546,00	1 932,00
80142		Ośrodki szkolenia, dokształcania i doskonalenia kadr	805 875,00	0,00	48 096,00	757 779,00
4010		Wynagrodzenia osobowe pracowników	480 230,00	0,00	35 086,00	445 144,00
4110		Składki na ubezpieczenia społeczne	87 504,00	0,00	6 555,00	80 949,00
4120		Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	12 538,00	0,00	939,00	11 599,00
4410		Podróże służbowe krajowe	4 600,00	0,00	1 839,00	2 761,00
4440		Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	17 061,00	0,00	1 421,00	15 640,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	7 425,00	0,00	2 256,00	5 169,00
80146		Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	1 190 871,00	0,00	18 139,00	1 172 732,00
4300		Zakup usług pozostałych	314 434,00	0,00	17 487,00	296 947,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	2 962,00	0,00	652,00	2 310,00
80148		Stołówki szkolne i przedszkolne	11 390 164,00	173 600,00	40 080,00	11 523 684,00
4270		Zakup usług remontowych	172 197,00	0,00	29 000,00	143 197,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	50 359,00	0,00	11 080,00	39 279,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	126 100,00	0,00	126 100,00
6060		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	47 500,00	0,00	47 500,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
80149	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego		3 047 863,00	0,00	2 097,00	3 045 766,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		9 646,00	0,00	2 097,00	7 549,00
80150	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych		4 200 667,00	0,00	9 787,00	4 190 880,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		44 498,00	0,00	9 787,00	34 711,00
80151	Kwalifikacyjne kursy zawodowe		24 302,00	0,00	50,00	24 252,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		227,00	0,00	50,00	177,00
80152	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, liceach ogólnokształcących, technikach, szkołach policealnych		829 784,00	0,00	641,00	829 143,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		3 038,00	0,00	641,00	2 397,00
80195	Pozostała działalność		6 147 390,00	78 816,00	5 625,00	6 220 581,00
2919	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości		618,00	23 680,00	0,00	24 298,00
4177	Wynagrodzenia bezosobowe		456 732,00	2 550,00	850,00	458 432,00
4179	Wynagrodzenia bezosobowe		43 823,00	450,00	150,00	44 123,00
4307	Zakup usług pozostałych		365 750,00	0,00	3 932,00	361 818,00
4309	Zakup usług pozostałych		42 151,00	0,00	693,00	41 458,00
4701	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej		188 118,00	49 159,00	0,00	237 277,00
4702	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej		0,00	2 977,00	0,00	2 977,00
851	Ochrona zdrowia		3 565 061,00	282 897,00	28 300,00	3 819 658,00
85153	Zwalczanie narkomanii		16 000,00	73 000,00	0,00	89 000,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne		1 000,00	4 000,00	0,00	5 000,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
		Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	500,00	2 000,00	0,00	2 500,00
	4120					
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	3 500,00	15 000,00	0,00	18 500,00
	4190	Nagrody konkursowe	1 000,00	6 000,00	0,00	7 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	5 000,00	25 000,00	0,00	30 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	3 500,00	21 000,00	0,00	24 500,00
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	1 884 000,00	180 997,00	0,00	2 064 997,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	96 203,00	8 000,00	0,00	104 203,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	16 902,00	4 000,00	0,00	20 902,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	383 895,00	63 852,00	0,00	447 747,00
	4190	Nagrody konkursowe	5 763,00	5 000,00	0,00	10 763,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	72 800,00	30 000,00	0,00	102 800,00
	4240	Zakup środków dydaktycznych i książek	10 000,00	20 000,00	0,00	30 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	58 280,00	30 000,00	0,00	88 280,00
	4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	20 000,00	10 145,00	0,00	30 145,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	26 000,00	10 000,00	0,00	36 000,00
	85195	Pozostała działalność	1 305 060,00	28 900,00	28 300,00	1 305 660,00
		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	815 000,00	20 000,00	0,00	835 000,00
	2360					
	4017	Wynagrodzenia osobowe pracowników	30 000,00	5 000,00	0,00	35 000,00
	4217	Zakup materiałów i wyposażenia	27 450,00	0,00	7 800,00	19 650,00
	4219	Zakup materiałów i wyposażenia	5 550,00	0,00	500,00	5 050,00
	4300	Zakup usług pozostałych	52 000,00	0,00	20 000,00	32 000,00
	4387	Zakup usług obejmujących tłumaczenia	0,00	2 800,00	0,00	2 800,00
	4389	Zakup usług obejmujących tłumaczenia	0,00	500,00	0,00	500,00
	4717	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	0,00	510,00	0,00	510,00
	4719	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	0,00	90,00	0,00	90,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
852	Pomoc społeczna		28 406 985,00	229 116,00	28 416,00	28 607 685,00
	85202	Domy pomocy społecznej	11 294 459,00	111 209,00	6 996,00	11 398 672,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	5 092 800,00	79 650,00	0,00	5 172 450,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	360 000,00	27 200,00	0,00	387 200,00
	4230	Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	49 600,00	4 359,00	0,00	53 959,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	31 800,00	0,00	6 996,00	24 804,00
	85203	Ośrodki wsparcia	203 425,00	0,00	220,00	203 205,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	1 000,00	0,00	220,00	780,00
	85215	Dodatki mieszkaniowe	1 841 682,00	20 233,00	200,00	1 861 715,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,00	33,00	0,00	33,00
	3110	Świadczenia społeczne	1 550 000,00	20 000,00	0,00	1 570 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 000,00	200,00	0,00	8 200,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	2 930,00	0,00	200,00	2 730,00
	85219	Ośrodki pomocy społecznej	6 225 948,00	72 674,00	10 000,00	6 288 622,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4 166 477,00	45 800,00	0,00	4 212 277,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	760 000,00	7 997,00	0,00	767 997,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	86 000,00	1 123,00	0,00	87 123,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	18 000,00	12 250,00	0,00	30 250,00
	4300	Zakup usług pozostałych	327 500,00	5 304,00	0,00	332 804,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	2 500,00	200,00	0,00	2 700,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	40 000,00	0,00	10 000,00	30 000,00
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	2 790 223,00	0,00	11 000,00	2 779 223,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	20 160,00	0,00	11 000,00	9 160,00
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	1 800 000,00	1 000,00	0,00	1 801 000,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
	2910	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,00	1 000,00	0,00	1 000,00
85295	Pozostała działalność		406 109,00	24 000,00	0,00	430 109,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	20 090,00	0,00	20 090,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	3 508,00	0,00	3 508,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	0,00	402,00	0,00	402,00
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		2 638 984,00	436 467,00	0,00	3 075 451,00
85395	Pozostała działalność		923 270,00	436 467,00	0,00	1 359 737,00
	4017	Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	120 457,00	0,00	120 457,00
	4019	Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	22 468,00	0,00	22 468,00
	4117	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	21 032,00	0,00	21 032,00
	4119	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	3 923,00	0,00	3 923,00
	4127	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	0,00	2 951,00	0,00	2 951,00
	4129	Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	0,00	551,00	0,00	551,00
	4217	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	14 033,00	0,00	14 033,00
	4219	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	2 618,00	0,00	2 618,00
	4277	Zakup usług remontowych	0,00	3 469,00	0,00	3 469,00
	4279	Zakup usług remontowych	0,00	647,00	0,00	647,00
	4367	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	0,00	590,00	0,00	590,00
	4369	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	0,00	110,00	0,00	110,00
	4437	Różne opłaty i składki	0,00	6 742,00	0,00	6 742,00
	4439	Różne opłaty i składki	0,00	1 258,00	0,00	1 258,00
	4447	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	0,00	3 049,00	0,00	3 049,00
	4449	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	0,00	569,00	0,00	569,00
	6067	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	195 530,00	0,00	195 530,00

Dział	Rodział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
	6069	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	36 470,00	0,00	36 470,00
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	8 633 574,00	17 802,00	16 861,00	8 634 515,00
85401		Świetlice szkolne	1 951 515,00	315,00	4 793,00	1 947 037,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	69 917,00	315,00	0,00	70 232,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	21 790,00	0,00	4 793,00	16 997,00
85403		Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	849 608,00	0,00	2 320,00	847 288,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	10 544,00	0,00	2 320,00	8 224,00
85404		Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	961 401,00	0,00	833,00	960 568,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	3 785,00	0,00	833,00	2 952,00
85406		Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne	2 269 780,00	0,00	6 923,00	2 262 857,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	31 467,00	0,00	6 923,00	24 544,00
85419		Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	937 608,00	0,00	1 825,00	935 783,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	8 297,00	0,00	1 825,00	6 472,00
85446		Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	0,00	17 487,00	0,00	17 487,00
	4300	Zakup usług pozostałych	0,00	1 050,00	0,00	1 050,00
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	0,00	16 437,00	0,00	16 437,00
85495		Pozostała działalność	83 962,00	0,00	167,00	83 795,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	759,00	0,00	167,00	592,00
855		Rodzina	13 525 868,00	2 000,00	6 610,00	13 521 258,00
	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	565 200,00	0,00	239,00	564 961,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	3 333,00	0,00	239,00	3 094,00
85504		Wspieranie rodziny	178 689,00	0,00	300,00	178 389,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	2 000,00	0,00	300,00	1 700,00
85508		Rodziny zastępcze	3 925 550,00	0,00	1 500,00	3 924 050,00
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	7 500,00	0,00	1 500,00	6 000,00
85510		Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	2 442 079,00	0,00	3 840,00	2 438 239,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	17 454,00	0,00	3 840,00	13 614,00
85513		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	300,00	2 000,00	0,00	2 300,00
2910		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	300,00	2 000,00	0,00	2 300,00
85516		System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	5 374 590,00	0,00	731,00	5 373 859,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	3 656,00	0,00	731,00	2 925,00
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	25 198 795,00	500 000,00	7 637,00	25 691 158,00
90003		Oczyszczanie miast i wsi	3 863 766,00	0,00	4 355,00	3 859 411,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	19 795,00	0,00	4 355,00	15 440,00
90004		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	2 466 058,00	0,00	3 282,00	2 462 776,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	19 015,00	0,00	3 282,00	15 733,00
90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg	2 040 000,00	200 000,00	0,00	2 240 000,00
6060		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	200 000,00	0,00	200 000,00
90095		Pozostała działalność	2 606 310,00	300 000,00	0,00	2 906 310,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	640 000,00	300 000,00	0,00	940 000,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	14 378 417,00	299 425,00	140 000,00	14 537 842,00
92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	7 247 765,00	31 903,00	0,00	7 279 668,00
2480		Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	6 861 860,00	11 903,00	0,00	6 873 763,00
2800		Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	385 905,00	20 000,00	0,00	405 905,00
92118		Muzea	3 279 066,00	267 522,00	0,00	3 546 588,00
2800		Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	61 500,00	100 000,00	0,00	161 500,00
2809		Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	0,00	47 522,00	0,00	47 522,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
		Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	0,00	120 000,00	0,00	120 000,00
92195	Pozostała działalność		873 056,00	0,00	140 000,00	733 056,00
4300	Zakup usług pozostałych		292 596,00	0,00	20 000,00	272 596,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		132 000,00	0,00	120 000,00	12 000,00
926	Kultura fizyczna		21 563 185,00	159 657,00	99 579,00	21 623 263,00
92601	Obiekty sportowe		5 703 272,00	0,00	7 344,00	5 695 928,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		33 380,00	0,00	7 344,00	26 036,00
92604	Instytucje kultury fizycznej		10 918 162,00	79 657,00	12 235,00	10 985 584,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia		430 850,00	51 657,00	0,00	482 507,00
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		55 609,00	0,00	12 235,00	43 374,00
6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	28 000,00	0,00	28 000,00
92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej		2 993 500,00	0,00	80 000,00	2 913 500,00
3250	Stypendia różne		2 866 500,00	0,00	80 000,00	2 786 500,00
92695	Pozostała działalność		1 948 251,00	80 000,00	0,00	2 028 251,00
2360	Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego		150 000,00	80 000,00	0,00	230 000,00
RAZEM WYDATKI			399 652 247,00	8 024 108,00	7 596 793,00	400 079 562,00

Budżet na rok 2021

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
758	Różne rozliczenia		7 465 430,00	0,00	300 000,00	7 165 430,00
75818	Rezerwy ogólne i celowe		7 465 430,00	0,00	300 000,00	7 165 430,00
4810	Rezerwy		7 001 420,00	0,00	168 000,00	6 833 420,00
	<u>Rezerwa ogólna</u>		1 600 137,00	0,00	0,00	1 600 137,00
	Rezerwa ogólna		1 600 137,00	0,00	0,00	1 600 137,00
	<u>Rezerwa celowa na zarządzanie kryzysowe</u>		1 298 500,00	0,00	0,00	1 298 500,00
	Rezerwa celowa na zarządzanie kryzysowe		1 298 500,00	0,00	0,00	1 298 500,00
	<u>Rezerwa celowa na wydatki oświatowe</u>		1 598 962,00	0,00	168 000,00	1 430 962,00
	Rezerwa celowa na wydatki oświatowe		1 598 962,00	0,00	168 000,00	1 430 962,00
	<u>Rezerwa celowa na odprawy emerytalne, rentowe, pozostałe odprawy i ekwiwalenty za urlop</u>		2 491 707,00	0,00	0,00	2 491 707,00
	Rezerwa celowa na odprawy emerytalne, rentowe, pozostałe odprawy i ekwiwalenty za urlop		2 491 707,00	0,00	0,00	2 491 707,00
	<u>Rezerwa celowa na wynagrodzenia</u>		12 114,00	0,00	0,00	12 114,00
	Rezerwa celowa na wynagrodzenia - Nauczyciel Stażysta		12 114,00	0,00	0,00	12 114,00
6800	Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne		464 010,00	0,00	132 000,00	332 010,00
	<u>Rezerwa celowa na lokalne inicjatywy inwestycyjne</u>		132 000,00	0,00	132 000,00	0,00
	Rezerwa celowa na lokalne inicjatywy inwestycyjne		132 000,00	0,00	132 000,00	0,00
	<u>Rezerwa celowa na budżet obywatelski</u>		332 010,00	0,00	0,00	332 010,00
	Budżet obywatelski		332 010,00	0,00	0,00	332 010,00
RAZEM WYDATKI			7 465 430,00	0,00	300 000,00	7 165 430,00

WYDATKI wg grup paragrafów

Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
Wydatki bieżące	464 978 651,71	1 367 635,00	856 303,00	465 489 983,71
w tym:				
Wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań (art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. b ustawy)	103 592 629,71	400 278,00	258 419,00	103 734 488,71
Wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań, związane z programami finansowanymi środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 3 pkt 4 ustawy)	2 829 653,00	97 342,00	11 732,00	2 915 263,00
Wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań, związane ze współfinansowaniem programów z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 3 pkt 4 ustawy)	361 021,00	37 359,00	1 193,00	397 187,00
Dotacje na zadania bieżące (art. 236 ust. 3 pkt 2 ustawy)	44 959 883,00	231 903,00	0,00	45 191 786,00
Dotacje na zadania bieżące, związane ze współfinansowaniem programów z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 3 pkt 4 ustawy)	0,00	47 522,00	0,00	47 522,00
Świadczenia na rzecz osób fizycznych (art. 236 ust. 3 pkt 3 ustawy)	117 945 384,00	20 000,00	80 000,00	117 885 384,00
Świadczenia na rzecz osób fizycznych związane z programami finansowanymi środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 3 pkt 4 ustawy)	396 714,00	0,00	0,00	396 714,00
Świadczenia na rzecz osób fizycznych związane ze współfinansowaniem programów z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 3 pkt 4 ustawy)	26 090,00	0,00	0,00	26 090,00
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane (art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy)	187 739 991,00	353 249,00	503 959,00	187 589 281,00
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane, związane z programami finansowanymi środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 3 pkt 4 ustawy)	1 906 119,00	152 500,00	850,00	2 057 769,00

Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane, związane ze współfinansowaniem programów z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 3 pkt 4 ustawy)	221 167,00	27 482,00	150,00	248 499,00
Obsługa długu jednostki samorządu terytorialnego (art. 236 ust. 3 pkt 6 ustawy)	5 000 000,00	0,00	0,00	5 000 000,00
Wydatki majątkowe	56 751 175,00	6 668 590,00	6 740 490,00	56 679 275,00
w tym:				
Inwestycje i zakupy inwestycyjne (art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy)	21 087 915,00	3 351 600,00	2 392 000,00	22 047 515,00
Inwestycje i zakupy inwestycyjne na programy finansowane środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy)	23 981 691,00	2 036 520,00	1 958 490,00	24 059 721,00
Współfinansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych ponoszonych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy)	9 402 483,00	1 160 470,00	2 390 000,00	8 172 953,00
Wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne (art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy)	300 000,00	120 000,00	0,00	420 000,00
Wydatki o charakterze dotacyjnym na współfinansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych ponoszonych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy)	504 086,00	0,00	0,00	504 086,00
Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego (art. 236 ust. 4 pkt 3 ustawy)	1 475 000,00	0,00	0,00	1 475 000,00
RAZEM WYDATKI	521 729 826,71	8 036 225,00	7 596 793,00	522 169 258,71

PREZYDENT
Czesław Haniewicz

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr
 Rady Miejskiej w Suwałkach
 z dnia 2021 r.

WYDATKI MAJĄTKOWE W UKŁADZIE ZADAŃ NA ROK 2021

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Załącznik	Zmniejszenie	Plan po zmianach
010	Rolnictwo i łowiectwo		100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
01095	Pozostała działalność		100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
		Tworzenie warunków dla rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
6230		Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
600	Transport i łączność		39 312 583,00	3 342 990,00	4 648 490,00	38 007 083,00
60004	Lokalny transport zbiorowy		0,00	125 000,00	0,00	125 000,00
		Ustawienie tablic informacyjnych na przystankach	0,00	125 000,00	0,00	125 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	125 000,00	0,00	125 000,00
60015	Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu (w rozdziale nie ujmuje się wydatków na drogi gminne)		420 000,00	253 000,00	0,00	673 000,00
		Zakup sprzętu na potrzeby funkcjonowania jednostki - ZDIŻ (podnośnik koszowy)	420 000,00	0,00	0,00	420 000,00
6060		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	420 000,00	0,00	0,00	420 000,00
		Przebudowa skrzyżowania ulic Gen. K. Pułaskiego i A.W. Kowalskiego	0,00	253 000,00	0,00	253 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	253 000,00	0,00	253 000,00
60016	Drogi publiczne gminne		6 681 007,00	0,00	300 000,00	6 381 007,00
		Przebudowa ulicy Ludwika Michała Paca w Suwałkach	928 517,00	0,00	300 000,00	628 517,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	928 517,00	0,00	300 000,00	628 517,00
		Fundusz sołecki - Krzywółka - Poprawa nawierzchni drogi gruntowej	27 400,00	0,00	0,00	27 400,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	27 400,00	0,00	0,00	27 400,00
		Budowa ulicy klasy G w Suwałkach na odcinku od ul. Północnej do ul. Wylotowej - FDS i środki własne	3 800 000,00	0,00	0,00	3 800 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 800 000,00	0,00	0,00	3 800 000,00
		Przebudowa ronda przy ul. W. Sikorskiego i Bulwarowej w Suwałkach	700 000,00	0,00	0,00	700 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	700 000,00	0,00	0,00	700 000,00
		Utworzenie nawierzchni żwirowej na ul. Dąbrówka w Suwałkach – etap 2 - BO	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00
		Parkingi na Sportowej - BO	105 090,00	0,00	0,00	105 090,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	105 090,00	0,00	0,00	105 090,00
		Wykonanie nowej nawierzchni wraz z budową miejsc parkingowych na drodze dojazdowej do budynków 1-go Maja 17, 17A i 17B	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
		Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic Łąkowa Wojska Polskiego	500 000,00	0,00	0,00	500 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	500 000,00	0,00	0,00	500 000,00
		Modernizacja kładki przez rzekę Czarna Hańcza w ciągu ul. Ogrodowej	300 000,00	0,00	0,00	300 000,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Założenie	Zmniejszenie	Plan
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	300 000,00	0,00	0,00	300 000,00
60095	Pozostała działalność		32 211 576,00	2 964 990,00	4 348 490,00	30 828 076,00
		Wykonanie ogrzewania gazowego wraz z przyłączem w budynkach na lotnisku w Suwałkach	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
		Poprawa jakości systemu transportu publicznego w mieście Suwałki - III etap	24 126 114,00	2 094 000,00	3 377 500,00	22 842 614,00
6057		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 597 275,00	0,00	1 377 500,00	219 775,00
6059		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 258 138,00	0,00	2 000 000,00	258 138,00
6067		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	16 010 701,00	1 360 000,00	0,00	17 370 701,00
6069		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	4 260 000,00	734 000,00	0,00	4 994 000,00
		Poprawa jakości systemu transportu publicznego w mieście Suwałki - IV etap	7 985 462,00	870 990,00	970 990,00	7 885 462,00
6057		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 512 628,00	0,00	580 990,00	931 638,00
6059		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 059 834,00	0,00	390 000,00	669 834,00
6067		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	3 788 400,00	480 990,00	0,00	4 269 390,00
6069		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 624 600,00	390 000,00	0,00	2 014 600,00
630	Turystyka		12 000,00	0,00	0,00	12 000,00
63095	Pozostała działalność		12 000,00	0,00	0,00	12 000,00
		Rewitalizacja starej łaźni oraz bulwarów nad rzeką Czarna Hańcza	12 000,00	0,00	0,00	12 000,00
6057		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 640,00	0,00	0,00	2 640,00
6059		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	9 360,00	0,00	0,00	9 360,00
700	Gospodarka mieszkaniowa		4 409 000,00	32 000,00	0,00	4 441 000,00
70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami		2 409 000,00	0,00	0,00	2 409 000,00
		Wykupy nieruchomości	2 350 000,00	0,00	0,00	2 350 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 350 000,00	0,00	0,00	2 350 000,00
		Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy ul. Kazimierza Pułaskiego 26 A w Suwałkach	59 000,00	0,00	0,00	59 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	59 000,00	0,00	0,00	59 000,00
70095	Pozostała działalność		2 000 000,00	32 000,00	0,00	2 032 000,00
		Modernizacja budynku Sejneńska 22 wraz z zagospodarowaniem terenu	2 000 000,00	0,00	0,00	2 000 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 000 000,00	0,00	0,00	2 000 000,00
		Modernizacja ciągu pieszego poprzez utwardzenie kostką betonową przy ul. E. Plater 24	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00
		Ogrodzenie wokół kontenerów przy ul. Witosa 2 w Suwałkach - LII	0,00	12 000,00	0,00	12 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	12 000,00	0,00	12 000,00
710	Działalność usługowa		182 300,00	0,00	0,00	182 300,00
71012	Zadania z zakresu geodezji i kartografii		70 000,00	0,00	0,00	70 000,00
		Pozostałe zadania statutowe - Gospodarka nieruchomościami	70 000,00	0,00	0,00	70 000,00
6060		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	70 000,00	0,00	0,00	70 000,00
71035	Cmentarze		100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
		Oświetlenie alei głównej na terenie cmentarza przy ul. Reja w Suwałkach - BO	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
71095	Pozostała działalność		12 300,00	0,00	0,00	12 300,00
		Zakup stacji graficznej do pracowni - AGP	12 300,00	0,00	0,00	12 300,00
6060		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	12 300,00	0,00	0,00	12 300,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan
750	Administracja publiczna		1 920 000,00	1 840 000,00	1 840 000,00	1 920 000,00
	75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	1 920 000,00	1 840 000,00	1 840 000,00	1 920 000,00
		Komputery osobiste, różny sprzęt komputerowy	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00
		Modernizacja budynku przy ul. Noniewicza 71A w Suwałkach	1 840 000,00	0,00	1 840 000,00	0,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 840 000,00	0,00	1 840 000,00	0,00
		Modernizacja budynków Urzędu Miejskiego przy ul. Noniewicza 71, Mickiewicza 1 i Sejneńska 13	0,00	1 840 000,00	0,00	1 840 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	1 840 000,00	0,00	1 840 000,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		225 000,00	220 000,00	0,00	445 000,00
	75404	Komendy wojewódzkie Policji	0,00	65 000,00	0,00	65 000,00
		Zakup samochodu	0,00	65 000,00	0,00	65 000,00
	6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	0,00	65 000,00	0,00	65 000,00
	75411	Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	225 000,00	55 000,00	0,00	280 000,00
		Funkcjonowanie KM Państwowej Straży Pożarnej	225 000,00	0,00	0,00	225 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	225 000,00	0,00	0,00	225 000,00
		Zakup skokochronu i wymiana kamery termowizyjnej - KMPSP	0,00	55 000,00	0,00	55 000,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	55 000,00	0,00	55 000,00
	75416	Straż gminna (miejska)	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00
		Zakup samochodu	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00
758	Różne rozliczenia		464 010,00	0,00	132 000,00	332 010,00
	75818	Rezerwy ogólne i celowe	464 010,00	0,00	132 000,00	332 010,00
		Rezerwa celowa na lokalne inicjatywy inwestycyjne	132 000,00	0,00	132 000,00	0,00
	6800	Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	132 000,00	0,00	132 000,00	0,00
	Budżet obywatelski		332 010,00	0,00	0,00	332 010,00
	6800	Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	332 010,00	0,00	0,00	332 010,00
801	Oświata i wychowanie		4 257 944,00	353 600,00	0,00	4 611 544,00
	80101	Szkoły podstawowe	2 150 000,00	100 000,00	0,00	2 250 000,00
		Modernizacja basenu w Szkole Podstawowej nr 10 w Suwałkach	1 900 000,00	0,00	0,00	1 900 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 900 000,00	0,00	0,00	1 900 000,00
		Modernizacja instalacji elektrycznej Szkoły Podstawowej nr 7 w Suwałkach	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
		Modernizacja instalacji elektrycznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Suwałkach	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00
		Modernizacja instalacji elektrycznej Szkoły Podstawowej nr 6 w Suwałkach	70 000,00	0,00	0,00	70 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	70 000,00	0,00	0,00	70 000,00
		Modernizacja szatni w segmencie A Szkoły Podstawowej nr 7 w Suwałkach w ramach lokalnych inicjatyw inwestycyjnych	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00
	80102	Szkoły podstawowe specjalne	64 424,00	80 000,00	0,00	144 424,00
		Wykonanie platformy dla niepełnosprawnych w SOSW nr 1 przy ul. Przytorowej	64 424,00	0,00	0,00	64 424,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	64 424,00	0,00	0,00	64 424,00
		Modernizacja instalacji elektrycznej w Specjalnym Ośrodku Szkolno -Wychowawczym nr 1 w Suwałkach	0,00	80 000,00	0,00	80 000,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	80 000,00	0,00	80 000,00
80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych		572 365,00	0,00	0,00	572 365,00
	Bądź aktywny, bądź zdrowy – II etap		572 365,00	0,00	0,00	572 365,00
6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		486 510,00	0,00	0,00	486 510,00
6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		85 855,00	0,00	0,00	85 855,00
80104	Przedszkola		101 718,00	0,00	0,00	101 718,00
	Modernizacja Przedszkola nr 7 w Suwałkach - ochrona p.poż.		100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków oświatowych w Suwałkach (Przedszkole nr 3, 4, 7, 8, 10)		1 718,00	0,00	0,00	1 718,00
6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		1 718,00	0,00	0,00	1 718,00
80105	Przedszkola specjalne		437 803,00	0,00	0,00	437 803,00
	Bądź aktywny, bądź zdrowy – II etap		437 803,00	0,00	0,00	437 803,00
6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		372 132,00	0,00	0,00	372 132,00
6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		65 671,00	0,00	0,00	65 671,00
80115	Technika		547 442,00	0,00	0,00	547 442,00
	Dostosowanie Zespołu Szkół nr 6 do potrzeb osób niepełnosprawnych		547 442,00	0,00	0,00	547 442,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		547 442,00	0,00	0,00	547 442,00
80117	Branżowe szkoły I i II stopnia		284 192,00	0,00	0,00	284 192,00
	Dostosowanie Zespołu Szkół nr 6 do potrzeb osób niepełnosprawnych		182 480,00	0,00	0,00	182 480,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		182 480,00	0,00	0,00	182 480,00
	Poprawa jakości kształcenia zawodowego w mieście Suwałki poprzez rozbudowę infrastruktury Zespołu Szkół nr 6 w Suwałkach		101 712,00	0,00	0,00	101 712,00
6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		86 455,00	0,00	0,00	86 455,00
6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		15 257,00	0,00	0,00	15 257,00
80120	Licea ogólnokształcące		100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
	Przebudowa III Liceum Ogólnokształcącego		50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
	Modernizacja łazienki z przeznaczeniem dla osób niepełnosprawnych w I Liceum Ogólnokształcącym		50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
80148	Stołówki szkolne i przedszkolne		0,00	173 600,00	0,00	173 600,00
	Funkcjonowanie jednostki - pozostałe wydatki		0,00	29 000,00	0,00	29 000,00
6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	29 000,00	0,00	29 000,00
	Zakup kotła warzelnego		0,00	18 500,00	0,00	18 500,00
6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	18 500,00	0,00	18 500,00
	Modernizacja dźwigu towarowego w Przedszkolu nr 4 w Suwałkach		0,00	48 000,00	0,00	48 000,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	48 000,00	0,00	48 000,00
	Modernizacja dźwigu towarowego w Przedszkolu nr 6 w Suwałkach		0,00	40 000,00	0,00	40 000,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	40 000,00	0,00	40 000,00
	Modernizacja dźwigu towarowego w Przedszkolu nr 3 w Suwałkach		0,00	38 100,00	0,00	38 100,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	38 100,00	0,00	38 100,00
851	Ochrona zdrowia		159 000,00	0,00	0,00	159 000,00
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi		12 000,00	0,00	0,00	12 000,00
	Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych		12 000,00	0,00	0,00	12 000,00
6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych		12 000,00	0,00	0,00	12 000,00
85195	Pozostała działalność		147 000,00	0,00	0,00	147 000,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
Healthy Boost – Współpraca wielosektorowa na rzecz poprawy zdrowia i samopoczucia w miastach			147 000,00	0,00	0,00	147 000,00
6067		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	124 950,00	0,00	0,00	124 950,00
6069		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	22 050,00	0,00	0,00	22 050,00
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		0,00	232 000,00	0,00	232 000,00
85395	Pozostała działalność		0,00	232 000,00	0,00	232 000,00
Usługi indywidualnego transportu door - to - door (Projekt PFRON)			0,00	232 000,00	0,00	232 000,00
6067		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	195 530,00	0,00	195 530,00
6069		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	36 470,00	0,00	36 470,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		2 905 000,00	500 000,00	0,00	3 405 000,00
90003	Oczyszczanie miast i wsi		340 000,00	0,00	0,00	340 000,00
Zakup sprzętu do utrzymania czystości w mieście Suwałki			340 000,00	0,00	0,00	340 000,00
6060		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	340 000,00	0,00	0,00	340 000,00
90004	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach		50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
Zakup sprzętu do utrzymania zieleni w mieście Suwałki			50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
6060		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu		200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
Gospodarka niskoemisyjna - zmiana źródeł ciepła			200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
6230		Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg		200 000,00	200 000,00	0,00	400 000,00
Oświetlenie dróg, placów i mostów			150 000,00	0,00	0,00	150 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00
Fragmenty sieci energetycznych			50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
Modernizacja oświetlenia ulicznego - latarnie			0,00	200 000,00	0,00	200 000,00
6060		Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	200 000,00	0,00	200 000,00
90095	Pozostała działalność		2 115 000,00	300 000,00	0,00	2 415 000,00
Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy			1 475 000,00	0,00	0,00	1 475 000,00
6030		Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych	1 475 000,00	0,00	0,00	1 475 000,00
Dokumentacja przyszłościowa			600 000,00	300 000,00	0,00	900 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	600 000,00	300 000,00	0,00	900 000,00
Pełnienie nadzoru autorskiego			40 000,00	0,00	0,00	40 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	40 000,00	0,00	0,00	40 000,00
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		636 086,00	120 000,00	120 000,00	636 086,00
92118	Muzea		504 086,00	120 000,00	0,00	624 086,00
Dotacja celowa dla Muzeum Okręgowego na inwestycje			504 086,00	0,00	0,00	504 086,00
6229		Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	504 086,00	0,00	0,00	504 086,00
Odtworzenie pomnika generała Józefa Dwernickiego na terenie dawnych koszar - BO			0,00	120 000,00	0,00	120 000,00
6220		Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	0,00	120 000,00	0,00	120 000,00
92195	Pozostała działalność		132 000,00	0,00	120 000,00	12 000,00
Tablice pamiątkowe w ramach Alei Gwiazd Bluesa			12 000,00	0,00	0,00	12 000,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	12 000,00	0,00	0,00	12 000,00

538

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
		Odtworzenie pomnika generała Józefa Dwernickiego na terenie dawnych koszar - BO	120 000,00	0,00	120 000,00	0,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	120 000,00	0,00	120 000,00	0,00
926	Kultura fizyczna		2 168 252,00	28 000,00	0,00	2 196 252,00
	92601	Obiekty sportowe	48 252,00	0,00	0,00	48 252,00
		Fundusz sołecki - Szwajcaria - budowa siłowni plenerowej	23 805,00	0,00	0,00	23 805,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	23 805,00	0,00	0,00	23 805,00
		Fundusz sołecki - Dubowo 1 - budowa wiaty przy placu zabaw	24 447,00	0,00	0,00	24 447,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	24 447,00	0,00	0,00	24 447,00
	92604	Instytucje kultury fizycznej	2 120 000,00	28 000,00	0,00	2 148 000,00
		Budowa parku miejskiego na terenie pomiędzy ul. Putry, Andersa, Minkiewicza w Suwałkach	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
		Modernizacja szatni piłkarskich na Stadionie Miejskim oraz zakup sprzętu treningowego dla młodzieży - BO	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00
		Bike Park - BO	900 000,00	0,00	0,00	900 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	900 000,00	0,00	0,00	900 000,00
		Oświetlenie i modernizacja terenów rekreacyjnych przy ul. Wojska Polskiego 17 - BO	900 000,00	0,00	0,00	900 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	900 000,00	0,00	0,00	900 000,00
		Zakup kosiarki samojezdnej - OSIR	0,00	28 000,00	0,00	28 000,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	28 000,00	0,00	28 000,00
RAZEM WYDATKI			56 751 175,00	6 668 590,00	6 740 490,00	56 679 275,00

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia 2021 r.

PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU MIASTA SUWAŁK NA ROK 2021

Nazwa		Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
Przychody		33 218 245,00	250 852,00	291 559,00	33 177 538,00
906	Przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków	3 236 531,00	250 852,00	0,00	3 487 383,00
		3 236 531,00	250 852,00	0,00	3 487 383,00
950	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	4 694 879,00	0,00	0,00	4 694 879,00
		4 694 879,00	0,00	0,00	4 694 879,00
951	Przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych	1 520 000,00	0,00	0,00	1 520 000,00
		1 520 000,00	0,00	0,00	1 520 000,00
952	Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	23 766 835,00	0,00	291 559,00	23 475 276,00
		23 766 835,00	0,00	291 559,00	23 475 276,00
Rozchody		12 927 117,00	0,00	0,00	12 927 117,00
991	Udzielone pożyczki i kredyty	1 200 000,00	0,00	0,00	1 200 000,00
		1 200 000,00	0,00	0,00	1 200 000,00
992	Spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów	11 727 117,00	0,00	0,00	11 727 117,00
		11 727 117,00	0,00	0,00	11 727 117,00

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr
 Rady Miejskiej w Suwałkach
 z dnia 2021 r.

DOTACJE DLA JEDNOSTEK SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH						
Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
010	Rolnictwo i łowiectwo		430,00	0,00	0,00	430,00
	01030	Izby rolnicze	430,00	0,00	0,00	430,00
	2850	Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego	430,00	0,00	0,00	430,00
020	Leśnictwo		2 000,00	0,00	0,00	2 000,00
	02002	Nadzór nad gospodarką leśną	2 000,00	0,00	0,00	2 000,00
	2320	Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	2 000,00	0,00	0,00	2 000,00
600	Transport i łączność		32 001,00	0,00	0,00	32 001,00
	60004	Lokalny transport zbiorowy	32 001,00	0,00	0,00	32 001,00
	2910	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	32 001,00	0,00	0,00	32 001,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		0,00	65 000,00	0,00	65 000,00
	75404	Komendy wojewódzkie Policji	0,00	65 000,00	0,00	65 000,00
	6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	0,00	65 000,00	0,00	65 000,00
801	Oświata i wychowanie		168 884,00	23 680,00	0,00	192 564,00
	80101	Szkoły podstawowe	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
		Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00
	80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	7 000,00	0,00	0,00	7 000,00
		Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	7 000,00	0,00	0,00	7 000,00
	80104	Przedszkola	4 000,00	0,00	0,00	4 000,00
		Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	4 000,00	0,00	0,00	4 000,00
	80106	Inne formy wychowania przedszkolnego	5 000,00	0,00	0,00	5 000,00
		Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	5 000,00	0,00	0,00	5 000,00
	80195	Pozostała działalność	2 884,00	23 680,00	0,00	26 564,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2 266,00	0,00	0,00	2 266,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	618,00	23 680,00	0,00	24 298,00
	851	Ochrona zdrowia	10 001,00	0,00	0,00	10 001,00
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	10 000,00	0,00	0,00	10 000,00
		Dotacja przedmiotowa z budżetu dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych	10 000,00	0,00	0,00	10 000,00
	85156	Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	1,00	0,00	0,00	1,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	1,00	0,00	0,00	1,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
852	Pomoc społeczna		25 000,00	1 033,00	0,00	26 033,00
	85213	<i>Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej"</i>	2 000,00	0,00	0,00	2 000,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2 000,00	0,00	0,00	2 000,00
	85214	<i>Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe</i>	3 000,00	0,00	0,00	3 000,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	3 000,00	0,00	0,00	3 000,00
	85215	<i>Dodatki mieszkaniowe</i>	0,00	33,00	0,00	33,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,00	33,00	0,00	33,00
	85216	<i>Zasiłki stałe</i>	20 000,00	0,00	0,00	20 000,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	20 000,00	0,00	0,00	20 000,00
	85230	<i>Pomoc w zakresie dożywiania</i>	0,00	1 000,00	0,00	1 000,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,00	1 000,00	0,00	1 000,00
	853	<i>Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej</i>	1 633 750,00	0,00	0,00	1 633 750,00
	85311	<i>Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych</i>	33 750,00	0,00	0,00	33 750,00
		Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	33 750,00	0,00	0,00	33 750,00

543

Dział	Rodział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
85333	Powiatowe urzędy pracy		1 600 000,00	0,00	0,00	1 600 000,00
	2320	Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	1 600 000,00	0,00	0,00	1 600 000,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza		42 000,00	0,00	0,00	42 000,00
	85401	Świetlice szkolne	40 000,00	0,00	0,00	40 000,00
	2310	Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	40 000,00	0,00	0,00	40 000,00
85406	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne		2 000,00	0,00	0,00	2 000,00
	2910	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2 000,00	0,00	0,00	2 000,00
855	Rodzina		301 200,00	2 000,00	0,00	303 200,00
	85501	Świadczenie wychowawcze	50 200,00	0,00	0,00	50 200,00
	2910	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	50 200,00	0,00	0,00	50 200,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego		250 200,00	0,00	0,00	250 200,00
	2910	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	250 200,00	0,00	0,00	250 200,00
85508	Rodziny zastępcze		500,00	0,00	0,00	500,00
	2910	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	500,00	0,00	0,00	500,00

544

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów		300,00	2 000,00	0,00	2 300,00
		Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	300,00	2 000,00	0,00	2 300,00
2910			300,00	2 000,00	0,00	2 300,00
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		13 455 361,00	299 425,00	0,00	13 754 786,00
92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby		7 247 765,00	31 903,00	0,00	7 279 668,00
2480	Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury		6 861 860,00	11 903,00	0,00	6 873 763,00
2800	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych		385 905,00	20 000,00	0,00	405 905,00
92116	Biblioteki		2 928 530,00	0,00	0,00	2 928 530,00
2480	Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury		2 857 275,00	0,00	0,00	2 857 275,00
2800	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych		71 255,00	0,00	0,00	71 255,00
92118	Muzea		3 279 066,00	267 522,00	0,00	3 546 588,00
2480	Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury		2 713 480,00	0,00	0,00	2 713 480,00
2800	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych		61 500,00	100 000,00	0,00	161 500,00
2809	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych		0,00	47 522,00	0,00	47 522,00
6220	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych		0,00	120 000,00	0,00	120 000,00
6229	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych		504 086,00	0,00	0,00	504 086,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
		RAZEM WYDATKI	15 670 627,00	391 138,00	0,00	16 061 765,00

WYDATKI wg grup paragrafów

Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
Dotacje celowe dla Jednostek Sektora Finansów Publicznych	3 227 582,00	379 235,00	0,00	3 606 817,00
Dotacje podmiotowe dla Jednostek Sektora Finansów Publicznych	12 432 615,00	11 903,00	0,00	12 444 518,00
Dotacje przedmiotowe dla Jednostek Sektora Finansów Publicznych	10 430,00	0,00	0,00	10 430,00
RAZEM WYDATKI	15 670 627,00	391 138,00	0,00	16 061 765,00

DOTACJE DLA JEDNOSTEK SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH						
Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
010	Rolnictwo i łowiectwo		100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
01095	Pozostała działalność		100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
	6230	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
630	Turystyka		162 400,00	0,00	0,00	162 400,00
63095	Pozostała działalność		162 400,00	0,00	0,00	162 400,00
	2360	Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	162 400,00	0,00	0,00	162 400,00
755	Wymiar sprawiedliwości		126 060,00	0,00	0,00	126 060,00
75515	Nieodpłatna pomoc prawna		126 060,00	0,00	0,00	126 060,00
	2360	Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	126 060,00	0,00	0,00	126 060,00
801	Oświata i wychowanie		22 910 000,00	0,00	0,00	22 910 000,00
80101	Szkoły podstawowe		1 750 000,00	0,00	0,00	1 750 000,00
	2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	1 750 000,00	0,00	0,00	1 750 000,00
80102	Szkoły podstawowe specjalne		2 480 000,00	0,00	0,00	2 480 000,00

Dział	Rodział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	2 480 000,00	0,00	0,00	2 480 000,00
80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych		20 000,00	0,00	0,00	20 000,00
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	20 000,00	0,00	0,00	20 000,00
80104	Przedszkola		7 430 000,00	0,00	0,00	7 430 000,00
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	7 430 000,00	0,00	0,00	7 430 000,00
80105	Przedszkola specjalne		1 250 000,00	0,00	0,00	1 250 000,00
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	1 250 000,00	0,00	0,00	1 250 000,00
80106	Inne formy wychowania przedszkolnego		110 000,00	0,00	0,00	110 000,00
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	110 000,00	0,00	0,00	110 000,00
80115	Technika		1 480 000,00	0,00	0,00	1 480 000,00
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	636 000,00	0,00	0,00	636 000,00
2590		Dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną	844 000,00	0,00	0,00	844 000,00
80116	Szkoły policealne		1 775 000,00	0,00	0,00	1 775 000,00
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	1 375 000,00	0,00	0,00	1 375 000,00
2590		Dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną	400 000,00	0,00	0,00	400 000,00
80117	Branżowe szkoły I i II stopnia		400 000,00	0,00	0,00	400 000,00
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	400 000,00	0,00	0,00	400 000,00
80120	Licea ogólnokształcące		2 410 000,00	0,00	0,00	2 410 000,00
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	1 710 000,00	0,00	0,00	1 710 000,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
		Dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną	700 000,00	0,00	0,00	700 000,00
80134	Szkoły zawodowe specjalne		690 000,00	0,00	0,00	690 000,00
		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	690 000,00	0,00	0,00	690 000,00
80149	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego		2 000 000,00	0,00	0,00	2 000 000,00
		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	2 000 000,00	0,00	0,00	2 000 000,00
80150	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych		535 000,00	0,00	0,00	535 000,00
		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	535 000,00	0,00	0,00	535 000,00
80152	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, liceach ogólnokształcących, technikach, szkołach policealnych		580 000,00	0,00	0,00	580 000,00
		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	110 000,00	0,00	0,00	110 000,00
		Dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną	470 000,00	0,00	0,00	470 000,00
851	Ochrona zdrowia		1 616 500,00	20 000,00	0,00	1 636 500,00
85153	Zwalczanie narkomanii		1 500,00	0,00	0,00	1 500,00
		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	1 500,00	0,00	0,00	1 500,00
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi		800 000,00	0,00	0,00	800 000,00

549

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	800 000,00	0,00	0,00	800 000,00
85195	Pozostała działalność		815 000,00	20 000,00	0,00	835 000,00
		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	815 000,00	20 000,00	0,00	835 000,00
852	Pomoc społeczna		1 127 523,00	0,00	0,00	1 127 523,00
85203	Ośrodki wsparcia		810 023,00	0,00	0,00	810 023,00
		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	810 023,00	0,00	0,00	810 023,00
85295	Pozostała działalność		317 500,00	0,00	0,00	317 500,00
		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	317 500,00	0,00	0,00	317 500,00
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		324 375,00	0,00	0,00	324 375,00
85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych		84 375,00	0,00	0,00	84 375,00
		Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	84 375,00	0,00	0,00	84 375,00
85395	Pozostała działalność		240 000,00	0,00	0,00	240 000,00
		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	240 000,00	0,00	0,00	240 000,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza		2 225 000,00	0,00	0,00	2 225 000,00
85404	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka		645 000,00	0,00	0,00	645 000,00
		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	645 000,00	0,00	0,00	645 000,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
85410	Internaty i bursy szkolne		1 300 000,00	0,00	0,00	1 300 000,00
		Dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną	1 300 000,00	0,00	0,00	1 300 000,00
85419	Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze		280 000,00	0,00	0,00	280 000,00
2540		Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	280 000,00	0,00	0,00	280 000,00
855	Rodzina		15 000,00	0,00	0,00	15 000,00
85595	Pozostała działalność		15 000,00	0,00	0,00	15 000,00
2360		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	15 000,00	0,00	0,00	15 000,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		220 000,00	0,00	0,00	220 000,00
90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu		200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
6230		Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
90095	Pozostała działalność		20 000,00	0,00	0,00	20 000,00
2360		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	20 000,00	0,00	0,00	20 000,00
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		300 000,00	0,00	0,00	300 000,00
92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami		100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
2720		Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
92195	Pozostała działalność		200 000,00	0,00	0,00	200 000,00

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
926	Kultura fizyczna		1 330 000,00	80 000,00	0,00	1 410 000,00
	92695	Pozostała działalność	1 330 000,00	80 000,00	0,00	1 410 000,00
		Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	150 000,00	80 000,00	0,00	230 000,00
	2820	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	720 000,00	0,00	0,00	720 000,00
	2830	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	460 000,00	0,00	0,00	460 000,00
RAZEM WYDATKI			30 456 858,00	100 000,00	0,00	30 556 858,00

WYDATKI wg grup paragrafów

Nazwa	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
Dotacje celowe dla Jednostek Spoza Sektora Finansów Publicznych	5 237 483,00	100 000,00	0,00	5 337 483,00
Dotacje podmiotowe dla Jednostek Spoza Sektora Finansów Publicznych	25 219 375,00	0,00	0,00	25 219 375,00
RAZEM WYDATKI	30 456 858,00	100 000,00	0,00	30 556 858,00

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

554

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2021 r.

WYDATKI NA FUNDUSZ SOŁECKI W 2021 ROKU

Lp.	Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Kwota wydatku	w zł w tym:
					wydatki majątkowe
1.	Krzywólka	600	60016	27 400,00	27 400,00
2.	Krzywólka	921	92195	5 000,00	
3.	Szwajcaria	926	92601	23 805,00	23 805,00
4.	Dubowo I	926	92601	24 447,00	24 447,00
	Razem			80 652,00	75 652,00

PREZYDENT
Grzegorz Rębkiewicz

Załącznik Nr 7 do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2021 r.

Uzasadnienie

§ 1. Zmiany planu dochodów dotyczą:

- 1) działu 600 Transport i łączność – związane z realizacją zadania pn. „Poprawa jakości systemu transportu publicznego w mieście Suwałki – IV etap” (oszczędności przetargowe na zakup systemu roweru miejskiego);
- 2) działu 700 Gospodarka mieszkaniowa – związane z otrzymaniem spadku oraz realizacją zadania pn. „Modernizacja ciągu pieszego poprzez utwardzenie kostką betonową przy ul. E. Plater 24” i realizacją zadań w zakresie lokalnych inicjatyw inwestycyjnych;
- 3) działu 756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem – związane ze zmianą klasyfikacji budżetowej;
- 4) działu 758 Różne rozliczenia – związane ze zmniejszeniem części oświatowej subwencji ogólnej, zgodnie z pismami Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej;
- 5) działu 801 Oświata i wychowanie - związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków UE: - dotyczy rozwoju kompetencji kadr subregionu suwalskiego i kształtowania i rozwoju kadr subregionu suwalskiego oraz realizacją zadania – Międzynarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej w I LO;
- 6) działu 851 Ochrona zdrowia - związane z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi (zwrot zaliczek sądowych) oraz realizacją zadania – „Healty Boost – Współpraca wielosektorowa na rzecz poprawy zdrowia i samopoczucia w miastach”;
- 7) działu 852 Pomoc społeczna - związane ze zwiększeniem środków, z przeznaczeniem na realizację zadań finansowanych ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID – 19 – Wsparcie (DPS „Kalina”), Dopłaty do czynszów finansowane z Funduszu Przeciwdziałania COVID – 19 (MOPR), Program Wspieraj Seniora - Fundusz Przeciwdziałania - COVID – 19 (MOPR) oraz zwiększeniem wpływów z rozliczeń i zwrotów z lat ubiegłych (MOPR) i dotacji, z przeznaczeniem na koszty obsługi zadań w ramach PFRON;
- 8) działu 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – związane ze zwiększeniem środków otrzymanych z PFRON na realizację zadania (MOPR) - Usługi indywidualnego transportu door - to - door (Projekt PFRON);
- 9) działu 854 Edukacyjna opieka wychowawcza - związane ze zwiększeniem planu dochodów w zakresie zwrotów z lat ubiegłych (MOPR) oraz udziałem dzieci z gminy Filipów, Przerośl, Krasnopol i Sejny we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka;
- 10) działu 855 Rodzina - związane ze zwiększeniem planu dochodów ze zwrotów z lat ubiegłych (MOPR);
- 11) działu 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – związane ze zmianą klasyfikacji budżetowej;
- 12) działu 926 Kultura fizyczna - związane z funkcjonowaniem Ośrodka Sportu i Rekreacji (zwiększenie wpływów z tytułu odszkodowania za sprzęt elektroniczny).

§ 2. Zmiany planu wydatków dotyczą:

- 1) działu 600 Transport i łączność - związane z funkcjonowaniem Zarządu Dróg i Zieleni (zmniejszenie planu wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe) oraz realizacją zadań majątkowych, zgodnie z załącznikiem nr 3;
- 2) działu 700 Gospodarka mieszkaniowa – związane z realizacją zadań z zakresu gospodarki gruntami i nieruchomościami (usługi biegłych i koszty postępowania sądowego) oraz realizacją zadań majątkowych, zgodnie z załącznikiem nr 3;
- 3) działu 710 Działalność usługowa - związane z realizacją zadań z zakresu geodezji i kartografii, w tym zmniejszeniem planu wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe;
- 4) działu 750 Administracja publiczna – związane z urealnieniem planu wydatków budżetowych, w tym funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego i Centrum Usług Wspólnych (zmniejszenie planu wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe) oraz realizacją zadań majątkowych, zgodnie z załącznikiem nr 3;
- 5) działu 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – związane z funkcjonowaniem Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej – zakup skokochronu i wymiana kamery termowizyjnej, zmniejszeniem planu wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe (Straż Miejska) oraz realizacją zadań majątkowych, zgodnie z załącznikiem nr 3, w tym zakup samochodu dla Policji;
- 6) działu 758 Różne rozliczenia - związane ze zmniejszeniem rezerwy celowej, z przeznaczeniem na wydatki oświatowe (remonty i awarie) i rezerwy celowej na lokalne inicjatywy inwestycyjne, zgodnie z wnioskiem Prezydenta Miasta Suwałk i załącznikiem nr 3;
- 7) działu 801 Oświata i wychowanie – związane z funkcjonowaniem przedszkoli i placówek oświatowych, w tym zmniejszeniem planu wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe, dotyczy rozwoju kompetencji kadr subregionu suwalskiego i kształtowania i rozwoju kadr subregionu suwalskiego, realizacji zadania – Międzynarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej w I LO oraz realizacją zadań majątkowych, zgodnie z załącznikiem nr 3;
- 8) działu 851 Ochrona zdrowia – związane z realizacją zadań z zakresu zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi, w tym zwiększeniem planu wydatków o kwotę 250.852 zł, w związku z niewykorzystaniem wydatków w 2020 roku i przeniesieniem ich do realizacji w 2021 roku, zwrotu zaliczek sądowych z roku ubiegłego w kwocie 3.145 zł - opinie specjalistyczne oraz realizacją zadań – Poukładaj sobie raka – BO i Healty Boost – Współpraca wielosektorowa na rzecz poprawy zdrowia i samopoczucia w miastach;
- 9) działu 852 Pomoc społeczna – związane z funkcjonowaniem Domu Pomocy Społecznej „Kalina”, w tym realizacją zadania - Wsparcie DPS Kalina - Fundusz Przeciwdziałania - COVID – 19 i Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, w tym realizacją zadań: Dopłaty do czynszów finansowane z Funduszu Przeciwdziałania COVID – 19, Program Wspieraj Seniora - Fundusz Przeciwdziałania - COVID – 19, zwiększeniem wpływów z rozliczeń i zwrotów z lat ubiegłych, realizacją zadań z zakresu PFRON (koszty obsługi zadań w ramach PFRON) oraz zmniejszeniem planu wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe (DPS, MOPR);
- 10) działu 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej - związane z realizacją zadania - Usługi indywidualnego transportu door - to - door (Projekt PFRON);
- 11) działu 854 Edukacyjna opieka wychowawcza - związane z funkcjonowaniem placówek oświatowych, w tym m.in. doksztalcaniem nauczycieli (Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna), udziałem dzieci z gminy Filipów, Przerośl, Krasnopol i Sejny we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka oraz zmniejszeniem planu wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe,
- 12) działu 855 Rodzina – związane z funkcjonowaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej i Żłobka Miejskiego, w tym zmniejszeniem planu

wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe oraz zwiększeniem wpływów z rozliczeń i zwrotów z lat ubiegłych (MOPR);

- 13) działu 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - związane ze zmniejszeniem planu wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe oraz realizacją zadań majątkowych, zgodnie z załącznikiem nr 3;
- 14) działu 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – związane z przesunięciem środków na funkcjonowanie Suwalskiego Ośrodka Kultury - (Suwalska Karta Mieszkańca - kwota 11.903 zł i realizacja projektu - Blues Rock w Suwałkach – 30 lat zespołu Night Come w Suwalskim Clubie Bluesa – BO – kwota 20.000 zł) oraz Muzeum Okręgowego (Odtworzenie pomnika generała Józefa Dwernickiego na terenie dawnych koszar – BO – kwota 120.000 zł, organizacja wystawy pn. „Wajda” – kwota 100.000 zł i wkład własny do projektu LT-PL-5R-389 "The form of connection: Arts and Literature" ("Forma połączenia: literatura i sztuka") – kwota 47.522 zł;
- 15) działu 926 Kultura fizyczna - związane z funkcjonowaniem Ośrodka Sportu i Rekreacji, w tym m.in. zmniejszeniem planu wydatków z tytułu wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe, przesunięciem środków na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej oraz realizacją zadania majątkowego, zgodnie z załącznikiem nr 3.

Zmianie ulega deficyt budżetowy, poprzez:

- 1) zwiększenie wydatków na zwalczanie narkomanii oraz przeciwdziałania alkoholizmowi, w związku z wprowadzeniem do budżetu wolnych środków z tytułu niewykorzystanych w 2020 r. środków z pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 250.852 zł.
- 2) zmniejszenia o kwotę 291.559 zł planowanego do zaciągnięcia w 2021 r. kredytu długoterminowego.

PREZYDENT
Czesław Rębkiewicz

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

z dnia 2021 r.

w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Suwałki na lata 2021 – 2040

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) oraz art. 226, art. 227, art. 228, art. 229, art. 232 ust. 2 i art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) Rada Miejska wprowadza następujące zmiany w uchwale nr XXVII/349/2020 z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Suwałki na lata 2021 – 2040:

§ 1. Dokonuje się zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Suwałki na lata 2021 – 2040 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2021 – 2040, zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały.

§ 2. Określa się wykaz przedsięwzięć, zgodnie z załącznikiem nr 2 do uchwały.

§ 3. 1. Upoważnia się Prezydenta Miasta Suwałk do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć, określonych załącznikiem nr 2 do uchwały.

2. Upoważnia się Prezydenta Miasta Suwałk do przekazania uprawnień w zakresie zaciągania zobowiązań, określonych w § 3 ust. 1 uchwały, kierownikom jednostek organizacyjnych Miasta Suwałk realizujących przedsięwzięcia ujęte w załączniku nr 2 do uchwały.

§ 4. Upoważnia się Prezydenta Miasta Suwałk do dokonywania zmian limitów zobowiązań i kwot wydatków na realizację przedsięwzięcia finansowanego z udziałem środków europejskich albo środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, w związku ze zmianami w realizacji tego przedsięwzięcia, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu dla każdego roku objętego wieloletnią prognozą finansową. Upoważnienie to obejmuje także upoważnienie do dokonywania zmian środków przeznaczonych na współfinansowanie realizacji przedsięwzięć, o których mowa w zdaniu pierwszym, w tym wkładu własnego beneficjenta, oraz wynikających z rozstrzygniętych konkursów, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

§ 5. Uzasadnienie dokonanych zmian stanowi załącznik nr 3 do uchwały.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	z tego:											w tym:	
	1	z tego:								1.2	1.2.1	1.2.2	
		Dochody, odpisy *	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	z samorządności	z tytułu dotacji z tytułu dot							

2029	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2037	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2038	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2039	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2040	525 674 942,00	525 674 942,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2038	516 474 942,00	496 820 560,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19 654 382,00	0,00	0,00
2039	520 674 942,00	496 820 560,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 854 382,00	0,00	0,00
2040	520 674 942,00	496 820 560,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 854 382,00	0,00	0,00

[illegible]

2038	9 200 000,00	9 200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2039	5 000 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2040	5 000 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2038	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 200 000,00	9 200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2039	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2040	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu, z tego:												w tym:	Różnica między planowanymi wydatkami budżetowymi a wydatkami faktycznymi	Różnica między planowanymi wydatkami budżetowymi a wydatkami faktycznymi	Różnica między planowanymi wydatkami budżetowymi a wydatkami faktycznymi
	łączna kwota przypadająca na dany rok kwota ustalonych wydatków z limitu spłaty zobowiązań, z tego:															
	z tego:															
	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu	kwota wydatków z tytułu wykonania zadań z budżetu				
5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6.1	7.1	7.2							
Wykonanie 2018	x	x	x	x	0,00	1 524 765,00	167 269 124,31	11 963,31	31 148 873,63	50 652 588,11						
Wykonanie 2019	x	x	x	x	0,00	100 000,00	212 218 213,00	211,00	34 901 255,39	50 934 569,50						
Plan 3 kw. 2020	x	x	x	x	0,00	1 200 000,00	227 532 798,00	0,00	505 196,73	17 818 296,73						
Wykonanie 2020	x	x	x	x	0,00	320 000,00	219 628 891,33	96 083,33	21 969 360,19	41 254 014,85						
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	45 002,00	1 200 000,00	231 280 957,00	0,00	2 776 712,00	10 958 974,00						
2022	x	x	x	x	100 000,00	0,00	219 407 681,00	0,00	13 951 042,00	13 951 042,00						
2023	x	x	x	x	250 000,00	0,00	207 079 681,00	0,00	20 036 094,00	20 036 094,00						
2024	x	x	x	x	250 000,00	0,00	194 751 681,00	0,00	26 593 519,00	26 593 519,00						
2025	x	x	x	x	250 000,00	0,00	182 403 681,00	0,00	17 847 847,00	17 847 847,00						
2026	x	x	x	x	1 200 000,00	0,00	171 432 481,00	0,00	20 502 739,00	20 502 739,00						
2027	x	x	x	x	1 026 499,82	0,00	159 611 442,00	0,00	23 221 326,00	23 221 326,00						
2028	x	x	x	x	0,00	0,00	146 447 442,00	0,00	26 004 802,00	26 004 802,00						
2029	x	x	x	x	0,00	0,00	132 783 442,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00						
2030	x	x	x	x	0,00	0,00	118 380 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00						
2031	x	x	x	x	0,00	0,00	104 644 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00						
2032	x	x	x	x	0,00	0,00	90 658 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00						
2033	x	x	x	x	0,00	0,00	74 972 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00						
2034	x	x	x	x	0,00	0,00	57 936 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00						
2035	x	x	x	x	0,00	0,00	41 100 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00						
2036	x	x	x	x	0,00	0,00	28 400 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00						
2037	x	x	x	x	0,00	0,00	19 200 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00						

2038	x	x	x	x	x	0,00	0,00	10 000 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00
2039	x	x	x	x	x	0,00	0,00	5 000 000,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00
2040	x	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	28 854 382,00	28 854 382,00

2038	2,60%	7,89%	x	8,25%	8,25%	TAK	TAK
2039	1,41%	7,83%	x	8,15%	8,15%	TAK	TAK
2040	1,35%	7,76%	x	8,06%	8,06%	TAK	TAK

Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy										
Wyszczególnienie	w tym:		w tym:		w tym:		w tym:		w tym:	
	9.1	9.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1	w tym:	
									w tym:	
	Dochody i środki na realizację programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Dochody i środki na realizację programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki budżetowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Wydatki budżetowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		
Lp		9.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1		
Wykonanie 2018	8 019 272,12	5 714 511,85	26 565 689,41	26 565 689,41	26 524 028,64	4 300 916,16	4 300 916,16	3 629 288,79		
Wykonanie 2019	14 361 477,94	6 569 996,78	32 369 454,99	32 369 454,99	31 804 448,63	7 946 029,63	7 946 029,63	6 945 429,72		
Plan 3 kw. 2020	4 875 628,00	4 850 918,00	17 346 058,00	17 346 058,00	17 259 416,00	8 080 083,00	8 080 083,00	7 091 649,67		
Wykonanie 2020	5 704 900,52	5 681 595,12	18 394 888,32	18 394 888,32	18 331 863,40	5 685 646,55	5 685 646,55	4 920 371,98		
2021	2 287 985,00	2 287 985,00	27 337 988,00	27 337 988,00	25 348 988,00	6 089 044,00	6 089 044,00	5 369 746,00		
2022	909 346,00	909 346,00	540 000,00	540 000,00	540 000,00	1 026 024,00	1 026 024,00	866 493,00		
2023	0,00	0,00	540 000,00	540 000,00	540 000,00	0,00	0,00	0,00		
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2037	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

2038	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2039	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2040	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2038	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2039	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2040	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2038	9 200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00
2039	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00
2040	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00

SKARBNIK MIASTA
Wiesław Stelmach

PREZYDENT
Czesław Rębkiewicz

JACZEŁNIK
WÓJTAŁDZIE TUJFINANSOW
Monika Podziewska

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2021 r.

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Dział	Rozdział	Łączne nakłady finansowe	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit 2024	Limit zobowiązań
		od	do								
Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)											
- wydatki bieżące											
- wydatki majątkowe											
1.1) Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), z tego:											
- wydatki bieżące											
Kształtowanie i rozwój kompetencji kadr subregionu suwalskiego - szkolenia językowe, TIK , wybrane formy kształcenia ustawicznego - poddziałanie 3.2.1	Miasto Suwałki (O)	2020	2022	801	80195	180 050,00	132 450,00	47 600,00	0,00	0,00	180 050,00
Kształtowanie i rozwój kompetencji kadr subregionu suwalskiego - szkolenie i kursy zawodowe - poddziałanie 3.2.2	Miasto Suwałki (O)	2020	2022	801	80195	40 950,00	23 625,00	17 325,00	0,00	0,00	40 950,00
Bądź aktywny, bądź zdrowy – II etap	Miasto Suwałki (RFZ)	2021	2022	801	80103, 80104, 80105	434 760,00	387 060,00	47 700,00	0,00	0,00	434 760,00
Zawodowcy przyszłości	ZS 6 + O	2020	2022	801	80195	1 414 976,00	885 396,00	281 423,00	0,00	0,00	1 166 819,00
Kreatywność kluczem do wiedzy	SP 4 + O	2020	2022	801	80195	1 056 179,00	1 001 620,00	54 559,00	0,00	0,00	1 056 179,00
Kształcimy profesjonalistów	ZS 3	2020	2022	801	80195	1 325 499,00	983 798,00	285 113,00	0,00	0,00	1 268 911,00
Usługi indywidualnego transportu door - to - door (Projekt PFRON)	MOPR	2021	2023	853	85395	490 151,00	204 467,00	285 684,00	0,00	0,00	490 151,00
Forma połączenia: sztuka i literatura	Miasto Suwałki (KS)	2021	2022	921	92118	54 142,00	47 522,00	6 620,00	0,00	0,00	54 142,00
- wydatki majątkowe											
Poprawa jakości systemu transportu publicznego w mieście Suwałki - III etap	Miasto Suwałki (RFZ)	2019	2023	600	60095	27 592 385,00	22 842 614,00	500 000,00	500 000,00	0,00	1 260 255,00
Poprawa jakości systemu transportu publicznego w mieście Suwałki – IV etap	Miasto Suwałki (RFZ)	2020	2023	600	60095	8 285 462,00	7 885 462,00	200 000,00	200 000,00	0,00	872 991,00

Bądź aktywny, bądź zdrowy – II etap	Miasto Suwałki (RFZ)	2021	2022	801	80103, 80104	1 010 168,00	1 010 168,00	0,00	0,00	0,00	1 010 168,00
Usługi indywidualnego transportu door - to - door (Projekt PFRON)	MOPR	2021	2023	853	85395	232 000,00	232 000,00	0,00	0,00	0,00	232 000,00
1.2) Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:											
- wydatki bieżące						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- wydatki majątkowe						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3) Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego:						19 834 429,00	6 117 248,00	12 984 181,00	439 000,00	124 000,00	19 364 429,00
- wydatki bieżące						1 441 248,00	377 248,00	331 000,00	439 000,00	124 000,00	971 248,00
Program polityki zdrowotnej „ZDROWA JESIEŃ” - profilaktyczne szczepienia przeciwko grypie mieszkańców Suwałk powyżej 65 roku życia	Miasto Suwałki (S)	2020	2022	851	85149	470 000,00	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00
Wdrożenie, uruchomienie i utrzymanie systemu służącego do realizacji Programu „Suwalska Karta Mieszkańca” oraz dostawa niezbędnego sprzętu do realizacji zadania	Miasto Suwałki (S)	2021	2024	853	85395	599 248,00	227 248,00	124 000,00	124 000,00	124 000,00	599 248,00
Usługi indywidualnego transportu door - to - door (Projekt PFRON)	MOPR	2021	2023	853	85395	372 000,00	0,00	57 000,00	315 000,00	0,00	372 000,00
- wydatki majątkowe						18 393 181,00	5 740 000,00	12 653 181,00	0,00	0,00	18 393 181,00
Modernizacja budynku Sejmowa 22 wraz z zagospodarowaniem terenu	Miasto Suwałki (I)	2021	2022	700	70095	8 500 000,00	2 000 000,00	6 500 000,00	0,00	0,00	8 500 000,00
Modernizacja budynków Urzędu Miejskiego przy ul. Nottwicz 71, Mickiewicza 1 i Sejmowa 13	Miasto Suwałki (I)	2021	2022	750	75023	4 893 181,00	1 840 000,00	3 053 181,00	0,00	0,00	4 893 181,00
Modernizacja basenu w Szkole Podstawowej nr 10 w Suwałkach	Miasto Suwałki (I)	2021	2022	801	80101	5 000 000,00	1 900 000,00	3 100 000,00	0,00	0,00	5 000 000,00

PREZYDENT
Czesław Banikiewicz

SKARBNIK MIASTA
Wiesław Stelmach

NACZELNIK
WYDZIAŁU FINANSÓW
Monika Podziewska

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2021 r.

UZASADNIENIE

Zmiany w załączniku nr 1 „Wieloletnia Prognoza Finansowa” wynikają ze zmian w budżecie miasta na 2021 rok oraz związane są z urealnieniem wykonania dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów i rozchodów miasta za 2020 rok, na podstawie sporządzonych sprawozdań rocznych, a także kwoty długu.

Ubytek dochodów, będący skutkiem wystąpienia COVID, obliczony zgodnie z art. 15zoa ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, wyniósł 3.121.501,82 zł. Na podstawie art. 15zob ww. ustawy wyłączono ze spłat zobowiązań w latach 2021-2027 raty kredytu zaciągniętego w 2020 r. do wysokości ubytku dochodów, łącznie 3.121.501,82 zł.

Dochody bieżące oraz pozostałe dochody bieżące w latach 2022-2024 zaplanowano w wysokościach uwzględniających ich coroczny wzrost o 2%.

Zaktualizowano kwotę kredytu planowanego do zaciągnięcia w 2021 roku. Kredyt zmniejszono o 291.559 zł, zmianie uległy spłaty rat oraz kwoty długu w poszczególnych latach.

Zmiany w załączniku nr 2 „Wykaz przedsięwzięć do WPF” polegają na:

- 1) wprowadzeniu do wykazu przedsięwzięć pn.:
 - Usługi indywidualnego transportu door - to - door (Projekt PFRON),
 - Forma połączenia: sztuka i literatura;
- 2) urealnieniu limitów wydatków przedsięwzięć pn.:
 - Kształtowanie i rozwój kompetencji kadr subregionu suwalskiego - szkolenia językowe, TIK, wybrane formy kształcenia ustawicznego - poddziałanie 3.2.1,
 - Kształtowanie i rozwój kompetencji kadr subregionu suwalskiego - szkolenie i kursy zawodowe - poddziałanie 3.2.2;
- 3) urealnieniu limitu wydatków w 2021 r. i limitu zobowiązań przedsięwzięć pn.:
 - Poprawa jakości systemu transportu publicznego w mieście Suwałki - III etap,
 - Poprawa jakości systemu transportu publicznego w mieście Suwałki – IV etap;

- 4) zmianie tytułu przedsięwzięcia z: „Modernizacja budynku przy ul. Noniewicza 71A w Suwałkach” na „Modernizacja budynków Urzędu Miejskiego przy ul. Noniewicza 71, Mickiewicza 1 i Sejneńska 13”.

SKARBNIK MIASTA

Wiesław Stępnach

PREZIDENT
Czesław Jankowski

NACZELNIK
WYDZIAŁU BUDŻETU I FINANSÓW

Monika Podziewska